UĞUR MUMCU

Çağın Suçu

UĞUR MUMCU ARAŞTIRMACI GAZETECİLİK VAKFI YAYINLARI

um:ag

Bir kişiye yapılan haksızlık, bütün bir toplumu, bütün insanlığa karşı işlenmiş bir s[illegible]

Susmayı, bir ya[illegible]yen insanlar vardır. Özgürlükleri ve[illegible] eylemsizlikleri[illegible] içlerindeki [illegible] adalet[illegible] açıkça görev[illegible] #sık değişse[illegible] Yolsuzluk[illegible] saramak gö[illegible] Gözlerin [illegible] Elleri [illegible] işsizliği [illegible] Çevreyi cinayetleri[illegible] bütün, bundan sonra dokunmak kanların da sorumluluğuna ortak olmak istiyor musunuz?

4

BÜTÜN YAZILARI

UĞUR MUMCU
Çağın Suçu
4
BÜTÜN YAZILARI
um:ag

um:ag Vakfı Yayınları: 35
Bütün Yazıları Dizisi: 4

ÇAĞIN SUÇU

UĞUR MUMCU

(1 Ocak-17 Haziran 1975 Yazıları)

Birinci Baskı: Mayıs 1997, Ankara, 3 000 adet

ISBN 975 - 8084 - 36 - 4

Yayın Yönetmeni Ali TARTANOĞLU
Kapak Tasarım: SOLARİS
Dizgi: um:ag
Baskı: DUMAT

um:ag UĞUR MUMCU ARAŞTIRMACI GAZETECİLİK VAKFI
Atatürk Bulvarı. 125/6. Bakanlıklar, Ankara. Tel: 0 312-417 47 62 - 417 77 20 Faks: 417 57 46

UĞUR MUMCU

ÇAĞIN SUÇU

um:ag

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ
Toplu Tebrik 11
Yapılar 13
Sağcılara Bilgiler 15
Bölmeden 17
ODTÜ Dosyası 19
Havadan ve Sudan 21
Mr. Harris Kimdir? 24
Dün Suçtu 26
Belgeden Bilgiye 29
Sakal, Bıyık, Saç 31
Mozaik 33
Onlar ve Siz 36
Eskici 38
Kime Hizmet? 40
Şimdiden 43
Milli Savunma Bakanı'na 45
Çağın Suçu 47
Enternasyonal Faşizm 49
Bunları da Tanıyalım 51
İçişleri Bakanı'na 54
Tarafsızlık Adına 56
Günahlarını Almayalım 58
Adını Koyalım 60
Size Başvuruyorum 63
Görünen Köy 65
İkinci Memduh Paşa 67
Akıllanmak 69
Toprak Acısı 71
Assubaylar Sorunu 74
TRT'ye Saldıranlar 76
Cem Sorunu 78
Onlar Kim, Siz Kim? 81
Tekzip 83
NATO'dan Çıkmalıyız 84
Müteahhit Milliyetçiliği 87
Ege Sorunu 90
Lenin'e Benzemiyor 93

Uyduluk Belgesi 95
Neyin Kavgası 97
Ecevit'in Çelişkisi 99
Eski Defterler ... 102
Edebiyat Muhtırası 104
Eleştiri 106
Güç Günler 108
Seni Kripto Seni 110
Erim-Reklam 113
Kuşatma 115
Şartlanma 117
Neler Olabilir? ... 119
Denklem 121
Sansür 123
Söz Meclisten Dışarı 126
Üs mü, Tesis mi? 128
Şu Belgeye Bakın ... 130
Aksoy'un Ak Kitabı 133
Çankaya'nın Sesi ... 136
Pişmaniye 138
Alafranga Sağcılar 141
Demokrasinin Nimetleri 143
Demirbaş 145
Nalıncı Keseri 147
Ayrılırken 149
Tekzip 151
Denklem 152
Tek Parti Olsalar 154
Orta Oyunu 156
Parlamento Geometrisi ... 158
Son Sağcı Hükümet ... 161
Soruyoruz ... 163
Ahlak Dersleri 165
Doğruyu Söylemek 168
Kanlı Kaldırımlar 171
Sormazlar mı? 173
Çıkmaz Sokak ... 175
Biçim ve Öz ... 177
Muhalefet Başlarken ... 179
Petrol Kokusu ... 181

Dosyalı Muhalefet 184
Sağa Beş, Sola On Beş Yıl 186
Anarşist Amerikalı 188
Cephe Oyunu 191
Ulusal Kuvvetler 193
Milliyetçilik Sınavı 195
Çankaya Ne Diyecek? 198
Soyuttan Somuta 200
Petrol Diplomasisi 203
Hukuk Adına mı? 205
Söz Hukukun Artık 208
Eski Yöntemler 210
Bu Gerekçelerle 213
Nizam-ı Alem İçin 215
Açıklık Gerek 218
Kıratın Seyisliği 220
Belediyeler Savaşı 223
Hoşgörü 225
Anarşistliğin Böylesi 228
Cephe Hukuku 230
Özetlersek 233
Minare ve Kılıf 235
Laval Öldü mü? 238
Karakol ve Ayna 240
Pusudakiler 242

SUNUŞ

Atatürkçü, laik, cumhuriyetçi, demokrat bir Türkiye'nin yılmaz savunucusu; devrimci, hep emekten yana, araştıran ve sorgulayan gazeteci Uğur Mumcu, 24 Ocak 1993 günü otomobiline konan bir bomba ile, inandığı tüm bu değerler uğruna yaşamını yitirdi.

Eşi Güldal Mumcu ile çocukları Özgür ve Özge; Uğur Mumcu'nun, bu kişiliğini gelecek kuşaklara aktarmak; kütüphanesini, arşivini ve tüm yazılarını tasnif edip araştırmacıların kullanımına sunmak, gazeteciliğe hevesli gençleri, araştırmacılık alışkanlığıyla mesleğe kazandırmaya çalışmak vb. amaçlarla **Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı**'nı Ekim 1994'te hukuken, Aralık 1995'te de fiilen yaşama geçirdiler.

um:ag, Uğur Mumcu'nun kitaplarını "Bütün Yapıtları" dizisi olarak kendi logosuyla yeniden yayımladı.

BÜTÜN YAZILARI ise, adından da anlaşılacağı gibi Mumcu'nun yazılarından oluşuyor.

Uğur Mumcu'nun 1962'den itibaren Kim, Ant, Türk Solu, Devrim, Ortam dergilerinde, Milliyet, Akşam, Yeni Ortam, Cumhuriyet gazetelerinde beş bin iki yüz kadar yazısı yayımlanmış.

Bu yazıların altı yüze yakını daha önce yayımlanan Suçlular ve Güçlüler, Bir Pulsuz Dilekçe, Tüfek İcad Oldu, Terörsüz Özgürlük, Devrimci ve Demokrat, Tarikat-Siyaset-Ticaret adlı kitaplarında yer almıştı. **BÜTÜN YAZILARI** dizisi bir ayrım yapmadan hem bunları, hem de hiç bir kitapta ayrıca yer almamış, sadece yayınlandıkları gazete ve dergide kalmış öteki dört bin beş yüz yazıyı da kapsıyor. Yani beş bin ikiyüz yazının tamamını... 1962-1971 arasında yayımlanan yazılarından oluşan ilk kitap, **"Katiller Demokrasisi, Hırsızlar Düzeni"** adıyla Şubat 1997'de yayımlandı.

um:ag için bu kaçınılmaz bir görevdi. Çünkü birincisi, katledilmesinde en büyük etken, düşünceleri ve dolayısıyla bu düşüncelerin yansıdığı yazıları idiyse, bütün yazılarının kitap halinde yeniden yayımlanması, cinayete karşı tek başına en büyük ve en anlamlı tavır olacaktı.

İkincisi, Türkiye'de yaşanan ve üzülerek, endişeyle izlediğimiz gelişmeler Uğur Mumcu'yu ve elbette yazılarını, çok önemli bir başvuru kaynağı haline getirdi. Başta meslektaşı gazeteciler olmak üzere araştırmacılar için **Uğur Mumcu Yazıları** başlıbaşına, vazgeçilemez kaynak durumundalar.

Yazıların bütününden, otuz yılda bu ülkede nelerin değiştiğine ya da değişmediğine ilişkin, hüzün verici veya öfkelendirici sonuçlar çıkarılabilir.

Yazıların galiba asıl gösterdiği ise, Uğur Mumcu'nun derin hukuk bilgisi, hukuki düşünme yeteneği, ülkesini ve onun gerçeklerini kavrayıp sergilemekte gösterdiği olağanüstü ustalık ve isabet. Sistem, onu vahşice yok ederek, bu kadar gelişmiş yeteneklerin kendisi için fazla, hatta tehlikeli olduğunu göstermiş oldu.

Mumcu'nun bütün yazıları bir arada değerlendirdiğinde, 1962-71 ile1974 sonrası olmak üzere iki farklı dönem görmek olası. Dizinin birinci kitabı olan Katiller Demokrasisi Hırsızlar Düzeni'nde, "birinci dönem yazıları" biraraya getirildi. Bu yazılar, Uğur Mumcu Yazıları'nın bir tür, **"içindekiler"**i, **"ana fikri"** 1974'ten katledilmesine kadar olan "ikinci dönem yazıları" ise bu "içindekiler"in açılımı, bu ana fikrin rakamlarla, tarihlerle, belgelerle somutlanması...

-Yalnız "içindekiler"i, koca bir kitap oluşturan bu dev "külliyat"ın oluşmasında emeği geçen, katkısı olan Mesut Seven, Fatih Alpertan, Avni Kalkan, Bekir Tekkaya, Serkan Uzun, Şebnem Kocabıyık, Neş'e Tartanoğlu, Murat Kaya, Emrah Yücel ve DUMAT Matbaası emekçilerine teşekkür etmek, sadece bir incelik, bir "âdet yerini bulsun" değil, zorunlu ama içten bir görev. Sağolsunlar...

Çağlar boyunca daha iyi, daha güzel, daha aydınlık bir dünya dileyen insanlar, düşünceleri uğruna eziyet çektiler, öldürülmeyi göze aldılar, öldürüldüler. Yaşamını, bu yolda gözünü kırpmadan feda edebilecek insanlara gerek duyulmayan, ışıl ışıl ve güzel bir dünyanın, aydınların emeği ve çabası ile oluşacağına inanıyoruz.

Bu çabanın başarıya ulaşabilmesinin ilk koşulu, unutmamak!

Düşünenlerin öldürülmemesi, öldürülenlerin unutulmaması dileğiyle...

um:ag

TOPLU TEBRİK...

Bugün yeni bir yıla başladık. Hepinize kutlu olsun! Merhaba dostlar merhaba...

İşçiler, köylüler, memurlar, tüm emekçiler... Nasıl geçirdiniz geçen yılı? Ay sonlarını nasıl kapattınız? Kimlerden borç aldınız? Sofranızda et bulundu mu? Çocuğunuz hastalanınca doktor ve ilaç parası verebildiniz mi? Sevinçle, güvenle mi girdiniz bu yıla?

İthalatçılar, ihracatçılar, özel teşebbüscüler, güzel teşebbüscüler, işadamları, sanayiciler, toprak ağaları, milyonlar üzerine milyonlar kattınız mı? Kaç milyon lira vergi kaçırdınız bu yıl? Hiltonlarda, Çarlton Otellerinde kaç yüz bin liralık viski içtiniz hep birlikte? Boğaziçi restoranlarını kaç kez kapattınız geçen yıl? Kaç işçiyi işten çıkardınız? Keyifleriniz nasıl? Sıhhat ve afiyette misiniz?..

Banka kapılarından kovulanlar, hastane yataklarına alınmayanlar, iş bulamayanlar, kapıdan kapıya sürüklenenler, harmanlarını kaldıramayan köylüler, çocuklarını okutamayan işçiler, sizler nasılsınız? Gülün ve eğlenin; yeni yıla girdik...

Kalın enseliler, şiş göbekliler, milyonlar üstüne milyonlar vuranlar, karaborsacılar, kaçakçılar, esrarcılar, rüşvetçiler, sizler ne alemdesiniz? Dümen yine aynı dümen değil mi?

Sokak ortasında sorgusuzsualsiz vurulanların anaları babaları, cezaevindekilerin yakınları, onların eşleri, nişanlıları, sevgilileri, yeni yılı nasıl karşıladınız? Umutlarınızla yaşıyor musunuz?

Katiller, caniler, faşist çeteciler, onların akıl hocaları, çete başları, kan içiciler, zindancılar, kelepçeciler bu yeni yılda kimlerin kanını içeceksiniz? Hangi karanlık köşede planlar yaptınız yine?..

İlericiler, devrimciler, emekten yana aydınlar, öğretmenler, öğrenciler, işçiler, kendilerini devrime ve devrimciliğe adayan-

lar, yarınlarda yine beraber misiniz? El ele ve omuz omuza mısınız?

Her devrin adamları, her iktidardan koltuk kapanlar, aşağılık cuntacılar, kontrgerillacılar, işkenceciler, yine hangi "melanetlerin" peşindesiniz bu yıl? Bakalım neler yapacaksınız bundan sonra!

Gerçekleri yıllar yılı yazanlar, doğruları haykıranlar, işkenceciden, zindancıdan korkmayan yazarlar, yazarlıktaki ağbeylerimiz, hocalarımız, kalemlerimizi yine özgürlük ve toplum için kullanacağız hep birlikte. Birbirimize güç katacağız eskisi gibi.

Sağın kalemleri, bilgisizleri, yılışık yazarları, yine "komünizm ticaretine" devam edecek ve binlerce lirayı ceplerine indirecek misiniz? Bu yılbaşı, kaç işadamından hediye aldınız paket paket?

Her haksızlığa karşı koyanlar, adaletsizliğe boyun eğmeyenler, başkalarının özgürlüğü için savaşanlar; kutlu olsun savaşınız. Yalnız olmadığınızı bilirsiniz değil mi?.

Korkaklar, ürkekler, evet efendimciler, el oğuşturanlar, emir kulları, uşaklar, üç kağıtçılar, egoistler, yine aynı işlere devam edecek misiniz? Korkularınız bitmeyecek mi hiç?

Namuslu hukukçular, özgürlük savaşı veren avukatlar, yüce yargıçlar, onurlu savcılar, "gazanız mubarek olsun!" Adalet sizlere borçlu biraz... Kavrulan yüreklere su serpecek misiniz bu yıl yine?..

Emir kulu yargıçlar, köle ruhlu savcılar, satılmış hukukçular, adaleti bu yıl da lekelemek isteyecek misiniz? Avukatlar para kazanıp, vergi kaçıracak mısınız?

Hukukçuluğunuzdan ve adaletten hiç utanmayacak mısınız?

Namuslu bürokratlar, sinirli bürokratlar, devletin bir kuruş parasını yabancılara kaptırmamak için büyük şirketlerin temsilcileriyle, avukatlarıyla boğuşanlar; bu devletin sahipsiz olmadığını kanıtlamaya devam edeceksiniz değil mi? Korkmadan yürüyeceksiniz yabancı şirketler üzerine...

Unuttuklarımız, unutmak istediklerimiz, unutulmak istenenler sizlere de birer "merhaba!"

Merhaba dostlar merhaba!..

Bir yıl daha yaşayacağız birlikte...

(Yeni Ortam, 1 Ocak 1975)

YAPILAR...

Gazeteye giderken, hergün ilk Büyük Millet Meclisi'nin önünden geçiyorum. Kurtuluş Savaşı bu yapıdan yönetilmiş. Mustafa Kemal Paşa ve boz kalpaklı devrimciler burada toplanmış. Müze oldu şimdi burası. Ara sıra girip gezerim yeniden.

İkinci Büyük Millet Meclisi de Ulus'tadır. Şimdi "CENTO"-ya ayrıldı bu yapı. Eskiden yemyeşil ve güzel bir bahçesi vardı. Heykelciklerle süslenmiş havuzlarında renkli balıklar oynardı. Bayar-Menderes döneminde yabancıların istediği "Petrol" ve "Maden" yasaları, "Yabancı Sermayeyi Teşvik Yasası" bu yapıdan çıkmıştı hep. Şimdi "CENTO" olmuş bu eski Meclis. Kapısında yabancı bayraklar asılmış ve yabancı subaylar girip çıkıyor durmadan.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin yapısı da iyice eskimişti artık. Merdivenler gıcırdıyordu çıkarken. Bundan sonra yeni yükler taşımaya elverişli değildi bu yapı. Belki bunun için, yepyeni bir "genel merkez" yapılıyor Çankaya'da.

Hayırlı olsun... diyelim. Acaba bu yeni yapıda "parti sol kanadı" "parti sağ kanadı" gibi salonlar, odalar ayrılacak mı?.. Yoksa yapının "merkezi", "ortanın ortasına" mı oturtulacak?.. Biz ne bilelim?. Müteahhitler bilir bütün bunları...

Adalet Partisi de yeni bir inşaat tamamlamak üzere. Selanik Caddesi'nde kat kat yükseliyor yeni yapı. Acaba temelleri sağlam mı?.. Bakarsınız birden bire "güm" diye çökmüş koskoca AP! Olur mu olur..

Bu yapının hemen yanında "Eski Muharipler Derneği" vardır. Acaba Emekli Orgeneral Faik Türün bu derneğe geliyor mu?.. Gelmez herhalde. Çünkü onun silah arkadaşları, "Ticaret ve Sanayi Odaları" üyeleridir artık. Ne yapsın eski arkadaşlarını?.. Yenileri daha kârlı günümüzde.

Söz gelişi, "Meşrutiyet" Caddesi'nde yolunu şaşırmış bir yurttaşımıza Adalet Partisi'ni nasıl tarif eder, nasıl yol gösterirsiniz?..

- Anayasa Mahkemesi'ni şöyle bir geç, tam karşısında sağda... dersiniz olur biter. Yurttaşımız da eliyle koymuş gibi bulur Adalet Partisi'ni. Anayasa Mahkemesi'nin tam karşısında, sağdadır AP Herkes bunu bilir...

Demokratik Parti de oralardadır. Bu partinin şimdiki Genel Merkezi'nde bir zamanlar "Fikir Kulüpleri Federasyonu" otu-

rurdu. Sosyalist gençler bu katta konferanslar ve açık oturumlar düzenlerdi. Devrin İçişleri Bakanı Faruk Sükan burada konuşulanları:

Solcuların nefes alışlarını bile dinliyorum... diyerek dinletmişti. İşte bu yapıdan çıkan seslerin ülkede çok yankı yaptığını bildiğinden, Genel Merkez olarak burayı seçmişti zehir hafiye! Sükan, İçişleri Bakanı olarak solcuların nefeslerini dinlemiştir ama, kendi partisi içindeki Demirel markalı dinleyicileri henüz bulamamıştır. Ne demişler:

- Alma mazlumun ahını, çıkar aheste aheste...

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'yle, Milli Selamet Partisi'nin binaları da karşı karşıyadır Ankara'da. Milli Selamet Partililer sabah akşam Sosyalist Parti'nin tabelasını görünce:

- Lahavle... çekiyorlardır amma biraz sabırlı olsunlar. Sabrın sonu selamet.. Bir daha 12 Mart gelince ancak o zaman kapanır sosyalist partiler. Şimdi ise geometrik hızla çoğalacak.

- Ben sosyalistim, sen revizyonistsin... diye diye bir düzine sosyalist partiyle Avrupa "rekoru" kıracağız galiba. "Çoğulcu demokrasi"lerde olur böyle şeyler...

Milli Selamet Partisi, 12 Mart'tan önce "Milli Nizam Partisi" olarak bilinirdi. Bu parti Anayasa Mahkemesi'nce kapatılınca, devlet Parti'nin bütün mallarına el koydu. Bu arada Meşrutiyet Caddesi'ndeki partiye kayıtlı katın da devlet mülkiyetine geçmesi gerekiyordu. Fakat Anayasa Mahkemesi kararından hemen önce bu kat bir partilinin üzerine kayıtlanıvermiş.

Partinin el konmayan "mallarını" da hep birlikte gördük sonra. Ne mallardı doğrusu...

Milli Nizam Partisi, Anayasa Mahkemesi'nce kapatıldı. Fakat parti yöneticileri hakkında hiçbir ceza soruşturması yapılmadı. Türkiye İşçi Partisi de Anayasa Mahkemesi'nce kapatıldı ama, bütün yöneticileri onar, on beşer yıl cezalara çarptırıldılar.

- Nasıl olur?.. diye sormayacaksınız. Burası Türkiye'dir, olur böyle şeyler...

Türkiye İşçi Partisi'nin Ankara'da Mithatpaşa'da zar-zor aldığı bir kat vardı. Parti kapatılınca bu kata da devlet el koydu. Fakat o tarihten bu yana kat boşu boşuna bekletilmektedir.

Türkiye İşçi Partisi'nin bıraktığı boşluk sahipsizdir şimdi. Kim dolduracak dersiniz?.

(Yeni Ortam, 2 Ocak 1975)

Son zamanlarda gerek sağ basın, gerekse politikacılar, "halk iktidarı" kavramını eleştirerek, bundan kendilerine göre sonuçlar çıkarmaya başlamışlardır. Ecevit:

Halk iktidarı kuracağız... deyince, bunun komünistlik, Marksist'lik, Leninist'lik olduğu yazılıp çizilmeye başladı. Bu mantığa göre herkim ki, "halk" sözcüğünden oluşan bir kavram kullanır, o, komünistin taa kendisidir!

Ne diyelim?!.. "Cehalet çukuru"nun dibi yoktur. Yazsınlar, çizsinler bakalım. Fakat biz de kendilerine "mektupla öğrenim" yoluyla bu kavramları anlatmaya çalışalım hiç olmazsa.

Bakınız Atatürk, Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın temelini atarken ne demiş:

- Bizim görüşlerimiz, ki "halkçılık"tır, kuvvetin, kudretin, hakimiyetin doğrudan doğruya "halka" verilmesidir. Halkın elinde bulundurulmasıdır. Ve şüphe yok ki bu dünyanın en kuvvetli bir esası, prensibidir...

İşte buna "komünistlik" diyor sağ basının kalemleri!..

Bir kaç örnek daha verelim de öğrensinler·

- Şekli hükümetimiz tam bir demokrat hükümettir. Ve lisanımızda bu hükümet, "halk hükümeti" diye yad edilir...

Bu sözler, Atatürk'ün "Söylev ve Demeçleri"nin 3'üncü cildinin 51'inci sayfasındadır.

Yeni Türkiye devlreti bir "halk devleti"dir...

Bunu da Atatürk söyşemiştir. "Söylev ve Demeçler"in 2'nci cildinin 32'nci sayfasından başlayarak altı sayfa okursanız, bu sözleri gözlerinizle görürsünüz.

- Her birimizin hakkı vardır, yetkisi vardır. Fakat, çalışma sayesinde bu hakkı elde ederiz. Yoksa arka üstü yatmak ve hayatını çalışmaktan uzak olarak geçirmek isteyen insanların bizim sosyal bünyemiz içinde yeri yoktur. Hakkı yoktur. O halde ifade ediniz efendiler, "halkçılık" sosyal düzeni, "emeğine" hukuken dayanmak isteyen bir "sosyal" doktrindir. Efendiler biz bu hakkımızı mahfuz bulundurmak, istiklalimizi emin bulundurmak için, "heyeti umumiyemizce", "heyeti milliyemizle" biz mahvetmek isteyen "emperyalizme" ve bizi yutmak isteyen "kapitalizme" karşı "heyeti milliyece" mücadeleyi caiz gören bir "doktrini" takip eden insanlarız...

Bu konuşma da, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde 1 Aralık 1921'de yapılmıştır. Atatürk'ün sözleridir bunlar.

"Halk", Kurtuluş Savaşı'mızın temel kavramlarından biridir. İşte sağ basının kalemleri bu sözcüğün, yirminci yüzyılın ikinci yarısında "komünizm" kanıtı olduğunu yazıp çizmekle, "milliyetçilik" yaptıklarını sanmaktadırlar. Oysa "halk", Cumhuriyetimizin temelini atan büyük kavganın harcıdır... Bilmezler mi bunu?

Sağ basının kalemleri bir de "Türkiyeli" sözcüğüne takılmaktadır.

- Ankaralı... İstanbullu... İzmirli... der gibi:

Türkiyeli... denmesinden de "zehir hafiye" coşkusuyla komünizm belirtileri bulmaya çalışmak şimdi hüner sayılmaktadır.

Bir de şu satırları okusunlar:

"Türkiye halkı", mütevazi milli hudutlar içinde bütün medeni insanlar gibi tam mana ve şumulüyle hür ve müstakil yaşayacaktır...

Bu sözleri söyleyen de Atatürk'tür "Türkiye halkı" Atatürk tarafından kullanılmış bir kavramdır açıkçası. "Söylev ve Demeçler"in 3'üncü cildinin 40'ıncı sayfasını açarsanız bunları da okursunuz.

Bunlar böyle...

Bir de "Halk Mahkemesi" kavramı var: Halktan söz edince hemen:

Halk mahkemeleri mi kuracaksınız?.. diye demogojilerle saldırırlar. Bu demogoji silahını da ellerinden almak gerekiyor.

"Halk Mahkemesi" birçoklarının sandığı gibi, sosyalist ülkelerdeki siyasal suçları yargılayan mahkemeler değilidir! "Halk Mahkemesi" Hitler taraıından kurulan ve sosyalistleri yargılayan mahkemenin adıdır. Almancası "Volksgerichthog" İngilizcesi "Peoples Court", Türkçesi "Halk Mahkemesi!"

Sağ basının kalemleri "William 1. Shirer"in "Nazi İmparatorluğu" kitabının 426'ncı sayfasına lütfedip bakarlarsa, şimdiye kadar uluorta kullandıkları "Halk Mahkemesi" kavramını da öğrenmiş olurlar.

Milliyetçilik, ulusal sınırları içinde yaşayan bütün yurttaşları dil, din ve sınıf ayrımı gözetilmeksizin insanca yaşatma amacının adıdır. Halksız milliyetçilik olamaz.

Halk sözcüğünden korkanların bilgisizlikleri kadar amaçları da belli değil mi?..

(Yeni Ortam, 3 Ocak 1975)

BÖLMEDEN

Yumuşak başlı, sessiz sedasız insanlar için:

- Ağzına vur, lokmasını al... derler. Gerçekten bazı insanlar böyledir. Ağızlarına vurulmadan da lokmalarını başkalarına kaptırırlar.

Toplumların da böyle olması istenmektedir. İşçi hak aramayacak. Köylü olanla yetinecek. Memur ne verilirse kabullenecek. Böylece memleket güllük gülistanlık olacak.

Arasıra:

- Nerde efendim o eski günler... diye yakınmalara tanık oluruz. O eski günler, işçinin, köylünün, memurun hak aramadığı günlerdi. Böyle zamanlarda devleti yönetmek de çok kolaydı:

Vatanın yüksek menfaatleri... denilince akan sular durur-du. Devler adamları gökten zenbille inmiş kurtarıcılar sayılırdı. Bu, bir çeşit şartlanmaydı...

İnsanlar önce "teba" olmaktan "yurttaş" olmaya geçiyorlar. Sonra bu "yurttaşlığın" bilinci yerleşmeye başlıyor. Sonra da "sınıf bilinci" başlıyor. Anayasa ve yasalar:

Herkes yasa önünde eşittir... diyor ama yasaların, yani daha somut tanımla devletin önünde insanlar eşit değil, çeşit çeşit dizilieriyor. İşçisi başka, köylüsü başka, memuru başka, kentsoylusu başka...

Ortaya, sınıf ayrımı çıkıyor. İnsanların, yurttaşların yasa önünde neden eşit olmadığı da araştırılmaya başlanıyor. Egemen sınıflar bunların araştırılmasını hiç istemiyorlar:

Aşırı akımlar... zararlı cereyanlar... maksatlı fikirler... gibi suçlamalar hemen ortaya atılıyor. Amaç, yurttaşın sınıf bilinciyle olayları değerlendirmesine engel olmaktır İşte "zararlı fikir" dedikleri, kendileri için zararlı olacak düşünceler ve davranış türleridir!

İşçi sınıfı ideolojisinin binbir karalama ve demogoji ile kötülenmek istenmesinin nedeni de budur açıkça. Sömüren, sömürülenin uyanmasını istemiyor... Emekçiler bir "yabancılaşma" dünyasında yaşatılmak isteniyor. Kendi emekleri ile yaratılan değerlere sahip çıkmasını bilmiyor emekçiler Türlü korkular, endişeler ve şartlanmalar, bu "yabancılaşma" ile birlikte, işçi sınıfını kendi ideolojisinden uzak tutmaya yarıyor.

Fakat bir süre sonra kırılıyor bu çemberler. Bu kez emekten yana aydınları, ezmek, boğmak ve öldürmek istiyorlar. Fakat hiçbirşey kâr etmiyor! "Sınıf bilinci" geliştikçe gelişiyor Dernekler, örgütler, partiler hep birlikte bu bilinç aşamasına katkıda bulunuyorlar birer birer.

Bir birikim doğuyor sonra... Siyasal partiler bu birikimle iktidara doğru yaklaşıyorlar. Sosyal demokrat ve sosyalist partiler bu bilinçle güçleniyor. Burada bir başka "taktik" uygulanıyor artık.

Böl ve parçala... Ayrıntılar abartılıyor. Solculuk için solculuk yapma tutkusu, küçük burjuva dürtüleri ile birleştiricilikten çok "bölücülüğe" yarıyor. Herkes kendisinin daha sosyalist olduğunu kanıtlama yarışına giriyor. Ve parçalara bölünüyor sol birikim...

Oysa somut gerçekler, soldaki ortak ilkeleri de kendiliğinden ortaya koyuyor bir bir. Türkiye hangi aşamadadır? Önce bunu bilelim... Gücümüz nedir, önce bunu anlayalım... Geçmişte ne gibi yanılgılarımız oldu, bunun "özeleştirisini" yapalım... Dost kim, düşman kim, bunları iyice saptayalım...

Bunlara katlanmadan ya geçmişteki sol birikimi tümüyle yadsıyarak "inkarcılığa", ya da türlü ilerici akımdan soyutlanarak, "küçük burjuva anarşizmine" düşmemek mümkün değildir "Dogmatizmin" bataklığında kulaç atmanın adı hiçbir ülkede "hayırla" anılmaz. Sosyalizmi "mezhepçilik" gibi bir "fraksiyon" kalkanı yapanları ise halk hiç anlamaz. Anlamaz ve bağışlamaz üstelik...

Bugüne kadar oluşan "sol birikimi" harcatmamak hepimizin görevidir. Bölmeden, parçalamadan, "anti-faşist" güçleri birleştirmek gerekiyor şimdi.

"Morison milliyetçiliği"nin bayrağı altında toplananlar ortadayken birbirimizi yemenin anlamı ne? Bunu düşünelim hiç olmazsa...

(Yeni Ortam, 4 Ocak 1975)

ODTÜ DOSYASI...

Bugün hep birlikte O.D.T.Ü. dosyası tutanaklarına gözatalım.

Askeri Savcı: Hakim Yarbay İhsan Şenel, Tutanak Katibi: Öncel Gürkan, Soruşturma yeri: Sıkıyönetim Askeri Savcılığı. Soruşturma tarihi: 28.7.1971

Vaki davet üzerine geldiği görülen Mehmet Kıcıman huzura alınıp ifade ve hüviyetinin tespitine geçildi.

Hüviyeti: Mehmet Kıcıman, Nafiz oğlu, 1932 doğumlu, halen Ankara, Ant Sokak, 5/1, Çankaya'da oturur. O.D.T.Ü. İnşaat Bölümü profesörlerinden. Soruldu: Üniversitemizde aşırı sol düşünceleri bakımından talebelerin yanında olan kimseleri ben sadece kendi bölümümde olanları değerlendiriyorum. Bunlar konuşmaları, hareketleriyle fikirlerini belli ediyorlar Bunların isimleri Sedat Özkol, Ertan Acaroğlu'dur... Sedat Özkol'un 10 Haziran 1970 tarihli Milliyet Gazetesi'nde zihniyetini aksettiren, Türkiye halklarından bahseden bir yazısı mevcuttur. Kendisi zaten Amerika'da iken aşırı sol fikirlerinden dolayı arkadaşlarının dikkatini çekmiştir. Onunla beraber Amerika'da bulunan Yük. Müh. Bnb. Erol Tezcan ve Yük. Müh. Bnb. Yücel Erden bana durumu anlatmışlardı...

Bu da başkası:

Hüviyeti: Rahmi Magat, Fevzi oğlu, 1927 doğumlu. Bursa nüfusunda kayıtlı, halen Ankara, Kavaklıdere, Alaçam Sokak, 24/7'de oturur. O.D.T.Ü. Hukuk Müşaviri ve serbest avukat.

Hadise soruldu: Ben 1960 senesinden beri O.D.T.Ü.'sinin Hukuk Müşavirliği'ni yapmaktayım. Rektör Kemal Kurdaş üniversitede her türlü fikirlerin serbestçe tartışılabileceğini kabul ediyordu. Bu müsamaha neticesi her türlü sol fikirler ve olaylar üniversitede konuşuluyor ve tartışılıyordu. Yalnız sol temayüllü olanların miktarı fazla ve biraz daha cesurane hareket ettiklerinden karşı gruba faaliyet imkanı tanımıyordu. Ben şahsen bu düşüncenin karşısında olduğumu Kemal Kurdaş'a söylüyordum. Bu bakımdan üniversiteye, Çetin Altan, İlhan Selçuk, Muammer Soysal gibi sol fikirde olanlar konferans vermek üzere geliyorlardı. Yine üniversitede Nazım Hikmet Köşesi, Vietnam köşesi yapılabiliyordu... Disiplin Kurulu'ndaki tartışmalarda bu talebelerin bu hareketleri bağımsız Türkiye için yapı-

yorlar şeklinde müdafa oldu. Bunu yapanların başında Yılmaz İnkaya gelir...

Bir zamanlar Ankara Barosu Başkanlığı yapan bu "çok saygıdeğer" Hukuk Müşaviri, eski Rektör Kemal Kurdaş'ı suçladıktan ve bazı öğretim üyelerinin adlarını verdikten sonra bir de şu açıklamayı yapıyor:

- Hüseyin Batuhan ismindeki Beşeri İlimlerdeki Bölüm Başkanı arkadaşımız, öğretim görevlilerinin öğrencilere ideolojik tesir icra ettiğini yazıyla bildirdi. Bunların bir kısmına mukavele tazelenmedi. Bir kısmının da mukaveleleri feshedildi...

"Tolerans" konusunda doktora tezi veren Hüseyin Batuhan da bazı öğretim görevlilerini üniversiteden attırabilmek için yazılar yazmış. Sen gel, dış ülkelerde, "Batıda tolerans fikrinin gelişimi" diye doktora tezi hazırla, sonra da kendi yurttaşlarını, kendi meslektaşlarını üniversiteden attırabilmek için yazılar yaz! Aferin doğrusu...

Bir zamanlar Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı ve Ankara Barosu Başkanlığı yapan Rahmi Magat, ifadesini şöyle tamamlıyor:

Bu hususları genel olarak ben Cumhurbaşkanı'na iadeli taahhütlü bi rmektupla bildirdim. Bunun bir kopyası bendedir. İstendiğinde verebilirim...

Üniversite Hukuk Müşaviri, devrin Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'a bütün bildiklerini bildirmiş. Kırk bir kere maşallah!

Gelelim Üniversite'nin şimdiki Rektörü Prof. Tarık Somer'e: Tanık Tarık Somer: Mehmet oğlu, 1926 doğumlu. Elmas'dan doğan, D. Veli nüfusunda kayıtlı, ankara Esat Caddesi 42/15'de oturur. O.D.T.Ü.'si Kimya Mühendisliği Bölümünde Öğretim Üyesi.

Bu "zat-ı şerif", sonradan Amerikan firması müteahhitlerinden Süleyman Demirel'in partisinden milletvekili seçilen Prof. Mustafa Parlar'ın rektörlük seçimi sırasında olup bitenleri anlatırken, öğretim üyesi arkadaşlarını şöyle suçlamaktadır:

- Aşırı solda tutebelerin yanında olanlar, toplanarak kalkıp aleyhte konuşuyorlar ve Mustafa Parlar'ın geçmiş hizmetlerine kara sürüyor ve küçültücü sözler sölüyorlardı. Bunlar arasında Sedat Özkol, Halit Çakır, Kemal Ertopçuoğlu, Erhan Karaesmen gibi şahısların bulunduğunu, ayrıca kapıya sık sık gelip Yaşar Gürbüz'ün Halit Çakır'a direktifler verdiğini gördüm. Elektrik Mühendisliği Başkanlığına getirilen Nazif Tepedelen-

lioğlu, Dekanlığa getirilen Erdoğan Tekin, Rektör Yardımcılığına getirilen Ertan Acaroğlu, tamamen talebenin paralelinde çalışmış kimselerdir...

Bu da üçüncüsü...

Şimdi işlere bakınız: Profesör Mustafa Parlar Adalet Partisi Milletvekili olmuş. Devrimci öğretim üyeleri birer birer ayıklanmış. Tarık Somer Rektörlüğe seçilmiş. "Operasyon" tamamlanmış.

Şu rastlantıya ne dersiniz: Rektörlük Hukuk Müşaviri Rahmi Magat, bu "saygıdeğer" avukat, üniversiteye karşı açılacak davalarda Rektörlüğü savunacak. Üniversitede de çalışan kamu personelinin avukatlığını da Doçent Seyfullah Ediz yapıyor. Geçen hafta bu köşeden Seyfullah Ediz'i de tanıtmıştım. O da, Ankara Hukuk Fakültesi'ndeki devrimci öğretim üyelerini mahkum ettirebilmek için savcılık kapılarına koşmuştu. Rahmi Magat işveren vekili olarak Rektörlüğü, Seyfullah Ediz sendika vekili olarak üniversitede çalışan öğretim üyelerinin haklarını savunacak... Ne denir? Bu da güzel rastlantıdır...

Geçen hafta, askeri mahkemelerde arkadaşlarını mahkum ettirebilmek için uğraşan profesör, doçent ve asistanların adlarını açıklamış ve bunlara "altın", "gümüş" ve "bronz" madalya verilmesini önermiştim. Yukarıda adları geçenleri de sık sık hatırlamak gerekiyor

Profesör Tarık Somer'in, Hukuk Müşaviri Avukat Rahmi Magat'ın, Profesör Mehmet Kıcıman'ın ve Hüseyin Batuhan'ın, Üniversite bahçesine heykellerinin dikilmesini öneriyorum...

(Yeni Ortam, 6 Ocak 1975)

HAVADAN VE SUDAN

Havadan sudan para kazanmıştır denir. Bugün sizlere, "su" işlerinden dolayı para kazanmış bir müteahhitten söz edeceğim.

Müteahhidin adı, Süleyman Demirel'dir Demirel, 1960 dönemi geldiğinde, Devlet Su İşleri Genel Müdürü'ydü ve henüz askerlik görevini yapmamıştı. Bugüne kadar Demirel'in bir

devlet memurundan daha çok para kazandığını kimse söyleyemez. Öyleyse nasıl zengin oldu Demirel?

Şöyle...

Yük. Mühendis Süleyman Demirel, bir yandan Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışırken, öte yandan da müteahhitlik yapmaktaydı. O günlerde, Üniversite'nin içme suyu inşaatı da ihaleye çıkarıldı. İnşaatın keşif bedeli 5 milyon 750 bin liraydı. Demirel:

- Ben bu inşaatı 4 milyon 100 bin liraya yaparım... diyerek hemen kolları sıvadı. Fakat ortaya küçük bir pürüz çıktı. Üniversite Kuruluş Yasası ve Satınalma Yönetmeliği, Üniversite'de öğretim görevlisi olarak çalışanların bu tür ihalelere girmelerini yasaklamaktaydı. Bir süre sonra bu pürüz de giderildi. Üniversite Hukuk Müşavirliği:

- Ek görevle üniversitede çalışanlar ihalelere girebilir... diye yorum yaptı ve Demirel, Üniversite'nin içme suyu inşaatını üzerine almış oldu.

Su tesisat inşaatı için gerekli ithal malzemesinin vergi ve gümrük "resmine" bağlı olduğunu bilen Demirel bir süre sonra Üniversite Rektörlüğü'ne başvurarak:

- Orta Doğu Teknik Üniversitesi bir kamu kuruluşudur. Bu nedenle bu vergi ve resimleri ödememek gerekir... dedi. Demirel ayrıca bu sonucu sağlamak için İmar ve İskan Bakanlığı'na başvurarak devlete vereceği vergilerden kurtulmak istedi. Demirel'in dilekçesi Bakanlık'ta, Bakanlık "Amme Tesisleri Dairesi Başkanı" Mehmet Uslu'nun önüne geldi. Uslu:

- Bu vergi ve resimlerin ödenmesi gerekir... dedi. Dedi ama kendisi izindeyken yerine bakan Raşit Yalvaç:

- Bu kamu kuruluşudur. Bu kuruluşta ihaleyi üzerine alan da Demirel'dir. Öyleyse Demirel devlete gümrük vergi ve resmi vermemelidir... gerekçesiyle Demirel'e ayrıcalık tanıdı.

Bu usulsüzlüğe, Üniversite İnşaat Başkanı itiraz etti. 9 Ocak 1963 tarihli ve 715/49-53 sayılı yazıda Başkan Muhittin Kulin:

- Demirel'e tanınan ayrıcalık yasalara aykırıdır... diye diretti. Aynı günlerde devrin İmar ve İskan Bakanı Fahrettin Kerim Gökay, 5.11.1963 tarihinde Üniversite'ye başvurarak:

- Gerekli malzemenin gümrük veya gider vergisinden muaf tutulması hususunda verilen belgelerin müteahhid Süleyman Demirel tarafından kendi çıkarına kullanılıp kullanılmadığını..

sordu. Bu yazı üzerine "Mütevelli Heyet" toplandı ve Demirel'i haklı buldu. Böylece Demirel 700 bin liralık bir ithalat dolayısıyla ödenmesi gereken 200 bin lirayı devlete ödemedi. Bu ikiyüzbin türk lirası havadan Süleyman Demirel'in cebine iniverdi!

Ayrıcalıklar bununla da birmedi... 4 milyonluk ihale için, Demirel'e 2 milyon 100 bin liralık "avans" da verildi. Oysa, yapılan mukavelede böyle bir hüküm yoktu. Demirel bu parayı herhangi bir bankadan alsa, yüzde 18-20 faiz ödeyecekti. Avans almakla bu faizden de kurtularak yine havadan 150 bin lira kadar bir para daha kazandı.

Demirel bununla da yetinmedi...

Mukaveleye göre, Demirel'in su tesislerini 30.6.1963 tarihinde bitirmesi gerekiyordu. Eğer inşaat erken bitirilirse kendisine erken bitirme primi ödenecekti. Demirel 14.4.1963'de işi bitirdiğini ileri sürüp 2 ay 9 günlük erken bitirme primi alarak 248 bin lira daha kazanmıştır. Fakat iş Demirel'in bildirdiği tarihte bitirilmiş değildi. 23 Ekim 1963 tarihinde Rektör yerine imza atan Orhan Alsaç, Demirel'e gönderdiği mektupta:

- Eksikliği tamamla... demişse de Demirel işi erken bitirdiği gerekçesiyle 248 bin lirayı kasasına çoktan yerleştirmiştir. Yani Demirel, gecikme dolayısıyla Üniversite'ye tazminat ödemesi gerekirken, erken bitmiştir gerekçesiyle ödüllendirilmiştir. Bir de,

Borular zamanında yerleştirilmedi... diyerek 65 bin lira tazminat istemiş ve almıştır bu arada.

Demirel'in yaptığı işin kesin kabulü 15-25 Temmuz 1964 tarihleri arasında yapılmıştır. Üniversite İnşaat Başkanlığı'ndan Yük. Müh. Şevket Göloğlu, 17 Kasım 1964 tarihli raporunda:

Su tesisleri kusurlu yapılmıştır. Teknik kusur ve hatalar dolayısıyla, geçen bir yılda 650 bin lira kayıp olmuştur... diyerek bu "Barajlar Kralı"nı yerden yere vurmuşsa da, Demirel yine kazanacağını kazanmıştır. Bu rapor üzerine Rektör, İller Bankası, Devlet Su İşleri ve Bayındırlık Bakanlığı mühendislerinden oluşan bir kurula konuyu inceletmek istemişse de, Orhan Alsaç, "iç bünyede bir araştırma" yapmakla yetinilmesini önermiştir.

İç bünyede yapılan araştırmada da aksaklıklar saptanmış ve bunların giderilmesi için 25 bin Mark'lık malzeme sipariş edil-

miştir. Bunun da Türk parası ile değeri 100 bin liradır. Bu yüz bin liranın Demirel'den alınması gerekirken, bu konunun üzerine de gidilmemiştir. Bir takım "masonik" ilişkiler de etkili olmuştur bu işlerde...

Özetleyelim... Demirel, 4 milyonluk küçük bir ihaleden, 313 bin lira prim, 150 bin lira gümrük bağışıklığı, 150 bin lira avans kârı, 100 bin lira tesisat noksanlığı olmak üzere, 713 bin lira açıktan para kazanmıştır.

İşte "havadan" ve "sudan" böyle para kazanılır...

Şimdi bu müteahhidin çevresinde "milliyetçi cephe" kurulacak. Ey "komandolar" siz de titreyin ve bu Amerikan firması müteahhidinin fedailiğine koşun...

(Yeni Ortam, 7 Ocak 1975)

MR. HARRIS KİMDİR?...

Bugünlerde, Amerikan Büyükelçiliği bir konuğu beklemektedir: Washington'da "State Department" yetkilileri de bir atama işlemini tamamlamak üzeredir Son Kıbrıs olaylarından sonra Türkiye'ye yüksek düzeyde bir CIA yetkilisinin atanması gerekmekteydi. Bu yetkili hemen bulundu.

George S. Harris, bugünlerde Washington'dan uçağa binip, Esenboğa'ya inmek için bütün hazırlıklarını tamamlamıştır Belki bu satırların yazıldığı gün, "veda partileri" de bitmiş oluyordu.

George S. Harris kimdir? Tanıtalım...

Mr. Harris, Türkiye konusunda iki kitabın, daha doğrusu iki "rapor"un sahibidir. Kitaplardan biri, "Origins of Communism in Turkey" ikincisi "Troubled Alliance" adlarıyla yayımlanmıştır. Yazarın "Middle East Journal" adlı derginin 1963 yılı Nisan sayısında "The Rol of the Military in Turkish Politica" adlı uzun bir incelemesi de yayınlanmıştır.

Troubled Alliance adlı kitap daha önce "State Department"a bir rapor olarak sunulmuş, sonradan "Hoover" yayınevince kitap olarak yayınlanmıştır Bu kitap, 1945 yılından 1971 yılına kadarki dönemde, Türk-Amerikan ilişkilerini incelemektedir. Yazar, birçok Türk araştırmacısının yayınlarına ve

yazılarına dayanarak, Türkiye'deki "antiamerikan" akımların nedenlerini incelemekte ve belirli yorumlar yapmaktadır.

Harris, kitabının 135'inci sayfasında, CIA konusuna yer vermiş, Bülent Ecevit'in bu konuda parlamentoda yaptığı konuşmayı değerlendirerek, Adalet Partisi'yle Cumhuriyet Halk Partisi'nin bu konudaki tutumlarını karşılaştırmıştır. Türkiye İşçi Partisi'nin, "Anglo-Amerikan emperyalizmine karşı ortak cephe" önerdiğini yazan Harris, Cumhuriyet, Milliyet, Akşam, Yön ve Aydınlık gibi yayın organlarına yollama yaparak, Türkiye'de gelişen "antiemperyalist" akımları incelemiş, Türk-İş'e yapılan yardımların, "Ford bursları"nın ve "Barış Gönüllüleri"nin, CIA tarafından yönetildiğinin yazıldığını belirtmiştir.

Kitabında "Büyükelçi Kommer'in gelişi" başlığıyla bir bölüm ayıran Harris, Kommer'in Vietnam'da "pasifikasyon" uzmanı ve danışmanı olarak çalıştığını, bu nedenle Türk kamuoyundan çok sert tepkiler gördüğünü yazdıktan sonra:

- Kommer'in Türkiye'ye atanması bir hataydı... demektedir.

Kommer'in Türkiye'ye gelişini izleyen günlerde yoğunlaşan "antiamerikan" gösterilerin, Büyükelçi'nin arabasının yakılmasıyla daha da şiddetlendiğini anlatan Harris:

Türk basınında, Kommer'in Orta Doğu Teknik Üniversitesi'ne giderek, böyle bir tepkinin doğmasına bilerek yol açtığı yazılmış ve aynı günlerde Adalet Partisi'nin anayasal hakları kısıtlayıcı yasalar getirmesi de aynı gözlemin kanıtları olarak ileri sürülmüştü... demektedir.

1969 seçimlerinden sonra solun "şiddet" yoluna başvurduğunu anlatan Harris, "Ant" Dergisi'nin, Latin Amerika türü eylemleri öğütlediğini yazarak Selma Ashworth'un "Ant" Dergisi'nde çıkan "Biz de mi Amerikan Elçisi'ni dağa kaçıralım?" başlıklı yazısını kaynak göstermektedir. Solun parlamento dışına itildiğini ve "parlamento dışı muhalefet" adıyla yeni "taktikler" saptadığını anlatan Harris, 1969 yılında yayın hayatına başlayan "Devrim" Gazetesi'nin "milliyetçi" bir yaklaşımla Türkiye'ye yeni bir yön verme çabasında olduğunu kaydetmektedir. 1969'da başlayan eylemlerin 1971 Mart'ında "Komutanlar Muhtırası" ile sonuçlandığını anlatan Harris, Nihat Erim'in Cumhurbaşkanı Sunay tarafından:

Güvenilir ve tecrübeli politikacı... olarak başbakanlığa atandığını belirtmektedir.

Kitapta, siyasal, askeri, ekonomik her türlü Türk-Amerikan ilişkisi, kaynaklarına inilerek incelenmiş ve bu incelemelerden belirli sonuçlar çıkarılmıştır. Doğan Avcıoğlu, İlhan Selçuk, Çetin Altan, İlhami Soysal, Kemal Bisalman gibi yazarların yazıları, Cüneyt Arcayürek, İsmail Baltacıoğlu gibi gazetecilerin haberleri, M. Ali Aybar, Haydar Tunçkanat, Sezai Orkunt, Haluk Ülman gibi politikacıların konuşma ve yazıları da birer birer inceleme konusu olmuştur.

"Türkiye'de Komünizmin Kaynağı", "Ordunun Politikadaki Rolü" "27 Mayıs 1960 İhtilali'nin Nedenleri" ve "Sıkıntılı Birlik" gibi araştırmaların yazarı olan Mr. Harris, Türkiye'deki Amerikan Büyükelçiliği'ne "Political Officer", yani bir çeşit "siyasal danışman" olarak atanmıştır. Bilindiği gibi CIA eski başkanlarından Colby de şu anda Tahran'da Amerikan Büyükelçisi olarak görev yapmaktadır.

Orta Doğu ülkelerinde artık bi "diplomatlar" savaşı başlamıştır. Bu diplomatlar artık CIA yetkililerinden seçilmektedir. Bu nedenle biz Mr. Harris'e:

Hoş geldiniz... demiyoruz. Biliyoruz ki Mr. Harris hayırlı sabahlar müjdecisi değildir...

(Yeni Ortam, 8 Ocak 1975)

DÜN SUÇTU...

Bir ülkenin savunması, ulusal savaş sanayiinin kuruluşuna bağlıdır. Bir devlet kendi savunmasını, kendi yaptığı silahlarla yürütemiyorsa, ister istemez bir başka ülkenin güvenliği için kullanılıyor demektir. Türkiye yıllardır NATO stratejilerine göre koşullandırılmış ve ülkemizin savunması ve güvenliği Amerika Birleşik Devletleri'nin "ortak savunma" planlarına bağlanmıştır.

1963 yılında Kıbrıs olayları patlak verdiğinde, Amerikan Cumhurbaşkanı Johnson:

- Size verilen silahları ancak benim emrimle kullanabilirsiniz... diyerek bir acı gerçeği bütün çıplaklığı ile yüzümüze vurmuştu. Yakın siyasal tarihimizde "Johnson Mektubu" olarak adlandırılan bu "Muhtıra" ulusal onurumuza indirilmiş büyük bir şamardır.

Bu şamara yüzünü uzatmak zorunda kalan hükümet başkanı da, Kurtuluş Savaşı'mızın, emperyalist ordularını denize döken "Millici" güçlerin "Garp Cephesi Komutanı" İsmet Paşaydı!

1963 yılındaki Kıbrıs bunalımı ulusal bilinçlenme aşaması için bir önemli kilometre taşı oldu.

Başkasının yapamadığını millet yapar... kampanyaları ile "çıkartma gemileri" yapımı başladı. Kurtuluş Savaşı'mızdan sonra yeniden kendi halkımıza, kendi işçimize güvenmeye başlıyorduk!

- Kendi Uçağını Kendin Yap... kampanyası da Hava Kuvvetleri'mizi güçlendirmeye yönelmişti. Petrolde, madende, bütün yeraltı ve yerüstü kaynaklarımızda tam bir "milliyetçilik" aşaması başlamıştı.

Ülkenin devrimci kesimi, ulusal sanayimizden, yeraltı ve yerüstü zenginliklerimize kadar, halkımızın öz mallarını, emeğini sömürtmemenin savaşına girmişti: "Kuvayı Milliye" yeniden diriliyordu!

Ülkemizde aynı günlerde bir Amerikan firması komisyoncusunun yönetiminde tam Amerikancı bir iktidar hüküm sürmekteydi. Birgün Senato'da ulusal savunmamız sözkonusu olunca Emekli Korgeneral Cemal Madanoğlu kürsüye çıkarak:

Ulusal Ordu özlemi... diye başlayan bir konuşma yaptı. Devrimci general, Silahlı Kuvvetler'imizin ancak kendi kaynaklarımıza dayanılarak güçlendirilmesini istiyor, buna "Ulusal Odu Özlemi" adını takıyordu.

O gün Senato karıştı... Amerikan Firması Komisyoncusu Süleyman Demirel birden bire kürsüye fırlayarak General Madanoğlu'na en sert cümlelerle saldırdı. Bunların hepsi tutanaklardadır şimdi. Gün olur açıklarız bu köşeden. Demirel'e göre "Ulusal Ordu Özlemi"nden söz etmek, Silahlı Kuvvetler'imize hakaret sayılırdı.

Aradan günler, haftalar, aylar ve yıllar geçti...

12 Mart 1971 günü, Demirel Silahlı Kuvvetler adına verilen bir "Muhtıra" ile "şapkasını" alıp Başbakanlık'tan kaçtı. Üç gün sonra, 12 Mart cuntacılarının eline verdikleri bir listeye imza atarak, bazı general ve albayları emekliye sevketti. Komu-

tanlar sıkıyönetim istiyorlardı. Demirel, sıkıyönetimin baş destekçisi oldu. Komutanlar, Anayasayı değiştirmek istiyorlardı. Ne derlerse yaptı.

27 Mayıs Anayasası, 12 Mart cuntacılarının emirleriyle "tağyir, tebdil ve ilga" edilirken, Korgeneral Cemal Madanoğlu, emekli olur olmaz Adalet Partisi'nin kapısını çalan Ali Elverdi'nin de imzaladığı bir kararla tutuklanıp cezaevine gönderiliyordu. Aynı günlerde, ulusal savaş sanayiinin kurulması için çabalayan bir başka tümgeneral, elleri ve ayaklarına bağlanan zincirlerle Göztepe'deki işkence evinde sorguya çekiliyordu.

Demokrat Parti, 27 Mayıs'tan öcünü alıyordu. Hem de kendilerine 27 Mayısçı dedirten Gürlerlerin, Baturların Kuvvet Komutanlığı yaptığı günlerde...

"Ulusal Ordu Özlemi"ni savunanlar bir bir cezalarını çekiyorlardı. Bu siyasal olayların toz bulutu içinde ulusal çıkarlarımızı savunanlar birer birer ezilmek isteniyordu açıkça.

Şu iki örnek yetmez mi?... Yabancı şirketlere karşı petrol savaşı veren Profesör Muammer Aksoy, sahteliği sonradan anlaşılan bir mektuba dayanılarak Ali Elverdi tarafından tutuklanıyordu. "Ulusal Ordu Özlemi"ni dile getiren General Cemal Madanoğlu da düzmece raporlarla tutuklanıyor ve idamı isteniyordu.

Kavganın temelini görelim... Şimdi artık, "Ulusal Savaş Sanayii" sanayici ve işadamlarımızın da "özlemi" oldu. Çünkü artık "kâr" bu alanda. Gördüler bunu. Daha iki üç yıl önce Yunan işadamlarıyla ticari örgütler kuranlar, şimdi "ulusal savunmamıza" katkıda bulunacaklar!

"Ulusal Savaş Sanayiimiz" ancak ve ancak devlet eliyle kurulabilir. Sanayiciler, ulusal sanayii değil, sadece faşizmi kurmanın çabası içindedirler.

Bazen olayların dili zamanla çok daha belirli biçimde ortaya çıkıyor: Dün suç sayılan "Ulusal Ordu Özlemi" şimdi kaçınılmaz bir görev sayılıyor. Fakat bu özleme sahip çıkanlara bakın siz!

İşadamları ve sanayiciler, birleşiniz, milyonlarınızdan başka kaybedeceğiniz neyiniz var ki?...

(Yeni Ortam, 9 Ocak 1975)

BELGEDEN BİLGİYE...

22 Kasım 1965 tarihinde Washington'daki "Ordu Karargah Dairesi" CIA Başkanlığı'na, Ankara'daki ve atina'daki Amerikan Kara Ataşelerine "Gizli" kaydıyla şu yazıyı göndermekteydi:

Türk Hükümeti ve Genelkurmayı tarafından, bazı Avrupa ülkelerinde askeri üsler yapılması için Amerikalılara sağlanan kolaylıkların şartlanıyla ilgili istihbarat faaliyeti şunları kapsayacaktır:

a- Böyle bir harekete gerçekten teşebbüs edimiş midir?

b- Hareketi kim başlatmıştır?

c- Hareketin nedenleri?

Kılavuz: Askeri üsler için Amerikalılara sağlanan kolaylıkların şartlanıyla ilgili bilgi toplaması için Türk Genelkurmayı tarafından emir verildiği haber alınmıştır.

Dağıtım: Amerikan Kara Ataşesi: Amerikan Elçiliği, Ankara Türkiye, (bilgi için) CIA (Amerikan Merkezi Haberalma Teşkilatı), Amerikan Kara ataşesi, Amerikan Elçiliği-Atina, Yunanistan.

Özel Talimat: a) 20 Aralık 1965'te sona erecektir. Eğer paragraf 3'de daha önce bir talimat verilmemişse, istenilen bilgi o tarihte veya ondan sonra yollanacaktır.

b) Cevap verilme tarihi bildirilsin veya bildirilmesin yukanda verilmiş olan öncelik derecesi kontrol faktörüdür.

c) Verilen tarihten sonra da bu konu ile ilgileneceği anlamı çıkmamalıdır. DASGIR-Ordu İstihbarat Dairesi'nin başka bir dairesi bu tarihten sonra da rapor edilmesini istemektedir. Herhalde bu gibi raporlarda yukandaki kontrol numarasından bahsedilmelidir.

d) Diğer talimat, bilgi için bir nüsha Yunanistan'daki ARMA'ya, kılavuz için AIÇ Atina Soruşturma Merkezine,

Genelkurmay İstihbarat Başkan Yardımcısı yerine
İmza
James E. Lazanby
Albay GS
Haber Alma Şefi

Konu son derece açıktı. Türk Genelkurmayı, ikili antlaşmalarla sağlanan bazı ayrıcalıkları yeniden gözden geçirecek. Türkiye'deki Amerikan üslerinin statülerini yeniden inceleme kararı almıştır. Bu kararın öğrenilmesi üzerine, Amerikan Genel-

kurmayı, bu çalışmaların Türkiye'de kimlerce yürütüldüğünün araştırılmasını istemekte, ayrıca bu çalışmaları başlatan ve yürütenlerin adlarının saptanmasını gerekli görmektedir. Bu belgeden sonra Türkiye'den hangi adlar saptanıp, Amerikan Genelkurmayı'na bildirilmiştir, bunu belgelere dayanarak saptama olanağı şimdilik elimizde değildir. Ancak, bu çalışmaların kimler tarafından başlatılıp yürütüldüğü konusunda bazı bilgilerimiz vardır.

Bu konuda çalışmaları başlatan, eski Genelkurmay Başkanı Orgeneral Cemal Tural'dır. Tural, kişisel tutumu dolayısıyla "Ne İsaya ne Musaya" yaranamamış bir Genelkurmay Başkanı'dır. Bir yandan sınır tanımaz bir sol düşmanlığı, öte yandan "antiamerikan"cı yurtsever tutumuyla birçok çevrenin eleştiri ve hışmına uğramış ve Genelkurmay Başkanlığı'ndan ayrılması hemen herkesçe sevinçle karşılanmıştır Yerine Memduh Tağmaç'ın atanmasıyla ve Tural, "Sunay-Demirel" iklisinin isteğiyle "tasfiye" edilmiş oluyordu. Böylece Amerikalılar'a sağlanan "kolaylıkların" gözden geçirilmesini isteyen Genelkurmay Başkanı "saf dışı" ediliyordu!

Amerikalılar'a sağlana ayrıcalıklara karşı çıkan eski "Kara Kuvvetleri Plan ve Prensipler" Başkanı Tümgeneral Celil Gürkan da 16 Mart 1971 günü, "Türkiye'nin geleceğini ağır bir tehlike içine düşürmek" suçuyla devrilen Süleyman Demirel Hükümeti'nin imzasıyla emekliye sevkedilmiş, bir süre sonra işkencecibaşı Orgeneral Faik Türün'ün emriyle elleri ayakları zincirlenerek Göztepe'deki işkenceevinde sorguya çekilmiştir. Tümgeneral Celil Gürkan da bu yolla "tasfiye" olunmuştur!

Milli Savunma Bakanlığı Hukuk Müşaviri Hakim Albay Emin Değer, ikili antlaşmaları inceleyerek, bunların değiştirilmesi gerektiğini yetkililere bildirmiş ve Amerikalılar'a sağlanan ayrıcalıkların ortadan kaldırılması gereğini savunmuştur. Hakim Albay Emin Değer 16 Mart 1971 günü Ankara dışına atanmış, bir süre sonra da ordudan ayrılmak zorunda kalmıştır. Bu "tasfiye" de böyle gerçekleşmiştir!

Birtakım siyasal olayların gürültüsü uzaklaşınca, bazı cunta öykülerinin toz bulutu ortadan kalktıkça, insanı şaşırtan ve düşündüren acı gerçekler de birer birer gözler önüne serilmektedir...

(Yeni Ortam, 10 Ocak 1975)

SAKAL, BIYIK, SAÇ

Son günlerde bu köşeden bir sürü muhbir adı okudunuz, birkaç belgeyle de karşılaştınız. Gelin bugün de biraz "boş" sözlerle avunalım. Bugün saçtan, bıyıktan, sakaldan söz açalım. Ne derler:

Yukarı tükürsen bıyık, aşağı tükürsen sakal...

Bu, güç durumda kalmış insanları tanımlar. Hem sakal hem de bıyığı, tükürürken kurtarabilmek için, içine düşülen çaresizliği anlatıyor bu atasözü. Bu atasözü bilmem kaç yüzyıllıktır... O zamanlar, uğursuz politikacı yüzleri bilinmediği için:

Politikacının suratına tükür... gibi sözler söylenemezdi doğal ki.

Ya Karacaoğlan'a ne dersiniz?

"Sakal seni matkap ile oyayım.

Bir kız bana emmi dedi neyleyim..."

Karacaoğlan, genç kızların, sakalına bakıp "emmi" demesinden çok çok tedirgin olmuş. Olmuş da, sakalını matkap ile oymaya karar vermiş. Bu "yaşlılık-gençlik" de önemli konu bu işler için. Gerçi sevimli başbakanımız:

- Erkekler poligamdır... demişse de, yine de gencin yaşlının yapacağı işler başka başkadır. Başbakanlık için de yaş önemli olsa gerek. İnsan yaşlandıkça sağlığını yitirebilir. Midesi ağrır, böbreği ağrır, romatizması tutar, prostat olabilir, daha daha, ne bileyim, enfarktüs krizleri geçirebilir, damarlarda bir tıkanıklık oalbilir, beyin damarları kireçlenebilir. Fakat sevimli başbakanımız "acul" Sadi bey bunlara banamısın demiyor:

Erkek olan poligamdır... diye tutturuyor. Ben kulağınıza bir şey söyleyeyim mi? Sadi bey bu "poligamlık" konusunu biraz daha işleyip bu konuda "reformlar" ve "yasa değişikliikleri yapabilseydi, memleketimizin bütün erkeklerinden "güvenoyu" alırdı... Böylece gençlere taş çıkarırdı.

Gençler için de:

Daha bıyığı terlememiş delikanlı... diye bir tanım vardır. Yaşlılar, yaş "kemale erdikçe", gençlere tepkilerini de arttırırlar. Bıyığı terlememiş gençlerin asılıp kesilmeleri, işsiz güçsüz kalmaları, bir ayağı çukurdakilerin avuntularından biridir.

Bu "sakal" ve "bıyık" konusu, siyasal yaşamımıza da girmiştir son yıllarda.

Mao bıyıklı gençler... gibi sözlere çok tanık olunmuştur. Oysa Mao'nun bıyığı yoktur! Peki nereden çıkıyor bu söz? Bilgisizlikten çıkıyor, başka nereden olacak... Doktrinden anlamazsanız. Peki. Hiç Mao'nun fotoğrafını da mı görmediniz?

Görmüşlerdir de görmemezlikten gelmişlerdir.

Karl marks'ın da sakalı vardır. Ara sıra sağcı yayın organlarında:

- Sakallı Marks... diye başlayan bilimsel eleştirilere rastlarız. Evlerde yapılan aramalarda "Paşa dedenizin" sakallı resmi varsa, yandığınız gündür! Dedenizin Karl Marks olmadığını kanıtlamak için mahalle muhtarını tanık göstermek zorundasınız. Bir fakültede yapılan aramada "Che Guevera"nın fotoğrafını:

Bırak canım o Barış Manço'nun resmidir... diye çekip almayan memurun hoşgörüsüne ne dersiniz? Bu sakal, bıyık, saç konuları bildiğiniz gibi değil, gördünüz...

Bazı adamlar için:

- Sakalından utan... derler. Bizdeki bazı saçsız politikacıları düşünüyorum. Bunların sakalı da yok. Demek ki utanmaları söz konusu değil. Saçı yok, sakalı yok... Kim bunlar?

Bunlar da utanmaz politikacılardır...

Kurtuluş Savaşı sonrası Ankara'sında "Sakallı Celal" diye anılan bir lise müdürü varmış. Açık görüşlü, tok sözlü bir adammış Sakallı Celal.

Türkiye doğuya doğru giden gemide, batıya doğru koşan bir adama benzer... demiş o günlerde. O günden bu yana hiç "dümen" kırmadık. Gidiyoruz öyle.

Sözlerini çevrelerine dinletmeyen insanlar:

- Vay benim köse sakalım... derler. Ya da:

- Sakalımız yok ki sözümüz dinlensin... diye yakınırlar. İzninizle ben de burada bir yakınacağım:

Yurttaşlarımız milletvekillerini ve senatörleri seçip Ankara'ya yollamışlar. Partiler var. Allah başımızdan eksik etmesin, parti liderlerimiz var. Parlamento dışı liderimiz Celal Bayar var. Parlamento içi liderimiz Demirel var. Fakat bir türlü hükümet kurulmuyor. Hükümet kurulmadıkça Sadi Bey, devlet işlerinden zaman ayırıp "poligamik" çalışmalar yapamıyor. Ne olacak bu işin sonu? Birtakım insanlar:

- Bir gece ansızın gelebilirim... diye rap rap hazırlık yapıyorlar Sesler duyulmuyor mu?

Sakalımız yok ki, sözümüz dinlensin...

(Yeniortam, 11 Ocak 1975)

MOZAİK...

Gazeteci Cüneyt Arcayürek, "Hürriyet" gazetesinde, 12 Mart öncesi cunta çalışmalarını anlatan bir yazı dizisi yayınlıyor. Bu dizide, yazarın kendi tanımıyla "gün ışığına çıkmamış" belgelerden yararlanılıyor. "Gün ışığına çıkmamış belgeler", kontrgerilla merkezinden işkence ile alınmış ifadelerdir. Yani, "yasa dışı" yollarla alınan ifadeler, yine "yasa dışı" yollarla Arcayürek'e iletilmiştir.

Bu ifadelerde birçok asker ve sivil kimsenin adları geçmektedir. Bunlar kimlerdir ve hangi siyasal görüşten yanadır? Önce bunu cevaplandıralım...

15 Mart 1971 tarihinde emekliye sevkedilen Tümgeneral Celil gürkan ve arkadaşlarından bir kısmı, görüşlerini CHP'ye yakın buldukları için parti genel merkezine başvurmuşlardır. Bunlar Celil Gürkan, Tuğamiral Vedii Bilgel, Albay Cavit Bayar, Hava Albay Nedim Arat, Albay Kadir Ok, Hakim Albay Emin Değer'dir.

Aynı gün emekliye sevkedilen Genelkurmay Merkez Dairesi Başkanı Tümgeneral Şükrü Köseoğlu, Demokratik Parti'ye girmiş ve bu partinin Kastamonu milletvekili adayı olarak seçimlere katılmışsa da, parlamentoya girmeyi başaramamıştı.

İhtilalciler arasında adı geçen Kurmay Albay Nusret Van, emekli olur olmaz Adalet Partisi'ne girmiştir. Kurmay Albay İlyas Albayrak yabancı sermayenin kurduğu "Fruko Genel Müdürlüğü'ne" getirilmiştir. Kurmay Albay Kemal Tunusluoğlu -ki Muhtıra'yı radyoevine götüren görevlidir- Agasi Şen'in Türk hava Yolları'nda genel sekreterlik yapmaktadır.

15 Mart 1971 tarihinde emekliye sevkedilen Hava Tuğgeneral Ömer Çekgör de, üniformasını çıkarır çıkarmaz, yabancı petrol şirketlerinin desteklediği "Türk Petrol" Ankara Grubu Başkanlığı'na atanmıştır.

Aynı gün emekliye ayrılan Tuğgeneral M. Ali Akar, Milas'ta köşesine çekilmiş ve adını unutturmuştur. Albay Kadir Tandoğan da köşesine çekilmiştir. Albay Mehmet Namlı bir şirketin müdürlüğüne getirilmiştir.

Levazım Albay Hasan Yalçınkaya, İstanbul'da Aksaray semtinde "Babanın yeri" adıyla bir meyhane açmış, İstanbul mali polis eski müdürlerinden Rafet Kaplangı da yine İstanbul'da, Kadıköy'de bir büfe işletmeye başlamıştır.

Yarbay Ümran Şensezgin ise, Ankara halkevlerinde, halkevi vakfını işletmek için gece gündüz çalışmaktadır.

İfadelerde, "Devrim Konseyi" üyesi olarak adından söz edilen Piyade Albay Bedri Buluç, Orgeneral Türün'ün emir ve komutasıyla İstanbul'da önemli "operasyonlarda" görev yaptıktan sonra emekliye ayrılmıştır.

Korgeneral Hayri Yalçıner, geçtiğimiz ağustos ayında emekliye ayrıldıktan sonra, bazı gizli istihbarat örgütlerinde önemli görevler yürüten eşiyle birlikte mutlu yaşantısını sürdürmeye başlamıştı.

Kontrgerilla ifadelerinde "darbeci" olarak adı geçen Korgeneral İhsan Över, şu anda 2'nci Kolordu Komutanlığı yapmaktadır. Yine ihtilalciler arasında sayılan Kurmay Albay Kenan Güven 2'nci Ordu Lojistik Başkanı, Kurmay Albay Orhan Üstün de aynı orduda harekat başkanı olarak görevlerinin başındadır.

İhtilalcilerin Genelkurmay Başkanlığı'na getirecekleri söylenen Korgeneral Atıf Erçıkan da, 12 Mart'tan bir süre sonra, Amerika'ya "tedavi" maksadıyla gidip geldikten sonra emekliye ayrılmıştır. Bu korgeneralin, Tümgeneral Celil Gürkan ve arkadaşlarını "ihbar" ettiği, o günlerde ileri sürülmekteydi.

12 Mart 1971 tarihinde İstanbul zırhlı birliklerinde görevli Kurmay Albay Nedim Arat da bir turizm şirketinde çalışmaktadır.

Tank Binbaşı Yılmaz Akkılıç, ordudan ayrıldıktan sonra, bir süre gözaltına alınmış, daha sonra da sosyalist eğilimli "Yeni Dönem" adlı bir dergi çıkartmıştır.

Kontrgerilla ifadelerinde adı geçen ve sonradan Madanoğlu davasında da yargılanıp beraat eden Kurmay Albay Adnan Arabacıoğlu bir ticari şirkete, Kurmay Albay İbrahim Artunç da halkevlerinin bir şubesinde çalışmaktadır. Deniz Kurmay Albay Adnan Kaptan da orduda görev başındadır. Albay

Hidayet İlgar İstanbul'da avukatlık yapmakta, eski arkadaşlarını savunmaktadır.

Sivillere gelince...

Orhan Kabibay, 12 Mart 1971 tarihinden sonra olanca gücüyle Erim Hükümetlerini desteklemiş, bir süre sonra Ecevit'i ve partisini, "Marksist kışkırtıcılık..." gerekçesiyle suçlayarak önce Cumhuriyetçi Parti'yi kurmuş, sonra da partisiyle birlikte "alafranga sağcı" Turan Feyzioğlu'nun partisinde esas duruşa geçmiştir

Fakih Özfakih, Cumhuriyet Halk partisi'nden ayrılmıştır

Talat Turan, "Marksist-Leninist" eylemlere yol göstermek gerekçesiyle tutuklanmış, Milli Birlik Komitesi eski üyelerinden Numan Esin ve İrfan Solmazer ile birlikte yargılanmıştır.

Numan Esin, Alpaslan Türkeş'le birlikte Milliyetçi Hareket partisi'ni kurduktan sonra Türkeş'ten ayrılmış ve büyük bir "nakliyat şirketi" kurmuştur. 12 Mart geldiğinde Esin kırk kadar "TIR" kamyonun sahibi görülüyordu. Solmazer, seksen kadar deniz teğmeni ile birlikte yargılanıp beraat etmiş, Numan Esin'e Göztepe'deki işkenceevinde ağır işkenceler yapılmıştı. Solmazer ve Esin'in en yakın "kader" arkadaşı Orhan Kabibay da bu işkence seslerini Cumhuriyetçi Güven Partisi binalarından dinlemiştir.

Bu adları neden açıkladık? Nedeni şu.

12 Mart 1971 tarihinden hemen sonra Silahlı Kuvvetler'de bazı general ve albayların "komünist ihtilal" yapmak için hazırlandıkları, o günün basınında yazılıp çizilmişti. "Hürriyet Gazetesi" bu tür yayın yapanların başında gelmekteydi.

Şimdi soruyoruz: Bu komünist ihtial, bir yandan Tümgeneral Celil Gürkan gibi "ilericiler", öte yandan Tümgeneral Şükrü Köseoğlu gibi Demokratik Partililer, Kurmay Albay Nusret Van gibi Adalet Partililerle ortaklaşa mı yapılacaktı? Aynı komünist ihtilali, Orhan kabibay gibi "Mc Carthist"lerle, yabancı sermaye müdürleri ve temsilcileriyle mi planlanacaktı? Eğer gerçekten bu bir komünist ihtilal ise Korgeneral İhsan Över'in Kolordu Komutanlığı'nda, Kurmay Albay Kenan Güven ve Kurmay Albay Orhan Üstün'ün orduda görevleri nedir? Nasıl görev başında tutulmaktadır?

Türkiye'de birtakım basın mensubu, gizli örgütlerin "zabıt katipliğini" yapmayı "gazetecilik" saymaktadır Bu sorulara i-

nandırıcı cevaplar vermeden "gün ışığına çıkmamış" belgelere dayanarak(!), hiçbir açıklama yapmış olamazsınız. 12 Mart gerçeği bunların çok ötesindedir. "Kimler neden" tasfiye olmuş ve hangi göstermelik gerekçeler bu iş için kullanılmış?

Bunu araştırabiliyor musunuz?!..

(Yeniortam, 13 Ocak 1975)

ONLAR VE SİZ

Çevremizde bazı zenginler vardır. Bunların nasıl zengin olduğu konusunda söylentiler dolaşır:

- Eskiden hamalmış, sonradan zengin olmuş...

Bir insanın önce hamal sonra da milyoner olmasına, bu kapkaç düzeninin piyasa ekonomisi bile izin vermez. Adamın zenginliğinin nedenini araştırırsanız, önünde sonunda bir bit yeniği çıkar.

- Gazete kağıtlarını toplayıp satarmış, böyle böyle zengin olmuş...

Olamaz... Ya kağıtları satarken bir hırsızlık yapmıştır ya da bir başka kirli işten para vurmuştur.

- Halde limon satarmış, Şimdi Kızılay'da apartmanı var

Beş kuruşa limon satıp, beş milyon sahibi olunmaz. Bu işin de bir girdisi çıktısı vardır.

Müteahhittir; devleti kazıklar. Yasaların içinde hoplaya zıplaya milyonları cebine indirmiştir. İş adamıdır; devletten milyonlarca kredi alır. Üstelik "teşvik tedbirleri" diye ne kadar kolaylık varsa ondan yararlanmıştır. Gazete sahibidir; iki yüz basar, on bin gösterir. Devletten resmi ilan alır. Anasını, babasını, kardeşini "muhabir" olarak gösterir. Ayda devletten yüziki yüz bin lirayı cebine indirir. Arsa komisyoncusudur. Fakir fukaranın topraklarını ucuza kapatır, sonra kentsoylu zenginlere satar. Arsa spekülasyonu yoluyla zengin olur. İthalatçı, ihracatçıdır. Binbir türlü kaçakçılık yapar. Vergi vermez. Çok kazanır, az gösterir.

- Allah bir kere yürüya kulum demiş... derler bunlar için. Nasıl yürüdüğü, kimlerle yürüdüğü bellidir bunların. Dinleri, imanları paradır...

Aşırı akımlara karşıdırlar. Komünizmle kanlarının son damlasına kadar savaşmaya karar vermişlerdir. Devletiyle, milletiyle bölünmezliğe inanmışlardır. Anarşistlerin hak ettikleri cezayı görmelerini ve ömür boyu cezaevlerinde kalmalarını istemişlerdir.

Hele sınıf tahakkümü... Sınıf tahakkümüne çok karşıdırlar. Karşı olmak ne demek, "sınıf" deyince tüyleri diken diken olmaktadır. Milletin dilim dilim bölünmesine, ecdat kanlarıyla sulanmış bu toprakların Ruslar'a katılmasına bir türlü gönülleri razı olmamaktadır.

Amerikalılar'ın topraklarımız üzerinde üsler kurmalarına, petrollerimize ve madenlerimize göz dikmelerine, Amerikan subaylarının Türkiye'deki ayrıcalıklarına da gönülden taraftardırlar.

- Hür düzen böyle kurulur da ondan... derler, sorarsanız.

Adlarının çevresinde söylentiler çıkar:

- Çok çalışmış çok kazanmış...
- Hamalmış, sonradan zengin olmuş...
- Buraya geldiğinde bir küfesi, bir de ipi varmış...
- Halde limon satarmış, böyle zengin olmuş...

Aklınız alıyor mu böyle zenginlikleri? Almıyor doğak ki... Sizler de çok çalışıyorsunuz, neden zengin olmuyorsunuz? Namuslu yaşıyorsunuz, hırsızlık yapmıyor, rüşvet alamıyorsunuz. İşte nedeni bu.

Öğretmensiniz. Sınırdan sınıra sürülmüşsünüz. Çocuğunuzu bile rahatlıkla okutamamışsınız. Ay sonlarını denk getirememişsiniz. İki yakanız biraraya gelmemiştir bir türlü. Gelmez... Çünkü bu devletin sadık ve namuslu bir memurusunuz.

Memursunuz. Karı-koca, çoluk-çocuk gece-gündüz çalışırsınız. Bir türlü gülmez yüzünüz. Çocuğunuzla çoluğunuzla, yıllar yılı aynı dertlerle boğuşup dursunuz. Düzelmez bir türlü yaşantınız. Düzelmez... Çünkü bütün namusunuzla çalışıyorsunuz.

İşçisiniz, köylüsünüz. Evinize ayda bir kez bile et girmez. Köyde ağanın yanında bir yanaşmasınız. Maden ocaklarında çalışırsınız. Kızgın güneşte, tarlada eker biçersiniz. Büyük inşaatların betonlarını atar, tuğlalarını dizersiniz. Doymaz karnınız bir türlü.

Doymaz. Çünkü çalınan alın teriniz, sömürülen emeğinizdir.

Onlar için:

- Eskiden hamalmış, sonradan zengin olmuş... derler.

Oysa bu düzenin yükünü çeken sizlersiniz; onlar da bu arada "yüklerini" tutmaktadırlar.

Ama sakın sınıfınızın tahakkümünü kurmayın bunlar üzerinde... Naziktirler, üzülür, kırılırlar sonra.

Hem bunca yıl "tahakküm" kurdunuz bunlar üzerinde, bırakın biraz rahat nefes alsınlar...

(Yeni Ortam, 14 Ocak 1975)

ESKİCİ...

Sokaklarda ara sıra:

Eskici... eskiler alırım, elbise, palto, kağıt... eskici... diye dolaşan insanlara rastlarız. Şimdi de aynı çığırtkanlık politika sahnelerinde gözümüze çarpıyor:

Eskiler alırım. Eski milletvekili, eski bakan, eski cumhurbaşkanı, eskiciiii...

Demirel de, Bozbeyli de pazarlık kızıştırıyorlar bugünlerde:

Yuvanız burasıdır...

- Hayır yanlış aders veriyor; burası, buyrun...

Eski demokratlar da kendi aralarında "şans-talih" oyunu oynuyorlar:

Ya şundadır ya bunda, müteahhidin kolunda...

Bu tekerlemeler sırasında aynı "koro" uğulduyor:

Eskiler alırım. Eski milletvekili, eski bakan, eski cumhurbaşkanı. Eskiciiii...

Kulislerde kavgalar sürüp durur:

- Bozbeyli haindir...
- Hain babandır...
- Hepimizin "babası" kim?
- Celal Bayar...

Ya şundadır ya bunda, müteahhidin kolunda...

Perde arkasında konuşmalar yükseliyor:

- Petrolleri Amerikalılar'a kim verdi?
- Demokrat Parti.
- Madenleri Amerikalılar'a kim sattı?
- Demokrat Parti.
- Üsleri Amerikalılar'a kim verdi?
- Demokrat Parti.
- İkili anlaşmaları kim imzaladı?
- Demokrat Parti.

Orta Doğu ve Balkanlar'ın en büyük müteahhidi, televizyon ekranından başını uzatarak bağırıyor:

- Biz Demokrat Parti'nin devamıyız...

Öyledir! Koronun sesi yükseliyor!

Eski alırım. Eski milletvekili, eski bakan, eski cumhurbaşkanı. Eskiiiiii...

Bir eski ses:

- Petrol satarım. Maden satarım. Üs veririm. Kapitülasyon anlaşmaları imzalarım...

Bir yenisi:

- Satılmışı var, alınmışı var...

Konuşmalar devam ediyor:

- Gençlere kurşun sıkan kim?
- Sade onlar mı?
- Devrimcileri zindanlara atan kim?
- Sade onlar mı?

Yazarları fişleyenler kim?

- Sade onlar mı?
- Devrimci subaylara işkence yapan kim?
- Sade onlar mı?

Bayar'ın hakkı Bayar'a, Sezar'ın hakkı Sezar'a...

Koro başlar:

Eskiler alırım. Eski milletvekili, eski bakan, eski cumhurbaşkanı. Eskiiiii...

Konuşmalar gittikçe yükselir:

- Demokrat Parti'yi yıkan kim?
- Milli Birlik Komitesi.
- Demokrat Partililerin tutuklanmalarına kim karar vermiş?
- Milli Birlik Komitesi.
- İhtilal bildirisini kim okumuş?

- Alparslan Türkeş.
- Alparslan Türkeş albay değil mi?
- Kimin albayı?
- Şimdi Bayar'ın emir subayı!
- O zaman "komandolar" kaç yaşındaydı?
- Dört beş yaşlarında.
- Yazık çocuklara.

Koro devam ediyor:

- Eskiler alırım. Eski milletvekili, eski bakan, eski cumhurbaşkanı. Eskiciiii... 27 Mayıs da alırım, 12 Mart da satarım. Eskici...

Böyle gidecek pazarlık. Önünde sonunda Amerikan firması müteahhidi Demirel'in üzerinde kalacak ihale!

Müteahhitlik adamın eski mesleğidir de...

(Yeni Ortam, 15 Ocak 1975)

KİME HİZMET?..

Geçen hafta bu köşede CIA'nın yüksek düzeydeki danışmanlarından George S. Harris'in amerikan Büyükelçiliğine atandığını yazmış ve kendisi hakkında bazı bilgiler vermiştik.

George Harris bugünlerde Türkiye'de siyasal çalışmalarını yürütmektedir. Politikacılar, öğretim üyeleri ve gazeteciler arasında geniş bir "dost" çevresine sahip olan bu CIA Türkiye uzmanı, geçtiğimiz hafta bazı eski dostlarıyla görüştü. Bu arada, Adalet Partisi eski milletvekillerinden Siyasal Bilgiler Fakültesi İktisat Profesörü Aydın Yalçın'ın "Bükreş" sokağındaki evinde bir de "akşam" yemeği yedi.

Yedikleri içtikleri onların olsun. Biz konuştuklarını merak ediyoruz... diyeceğiz ama konumuz bu değil şimdilik.

George Harris dolayısıyla Siyasal Bilgiler Fakültesi eski asistanlarından Dr. Müslim Özbalkan'dan söz edeceğiz bugün:

George Haris'in, "Tradlied Alliance" adıyla yayınlanan ve Amerika'da State Department'a "rapor" olarak sunulan incelemesinin "Barış Gönüllüleri" ile ilgili bölümünde Müslim Özbalkan'ın "Gizli Belgeleriyle Barış Gönüllüleri" adlı incelemesine de yer verilmiştir. CIA Türkiye uzmanının üzerinde

durduğu "Gizli Belgelerle Barış Gönüllüleri" adlı kitapta Müslim Özbalkan şunları söylüyor:

- Amerikan Barış Gönüllüleri Örgütü, ABD'nin dünya çevresindeki çıkarlarını korumak ve 19. yüzyıldan bu yana genişleyen ve yayılan Amerikan emperyalizminin hedeflerine varmasını sağlamak amacıyla kurulmuş yeni bir örgütten, bu emperyalist politikanın yeni bir yöntemi ve aracından başka bir şey değildir... Ulusal kalkınmasını hızla gerçekleştirmek yoluna yönelen ülkelerin ilk işi, ülkelerinden bu Barış Gönüllülerini çıkarmak olmalıdır. Barış Gönüllüleri ile, ekonomik, sosyal, siyasal gelişmeyi sağlamak, bağımsız bir ülke olmanın amacının uyuşmadığı, amaca varmak için bu işbirliğinden ayrılmanın zorunluluk olduğu kesinlikle anlaşılmıştır... Hem kendi, hem uygulanış biçimi Anayasaya aykırı bulunan bir ikili anlaşmaya dayanarak 1200'den fazla sayıda Barış Gönüllüsü ülkemize gelmiş, değişik ekonomik, toplumsal ve etkin yapıya sahip bölgelerin farklı tiplerdeki yerleşme birimlerinde çeşitli programlarda çalışmış ve çalışmaktadır...

Dr. Müslim Özbalkan incelemesinin sonunda şu düşünceleri savunmaktadır:

Türkiye'nin Barış Gönüllüleri çıkmazından kurtulması için devrimci ve ulusçu güçlerin tepkisi, çıkar yollarının aranmasında oldukça etkili olmuştur. Amerikalıların da açıkça itiraf ettiği gibi, kamuoyunun bu konudaki tepkileri, faaliyetlerinin sınırlanmasına yol açmıştır. Basının Barış Gönüllüleriyle ilgili görüş ve haberlere yoğun biçimde yer vermesi, Amerikalıları ve işbirlikçilerini sürekli olarak rahatsız etmekte, sindirmektedir. Fakat bugüne kadar bunlara yönelen tepkilerin, Barış gönüllülerinin kesinlikle ülkemizden gitmelerini sağlayacak ölçüde olmadığını söyleyebiliriz. Bu nedenle tüm aydınların, devrimcilerin ve ulusçu güçlerin, Amerikan militarizminin, güler yüzlü ticaretinin, emperyalizminin ve karşı devrimciliğinin bir örgütü ve bu örgütün ajanları olan "Amerikan Barış Gönüllülerine" kesinlikle karşı çıkmaları ve bunların faaliyetlerini ve programlarını sona erdirecek biçimde davranmaları gerekmektedir

Müslim Özbalkan'ın bu incelemesi Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün isteği üzerine, Siyasal Bilgiler Fakültesi "İskan ve Şehircilik Enstitüsü"nce hazırlanmış ve Enstitü adına bu çalışmayı Asistan Dr. Müslim Özbalkan yürütmüştür. Bu çalışma

Siyasal Bilgiler Fakültesi Profesörler Kurulu'na sunulmuş, 25 Kasım 1969 günü oybirliği ile kabul edilmiştir Enstitü Müdürü Prof. Dr. Fehmi Yavuz, varılan sonuçları Türk kamuoyuna açıklayarak Barış Gönüllülerinin Türkiye'den çekilmelerini istemiştir. Harris kitabında bu olaya da yer vermektedir.

Burada bir ilginç belge daha açıklayalım...

Barış Gönülülerinin Türkiye'de çalışmalarını sağlayıcı yasanın Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması için hazırlanan taslağın altında kimlerin imzaları vardır, bilir misiniz? CHP Kocaeli Milletvekili Profesör Nihat Erim, Adana Milletvekili Kasım Gülek, AP Bursa Milletvekili Cevdet Perin ve Rize Milletvekili Erol Yılmaz Akçal.

Millet Meclisi Dışişleri Komisyonunun esas no: 1/428 karar no: 44 sayı ve 30.5.1963 tarihli raporunda da şu görüşler yer almaktadır:

- Barış Gönüllüleri adlı teşekkülün gayesi, az gelişmiş veya gelişme gayreti içinde bulunan memleketlerde, eğitim, sağlık ve tarım sahalarında ihtiyaç duyulan elemanları temin etmek ve her suretle, Amerikalıların diğer memleket halkını, diğer devletler halkının da Amerika'yı yakından tanımasına imkan vermektir.

Profesör Nihat Erim'in de paylaştığı görüşler bunlar...

Gelelim sonuca.

Müslim Özbalkan, 12 mart 1971 tarihinden sonra askerlik görevini yapmak için İzmir'de Ulaştırma Yedek Subay Okulu'na asteğmen olarak atanacağı gün:

- Kötü düşünce sahibidir... gerekçesiyle Bayburt'a "er" olarak yollanmıştır. Özbalkan'ın bu kitaptan başka hiçbir siyasal "eylemi" bulunmamaktadır. Aynı günlerde "Barış Gönüllülerini" bütün yurda yayan yasa taslağı hazırlayıcılarından Peofesör Nihat Erim de ülkemizde Başbakanlık yapmış ve yerini Ferit Melen'e bırakmıştı.

Açıkça görülüyor: Müslim Özbalkan "Barış Gönüllüleri" konulu kitabından dolayı cezalandırılmıştır Onu er çıkartanlar, adım adım izleyenler, imza sahipleri, beyler, paşalar, beyefendiler kime hizmet ettiğinizi şimdi anlıyor musunuz?..

(Yeniortam, 16 Ocak 1975)

"Acul" Sadi Bey, son günlerde atama kararnameleri imzalamaktan başını kaşıyamıyor. Belki de bu yüzden "poligamik" çalışmalara bile zaman ayıramıyor galiba.

Önce Amiral Sezai Orkunt'a bir iş bulundu. TRT Yönetim Kurulu Üyeliği boştu. Haydi oraya...

Bu amiral çok ilginç bir adamdır doğrusu. Ordu İstihbarat Başkanlığı'ndan ayrıldıktan sonra devrimci yayın organlarında mangalda kül bırakmayan yazılar döktürmüş, sonra da kapağı CHP'ye atmıştı. Amiral, NATO ve ikili anlaşmalar üzerine yazılar yazar:

Kişilikli dış politika... diye diretirdi. 12 Mart öncesi .Cumhuriyet Gazetesi ile Devrim Dergisi'ni karıştıranlar Amiral'in yazı ve demeçleriyle karşılaşırlar. Amirali'n bu tutumu Amerikalılar'ın da dikkatini çekmiş ve son günlerde adından çok söz ettiğimiz CIA Danışmanı Harris, Amerika Dışişleri Bakanlığı'na verdiği raporda:

- Amiral Sezai Orkunt, sosyalist eğilimli ve Amerikan düşmanı olduğu için 1. Erim Kabinesi'ne alınmadı... diye yazılmıştı.

Amiral kısa sürede hem Amerikan düşmanı hem de sosyalist olmadığını kanıtlayıverdi. Önce:

- Marksist kışkırtıcılık... diye CHP'den ayrıldı, sonra da Erim hükümetlerinin arkasında yerini aldı. Şimdi de amiral, sandalla denize indirilir gibi, TRT Yönetim Kurulu'na indiriliverdi.

Bir de İsmail Arar var... Bu "zat-ı şerif"i de hiç kimse unutmamalıdır. 12 Mart hükümetlerinin demirbaşıydı Arar Bir ara başbakanlığı bile düşünülmüştü. Sadi Koçaş'a sorarsanız, şu ünlü "makabline şamil kanun" sorunu bu Arar efendinin kaleminden çıkmıştır.

- Ararım, ararım seni her yerde... diye bir "alaturka" şarkı vardır ya. işte bu Arar da her yerde adamın karşısına çıkıverir. Dokuz canlıdır...

Bir zamanlar CHP milletvekiliyken, Meclis Başkanvekilliği yaptı. Erim'in yanında Milli Eğitim Bakanı ve Hükümet Sözcülüğü görevlerini yürüttü. Seçimlerden sonra işsiz kaldı koskoca bakan. Irmak hükümeti işbaşına gelir gelmez Arar da hemen

bir iş aradı. Aradı ve buldu... Etibank Yönetim Kurulu Üyeliği açıktı. Ücret de fena sayılmazdı.

- Hoooop... İsmail arar yönetim kurulu üyeliğine atandı!

İsmail Arar'ın görev yaptığı dönemde, işlerinden güçlerinden atılanlar hâlâ sokaklarda sürünedursunlar! Önemli olan Ararların sıhhat ve afiyetleridir.

Devletimizin görevi, hiçbir aşırı akıma kapılmadan İsmail Arar ve benzerlerine iş bulmaktır. Çünkü bunlara iş bulmak, devletin bir ölçüde bu gibi insanlara olan borçlarını ödemesi demektir.

Arar olmasaydı neler olurdu? Devlet ortadan kalkardı. Memleketimiz Ruslar'a satılırdı. Milletimiz dilim dilim sınıflara bölünürdü. Bence, koskoca İsmail Arar'a bir yönetim kurulu üyeliği az gelir. Ya on-on beş yönetim kurulu üyeliği birlikte verilmelidir, ya da Etibank'ın her ikramiye çekilişinde İsmail Arar'a birer kat çıkmalıdır.

Az mı çekti adam?.. Anarşistlerle uğraş, makabline şamil kanun taslağı hazırla, bunu emekli albaylara okut, Anayasa'yı değiştir, yasaları değiştir, sıkıyönetim gerekçeleri yarat...

"Vatana hizmet tertibinden" ömür boyu maaş da bağlanmalıdır Arar'a.

Şaka bir yana... Adamlar hemencecik çörekleniveriyorlar Bir hükümet bunalımı çıkmayagörsün. Lacivert elbisesini sırtına geçiren, bir köşe kapmak için ya Başbakanlık merdivenlerini ya da parlamento koridorunu aşındırıyorlar

Bu arada Demokrat Parti'li Samet Ağaoğlu da, kaşla göz arasında Anadolu Ajansı Yönetim Kurulu Üyeliğine atanıverdı. İyi oldu... Yazık, açlıktan ölecekti bu iş bulunmasa. Bu işi kim yaptıysa hayır duası alacak. Allah razı olsun!

Mithat Perın, hani canım şu Demokrat Parti eski milletvekili, o da Anadolu Ajansı Yönetim Kurulu Başkanlığı'na getirildi. Perin'in bir zamanlar gizli örgütlere yazdığı mektuplar var Bir boş zamanımda onları da yayımlayacağım bu köşeden.

"Milliyetçi Cephe" alttan alta nasıl kurulmuş görüyor musunuz!.. Siz daha Demirel'le, Bozbeyli'yle uğraşın...

(Yeni Ortam, 17 Ocak 1975)

MİLLİ SAVUNMA BAKANINA...

Ankara Sıkıyönetim Mahkemeleri'ne atanan üyelerin bir bölümü duruşmalar devam ederken görevlerinden alınıp, başka görevlere atanmış, İstanbul'da da, sanıklar hakkında beraat kararı veren bir mahkeme toptan kaldırılmıştı. Sıkıyönetim dönemleri boyunca mahkemelere atandıktan sonra görev yerleri değiştirilenlerin adlarını ve bu yargıçların hangi kararlardan sonra görevlerinden alındıklarını saptamak bazı olaylara da ışık tutacaktır.

Birkaç örnek vermekle yetinelim...

İstanbul 1 Nolu Sıkıyönetim mahkemesinde, idam istemiyle yargılanan İrfan Solmazer ve seksen deniz teğmeni hakkında beraat kararı verip, ihbarcılar hakkında kamu davası açılmasını isteyen Hakim Albay Remzi Şirin ve Hakim Yarbay Refik Karadağ hemen görevlerinden alınmış ve görev yaptıkları mahkeme de Milli Savunma Bakanlığı'nın emriyle kaldırılmıştır.

Evet, bir mahkeme toptan iptal edilmiştir...

Ankara'ya gelelim.

Ankara 2 Nolu Sıkıyönetim Mahkemesi'nde, askeri Savcı Aptülbaki Tuğ'un isteği gereğince Türk Ceza Yasası'nın 141'inci maddesi uyarınca tutuklanan Türkiye Öğretmeler Sendikası Genel başkanı Fakir baykurt ve arkadaşlarının tahliyelerine karar veren Hakim Albay Doğan Tolon ve Hakim Albay İsmet Onur da bu karardan sonra görevlerinden alınmış ve mahkumiyet kararı bu üyelerin yerine atanan yargıçlarca verilmiştir. Bu karar da Hakim Yarbay Zeki Eğin'in muhalefetiyle Tank Albay Celal Altın ve Hakim Yüzbaşı Celalettin Perek'in oylarıyla alınabilmiştir.

Türkiye İşçi Partisi yöneticilerinin tutuklanma kararlarına karşı çıkan Hakim Yarbay Besim Doğuşlu bu görevde üç ay tutulduktan sonra başka bir göreve atanmıştır. Behice Boran, Sadun Aren ile birlikte öteki TİP yöneticilerinin tahliyesine karar veren Sıkıyönetim 3 Nolu Mahkemesi duruşma yargıcı Hakim Albay Süha Umurhan da bu karardan sonra bir başka göreve atanmıştır. Bazı sanıkların tahliyelerine karar veren Hakim Yarbay Erdoğdu Demiray ile Hakim Binbaşı Ergun Argun da kısa sürede başka görevlere atanmıştır

Yazar Emil Galip Sandalcı'nın tahliyesine karar veren Hakim Yarbay Necati Akagündüz de bir süre sonra görevinden alınmıştır. Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemesi Savcısı Hakim Albay Hayrettin Uğrasız da bir tutuklama istemine karşı çıktıktan sonra bir başka göreve atınmıştır.

Ankara 1 Nolu Sıkıyönetim Mahkemesi Başkanı Topçu Albay Azmi Işıklar, Profesör Uğur Alacakaptan ile birlikte yargılandığımız davada benim hakkımda tahliye kararı verdikten sonra tam karar verileceği gün değiştirilerek bir başka göreve yollanmıştır. Aynı kararda mahkumiyet hükmüne katılmayan Hava Hakım Binbaşı Oltulu da bu karardan bir süre sonra sıkıyönetim mahkemelerindeki görevinden alınmıştır Böylece karar, duruşmalara katılmayan üyelerin oylarıyla mahkumiyet biçiminde ortaya çıkmıştır

Bütün bunlar, basit rastlantılar mıdır? Bu yargıçlar neden değiştirilmişlerdir?. Görevlerinden alınan yargıçların, sanıklar lehine karar verdikten sonra yer değiştirmelerini açıklayacak hukuk kuralı var mıdır?

12 Mart döneminin yöneticileri bu soruların karşılığını tarih önünde vermek zorundadırlar CHP milletvekillerinin bu soruları parlamentoya getirerek konunun enine boyuna incelenmesini sağlamaları, adalet tarihimize karşı kaçınılmaz bir görev olmaktadır

Sorulacak başka sorular daha vardır.

12 Mart 1971 tarihinden sonra yürürlüğe konan sıkıyönetim kaldırılmış, birçok dava da sonuçlanmıştır. Çıkartılan af Yasası'ndan sonra da sıkıyönetim mahkemelerinin işleri, eskisiyle karşılaştırılmayacak ölçüde azalmıştır. Ancak buna rağmen üç sıkıyönetim mahkemesi de görev başında tutulmakta ve bu görevlilere "sıkıyönetim tazminatı" ödenmektedir Şu anda Ankara Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde kaç görevli çalışmaktadır, bunların ellerindeki dava sayısı nedir? Bunların da araştırılması gerekmektedir.

Geriye bir konu kalmaktadır. Askeri Savcı Apdülbaki Tuğ, yasa ve yönetmelikler gereği olarak, doğu illerimizde görev yapması gerekirken, hangi gerekçelerle "doğu hizmeti" yapmamaktadır?.. Acaba Apdülbaki Tuğ, hem doğu hizmetinden kaçmakta, hem de sıkıyönetim tazminatı almakta mıdır?

Bu soruları Türk Kamuoyu önünde Milli Savunma Bakanı İlhami Sancar'a soruyor ve konunun aydınlanması için CHP milletvekili ve senatörlerini göreve çağırıyorum...

(Yeniortam, 18 Ocak 1975)

ÇAĞIN SUÇU...

Ankara'da Devlet Tiyatrosu, Alman oyun yazarı Siegfried Lens'in "Suçsuzlar Çağı-Suçlular Çağı" adlı yapıtını oynuyor Oyunu izlerken çevremizde yaşadığımız olayların dönme dolabı dolaşıp durdu başımın içinde.

Bir devrimci, kentin valisini öldürmek isterken yakalanır ve işkence yöntemleriyle sorguya çekilir. Polis devrimciyi konuşturamayınca, Vali bir başka yönteme başvurur. Kentte yaşayan dokuz suçsuz yurttaş devrimciyle birlikte aynı koğuşa kapatılır Vali bu dokuz suçsuzdan devrimciyi konuşturmalarını ister E-ğer bu dokuz kişi devrimciyi konuştururlarsa, özgürlüklerine kavuşacaklar, yoksa onlar da tutuklu kalacaklardır Bu dokuz suçsuz ayrı ayrı konuşurlar devrimciyle. Devrimci, örgütteki arkadaşlarını ele vermez. Bu dokuz suçsuz kişi kendi özgürlükleri sözkonusu olunca, akıllarından devrimciyi öldürmeyi geçirirler. İçlerinden biri, gece hepsinin aklından geçeni yapar ve devrimciyi boğarak öldürür. Bunun üzerine bu dokuz suçsuz yurttaş serbest bırakılır.

Dört yıl sonra devir değişir. İhtilal olmuş, devrimciler iktidarı ele geçirmişlerdir. Bu kez devrim yönetimi. öldürülen arkadaşlarının katilini bulmak için aynı suçsuz yurttaşları bir eve kapatır. İçlerinden biri devrimcilerle işbirliği yapmıştır Hepsini sorguya çeker. Herkes olayın hem sanığı hem de yargıcı olarak suçluyu arar. Şüphe bulutu her birinin üzerinde ayrı ayrı dolaşır. Oysa her biri, baskı yönetiminde suça bir ölçüde katılmışlar ve suç işlemeyi kafalarından geçirmişlerdir.

- Zamanımızın bir özelliği bu. Boyun eğme yüzünden cinayet işleme... Emir alıp öldürenin durumu değişik olur Hırs ve ihtiras yüzünden öldüren birini anlamayıp, emir aldığı için öldüren birini affeden ne düşüncedir bu?... deniyor oyunun her yerinde.

Devrimciyi kendi özgürlükleri için öldürenin kimliği önemli değildir oyunda. Herkes suça bir ölçüde katılmıştır baskı yönetiminde. Çünkü insanlar birer araç gibi kullanılmışlardır birbirlerine karşı: Eylemli olarak suç işleyenle bilerek susan, karışmayanla duymak istemeyen arasında ne fark kalıyor böyle dönemlerde?..

Bir kişye yapılan haksızlık bütün bir topluma, bütün insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur çağımızda. Bu bilinç çağımızın en onurlu aşamasıdır. Bu bilinci paylaşmayan, paylaşmaktan korkan toplum, kendi çağının çok gerisinde kalmıştır.

Susmayı, kendi kabuğunun içine çekilmeyi, bir yaşam biçimi, bir kişilik simgesi olarak benimseyen insanlar vardır. Özgürlükleri ve silahları konuşmamaktır. Her adaletsizlik, onların eylemsizliğinden güç alır biraz da.

Her dönemde ezenden, yönetenden ve güçlüden yana olmayı hüner sayanlar vardır. Bütün baskı yöntemleri, bu gibi insanları birer kerpeten, birer maşa, devrimcilerin boynuna dolanan bir ip gibi kullanır. Sonra, bu baskı yönetimini yıkan güce araçlık ederler aynı insanlar.

Baskıya boyun eğmeyen, gelen geçen yönetimlere maşalık etmeyen, içinde insanlık onurunu bir değişilmez hazine gibi saklayan insanlardır çağlarına ve toplumlarına yakışanlar, Faşizmin utanç duvarlarına karşı birer "fedai mangası" gibi döğüşenler her toplumda, her dönemde, karanlığa karşı sıkılmış bir yumruk gibi uzanıp geliverdiler bugüne kadar. Açılan yumrukların içinden özgürlük güvercinleri uçtu havaya.

Ellerini kana bulayanlar, içlerindeki korkuların mezar taşlarıyla yaşayanlar, aynı adaletsizliğin ve aynı suçun ortaklarıdır hep birlikte. Gözlerin açıksa göreceksin. Kulağın sağır değilse duyacaksın. Ellerin kesik değilse uzanacaksın.

Tutuklanan özgürlükçü: Hepinizin, hepimizin özgürlüğü, çalınan emetir. Bütün çalınanlar, hepimizin emeği, verilmeyen ekmektir. Sizlerin, çocuklarınızın bir dilim ekmeği ezilen onurudur, hepinizin hepimizin insanlık onuru.

Bu özgürlüğün, bu onurun, bu ekmeğin kavgasına tanık olmadık mı Türkiye'mizde de? Ülkemizde faşizm bütün alaturkalığı ile hüküm sürmedi mi? Korkanlar, kaçanlar, gözlerini kapayanlar, olup bitenleri duymayanlar, görmeyenlerle yaşamadık mı "Suçlular çağı"nı?

Şimdi "Suçlular çağı" başlasa; o dönemin bütün sorumluları birer birer sorguya çekilse görürdünüz; birbirlerini suçlar, kendi suçlarını emanete bırakılmış mallar gibi nasıl başkalarının önüne sürmeye çalışırlardı!..

Kendi sesleriyle, kendi kalemleriyle okunan ve yazılan belgeleri bile cami avlusuna bırakılmış "nesebi gayri sahih" çocuklar gibi terkedip kaçanların suçlarına ortak etmiş, bu suçlarla özdeşleşmiş olanları alacak cezaevlerini yapmaya devletimizin bütçesi yeter mi dersiniz?..

"Suçsuzlar ve Suçlular Çağı" Devlet Tiyatrosunun bir oyunu değil, "devlet"in yaşanmış bir oyunudur sanki...

(Yeni Ortam, 20 Ocak 1975)

ENTERNASYONAL FAŞİZM...

Son zamanlarda faşist saldırıları yeniden yoğunlaştı. Bir **"terörist çete"** üniversitede ve büyük kentlerde herkesin gözleri önünde adam vurmaktan çekinmemektedir.

Burada bir parantez açalım.

İtalya'da süregelen **"anarşik"** nitelikteki olayların araştırılması sonunda, bu gibi olayların İtalya Gizli İstihbarat Örgütü **"SİD"** tarafından planlandığı ortaya çıkarılmıştır. "Yirmi Gül Harekatı" adlı bir terörist örgütün **"SİD"** ve **"CIA"** ile ilişkisi olduğu "L'Espresso" dergisinin aralık ayı sayısında belgeleriyle açıklanmıştır.

Bu konuda bir küçük bilgiye daha gerek var...

Bilindiği gibi, Türkiye'de olduğu gibi bütün NATO ülkelerinin gizli istihbarat örgütlerinde **"müşavir"** adı altında CIA ajanları görev yapmaktadırlar. Bu müşavirler, "komünizmle mücadele" için belirli "taktik" ve "stratejiler" saptamak ve önermektedirler.

Amerika'da CIA için yapılan soruşturmada, bu örgütün karşı gruplara "kışkırtıcı ajanlar" soktuğu da açıklanmıştır. Bütün bu ilişkiler artık **"sahiplerinin sesi"** ile bütün dünya kamuoyuna duyurulmuştur. Şili'de Sosyalist Devlet başkanı Salvador Allende'nin **CIA** tarafından devrildiği en yetkili kişilerin dillerinden açıklanmıştır

Amerika'da, **NATO** ülkelerindeki gizli istihbarat örgütlerine iki okul öğrenci yetiştirmektedir. Bu okullardan biri Washington'da bulunan **"Uluslararası Polis Akademisi"** öteki de Panama Kanalı'ndaki **"Antigerilla Okulu"** dur

"Uluslararası Polis Akademisi" sivil istihbarat örgütlerine, "Antgerilla Okulu" da askeri örgütlere istihbaratçı, darbeci ve **"işkenceci"** yetiştirmektedir.

Şili'de, Bolivya'da, Uruguay'da ve Yunanistan'da faşist darbeleri yöneten subayların çoğu Panama kanalı'ndaki "Antigerilla Okulu" yetiştirmeleridir Son on yılda girişilen askeri darbelerin amaç ve yöntemleriyle birbirlerine benzemeleri ve darbeden sonra uygulanan işkence yöntemlerinin de birbirinin aynı olması, bu bakımdan şaşırtıcı olmalıdır.

Buna, **"Enternasyonal faşizm"** denilmelidir artık...

12 Mart 1971 tarihinden sonra kendilerine "kontrgerilla" adı verilen örgütün uyguladığı işkence yöntemleri, Şili'de, Uruguay'da, Yunanistan'da uygulananların aynısıdır. Bu örgüt, CIA'nın Türkiye'deki "karakol"larından biridir.

Antgerilla örgütlerine göre, NATO ülkelerinde, herhangi bir komünizm tehlikesinde yararlanılmak üzere, "mahalli sıvil örgütler" kurulur. Bu örgütler, her ülkedeki "kontrgerilla" örgütlerinin yan kuruluşlarıdır.

Kontrgerilla örgütlerinin yasal görünümde yayın organları da vardır. Bunlar "komünizm tehlikesi" gerekçesiyle yayın yapıp, kaynağı belirsiz bazı yerlerden beslenirler. Hemen hemen hepsi, "hür teşebbüs" "yabancı sermaye" savunuculuğu yaparlar. Petrol sorununda yabancı petrol şirketlerinden yana çıkıp, kendi devletlerine karşı çok uluslu şirketleri savunurlar. Bu gazete sahiplerinden bazıları çok uluslu şirketlerin temsilciliklerine de getirilirler

Şimdi buna bir nokta koyalım...

Ülkü Ocakları adlı örgüt yıllardan beri Türkiye'de, sokaklarda adam vurmakta, ancak devletin kuvvetleri bu terörist örgüte, "Dur..." diyememektedir. Görüyorsunuz, hep birlikte yaşıyoruz olayları. Dur demek ne kelime, eski Cumhurbaşkanı Sunay:

- Bunlar miliyetçi gençlerdir diyerek sırtlarını sıvazlamıştır Üstelik bununla da yetinilmemekte:

Ülkü Ocakları, komünizme karşı savaşan gençlerdir. Devletin emniyet kuvvetlerinin yanında yer almışlardır... gibi siyasal değer yargıları mahkeme kararlarına kadar geçmektedir Bu örgütü kollayan askeri savcılar ve yargıçlar bugünlerde bile görev başındadır.

"Geçmişe sünger çekmek", bir bakıma gelecek için gözlerimizi kapatmak demektir. "Kontrgerilla"nın arkasındaki gerçek ortaya çıkarılamadan, yaşadığımız ve yaşayacağımız olayları anlamaya da olanak yoktur.

Ülkü Ocakları bu cesareti nereden almaktadır?

Bunların arkasında kimler vardır? Kontrgerilla adlı örgütün yöneticileri ile bu örgüt arasında bir ilişki söz konusu mudur? 12 Mart öncesi ve sonrasında sokak ortalarında vurulan gençlerin katilleri neden bulunmamıştır ve bu dosyaları kapatanlar kimlerdir?

Hepimizim gözleri önünde "SS kıtaları" kurulmakta, desteklenmekte ve eyleme yöneltilmektedir. Faşizm bütün kaba görüntüleriyle sahneye konmaktadır şimdi.

Cinayetleri göz ucuyla izlemek bir bakıma cinayetlere ortak olmak demektir. Devletin bütün yasal organlarını göreve çağırıyoruz. Yok mu bir er kişi?

(Yeniortam, 21 Ocak 1975)

BUNLARI DA TANIYALIM...

Geçen haftalarda bu köşeden, baskı döneminde arkadaşlarını mahkum ettirebilmek için askeri mahkemelere koşan öğretim üyelerinin birer birer adlarını açıklamış, bunlara akademik kariyerlerine göre, "altın", "gümüş" "bronz" madalyalar verilmesini önermiştik. Bir başka yazımızda da Orta Doğu Teknik Üniversitesi dosyasından tutanaklar okumuş ve bazı öğretim üyeleri ile Üniversite Hukuk Müşaviri'nin üniversite bahçesine heykellerinin dikilmesini istemiştik.

Bugün de bu iki yazıyı tamamlayan başka bilgiler vereceğiz.

Konumuz, bilirkişilik...

12 Mart 1971 tarihinden sonra, gözaltına alınan ve tutuklanan öğretim üye ve yardımcıları hakkında bilirkişi raporları

düzenleyen öğretim üyelerinin de bilinmesinde yarar ummaktayız. Bunlara da "özerklik şilti" verilmesini üniversitenin yetkili kurullarına öneriyoruz.

Şimdi açıklayalım.

Siyasal Bilgiler Fakültesi eski Dekanı ve Anayasa Hukuku Profesörü Mümtaz Soysal, "Anayasaya Giriş" adlı ders kitabından ötürü, Askeri Savcı Aptülbaki Tuğ'un kaleme aldığı bir iddianame uyarınca "komünizm propagandası" yaptığı gerekçesiyle yargılanmıştı. Kitabın yayınlanışı üzerinden altı ay geçtiğinden. Basın Yasası gereğince bu kitap hakkında dava açma olanağı yoktu. Ancak:

Dersler bu kitaba dayanılarak verilmiştir... denilerek "Anayasaya Giriş" adlı kitap dolayısıyla yine yargılanmış oluyordu.

Neyse...

Duruşmalar sürüp durdu. Soysal'ın avukatları Uğur Alacakaptan, Ahmet Tahtakılıç ve Turan Güneş'ti. Davaya bakan 3 No.lu Askeri Mahkeme, kitabın incelenmesi için bir bilirkişi kurulu seçti.

Kurulu tanıtalım... İstanbul İktisat Fakültesi Profesörü Sabahattin Zaim... İstanbul Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Profesörü Selçuk Özçelik... İstanbul İktisat Fakültesi Profesörü Amiran Kurtkan... İstanbul İktisat Fakültesi Profesörü Nevzat Yalçıntaş... İstanbul Hukuk Fakültesi Profesörü Ayhan Önder...

Bu pek sayın profesörler, hazırladıkları bilirkişi raporunda:

Kitapta komünizm propagandası vardır... demişler, ama Askeri Yargıtay:

Bu profesörler tarafsız sayılmaz... gerekçesiyle yeni bilirkişiler seçilmesini istemişti. Mahkeme:

Hayır bunlar tarafsızdır... diye diretmiş, bu "har-gür" devam ederken Af Yasası çıkmış ve dava da ortadan kaldırılmıştı.

Bilirkişilerden Ayhan Önder, askerlik görevini kırk yaşının baharında yerine getirmek amacıyla Tuzla Piyade Okulu'na katılmış ve "vatan hizmeti"ni Selimiye Kışlası'nda sıkıyönetim "emrinde" geçirmiştir. Bu bilirkişilerden bazıları, son zamanlarda bildiri yayınlayan "sağcı" profesörlerin en önünde "arz-ı endam" eyleyerek, "tarafsızlıklarını" bir kez daha kanıtlamışlardı!

Yine Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyelerinden Doç. Dr. Özer Ozankaya ve Doç. Dr. Mete Tuncay, birlikte yaptıkları bir çeviri nedeniyle tutuklanmışlar ve haklarında "komünizm propagandası" gerekçesiyle kamu davası açılmıştı.

Bu dosyanın da bir ünlü bilirkişisi var. İstanbul Hukuk Fakültesi amme hukuku öğretim üyesi pek sayın üstad Ord. Prof. Dr. Recai Galip Okandan... Üstadın bir başka bilirkişiliğini de açıklayalım yeri gelmişken. İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu öğrencilerini yayınladığı bir bildiri, üstad Okandan ile birlikte Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer ve asistanı Dr. Kayhan İçel'e gönderilir. Bu üç bilirkişi bildiriyi inceleyerek, "Suç yoktur..." derler. Dosya numarasını verelim: İstanbul Basın Savcılığı, 968/59. Tarih: 26.1.1968.

Aynı bildiri, bu kez yine üstad Okandan ile birlikte yine ünlü üstadlardan Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer'e gönderilmiş. Bu kez yanlarında, Dünya gazetesi sahibi Bedii Faik'in kardeşi ; İlhan Akın da bilirkişi olarak seçilmiştir.

Aynı üstadlar, aynı ordinaryüsler, aynı profesörler, aynı hukuk doktorları, yani üstad Okandan ile üstad Dönmezer, daha önce "Suç yoktur..." dedikleri bildiri için:

Bu bildiri Türk Ceza Kanunu'nun 159'uncu maddesini ihlal eder... deyip basmışlar imzayı. İnanmazsanız, bunun da dosya numarasını verelim: İstanbul 6'ncı Ağır Ceza Mahkemesi, 968/1029.

Bu ünlü Ord. Prof. Dr. Sulhi Sönmezer benim için de bilirkişi raporu vererek, hakkımda kamu davasının açılmasını sağlamıştı. Bir de Yılmaz Günal adında doçent var. Bunu da unutmayalım sakın.

Yılmaz Günal, Siyasal Bilgiler Fakültesi Ceza Hukuku doçentlerindendir 12 Mart Muhtırası dolayısıyla yazdığımız bir yazı için bu doçent, bilirkişi seçilmiş ve raporuna şunları yazmıştır:

Orduya.. "Uyanık ol" anlamının mevhumu muhalifinden "uyuyor" demekte TCK. 159/1'in yani devletin askeri kuvvetlerini tahkir ve tezyif suçunun unsurları bulunduğu kanaatına vardık...

Uyanık ol demek, uyuyorsun demekmiş!..

Bunun dosya numarası da: Ankara Basın Savcılığı Hazırlık 1971/251'dir. Bu rapora dayanılarak hakkımızda tutuklama ka-

rarı çıkmışsa da Ağır Ceza Mahkemesine çıktığımız ilk duruşmada beraat ettik, sonradan.

Bugün de sizleri bu bilirkişilerle başbaşa bıraktık. Beğendiniz mi?..

(Yeniortam, 22 Ocak 1975)

İÇİŞLERİ BAKANINA...

Geçen haftayı olaylarla geçirdik: Ankara Tıp Fakültesi'nde silahlı saldırıya uğrayan devrimci öğrenciler kurşunlandı. Ankara'da yürüyüş yapan astsubay eşleri, toplum polisinin "panzer" tanklarıyla durduruldu. Aydınlık Dergisi yöneticileri tutuklandı. İstanbul'da Viranşehir olaylarıyla ilgili olarak bir toplantı düzenlemek isteyen topluluk zor kullanılarak dağıtıldı. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nde arama yapılarak bazı yayın ve belgelere el kondu. İstanbul'da komandolar İstiklal Caddesi'nde devrimci yayın organlarına saldırdı. Üniversite ve yurtlarda komando baskıları sürüp durmakta. Her gün bir yeni olayı gazetelerde okuyoruz hep birlikte.

Bir "iktidar boşluğundan" yararlanmak isteyen pusuya yatmış cuntacılar, bulanık suda balık avlamanın eylemi içindeler. Birtakım açık ya da gizli örgütler bu olayları çığrından çıkarmak için birlikte, el ele çalışıyorlar. Kimbilir kaç "kışkırtıcı ajan" yine görev başındadır!..

Ankara'da Tıp Fakültesi'nde Ali Aslan adlı bir devrimci öğrenci, polisin de gözü önünde faşist saldırganlar tarafından vuruldu. Hani sanıklar?.. İstanbul'da İstiklal Caddesi'nde yasadışı gösteri yapan, kitap yağmacılığına çıkan komandolar suç işlemediler mi? Nerede görevliler?..

İki hafta önce, ödenekleri verilmedi diye direnişe geçen toplum polislerini, kocalarının haklarını aramak için gösteri yapan assubay eşlerinin üstüne yollayınca mı görev yapılmış oluyor? Bilelim!

12 Mart işkenceevlerinde adı sık sık geçen Ümit Erdal, bugün de görev başında baskınlar yönetiyorsa, İçişleri Bakanı'na seslenmenin bir anlamı kalıyor mu? Geçmişe çektiğimiz sün-

yerden kan sızıyorsa, kimi sorumlu tutacağız. Hangi barışın türküsünü yürekten söylemeye sesimiz yetecek?

Artık kanıksadık galiba...

Şunu saptayalım hep birlikte: Bugün ortaya çıkan olaylar, 12 Mart öncesini de geçmiştir. Hergün, evet hergün bir yeni olayla karşılaşıyoruz. Her olayın arkasından "komando" adı verilen gençler çıkıyor. "Milliyetçi Cephe" adıyla kurulmak istenen "sermaye karargahı", faşist gösteriler ve kabadayılık öğeleriyle yılgınlık yaratmaya çabalıyor.

Sola yüklenmek için emirler yağdıran valiler, emniyet müdürleri, sağa karşı tam bir hoşgörü içinde, olup bitenleri görmezlikten geliyorlar. Bu, bir bakıma, 12 Mart darbesinin, bürokrasi üzerinde yarattığı şartlanmayla açıklanabilir. Fakat sorun bununla da bitmiyor. İktidar boşluğundan bir otoriter, daha doğrusu bir "faşist" yönetime geçme planları şimdiden yürürlüğe konmuş gibidir

Bunu görüp, bunu anlayalım hepbirlikte...

Sağ basın, kısır ideologundan yılışık yazarına kadar, hep birlikte "komando" övgüsüne devam etmektedir İhtilalle yıktığı politikacıların emrinde çalışmayı şeref sayan Albay Türkeş, sağ basında sık sık boy göstermekte ve "Milliyetçi Cephe"nin "vurucu kuvvet" komutanlığını üzerine aldığını çeşitli yollarla belirtmeye çalışmaktadır.

Bırakalım bütün bunları şimdilik... Bakın, bugün size, sağ basınla bazı polis yetkilileri arasındaki işbirliğini kendi yayınlarına dayanarak ortaya koyalım isterseniz:

Geçen hafta Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin Fatih İlçe Merkezi basılarak binada arama yapıldı. Arama yasadışıdır yasaya uygundur, gibi konuları tartışmıyoruz. Eğer bu arama sonunda bir kovuşturma açılacaksa, suç belgeleri savcılığa teslim edilir. Yasa bunu gerektirir.

Ceza Yargılaması Usulü'nde, "hazırlık soruşturması" gizlidir Polisin el koyduğu suç kanıtlarını ancak ve ancak yetkili ve görevli savcı inceleyebilir. Polisin bu belgeleri basına vermesi yasalara aykırıdır ve açıkça yazayım, Türk Ceza Yasası'nın 240'ıncı maddesinde yer alan "görevi kötüye kullanma" suçuna girmektedir.

Geçen pazartesi günkü Tercüman Gazetesi'nde "Yasak kitaplar ve öğrenci fişleri ele geçirildi" başlığıyla, Türkiye Sos-

yalist İşçi Partisi'nde ele geçtiği bildirilen bir belgenin fotokopisi yayınlanmaktadır. Belgede bazı parti üyelerinin adları yer almaktadır.

Bu belgeyi gazeteye veren kimdir? Kim olduğu küçük bir araştırmayla saptanabilir. Sadece bu belge bile İstanbul Emniyet Örgütü'nde çalışan bazı polislerin kimlerle işbirliği içinde olduğunu ortaya koymaktadır.

İçişleri Bakanı Mukadder Öztekin, bu olayı bundan öncekiler gibi "mukadder akıbetine" bırakmadan incelerse, siyasal geleceği tehlikeye mi düşer acaba?..

(Yeni Ortam, 23 Ocak 1975)

TARAFSIZLIK ADINA...

Basın özgürlüğünün önemi baskı dönemlerinde çok daha iyi anlaşılıyor. Diktatörlerin devlet koltuklarına bağdaş kurdukları günlerde özgürlükten yana olan kalemler silah zoruyla birer birer kırılmak isteniyor: Direnen direniyor Direnmeyen de ya susuyor ya da kalemini diktatörden ve baskıdan yana kullanıyor.

Bunları bir bir yaşadık...

12 Mart faşizmi, gelir gelmez, yazar Çetin Altan ve İlhan Selçuk'u tutuklayıverdi. Bir süre sonra Cumhuriyet ve Devrim gazeteleri ile Ortam dergisi kapatıldı. Aynı günlerde Cumhuriyet gazetesinde bir "iç darbe" düzenlenerek Nadir Nadi ve arkadaşları gazete yönetiminden uzaklaştırıldı. Doğan Avcıoğlu, İlhami Soysal, Muammer Aksoy, Mümtaz Soysal, Bahri Savcı da hemen gözaltına alındı. O ünlü "Balyoz Harekatı" gecesinde, İlhami Soysal, Mümtaz Soysal, Bahri Savcı, Cahit Talas, Halit Çelenk, Niyazi Ağırnaslı, Uluç Gürkan'la birlikte aynı koğuşta buluştuk. 12 Mart faşizmine karşı çıkabilecek ne kadar hukukçu ve yazar varsa hep birlikte gözaltına alınmıştı. Tarık Zafer Tunaya, İsmet Sungurbey, Uğur alacakaptan da birer ikişer koğuşa getiriliyordu.

O günlerde Kemal Bisalman tarafından çıkarılan "Ortam" Dergisi'nin öyküsü çok ilginçti. Dergi yayın hayatına başladığında Başyazarı Mümtaz Soysal'dı. Soysal bir süre sonra gözal-

tına alındı. Derginin yazarlarından İlhami Soysal da aynı günlerde tutuklandı. Başyazarlık görevini bu kez Muammer Aksoy üzerine aldı. Aksoy da bir süre sonra, sahte bir ihbar mektubuna dayanılarak tutuklandı. Derginin yazarlarından Ali Sirmen de tutuklanınca, Sirmen'den boşalan yere ben yazmaya başladım. O günlerde gözaltından yeni çıkmıştım. Dergi, sıkıyönetim mahkemelerindeki yargılamaları yayınlıyor ve devrin yöneticilerini eleştiriyordu. Dergi bir kez daha kapatıldı. Bu kez "Yeniortam" adıyla yayın hayatını sürdürmeye başladı. Fakat sıkıyönetimden gelen baskılara göğüs germek olanaksızdı. Sonunda dergiyi basacak matbaa bile bulamadı Bisalman! Devrin Sıkıyönetim Adli Müşaviri Albay Turgut Akan "Yeniortam" ile uğraşmayı baş görevleri arasına almıştı. "Yeniortam" bu koşullarda kendini kapatmak zorunda kaldı. Ben de bir süre sonra yeniden tutuklandım.

Bütün yazar-çizer takımının gözaltına alındığı ve tutuklandığı günlerde Abdi İpekçi'nin yönettiği Milliyet gazetesinde Metin Toker "Sağda ve Solda Vuruşanlar" adlı yazı dizisiyle, 12 Mart yöneticilerine "ideoljik" ve siyasal" dayanak sağlamaya çalışıyordu. Metin Toker'in eleştirdiği ve saldırdığı yazarların çoğu cezaevindeydi o günlerde. Toker de bunu fisat bilip, Milliyet'teki köşesinden, eli kolu bağlı insanlara tokat atmanın zevkini çıkarıyordu. Sonra. aynı Metin Toker, Milliyet'te yayınladığı bu yazı dizisini, silahların gölgesinde televizyon ekranından seslendirme olanağını da buldu.

12 Mart faşizminin hüküm sürdüğü günlerde, Milliyet gazetesi, Doçent Dr. Çetin Özek'in "Pişmanlık Notlarını" da yayınlamaya başladı. "Direnen Faşizm" diye kitap yazıp, üç aylık hapis hayatına direnemeyen ve bir zamanlar Marksizm ve Leninizm'in mangallarında kül bırakmayan Çetin Özek. "Ben yaptım, siz yapmayın" diyerek komutanlar önünde diz çöktü. Bunun için de Milliyet gazetesini seçti nedense.

Devam ediyoruz...

Emekli Korgeneral Cemal Madanoğlu, bazı kurmay albaylar ve Doğan Avcıoğlu, İlhami Soysal, İlhan Selçuk, Ali Sirmen gibi yazarlarla birlikte tutuklandı. Askeri savcı, Madanoğlu ve arkadaşlarını suçlayarak her birinin yıllarca hapsini isteyen bir iddianame hazırladı. Abdi İpekçi'nin yönettiği Milliyet gazetesi, bu

iddianameyi bir "foto-roman" kurgusu içinde günlerce yayınladı.

Aradan aylar geçti. Emekli General Madanoğlu'yla birlikte, Doğan Avcıoğlu, İlhami Soysal, İlhan Selçuk, Ali Sirmen hep birlikte beraat ettiler. Mahkeme beraat kararında:

Sanıkların suç işlemediklerine tam bir vicdani kanaat getirilmiştir... dedi. Gerekçeli karar da geçen haftalarda açıklandı.

Mahkemelerde bile, "iddia-savunma" eşitliğine uyulması usul hulukunun temel kurallarındandır. Fakat Abdi İpekçi yönetimindeki Milliyet, iddianamelerdeki gerçek dışı suçlamaları yayınlamayı gazetecilik saymakta, ancak aynı sanıklar beraat edince bu beraat kararını görmemezlikten gelmektedir! Eğer "tarafsız" gazetecilik yapılıyorsa, buyurun, beraat kararını da aynı biçimde ve aynı özeni göstererek yayınlayın.

Merak ediyorum; acaba Sayın Abdi İpekçi, Uluslararası Basın Enstitüsü toplantılarına gittiğinde:

- Bizim basın ahlakımız budur. Arkadaşlarım cezaevindeyken onların aleyhindeki her türlü yayını yapar, beraat ederlerse hiç sesimi çıkarmam. Basın özgürlüğü bu demektir... demeyecektir her halde.

Sıkıyönetimin zulüm çemberinden geçmiş Mümtaz Soysal'a Milliyet gazetesinde köşe vermekle günahlarının unutulduğunu mu sanmaktadır?

(Yeniortam, 24 Ocak 1975)

GÜNAHLARINI ALMAYALIM...

Ünlü Amerikan gazetecisi Jack Anderson, İran Şahı Rıza Pehlevi ile Dr. Kissinger arasında yakın ilişkiler olduğunu açıkladı. Anderson, Washington Post Gazetesi'nde yazdığı yazıda, İran Şahı'nın CIA'ye para yardımı yaptığını anlatmakta ve İran'ın güçlü elektronik araçlarla Sovyetler Birliği'ni gözaltında tuttuğunu ileri sürmektedir.

Açıklamaya göre, Şah ile Kissinger arasındaki ilişkileri CIA eski başkanlarından, Amerika'nın Tahran'daki Büyükelçisi Richard Helms yürütmektedir. İran ordusunda bazı Amerikan as-

keri uzmanlarının da bulunması, bu işbirliğini iyiden iyiye kanıtlamaktadır.

Bu ilişkinin, son petrol bunalımı sürerken ortaya çıkarılması da ilginçtir. Biliyorsunuz hem Başkan, hem de Dr. Kissinger:

- Gerekirse petrol kuyuları için askeri müdahalede bulunuruz demişler, bu kabadayılık gösterisi NATO'nun selvi boylu sekreterince de:

Yerden göğe kadar hakları var... denilerek onaylanmıştır.

Yani uzun lafın kısası, Amerika İran Şahı'nın tahtını siper yaparak Arap ülkelerindeki petrol kaynaklarını denetimi altında tutmak, bir yandan da Uzak Doğu'da kaybettiği askeri üstünlüğü Orta Doğu'da sağlamak için elinden geleni yapmaktadır. Yapar, hakkıdır...

CIA eski Başkanı durup dururken neden İran'a Büyükelçi olarak atanmaktadır? Herhalde orada acılı köfet yeyip, azeri türküleri dinlemek istemiyor sadece! "Görevimiz tehlike" oyununu oynuyor Tahran'da.

Şöyle bir düşünelim: Demek oluyor ki, Amerika Orta Doğu ülkelerinde askeri ve siyasal üstünlük kurabilmek için çalışıp duruyor. CIA başkanına:

- Sen git, oraları bir kolaçan et bakalım... deniyor. En üstün yetenekli savaş uzmanlarını da İran'a gönderip:

- Siz de şu İran Ordusu'nu bir adam edin... diye buyruklar veriliyor

Bunlar ortaya kondukça insan ister istemez şöyle düşünüyor:

- Acaba Türkiye'de de aynı yollarla yollanmış, görev yapan ve yapmış olan CIA uzmanları var mıdır? Bunlarla hangi politikacılar, gazeteciler işbirliği yapmıştır?

Türkiye'de hiç bir politikacı CIA ile işbirliği yapmaz. Çünkü politikacılarımız "iman dolu göğüslerini" bu "ecdad yadigarı" vatan için siper etmeye hazırdırlar. Hiçbir Müslüman Türk, CIA ile işbirliği yapmayı aklından geçiremez. Çünkü Kuran-ı Kerim'de:

CIA ile işbirliği yapın... diye bir hüküm bulunmamaktadır Nasıl Kutsal Kitap'da:

- Çalmayın... deniyor ve bunlar da nasıl çalmıyorlarsa, nasıl:

Yalan söylemeyin... deniyor, bunlar da yalan söylemiyorlarsa, CIA ile de işbirliği yapmazlar Günahtır, korkarlar Yarın

ahrette iki yakaları biraraya gelecek; hiç işbirliği yaparlar mı CIA ile?..

Ayrıca konuyu hukuk açısından da incelemek gerekecektir. Hangi partinin tüzüğünde:

Partimiz CIA ile yakın işbirliği yapar İşbirliği yapmayan. Haysiyet Divanı'na verilir... diye bir hüküm vardır?

Memleketimizde "kanun devleti" yürürlüktedir Partilerimiz, Siyasi Partiler Yasası'na uygun olarak çalışmaktadır. Parti tüzüğünde CIA ile işbirliği yapılacağına ilişkin bir açıklık yoksa, böyle bir ilişki yok demektir.

Arasıra Türkiye'ye Kommer gibi, Harris gibi ünlü ve azılı CIA danışmanları gönderiliyorsa, Albay Dickson gibi Kara Ataşeleri suçüstü yakalanıyorsa da bunlar birer "zabıta vakası"dır. Türkiye'de Amerikalılar'ın hiçbir "üssü" yoktur Olamaz da. Amerikan firması eski müteahhitlerinden İnşaat Mühendisi Süleyman Demirel Amerikalılar'la içli dışlıdır. Başbakan olduğunda bütün milliyetçiliği ile:

Üs yoktur tesis vardır... demiştir bir zamanlar. Biz onun yalancısıyız...

Eski Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın büyük oğlu Dr Atilla Sunay da aynı kanıdadır. Eskiden Ankara'da Amerikan hastanesinde çalışırdı. Şimdi tası tarağı toplayıp Amerika'ya göçtü. Babasından miras kalan milliyetçiliği Amerika'da temsil edecek şimdi. Dr. Atilla Sunay da Amerikalılar'ın hiçbir kötü niyetlerinin olmadığını çevresine anlatır dururdu.

İran Şahı'nın CIA ile işbirliği yaptığını söyleyen Amerikalı gazeteci Jack Anderson da buz gibi komünist! Sadece komünist değil. Hem Marksist, hem Leninist hem de, Allah geçinden versin, hatta Maoist...

Şu Pentagon generalleri arasında bir Faik Türün yok ki haddini bildirsin. Erkekse Türkiye'ye gelsin Anderson...

(Yeni Ortam, 25 Ocak 1975)

ADINI KOYALIM...

Demokrat Parti eskilerinin yeniden boy göstermeleri üzerine çeşitli siyasal yorumlar da sergilenmeye başladı. Birtakım yazar çizer takımı:

Demokrat Parti bir halk hareketi sonunda iktidara gelmiştir... diyerek sosyolojik oluşumları tersyüz etmeye çalıştı. Bundan:

Demokrat Parti'yi halk destekledi... anlamı çıkıyorsa bir diyeceğimiz yok. Elbette Demokrat Parti halkoyu ile iktidara gelmiştir Fakat burada:

Demokrat Parti'yle birlikte çok partili hayat başlamıştır... deniyorsa, yine bir aldatmaca kavramla göz boyanıyor demektir. "Halk hareketi", "çok partili hayat" gibi kavramlar biraraya gelince Demokrat Parti'nin ilerici ve liberal bir görünümde olduğu izlenimi yaratılmak istenmektedir.

Bu doğru mudur?

Önce şu sorunu çözelim: Halkın desteklediği her eylem ilerici sayılmaz. Tarihteki bütün gerici isyanların arkasında da halk yığınları bulunmaktadır. Patrona Halil İsyanı da 31 Mart Ayaklanması da bir kalabalıkça desteklenmiştir. Gerçi bazı seçkin solcularımız:

- Ezilmişliklerinin kurtuluşunu metafizik yollarda arayanlar... diyerek yeni bir yorum getirip "tarihsel yanılgılar" çıkmazına değinirlerse de sanırız gerçeği pek değiştiremezler. Halkın desteklediği bir eylem ilerici nitelikte örgütlerce yönetilmez ve üretim araçları üzerindeki mülkiyeti değiştirecek bir sürece girmezse, bu eylemin ilericiliğinden söz etmek olanaksızdır. Bunun içindir ki:

1946 hareketi ilerici nitelikteydi... demek yanlıştır. 46 hareketinin temelinde, "Dörtlerin takriri" yatmaktadır. "Dörtlerin takriri" ise halka toprak dağıtımına engel olmak için verilmiştir. Demokrat Parti olayını temelindeki bu olguyla bile tanımak yeterken birtakım sosyolojik kavramları zorlayarak, bu gerici tepkiye ilerici adları takmak hangi bilimsel temele dayanmaktadır?

Bir de:

Türkiye'de çok partili hayat 946'da başlamıştır... yargısı var. Çok partili hayat, sağlı sollu bütün partilerin tam bir özgürlük ortamında seçimlere katılmasıyla gerçekleşebilir. Çok partili hayatın temel koşulu düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün sağlanmasıdır. Bu özgürlükler iki büyük partinin elbirliğiyle yok edildikten sonra, "Hacıvat-Karagöz" oyunları gibi bir çekişmeye "çok partili hayat" adını vermek de aynı yanılgının halkalarından biridir.

1946 hareketi bir "halk hareketi" ve "çok partili hayata" atılan bir adımsa, aynı biçimsel mantıkla, 27 Mayıs İhtilali de gerici ve faşist bir eylem olarak görülebilir.

Bu yargılar temelinden yanlıştır. 27 Mayıs İhtilali topluma çağdaş bir Anayasa armağan etmiş, düşünce özgürlüğü sınırlarını geliştirerek, örgütlenme özgürlüğünü sağlamaya çalışmıştır Böylece Türk tarihinde ilk kez bir sosyalist parti parlamentoya girebilmek olanağını elde etmiş, gazete ve dergilerde ülkenin siyasal ve toplumsal konuları tartışılmaya başlanmıştır İşte ancak bu günlerde "çok partili hayat" az da olsa, kapısını aralamıştı.

Bu da uzun sürmedi... Seçim sisteminde yapılan bir değişiklikle, Türkiye İşçi Partisi'nin parlamentoya girme olanakları ortadan kaldırıldı. Yeniden iki büyük partinin egemenliğine dayanan bir "milli irade" tablosu çizildi. Bu koşullarda parlamento yeniden ilerici partilere kapanmış oluyordu. İşte bizim:

- Filipin demokrasisi... cici demokrasi... biçimsel demokrasi... dediğimiz siyasal sistem buydu. Emekçi sınıfların örgütlenmesi yasak, düşünce yasaklarıyla donatılmış ceza yasaları, soğuk savaşın antikomünizm şartlanmasıyla yönetilen bürokrasi iş ve sermaye çevrelerinin güdümünde iki siyasal partinin egemenliğindeki sistem!.. Buna:

Parlamenter faşizm... dediğimiz de oluyordu. Çünkü faşizm, bazı sağcı yazarların sandığı gibi, Hitler ve Mussolini'yle başlayıp, bunlarla biten siyasal dönemlerin adı değildir. Sadece sermaye egemenliğine dayalı diktatörlüklere, bütün siyasal bilimciler "faşizm" adını verirler Sermaye egemenliğinin sağlandığı, emekçi sınıfların söz ve örgütlenme özgürlüğünün yasaklandığı ülkelerde parlamentoların varlığı bu gerçeği değiştirmez. Parlamento böyle rejimlerin "vitrini"dir

Siyasal hayata toprak ağalığını savunmak için çıkan, uluslararası tekelci sermayenin egemenliğini sağlayan, emekçi sınıfların söz ve örgütlenme özgürlüğünü kaldıran bir siyasal döneme ne "halk hareketi" ne de "çok partili hayat" denilemez.

Demokrat Parti, "Parlamenter Faşizm"in emekçi halk üzerine kurduğu yönetimin adıdır. Önce bu dönemin adını koyalım. Tartışmak isteyen varsa buyursun...

(Yeni Ortam, 27 Ocak 1975)

SİZE BAŞVURUYORUM...

Geçen hafta silahlı komandolar yine sokakları kana boyadılar. Her hafta yeni olaylar, aynı suç zincirinin halkalarını çoğaltarak sürüp duruyor. Devlet bütün yetkilileri ile bir suskunluk içindedir. İktidar boşluğundan yararlanarak iktidara gelmek isteyen cuntacılar kanlı kaldırımlara basa basa amaçlarını gerçekleştirmeye çalışıyorlar.

Hitler de, Mussolini de işte bu yöntemlerle iktidara geldi. Hitler özentisi albaylar, aynı "taktik" ve aynı "stratejileri" kullanarak önce "komünizm korkusu" sonra da otorite özlemi yaratıp, iktidara tırmanmak istiyorlar. Tarihte bu olayların benzerlerini gördük; şimdi de aynı olayları Türkiye'de yaşıyoruz.

Bir gerçeğe bütün gücümüzle ağırlık vermek zorundayız. Komando adlı gençler hangi güç merkezlerinden desteklenmektedir? Bunların ellerindeki silahları kim vermektedir? Yıllarca bu örgütü koruyan ve kollayan resmi görünüşlü yetkililer kimlerdir? Bu yetkililer şimdi hangi görevlerdedir? Öncelikle bu soruların yanıtlarını en açık seçik biçimde ortaya koymamız gerekiyor.

12 Mart 1971 tarihinden sonra Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde görev yapan bazı savcı ve yargıçların bu örgütlerle ilişkileri hiç araştırılmış mıdır? Açılan kamu davalarında, sadece Ülkü Ocaklı öğrencilerin ifadelerine dayanılması ve aleyhte ifade veren öğretim üyelerinin de Ülkücü Öğretmenler Derneği yöneticilerinden seçilmesi, basit birer rastlantı sayılabilir mi? Bazı davalarda ihbarcıların hem Ülkü Ocaklı hem de MİT görevlisi olması da aynı rastlantıların önemsenmeyecek örnekleri midir? Mahkeme kararlarında Ülkü Ocakları'nın övülmesi, iddianamelerde Kurt Karaca takma adıyla kitap yazan bir öğretim üyesinin kitabından kaynaklanan gerekçelerin yer alması da mı aynı rastlantıların basit birer belirtisidir? "Şark hizmeti" yapması gereken bir askeri savcının ısrarla Ankara'da tutulması, tutuklulara olmadık baskıları yapan bir doktor yüzbaşının hemen Gülhane Tıp Akademisi'ne alınması da mı raslantıdır? Bu raslantıların arka arkaya gelmesi bizler gibi, devletin birçok yetkilisini de düşündürmelidir

Düşünecek başka konular da vardır Pentagon generallerinin ve CIA yetkililerinin yönetimindeki, Panama Kanalı

"Antigerilla Okulu"nun Türkiye'deki "şubesi" olan "Kontrgerilla" adlı gizli örgüt kimlerden oluşmaktadır? Bazı yasal yetkileri üzerlerinde taşıyarak bu örgütte çalışanların kimliklerini, devletin bazı yetkilileri bilmektedir. Bu adları 12 Mart'ın karanlıklarına gömmeye kimsenin hakkı yoktur. Hiçbir sünger, bu adları belleklerden silmemelidir.

Birlikte düşünelim...

12 Mart'tan sonra, işkencecibaşı Faik Türün'ün komutanlığı döneminde, "Kontrgerilla" adlı bir örgüt, işçilerden öğrencilere, kurmay subaylardan tümgenerallere kadar birçok kimseyi Göztepe'deki işkence karargahına götürerek yasadışı yollardan sorguya çekmiş, ülkenin ünlü yazarları bu yerde kelepçelenip zincirlenmiş ve kendilerine işkence yapılmıştır.

Kimdir bu işkenceciler? Ve devletin hangi yetkilileri bu adları unutturmaya çalışmaktadır? Hep birlikte bu konular üzerinde duralım. Devleti yönetmeye kalkışan çetelerin kimlikleri açıklanmalı, bugün nerede ne yaptıkları birer birer saptanmalıdır...

Bugünkü faşist saldırıların "karargahı" işte bu çetelerin bulunduğu yerlerdir. Bu gerçek araştırılmadan olayları anlamaya ve önlemeye de olanak yoktur. Devlet, adım adım bir çetenin eline geçmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanımız...

Siz, demokratik görüşlü, kişilikli bir devlet başkanısınız. Bugüne kadar bizlerde bıraktığınız güvene dayanarak bu olaylara el koymanızı ve devletimizi bu saldırgan çetenin uğursuz gölgesinden kurtarmanızı istiyoruz.

Sayın Ecevit...

Siz, Türkiye'de demokrasiyi ve Anayasa düzenini ayakta tutabilecek etkili tek parti liderisiniz. Bütün bu söylediklerimizi birer birer araştırıp, güçlü sesinizle bu konuları parlamento kürsülerine getiriniz. Bütün milletvekili ve senatörleriniz bu saldırılar önlenmeden hiçbir yasal çalışmaya katılmamalıdır.

Bir cunta, gençlerimizi birbirlerine boğdurarak, sokakları kana bulayarak, aşağılık hırslarıyla kan içerek ve kanlı kaldırımlara basarak iktidara gelmek istiyor.

Hergün bu köşeden bunları anlatmaya çalışıyoruz. Gücümüz sadece kalemimizle sınırlı. Sesimizi sizlere duyurabilmek için söyleyin daha ne yapalım? Kimlere başvuralım?..

(Yeni Ortam, 28 Ocak 1975)

GÖRÜNEN KÖY...

Kerim Yaman adlı öğrenci, herkesin gözü önünde kurşunlanarak öldürüldü. Bu cinayet, bundan öncekilerin devamıydı. Hemen hemen her hafta "komando" adlı "terörist" örgüt, sokak ortalarında adam vurmakta, fakat devletin sorumluları tam bir suskunluk içinde olup bitenleri göz ucuyla izlemektedir.

İçişleri Bakanı Bay Mukadder Öztekin olayları tam bir tarafsızlıkla araştıracağı yerde, televizyonda "baba nasihatları" yayınlamakla yetinmektedir. Başbakan Bay Sadi Irmak olayların üzerine parmak basacakken:

- Gençleri kamplara bölmek... İdeolojik ayrılıklar... gibi yosun tutmuş sözcüklerle yorum yapmaya çalışmaktadır.

Bu "muhterem" kişiler, yönetim kurulu arpalıklarına 12 Mart artıklarını atarken, genel müdür ve müsteşarları değiştirirken bu kadar "serinkanlı" davranmıyorlardı. Güvenoyu alamamış, üstelik istifa etmiş hükümetin yetkilileri ancak "günlük işleri" yürütmekle sınırlıyken, devlet bürokrasisini altüst etmek, emekli amirallere ve bakan eskilerine iş bulmak, köprü başlarına adam yerleştirmek gibi yasadışı ne kadar atama varsa hepsi bir bir gerçekleştirmiş, ama yurttaş kanı içmeye yeminli örgütler ortalığı kana bulayınca:

Yapmasanız iyi olur... gibi genellemelerle yetinilmiştir.

Bu iki "muhterem" kişi, devletimizin Başbakanlık ve İçişleri Bakanlığı koltuklarını işgal ettikleri için kendilerine sesleniyoruz. Yoksa biliyoruz ki, Bay Mukadder Öztekin 12 Mart bakanıdır. Ne bekliyebiliriz ki kendisinden?.. Bay Sadi Irmak ırkçı teorilerden esinlenmiş kitapların yazarıdır. Hangi tarafsızlık simgesi olarak el uzatacaktır bu işlere?..

Geçelim bunları bir kalem...

Bir de sağ basına bakın. Öldürülen, bir yurttaşımız değil sanki! Üstelik:

Kızıl faşist anarşistler... gibi buram buram sefalet kokan başlıklarla suçu örtmeye çalışmakta ve "komando" adlı "terörist" eylemcilere kol kanat germektedir Irkçı-turancı-kafatasçı-milliyetçi-mukaddesatçı adı altındaki "31 Mart Cephesi" tabancasıyla, tüfeğiyle, bıçağı ile, tornavidasıyla, kalemi ve rotatifiyle saldırıya geçmiştir artık.

Bunlar da suç ortağıdır bir bakıma... Ne bekliyoruz: yabancı petrol şirketlerinin avukatlığını yapanlardan; ne bekliyoruz gerçekten?

Çok tirajlı bir gazetede bir yazar Ecevit'in konuşmasını "Kışkırtıcı Ajan" başlığı altında eleştiriyor sözümona; Ecevit'i de "kışkırtıcı ajan" yapıyor bu yazar bey de. Anlaşılan "kışkırtıcı ajan" nedir, bu kavramı da öğrenememiş şimdiye kadar. Her gün yüzbinlerce yurttaşımızın okuduğu bir yazar -ki kendisi öğretmendir- henüz bu kavramı bile öğrenememiş. "Kışkırtıcı ajan", kışkırtıcı sanılan sözleri söyleyen adam değildir hukukta. Bazı insanlara suç işletmek için onlarla birlikte eyleme geçen, devrimci gibi görünüp devrimci eylemleri yasa dışına iten, sağcı gibi görünüp sağcılara suç işleten adamdır "kışkırtıcı ajan" Bunlar devletin gizli istihbarat örgütünce görevlendirilip, gençlerin arasına sokulurlar.

12 Mart'tan önce bir çok eylemde bu "kışkırtıcı ajanların" etkileri vardır. Bu dönemin Başbakanı Demirel parlamento kürsülerinden:

- Bir tek kışkırtıcı ajanın adını açıklayın... dediği zaman bu köşeden tam bir düzine ajanın adlarını, sanlarını, künyelerini ve suç belgelerini birer birer açıklamıştık. "Kışkırtıcı ajan" diye bunlara derler ve Sayın Ecevit'in de sözünü ettiği kışkırtıcı ajanlar bunlardır.

Yazara bir hukuk dersi verirdik ama şimdi zamanı değil. Geçelim bunu da...

Bir tek yalın gerçek var ortada. Günlerdir bu gerçeğe parmak basmak istiyoruz. Bu sağcı teröristler kimler tarafından desteklenmektedir? Bu örgütün, tıpkı İtalya'da ortaya çıkarıldığı gibi, devletin bazı gizli örgütlerince desteklendikleri doğru mudur? "Kontrgerilla" adlı işkence örgütünün bu saldırılarla ilişkisi var mıdır? 12 Mart öncesinde bu olaylar nasıl geliştiği, nasıl sonuçlandırılmak istendiği, bu işlemlerde kimlerin görev aldığı saptandı mı? CIA'nın öteki NATO ülkelerinde bu tür eylemleri desteklediği de kesinkes ortaya çıkarıldığına göre "komando" ve "kontrgerilla" arkasındaki uluslararası ilişkiler, cesaretle ele alınacak mı?

Türkiye'mizin barışçı bir ortama ulaşabilmesi, bu soruların gün ışığına çıkmasına bağlıdır. Yoksa her ölümün arkasındaki duygusallık gibi Kerim Yaman olayı da unutulur ve kan içiciler

yine oyunlarını eskisi gibi sürdürürler. Bu "iktidar boşluğundan" yararlanarak "darbe" yoluyla iktidara gelmek isteyenlerin oyunlarını anlamak bu kadar güç mü? Gözler kör ve kulaklar sağır mıdır?...

(Yeni Ortam, 29 Ocak 1975)

İKİNCİ MEMDUH PAŞA...

Osmanlı tarihinde "Birinci Mehmet", "İkinci Mehmet", "Birinci Beyazıt", "İkinci Beyazıt", "Birinci Abdülhamid", "İkinci Abdülhamid" gibi padişahlar vardır. Cumhuriyet tarihimizde de aynı adda politikacılara rastlarız. Adnan Adıvar ve Adnan Menderes aynı addaki başbakanlarımızdandır. Osmanlı İmparatorluğu'nun son sadrazamlarından Damat Ferit Paşa ile 12 Mart döneminin son başbakanlarından Ferit Melen'in adları aynıdır. Tarihçilerimiz değişik yöntemler kullanarak siyasal tarihimizde:

Adnanlar dönemi... Feritler dönemi... gibi ayrımlar yapabilir. Ad benzerliği siyasal tarihimizde iyice araştırılmalıdır.

Tek partili dönemimizdeki "Üç Aliler"de çok ün yapmışlardır. Kel Ali, Kılıç Ali, Necip Ali... Çok partili dönemde bunlara bir dördüncü Ali daha eklendi: Elverdi Ali... Bu Aliler'in hepsi de astığı astık, kestiği kestik kişilerdi...

Ad benzerliği gerçekten çok ilginçtir. Profesör Uğur Alacakaptan ile Mamak Cezaevi hücrelerinde yatarken:

- Hocam isim benzerliğinden sizinle beraber beni de içeri aldılar... diye takılırdım Alacakaptana. Milli gelirden payımıza ne düşer bilmezdik amma, Sıkıyönetim'de her "Uğur" başına "yedi yıl" ceza düşmekteydi.

Cezaevi müdürünün adı da çok ilginçti: Mehmet Kemal Saldıraner... Tam cezaevi müdürüne uygun soyadı!.. Arayıp arayıp bulmuşlar. "Halkı suç işlemeye tahrik, teşvik" gibi soyadı: Saldıraner. Emekli oldu mu bilmem...

Bir de cezaevinin içinde bulunduğu tümenin, kendisini "Napolyon"a benzeten bir komutanı vardı. Onun da soyadı çok ilginçti. Apdullah Kuloğulları... Diyorum ya, arayıp arayıp buluyorlar işte...

12 Mart döneminin iki ünlü "Memduh Paşa"sı vardır. Birincisini hepiniz tanırsınız. Genelkurmay eski Başkanı Orgeneral Memduh Tağmaç. İkincisi soyadı "Ünlütürk" olmasına rağmen kamuoyunun henüz yeterince tanımadığı Tümgeneral Memduh Ünlütürk'tür.

Birinci Memduh Paşa, 12 Mart Muhtırası'na imzayı bastıktan sonra, attığı imzaların değerini hemen kavrayıvermiş ve emekli olur olmaz, bir büyük bankanın yönetim kuruluna kapağı atıvermiştir. Şimdi Birinci Memduh Paşa, engin ve paha biçilmez ekonomi ve bankacılık bilgi ve tecrübesinden iş ve sermaye çevrelerini yararlandırmak için, ayda onbini aşan bir ücret almakta ve bu "mütevazi" gelirini emeklilik maaşı ile birleştirerek, "ekmek parasını" çıkarmaya çalışmaktadır.

İkinci Memduh Paşaya gelince...

"Ünlütürk"ü hep birlikte tanısak iyi olur: Ünlütürk, Kara Harp Okulu'nu 1938 yılında bitirmiştir. Harp Okulu'ndan "topçu teğmeni" olarak mezun olan İkinci Memduh Paşa, sınıf arkadaşı Topçu Teğmen Alparslan Türkeş'in düşüncelerini benimsemiştir.

Albaylığında Şam'a Askeri Ataşe olarak atanan İkinci Memduh Paşa, Şam'dan döndükten sonra Bursa'da ve Manisa'da görev yapmış ve en sonunda Birinci Memduh Paşa'nın gözüne girerek, 1967'de iki yıllık gecikmeden sonra tuğgeneralliğe yükseltilmiştir. Birinci Memduh Paşa'nın isteği üzerine Genelkurmay Eğitim Dairesi Başkanlığı yapan bu şişman, buğday renkli general, 1970 yılında tümgeneral olmuştur.

Bir süre sonra da Birinci Memduh Paşa'nın, sonradan "demokratik solcu" olduğunu açıklayan Uçan General Muhsin Batur ve iki komutanla birlikte imzaladıkları Muhtıra radyodan okununca, İkinci Memduh Paşa da kolları sıvamışlar hemen. Gün onun günüdür.

İkinci Memduh Paşa, o günlerde Orgeneral Faik Türün'ün emrindeki bir tümende komutanlık yapmaktaydı. Türün, Ünlütürk'e, Ünlütürk de Türün'e güveniyordu...

Birinci Memduh Paşa da emekliye ayrılınca, İkinci Memduh Paşa'ın tek desteği Faik Türün kalıyordu. Türün ve Ünlütürk, hep birlikte İstanbul'daki operasyonları yönettiler Göztepe'deki eve sık sık gidip geldiler. İkinci Memduh Paşa her sanığın durumu ile kendisi tek tek ilgilendi. Nedense!..

İkinci Memduh Paşa, Birinci Memduh Paşa Genelkurmay Başkanı'yken ikide birde Ankara'ya telefon ederek:

- Paşam emirleriniz var mı?. diye sorardır. O kadar ki, Birinci Memduh Paşanın emir subayları İkinci Memduh Paşa'dan bıkmış usanmışlardı.

İkinci Memduh Paşa, tam korgeneralliği beklerken son 30 Ağustos'ta emekliye ayrılıverdi. Şimdi evinde oturup, eski arkadaşıyla geçmiş günleri anmaktadır.

Acaba diyoruz, şu son günlerde Orgeneral Faik Türün'le konuşuyor mu? Yakın arkadaşı Alparslan Türkeş'le buluşuyor mu? Komandolarla ilgileniyor mu? Bu son günlerde ne yapıyor İkinci Memduh Paşa?..

Ünlütürk ne yapıyor ve ne düşünüyor son olaylar hakkında?

(Yeni Ortam, 30 Ocak 1975)

AKILLANMAK...

"Milliyetçi Cephe", "bir sosyal sınıfın öteki sosyal sınıflar üzerinde" baskısını kurmak için toplanırken, Anayasadan, özgürlükten ve barıştan yana olanlar da birbirleriyle uğraşmanın sarhoşluğundan kurtulmuş değiller henüz.

Sen revizyonistsin... Sen oportünistsin... türünden tartışmaları "fraksiyon" dergilerinde, her hafta görüyoruz. Faşizm özlemcileri bütün azgınlıklarıyla kol gezerken, sosyalizmin savunuculuğunu kaptırmak istemeyenler bir "kültür yarışması" gibi:

Lenin der ki... Mao der ki... tartışmaları içinde sosyalist öğretilerin "klasik" ilkelerini yeni baştan sergilemektedirler.

Oysa kapısını çalan, adıyla, sanıyla faşizmdir!..

Toplumumuzun bütün demokratik güçlerinin, anayasal çizgide birleşmeleri bir siyasi zorunluluk olmuştur. İşte antidemokratik yasalar, işte cezaevinde unuttuklarımız, işte uluslararası faşizmin ahtapot kolları, işte emperyalizmin yeni tuzakları!.. Birleşebileceğimiz somut amaçlar bunlardır...

Şimdi bunları bir yana itip:

- Ecevit büyük burjuvazinin adamıdır... gibi anlamsız bilgiçlik özentileriyle güçleri dağıtmak neden? Demokrasi kavgası vermeden, sosyalizmin "s"sinden sözetme olanağının bulunmadığını geçtiğimiz dönemin tecrübelerinden anlamamışsak, hangi bilimsel öğretinin satırlarının arasında arayacağız bu gerçekleri?

"Madalyon"un bir "yüzü" böyle... Öbür yüzüne de bakalım ve bazı örnekler de verelim:

Son zamanlarda derneklerde, barolarda, meslek odalarında seçimler yapılagelmektedir. Bu seçimlerde sağ, Adalet Partisi'nden Erbakancı'sına ve Türkeşçi'sine kadar tam bir bütünlük içinde seçimlere katılırken, "demokratik solcu" CHP'liler ile CHP'den soldaki siyasal görüşleri benimseyenler arasında uzlaşma kurulamadığı gibi, zaman zaman tam bir çekişme ve tartışma ortaya çıkmaktadır.

Anlatalım...

Geçtiğimiz aylarda Ankara Barosu seçimleri yapıldı. "İlerici avukatlar" Halit Çelenk'in başkanlığında bir listeyle seçime katıldılar. Listede Uğur Alacakaptan, Ahmet Tahtakılıç, Doğan Tanyer gibi CHP'liler de olmasına rağmen, bir kısım CHP'liler, AP, CGP, MHP ve MSP'lilerin destekledikleri adayın çevresinde toplanmışlardı. Gerekçeleri de çok ilginçti:

- Kardeşim onlar da çok solcu...

Seçimleri ben de izledim. Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde devrimcileri mahkum ettirebilmek için uğraşan Ülkü Ocaklılar'la muhbir hukuk müşavirleri ve öğretim üyeleri kolkola seçimlere giderken, bazı CHP ileri gelenleri de bu örgütlenmenin "militanları" olarak çalışmaktaydılar.

Ecevit Hükümeti'nin Çalışma Bakanı Önder Sav, içinde kendi Partisi'nin en yüksek organlarının yöneticilerinin de bulunduğu listeyi seçtirmemek için, tam bir "militan" coşkusu içinde çalışıyor, karşı tarafın adayını seçtirmek için kendini paralıyordu.

"Demokratik solculuk" değildi bu. Adıyla sanıyla "Antipatik solculuktu" bu yapılan!

Haydi, bu çelişkiyi Baro'nun kendi iç koşullarıyla açıklayalım diyelim. Fakat bunu da kolaylıkla söyleyemiyoruz bir türlü. Başka örnekler de var çünkü.

Geçen hafta Ankara'da "Makine Mühendisleri Odası" için seçimler yapıldı. Seçimlere üç liste girmekteydi. Birinci liste,

"demokratik solcular"ın oluşturduğu listeydi. İkinci listede "ilerici demokratlar" adıyla sosyalistler, üçüncü listeyle de sağcılar seçime katılmaktaydı.

Demokratik solcularla sosyalistler arasında birtürlü anlaşma olmadı. Sağcılar da tam bir güç birliği içinde seçimleri kazandılar.

Oyların dağılımı ise şöyle: Sağcılar 174, demokratik solcular 163, ilerici demokratlar 140... Yani, demokratik solcularla sosyalistler ortak listeye seçimle girseler, seçim büyük farkla kazanılacak. Yok, girmezler... Böylece sağcılar, aradan sıyrılarak seçimleri kazanırlar.

Şimdi bu anlattıklarımız, benzer seçimlerde aynen oluyor. Mühendislerin de pek hesaba akılları ermiyor galiba...

Bütün bunları gördükten sonra düşünüyorum: Kendilerine ne ad verirlerse versinler, biz ilericiler, halktan ve emekten yana olanlar, faşizm geldiğinde sadece cezaevlerinde mi birleşeceğiz? Hiç akıllanmayacak mıyız?..

Söyleyin Allah aşkına, yanlış mı düşünüyorum?..

(Yeni Ortam, 31 Ocak 1975)

TOPRAK ACISI...

Son yıllarda toprak reformunu belirli bölgelerde gerçekleştirme amacıyla iki yasa çıkarıldı. Bunlar "Tarım Reformu Ön Tedbirler Yasası" ve "Toprak ve Tarım Reformu Yasası" adlarını taşımaktadır. Toprak reformunun bu yasalar gereğince uygulanması için 33 yönetmeliğin de hazırlanması gerekmektedir. Bu yönetmeliklerden 19'u Resmi Gazete'de yayınlandı. 8'i yayınlanmak üzere hazırlandı, geri kalan 6 yönetmeliğin de hazırlıkları bitirildi, Bakan'ımızın masasında beklemektedir.

Bütün bu hazırlıklar ne için? Bunlar, Urfa ilindeki toprak ağalığının ve emek sömürücülüğünün bir ölçüde önlenmesi için yapılmaktadır. Urfa'da 108 köyde, 1.753.340 dönüm arazi toprak ağaları tarafından kullanılmaktadır. Bu topraklar üzerinde 4.941 köylü ailesi, yani Urfa deyişi ile 24.705 "azap" yaşamaktadır. "Toprak ve Tarım Reformu Yasasına" göre 1 Mart 1975 gününe kadar 41 köyde 899.000 dönüm arazinin kamu-

laştırılması ve kamulaştırılan bu arazinin, 1 Haziran 1975 gününe kadar 11.300 topraksız ve az topraklı Urfalı "azap"a dağıtılması gerekmektedir. Bütün bu çalışmaları "Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı" yürütmektedir.

Müsteşarlık, önce bölgedeki "alt yapı" hizmetlerini gerçekleştirdi. Bütçede yeterli para vardı. Yol, su, elektrik, gübreleme, tarım araçları sağlanması gibi hizmetler yapıldı. Müsteşarlığın buraya kadar olan çalışmalarından bölgedeki toprak sahipleri çok hoşnuttu. Çünkü bölgeye elektrik, su ve gübreleme gibi olanaklar sağlanıyordu. Sorun bundan sonra başladı.

Müsteşarlık, Urfa'nın "Akçakale" ilçesinde 41 köyde kamulaştırma işlemlerini tamamlamak için gece gündüz çalışıyordu. "Kızılca kıyamet" bugünlerde patlak verdi. Toprak ağaları, şu "masum" istekleri ileri sürmekteydiler:

Bütün Urfa'da alt yapı hizmetleri bitirilmeden kamulaştırma yapılmasın... Toprak ağaları bununla, 1985 yılına kadar zaman kazanacaklardı. Ağaların ikinci önerileri şuydu:

Hiç olmazsa, Akçakale'deki alt yapı hizmetleri tamamlanmadan kamulaştırma yapılmasın... Böylece de iki üç yıl kazanacaklardı. Bir başka öneri ise şöyle özetleniyordu:

- Bunlar kabul edilmezse, araziler "vergi değeri" üzerinden değil, bugünkü değerlerinden kamulaştırılmalıdır

Buna "Keban tipi zenginleşme" deniliyor. Keban barajı çevresinde toprakları olanlar, kamulaştırma bedellerini, devlete gösterdikleri vergi üzerinden değil, kamulaştırma anında biçilen değere göre aldılar. Yani vergi verirken:

- Arazim çok değersizdir... deyip, satarken:

Arazim çok kıymetlidir diyerek para aldılar. Urfa'nın toprak ağaları da böyle para kazanmak istiyorlardı. İşin pek şakaya gelir tarafı da yoktu. Müsteşarlık bütün gücüyle kamulaştırmaları gerçekleştirmenin çabası içindeydi.

Bu arada siyasal değişiklikten yararlanabilirdi. Güvenoyu almamış olsa da, istifa etse de Irmak Hükümeti görev başındaydı. Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı da Cumhuriyetçi Güven Partisi Milletvekili Devlet Bakanı Salih Yıldız'a bağlıydı. Urfa'nın toprak ağaları hemen:

- Gökte yıldız yüz altmış, Mevlam neler yaratmış... diyerek Salih Yıldız'a çengel atmışlardı. Salih Yıldız da Van'da "mütevazi" bir toprak ağasıydı ve ağaların dilinden anlardı.

Salih Yıldız, müsteşarlığın önerdiği kadro istemlerini işleme koymamakta, hiç bir atamayı onaylamamakta, yayıma gönderilen yönetmelikleri yayımlamamakta, yani önce "pasif direnişe" geçmektedir. Urfa Bölgesi'nde çalışan müsteşarlık görevlileri de açık ve kapalı yollarla tehdit edilmeye başlamıştı.

Bu arada toprak ağaları aralarında bir "gizli" toplantı yaparak -lise öğrencileri hakkındaki gizli örgüt kurmaktan dava açan askeri savcılar duymasın- 1 milyon 250 bin liralık bir "fon" topladılar, aralarından "Reşit İpek" ve "Celal Öncel" Ankara'ya yollandı. Bu arada birden bire "Sonhavadis" gazetesinde Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı'na saldırıya geçildi. Gerekçeler ilginçti. Müsteşarlık fazla kira veriyordu. Usulsüz atamalar yapılıyordu va daha ilginci, Müsteşarlık ülkenin "bütünlüğüne" kastetmişti.

Milli bütünlüğümüz elden gidiyor... türü yaygaralar, gazete sütunlarından parlamento kulislerine ve kürsülerine kadar yansıdı. Konu Milli Güvenlik Kurulu'na da götürüldü. Amaç, ne yapıp yapıp kamulaştırmayı önlemek, bunun için de Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı'nı tümüyle "topa" tutmaktı.

Yıpratma çalışmaları, Demokratik Parti'nin "Toprak ve Tarım Reformu" yasası için açtığı davanın yeniden konu edilmesiyle sürdürüldü. Bir de, Urfa'da yeraltından su çıkartmak çok güçtür. Bu nedenle toprak reformundan vaz geçelim... gibi bir garip gerekçe daha ileri sürüldü. Parlamento kürsüsüne gelen Bakan Salih Yıldız:

Hazır söz almışken... diye başlayıp sonra da:

Bölücülük çalışmalarına izin verilmeyecektir... diye konuşarak "Sonhavadis"i doğrulamaya çalıştı. Bakan Yıldız, Urfa Bölgesi'nde çalışan müsteşarlık görevlileri hakkında toprak ağalarının şikayetlerini dinlemek için, müsteşarı yanına almadan Urfa'ya gitti. Urfa'da toprak ağalarıyla yemek yedi. Birlikte Akçakale'ye gidildi. Bakan, çevreden duyulacak biçimde toprak ağası Celal Öncel'e:

Celal Ağabey... diyerek seslenıyor ve topraksız köylülerle de konuşurken ağaları yanından hiç ayrılmıyordu.

Başbakanlık bütçesi görüşülürken konu "Milli Cephe" milletvekillerince bir kez daha ortaya atıldı.

- Müsteşar Saim Kendir'i neden değiştirmiyorsunuz?.. diye sorular sorulmaya başlandı. İki üç gün önce iki milletvekili müsteşar için soruşturma açılmasını istedi.

Evet, Urfa'daki toprak sorununun kısa öyküsü şimdilik böyle işte. Ne yapıp yapıp, kamulaştırmayı önleyecek toprak ağaları.

Urfa'nın CHP milletvekilleri konunun peşini hiç bırakmamalı, Urfa CHP örgütü, topraksız köylülerle birlikte yürüyüşler düzenleyerek, yasal haklarını sonuna dek savunmalıdır. Toprak ağalarının Anayasa dışı baskılarına karşı Urfa'nın "azap" denilen köylüleriyle, onlara birer avuç toprak dağıtmak için çabalayan müsteşarlığın yurtsever görevlilerini yalnız bırakmayalım...

(Yeni Ortam, 1 Şubat 1975)

ASSUBAYLAR SORUNU...

Subay ve assubayların "iş güçlüğü ve riski" zammı, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Yasası'na eklenen 1323 sayılı yasanın 3'üncü maddesiyle düzenlenmiştir. Madde şu biçimdedir:

- Hayat ve sağlık için tehlike ve çalışma şartları bakımından güçlük arzeden veya normalin üstünde gayret sarfını gerektiren görevler için, subay, assubay, uzman çavuş ve jandarmalara iş güçlüğü ve riski zammı ödenir.

Hukuk açısından maddede üzerinde durulacak nokta, normalin üstünde gayret sarfını gerektiren görevler için..." tanımıdır. Bundan "iş güçlüğü ve riski" zammının, "rütbeye" göre değil, "görevin niteliği" gözönünde tutularak ödeneceği sonucu çıkmaktadır.

Buraya bir nokta koyalım...

Bu "iş güçlüğü ve riski" zammı, Milli Savunma Bakanlığı'yla İçişleri ve Maliye Bakanlıkları'nın birlikte düzenleyecekleri yönetmelik uyarınca ödenecektir. Bu maddeye dayanılarak 14 Eylül 1972 tariihinde çıkarılan bir yönetmeliğe göre, subay ve assubaylara 1 Ağustos 1972 tarihinden geçerli olmak üzere zamlı maaş ödenmiştir. Yasa bu zammın 1.3.1971 tarihinden başlayarak ödenmesini öngördüğünden, ortaya hukuksal uyuşmazlık çıkmıştır. 1.3.1971 ile 1.8.1972 tarihleri arasındaki 17 aylık zam için, Ankara'da kuvvet komutanları ve yüksek rütbeli general ve amiraller başta olmak üzere binlerce subay,

yüksek askeri idare mahkemesine dava açarak bu on yedi aylık zammın kendilerine verilmesini istemişlerdir. On yedi aylık zam için açılacak davalarda, Ankara Selanik Caddesi Togay Han'da çalışan Emekli Hakim Yarbay Mehmet Kabasakal'a binlerce vekaletname çıkarılmış, noter günlerce Kara Kuvvetleri Karargahı'na taşınmıştır.

Sayın Kuvvet Komutanları, Kurmay Başkanları ile öteki general ve amiraller, kendi haklarını aramak için her türlü yasal yola başvuracaklardır. Hak arama özgürlüğü herkes gibi onlara da açıktır.

Son zamanlarda kendileri için saptanan "yan ödemeler"in yasaya uygun olarak verilmediği inancında olan assubaylar, son kararnameyi tepkiyle karşılamışlar, göreve uygun olarak ödeme yapılmadığına inanan assubay eşleri de büyük kentlerimizde yürüyüşler düzenlemişlerdir. Bu yürüyüşler, bazı olayların ortaya çıkmasına yol açmış, birçok kişi gözaltına alınmıştır. Ankara'da "panzerlere" bindirilmiş toplum polisleri ile assubay eşleri, Kızılay'da, Atatürk Bulvarında çatışmışlardır.

Aynı toplum polisleri, bu çatışmadan bir ay kadar önce, kendilerine verilen ödenekleri yeterli bulmayarak direnişe geçmişler ve direniş yetkililerce güçlükle önlenmişti. Aynı koşullar içinde olan kamu görevlilerini birbirlerinin üzerine yollamak, hem Silahlı Kuvvetler'imiz hem de emniyet örgütü için yararlı sonuçlar doğurmaz. Bu gibi tehlikeli sürtüşmeleri önlemek, herkesten önce kuvvet komutanlarıyla Emniyet Genel Müdürlüğü'ne düşmektedir. Silahlı Kuvvetler'imizin "subay-assubay" çatışması ile zedelenmesi hiç kimseye yarar sağlamaz. Bu sürtüşmeyi önlemek herkesten çok kuvvet komutanlarının görevidir. Komutanlar astlarının haklarını koruyup kolladıkları ölçüde, rütbelerinin de üzerinde bir saygınlığa erişirler.

Hak arama özgürlüğünü, ceza korkuları, yargılamalar, emeklilik işlemleriyle önlemek artık olanaksızdır. Önemli olan kanayan yaranın "kangren" olmadan iyileştirilmesidir. Sayın Kuvvet Komutanları, bu gibi konuları bizden çok daha iyi bilirler Kendi haklarından önce astlarının haklarını koruyan, onlara bir "baba" sevecenliği ile yaklaşan komutanların nasıl erişilmez saygılarla yüceltildiğini anlatmaya gerek yoktur sanırız.

Assubaylar yan ödemelerle birlikte eskiden olduğu gibi, belirli sınavlarla subay olabilmeyi, eğitimde geçen sürelerin tıp-

kı yedeksubay ve erler gibi emekliliklerine sayılmasını istemektedirler. Assubay okulları dışında öğrenim görmüş assubayların terfi edebilmeleri gibi başka haklarının da çiğnendiği inancındadırlar.

Eşlerinin haklarının çiğnendiği gerekçesiyle yürüyüş yapan assubay hanımlarının bu tutumlarını doğal karşılamak gerekmektedir. Yasalara uygun olarak düzenlenmiş gösteriler sakıncalı sonuçlar doğurmaz, tersine, doğabilecek sakıncalı sonuçları önlemek için yöneticilere yol gösterir. Bütün bunların şiddet yöntemleriyle bastırılmak istenmesi, belki olayları geniş boyutlarla göremeyenlerin öfkelerini dindirir ama, sürtüşmeleri daha da derinleştirir, yaraları büyütür.

On yedi aylık zamlarını almak için Yüksek Askeri İdare Mahkemesi'ne başvurmuş olan sayın general ve amiraller, bu tutumlarıyla hak arama özgürlüğünün nasıl kullanılacağı konusunda astlara yol göstermişlerdir. Assubayların yan ödeme sorunu da sayın kuvvet komutanlarınca aynı haklılık bilinciyle ele alınmalı ve kanayan yara şimdiden kapanmalıdır.

Konunun yasal ve barışçı yöntemlerle çözüme bağlanması, bütün subay ve assubaylar kadar bizim de içten dileğimizdir...

(Yeni Ortam, 3 Şubat 1975)

TRT'YE SALDIRANLAR...

Sağ partiler şimdi de TRT Genel Müdürü İsmail Cem'e saldırmaya başladılar. Önce Fethi Çelikbaş adlı senatör:

- İsmail Cem neden soyadını kullanmıyor?.. diye soru sormaya başladı. Türk siyasal hayatının bu "demirbaşı" Fethi Çelikbaş, şimdiye kadar kendisinden Türk petrollerini yabancılara peşkeş çekmenin hesabı sorulmadığından, Senatoda kabadayılık gösterilerine kalkışmaktadır Yabancı petrol şirketlerine kaptırdığımız her kuruşun hesabını bu adamdan sormadı devlet. Çelikbaş, sağa sola saldıracağına, önce "İşletmeler Bakanı" olduğu günlerde yabancı petrol şirketlerine doğal kaynaklarımızı nasıl teslim ettiğini anlatsın. Hayatında bir tek kitap yazmadan profesör olmuş, üstelik Türk siyasi hayatında girip çıkmadığı siyasal parti kalmamış, eski Cumhurbaşkanı Sunay'ın seçimiyle

senatoya girmiş, oradan Feyzioğlu'nun Partisi'ne yeniden sıçrayıvermiş bu "zat-ı şerif" ikide birde:

İsmail Cem neden soyadını kullanmıyor?.. diye soruyor Biz de kendisine:

Hiç kitap yazmadığın halde nasıl profesör etiketini taşıyorsun?.. dersek ne diyecektir?.. Hiç!.. Var mı kitabı?

- Petrollerin hesabını ver... dediğimizde ne yapacaktır? Hiç. Ortada değil mi petrol kanunu?

Bu bir yana...

Bir de Hüsamettin Çelebi var! Çelebi, İsmail Cem'in genel müdürlüğe getirilmesinden hemen sonra TRT"deki görevinden alınmış, bir süre sonra da Sayın Cumhurbaşkanı'nca Kontenjan Senatörlüğüne getirilmiştir. Çelebi "pilli bebekler" gibi ne sorarsan:

TRT... diye karşılık vermekte ve

- Bölücülük... Kışkırtıcılık... Milliyetçilik... diye devam etmektedir. TRT Genel Müdürlüğü'ne kişisel bir kırgınlığı olabilir. Fakat bir senatörün TRT"den başka bir konusu yok mudur?

Bilmem yanlış mı hatırlıyorum?.. Milli Nizam Partisi'nin kongresi Hüsamettin Çelebi tarafından izlenmiş ve TRT ekranlarına aktarılmıştı. Savcılık bu haber ve görüntüyü "ihbar" kabul ederek dava açmış, dava sonunda Milli Nizam Partisi Anayasa Mahkemesi'nce kapatılmıştı. Bu kez, kapatılan parti yerine kurulan Milli Selamet Partisi iktidara gelince Hüsamettin Çelebi TRT'yi bu partinin Adalet Bakanı'na şikayet etmiş:

TRT müstehcen yayın yapıyor diye Adalet Bakanı'na "ihbar"da bulunmuştu.

Bu arada bir CHP bakanına da söylenecek sözümüz var...

CHP, İsmail Cem ve Mehmet Barlas'ı gazetelerdeki köşelerinden alıp TRT yönetimine getirince, Hüsamettin Çelebi gibi, Doğan Kasaroğlu ve Muammer Yaşar da görevlerinden alınmışlardı. Çelebi de, Kasaroğlu da, Yaşar da tam 12 Mart döneminin TRT'cisiydiler. Özgürlük ortamı gelince görevlerinden alınmaları da doğaldı. Ve görevlerinden alındılar.

Turizm ve Tanıtma Bakanı Orhan Birgit, Kasaroğlu ve Muammer Yaşar'ı ödüllendirerek, Basın Yayın Genel Müdür Yardımcılıklarına atadı. Şimdi Basın Yayın Genel Müdürü Orhan Koloğlu izinli. Bir süre sonra da görevinden ayrıldı mı, Doğan Kasaroğlu genel müdür olacak. Bu da Demokratik solcu CHP politikası...

TRT Yönetim Kurulu ise başlı başına bir sorun. Fikret Ekinci adındaki eski askeri yargıç, 12 Mart 1971'den bu yana TRT Yönetim Kurulu'nda görev yapmakta ve son yıllardaki gönüldaşı Feyzioğlu'na göz kırparak İsmail Cem'e saldırmaktadır. CHP iktidara gelince bu Ekinci'ye hiç dokunmadı. Ekinci yazarlık yaptığı dönemlerde Ecevit'e ağız dolusu küfürler yayınladıktan sonra Ecevit Hükümeti'nin temsilcisi olarak yönetim kurulu koltuklarını aşındırdı.

Bu da yetmedi...

Yetkileri, ancak "günlük" işleri yürütmekle sınırlı olan ve güvenoyu alamayarak istifa etmiş bulunan Irmak Hükümeti gelir gelmez Genelkurmay İstihbarat Başkanlığı görevinden emekli olduktan sonra, önce devrimcilik sonra da Feyzioğlu'nun partisinde "esas duruşa" geçip "mccartistlik" yapan Emekli Amiral Seazi Orkunt'u, Fikret Ekici'nin yanına yollayıverdi. Şimdi içerden de böyle kuşatılmıştır İsmail Cem.

Saldıracaklar, yıpratacaklar, böylece TRT Genel Müdürü'nden kurtulacaklar akıllarınca. Sonra da ya Sezai Orkunt ya Doğan Kasaroğlu gelip TRT'yi yönetecek eskisi gibi.

Bir kurumun başına aydınlık ve çağdaş bir adam gelince tedirgin oluyorlar. Başlıyorlar saldırıya. Aydınlıktan korkanların "telaşı" ve "korkusu" bütün bunlar...

(Yeni Ortam, 4 Şubat 1975)

CEM SORUNU...

TRT genel Müdürü İsmail Cem'e yapılan saldırılar, hukuk düzenimizi zorlayarak sürdürülmek istenmektedir. Önce sorunun hukuksal yorumunu yapalım:

CHP-MSP koalisyonu, 11 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yi hazırlayarak TRT Genel Müdürlüğü'nü de 657 Sayılı Devlet Memurları Yasası'nda öngörülen "istisnai" memurluklar arasına aldı. 12 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye de bu konuda hüküm koydu. Böylece İsmail Cem, bundan önce devlet memurluğu yapmamasına rağmen, TRT Genel Müdürlüğü'ne getirilmiş oldu.

Şimdi sorun burada düğümleniyor. Kendilerine "milliyetçi" etiketi yapıştıran "sermaye cephesi":

- Bir tek gün devlet hizmetinde bulunmayan bir şahıs nasıl TRT Genel Müdürü olur?.. diye basbas bağırmaktadır.

Kanun hükmünde kararnamelerin gerek Anayasa'nın 64'üncü maddesi gerekse Meclis İçtüzüğü gereğince "öncelik ve ivedilikle" parlamentoya sunulması gerekmektedir. Fakat ne bu günkü CHP-MSP ortaklığı Kanun Hükmünde Kararname'yi parlamentoya getirmiş, ne de o günün, başta Adalet Partisi olmak üzere öteki partileri bu konuda bir çalışma yapmışlardır. Kararname'nin, aradan bunca süre geçtikten sonra Komisyon'da reddedilmesiyle birlikte bazı hukuksal sorunlar da ortaya çıkmıştır.

Parlamento aynı görüşle, 11 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname'yi reddederse ne olacaktır?

Bu red işlemi bir yasal işlem niteliğindedir. Yani bu işlemin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne dava açılabilecektir. Bu red kararı başlı başına "yasama görevinin kötüye kullanılması" yani "yetki saptırması" örneğidir. Önce MSP'yi ele alalım. MSP, CHP ile hükümet sorumluluğunu paylaşırken, 11 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle, İsmail Cem'in atanmasına karar vermiştir. Şimdi aynı hukuksal düzenlemenin iptali için oy kullanırsa, aynı kararname için hükümette iken başka türlü, muhalefetteyken bunun tam tersi bir davranış içine girmiş demektir. Bu da açıkça "yasama görevinin kötüye kullanılması" örneğidir ve bir iptal nedenidir.

Kamu hukukunda "idari istikrar" ilkesi, devletin bütün karar organlarını bağlar. Bu "istikrar" ilkesi, "kazanılmış hakların" gelişigüzel çiğnenemiyeceği sonucunu doğurur. İsmail Cem 11 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle, geçerli bir işlemle atanmış ve bugüne kadar görevini sürdürmüştür 11 ve 12 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler, parlamentoca reddedilmiş bile olsa TRT Genel Müdürü'nün görevi kendiliğinden son bulmaz.

Bu konuda birkaç örnek verelim:

Ankara hukuk Fakültesi'nin öğrenm süresi, 1942 yılında üç yıldan dört yıla çıkarılmıştır. Bu yasa yürürlüğe konulduğu günlerde, fakülte üçüncü sınıfında okuyanlar, üç yıllık öğretim sonunda diploma almışlardır. Üniversiteler Yasası değiştirile-

rek, ancak doktorasını yapmış asistanların asistan olarak atanacakları hükmü getirilmiştir Bu yasa yürürlüğe konduktan sonra, fakültelerde doktora yapmamış asistanların görevlerine son verilmemiştir. Yine üniversiteden bir başka örnek verelim. Doçentlik için bekleme süresi iki yıl iken, sonradan bu süre dört yıla çıkarılmıştır. Ancak iki yıl bekledikten sonra doçent olanların hakları ellerinden alınmamıştır Bunun gibi Turan Feyzioğlu ve Nihat Erim'in doçentlik ve profesörlükleri önce yasa ile verilmiş, sonra çıkan Üniversiteler Yasası, doktora, doçentlik ve profesörlük aşamalarını öngörmüştür. Bütün bunlar, "idari istikrar" ilkesi gereğince "kazanılmış" hakların çiğnenemeyeceğinin örnekleridir. Bu konuda Anayasa Mahkemesi'yle Danıştay kararlarından başka örnekler de vermek mümkündür.

11 ve 12 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler parlamentoca iptal edilse bile, İsmail Cem'in görevinden ayrılması için bir başka işleme daha gerek vardır. Kararnameler iptal edilir edilmez:

- Cem'in görevi bitmiştir... demek, yürütme organına düşen bir görevin yasama organınca yapılması anlamına gelir Buna da idare hukukunda "fonksiyon gasbı" denilmektedir

Parlamentonun kanun hükmündeki kararnameleri iptal ettiğini düşünelim. Bu durumda Anayasa Mahkemesi'ne dava açma olanağı bulunmaktadır. Bu dava, kanun hükmündeki kararnamelerin yürürlüğe konuluş biçimiyle, yasama görevinin kötüye kullanılması gibi gerekçelere dayanacaktır Hükümet bu iptal kararından sonra, ayrıca bir işlemle TRT Genel Müdürü'nü görevinden alabilir mi?

Alamaz. Nedeni de şu:

Irmak Hükümeti, güvenoyu alamayarak istifa etmiş bir hükümettir. Bu hükümetin yetkisi, ancak gecikmesinde sakınca bulunan "günlük işler" yani Başbakan Sadi Irmak'ın anlayacağı dille; "cari işler" ile sınırlıdır. Genel Müdür ataması gibi, günlük işlerden sayılmayan, üstelik başlı başına bir "siyasal" karar niteliğindeki bu işlemin yapılması, başlıbaşına bir "yetkisizlik" örneğidir. Ayrıca bu işlem, idare hukukunda "maksad unsuru" olarak belirtilen koşula da ters düşmektedir. Çünkü bu işlemin "sebebi" kesinlikle bir "siyasal amaca" dayanmaktadır. Kamu hizmetlerinin esenliği dışındaki amaçlar, "maksad unsuru"na

aykırıdır. Yasama görevi gibi yürütme yetkisi de, belirli siyasal amaçlar için kullanılmış olmaktadır.

Kendilerine "milliyetçi" adını takan çağdışı sağ partilerin aritmetik toplamı bu konuda hangi yola başvururlarsa vursun, başını ya Selanik Caddesi'ndeki Anayasa Mahkemesi'ne ya da "Umud" Sokak'taki Danıştay duvarına çarpacaktır...

(Yeni Ortam, 5 Şubat 1975)

ONLAR KİM, SİZ KİM?

Son yıllarda hayat pahalılığı iyice çekilmez hale geldi. Yoksul halk gittikçe yoksullaşmakta, sofrasındaki ekmek günden güne ufalmaktadır. Olabilir...

Buna karşı İstanbul'da Boğaziçi restoranları, binbir çeşit mezeler, taze balıklar, kızartmalar ve meyve salatalarıyla donatılmış masalarıyla, mor binlikli müşterilerini ağırlamaktadır Doğaldır...

Çocuğunuza içirecek süt bulamazsınız, hastanıza et alamazsınız, peynir otuz liraya, ekmek iki liraya çıkmış, fiyatlar hergün gökdelen asanörü gibi yükselmektedir durmadan. Mümkündür...

Adalarda, Modalarda, Şişlilerde, Nişantaşlarında, Maçkalarda, Leventlerde, Bağdat Caddelerinde, Kordonlarda, Karşıyakalarda, Göztepelerde, Çankayalarda, Kavaklıderelerde, hayat eskisi gibi sürdürülmektedir hiç merak etmeyin.

Siyasetçilerin gelip gittiği Anadolu Kulüplerinde, Büyük Kulüplerde, Deniz Kulüplerinde yeşil çuha masalarda fraklı, smokinli beyler, tuvaletli makyajlı hanımların ellerinde iskambil kağıtlarıyla birlikte gıcır gıcır binlikler dolaşıp durmaktadır. Haklarıdır...

Anadolu'da binlerce çocuk küçücük ayaklarıyla, yırtık lastik pabuçlarıyla kar üstünde buz kessinler; kızamıktan, boğmacadan ölsünler; ne önemi var! Beylerin çocukları, özel kolejlerde, dadılarla, mürebbiyelerle büyüyor ya!.. Olmazsa doğru Avrupa... Londra mı olur, Paris mi, Zürih mi... Okur gelirler bir yerde. Otelcilik eğitimi yaparlar örneğin, ne bileyim...

Eskiden sevgililer birbirlerine:

Bir ekmek peynirle yaşarım senin için... diye bağlılık yeminleri ederlerdi. Bu yeminin de "modası" geçti artık. Peynir otuz liraya, ekmek iki liraya şimdi.

Havagazı ücreti de arttı. Yemekleri ısıtırken bile çok dikkatli davranmak gerekiyor. Bazı yurttaşlarımız havagazı ocaklarını mühürletecekler bu gidişle.

Son içki ve sigara zamları, bazı sarhoş vatandaşlarımızın başlarını iyice döndürmüştür herhalde. Akşamüstü arkadaşlarıyla çıkıp şöyle iki tek atmak" bile haram oldu artık. Ne "katsayı" çözer bu işi ne de "yan ödeme"

Hastanelere ise hiç uğramayacaksınız. Hastanız olursa "kocakarı ilacıyla" yetineceksiniz, başka çaremiz yok. İlaç hiç almayacaksınız. Biliyorsunuz sayın eczacılarımız da "boykot" yapıyorlar durmadan. Eskiden öğrenciler boykot yaparsa:

- Komünistliktir diye bağırıp çağırılır, olmazsa sıkıyönetim döneminde apar topar içeri atılırdı. Ama eczacıysanız boykot yapabilirsiniz. Tabii bir ayrıcalığınız var "ideolojik kanaatınız" yok ki... İdeolojik kanaatınız yoksa, ne isterseniz yaparsınız...

Kiralar da çekilmez artık. Yükseldikçe yükseliyor. İki oda bir küçük aralık:

Yakıt hariç, binbeşyüz lira efendim...

Evlerde de oturmak güç olduğu için, "her zamandan daha çok milli birlik ve beraberliğe muhtaç olduğumuz şu günlerde" havagazı kullanmaz, içki içmez ve gecekonduda oturursanız, yurttaşlık görevini yapmış olursunuz.

Gecekondularda oturanlar ne olacak öyleyse?.. Ne demişler:

- Evli evine, köylü köyüne, evi olmayan sıçan deliğine...

İstanbul'dakilerin, İzmir'dekilerin, Ankara'dakilerin yaşantılarına hiç karışmayacaksınız. Karışırsanız, bu sevgili yurttaşlarımız üzerinde "sınıf tahakkümü" kurmuş olursunuz ki, bu da size yakışmaz. Hiçbir Müslüman Türk, sınıf tahakkümü kuramaz. Bu, aile terbiyesiyle bağdaşmaz!.. Daha önce kurduysanız, bundan sonra sakın kurmayın bir daha. Yazıktır adamlara. Sizde "tövbe" edin artık. Olmaz mı?..

Hayat pahalılığı sürüp dursun. Önemli olan "Milliyetçi Cephe" tarafından kurulan "hür" demokratik düzenin "millet düşmanları" tarafından yıkılmaması, Celal Bayar'ın yeniden diriltilmesi, Erbakan hazretlerinin alnının secdeye inip kalkması-

dır. Bundan da önemlisi TRT Genel Müdürü'nün görevden alınmasıdır.

Memlekette hayat pahalılığı varsa, onlar neden bu kadar yakınmıyorlar? Düşünün bakalım... Onlar milliyetçi, siz değilsiniz de ondan!..

TEKZİPTİR

1964 senesi sonunda Adalet Partisi Genel Başkanlığını deruhte etmeden önce, 1962-1964 yıllarında mesleğim olan mühendisliği serbestçe icra ederek hayatımı kazandığım herkesçe bilinmektedir. 10 sene evvel sona eren ve 2 sene devam eden bu süre içinde her mühendisin Türkiye'de neyi yapmak hakkı ise, ben de onu yaptım. Müşavir mühendislik ve müteahhitlik, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın ve kanunlarının yasakladığı bir iştigal alanı değildir. Binlerce kişi bu sahada çalışarak günlük hayatlarını kazanmaktadır Ben de 14 seneye yakın bir süre devlete hizmet ettikten sonra ve Adalet Partisi Genel Başkanı olmadan önce 2 sene müddetle mesleğimi serbestçe icra ettim. Bu arada ifa ettiğim taahhütlerden birisi de Orta Doğu Teknik Üniversitesi'ne içme suyu getirilmesi işi idi. İşin keşif bedeli 4,5 milyon lira civarındaydı. İhale, ehliyet belgesi olan 5 müteahhit arasında gazetelere ilan verildikten sonra yapılmıştı. % 28 tenzilatı ben yaptım. Ondan sonra gelen tenzilat % 21 idi. Sadece tenzilat farkından iş sahibi 300 bin lira kazanmakta idi.

Taahhüt bir mukavele ile ifa olunur. Orta Doğu Teknik Üniversitesi ile aramızda aktedilen mukavelenin yüklediği karşılıklı vecibelerin yerine getirilmesi, aktin ifasının gereğidir. Müteahhit, mukavelede ve şartnamelerde tayin edilen esaslara göre işi yapar. İdare de mukaveledeki esaslara göre işin bedelini öder. Ben mukaveledeki şartlara göre işi yaptım. İdare, işi hem yapılırken kontrol etti, hem de sonunda 2 defa muayeneden geçirerek muvakkat ve kesin kabullerini yaptı. İşin iyi ve doğru yapıldığını belgelemek idarenin görevidir. Bu belgeler idarenin dosyalarında mevcuttur. Yapılan işin bedeli ise, istihkaklarla ödenir. Sonunda kesin kabulle birlikte kesin hesap yapılır. Kesin hesabı idare ile müteahhit karşılıklı yapar ve üzerinde mutabık kalırlar. Ödenen bedel mukaveleye göre işin

bedelidir. Bu hesaplar da yapılmış ve taraflar birbirleri ile alakasını kesmiştir.

Müteahhitlere ödenen iş bedelinin tümü müteahhidin kârı değildir. Zira müteahhit, o işi yaptırmak için çeşitli masraflar yapar. İşçi kullanır, malzeme satın alır. Bunların hepsine bedel öder. Kâr, müteahhidin o iş için idareden aldığı bedelle o işi yaptırmak için sarf ettiği paranın arasındaki farktır. Müteahhidin idareden aldığı bedel ve sarfettiği para Maliye'nin kontrolündeki noter tasdikli defterlerde de yazılıdır.

Bundan 12 sene evvel taahhüd edip, başarı ile ikmal ettiğim Orta Doğu Teknik Üniversitesi su işi inşaatına tarafımdan ne sarfedildiği ve karşılığında ne alındığı muhasebe defterinde yazılıdır.

Bu defter yazarın elinde bulunmadığına göre havadan ve sudan kazanç sağladığımız iddiası yalandan ibarettir. Zira 4,5 milyon liralık bu taahhütte, 750 bin lira zarar ettiğim Maliye'ce kontrolden geçmiş muhasebe defterlerinde sabittir.

750 bin lira zarar edilen bir iş dolayısıyla havadan ve sudan kâr ettiğimiz iddiasını ortaya atmak gülünçtür. Yazarın yalan ve iftiradan o kadar gözü kararmıştır ki, kendisini bu gülünç duruma düşürmektedir. Karıştırmaya çalıştıkları defterlerimiz temizdir. Türk milliyetçiliğini savunmamız yazarı çileden çıkarmış görünmektedir.

Süleyman Demirel

(Yeni Ortam, 6 Şubat 1975)

NATO'DAN ÇIKMALIYIZ...

Amerikan hükümetinin Türkiye'ye askeri yardımı, 1947 tarihli askeri yardım anlaşmasına dayanarak yapılmıştır. Bu anlaşma devrin Türk hükümetinin yetkilisi Hasan Saka tarafından:

Bismillah... çekilerek imzalanmıştır. Yardım anlaşmasında şu hüküm yer almaktadır:

- Verilen silahlar, verildikleri amaç dışında kullanılamazlar...

İşte 1964 Kıbrıs Bunalımı'nda Amerikan Devlet Başkanı Johnson bu anlaşma hükmüne dayanarak:

Size verdiğim silahları benim iznim olmadan kullanamazsınız... diyip, devrin Başbakanı İsmet İnönü'ye ünlü mektubunu yazmıştı. İnönü, ulusal onurumuzu kıran bu küstahça mektubu:

Yeni bir dünya kurulur, Türkiye de yerini bulur... diyerek yanıtlamak istemişse de kısa sürede hükümetten düşürülmüştü. O günlerde Amerikalı General Porter Türkiye'de bir hükümet değişikliği için çalışıp durmaktadır. Sonunda, İnönü hükümeti düşürülmüş, yerine Suat Hayri Ürgüplü'nün başkanlığında bir hükümet kurulmuştu. Bu hükümetin başbakan yardımcılığına da Amerikan Morrison Firması Türkiye temsilcisi Süleyman Demirel getirilmişti. Bundan sonraki gelişmeleri hep birlikte yaşadık.

1947 Yardım Antlaşmasından sonra Türk hükümetlerinin bütün çabası NATO'ya girebilmekti. 1950 yılında CHP Hükümeti NATO'ya girmek için başvurmuşsa da bu istek, başta Amerika olmak üzere, İngiltere ve Fransa hükümetlerince reddedilmiştir. Demokrat Parti iktidara gelir gelmez aynı istek yenilenir. Ancak bu istek de kabul edilmez. Bu arada Amerikan Silahlı Kuvvetleri Türkiye'nin NATO'ya girmesi için bir koşul öngörür. 1950 yılının Temmuz ayında Türkiye'ye gelen Amerikalı Senatör Cain:

- NATO'ya girebilmeniz için Kore'ye asker yollamanız gerekmektedir diyerek bu koşulu açık-seçik ortaya koyar. Menderes hükümeti, Meclis'ten karar almadan bir tugayımızı Kore'ye gönderir. Aynı günlerde Türkiye'de Menderes hükümetinin bu kararına karşı direnenler, polis yöntemleriyle ezilmek ve boğulmak istenir Türk tugayı, Amerikan generallerinin yönetiminde en tehlikeli savaş bölgelerine sürülür Amerikan birliklerinin çekildikleri yerlere Türk birlikleri gönderilir. Bunu Kore VIII. Ordu Komutanı Walker:

Düşman çok üstün bir güçle karşımızda belirdiği ve onun önünde çekilmek zorunda kaldığımız zaman Türkleri savaşa soktum. Eğer elimin altında Türk birliği var olmasaydı, bugün bütün Amerikan birlikleri yok olacaktı... cümleleriyle açıklar

Bu arada Amerikan Genelkurmayı, Sovyet sınırlarına yakın bölgelerde askeri üs gereğini siyasal yetkililere önerir Türkiye "jeopolitiği" bu sorun için biçilmiş kaftandır Amerika. Türkiye'nin kendisine "üs" verilmesi koşuluyla NATO'ya girmesini isterken bu kez direnmez; direniş, bazı İskandinav ülkeleriyle

İngiltere'den gelir. İngiltere Orta Doğu'daki çıkarlarının da Türkiye'de korunmasını ister. Türkiye, İngiltere'ye bu konuda güvence verir. Artık bütün koşullar tamamlanmıştır Bundan sonra Türkiye NATO'ya alınır.

1952 yılında NATO'ya girer girmez bütün birliklerimiz NATO emrine verilir. Anayasa'ya aykırı olarak yürürlüğe konulan "ikili antlaşmalar" aracılığıyla, Rusya'yı nükleer silahlarla bombalayacak askeri üsler verilir. Bu üslerden kalkan bir Amerikan casus uçağının Ruslar tarafından düşürülmesiyle Türk-Sovyet ilişkileri iyice gerginleşir.

Amerika'nın Türkiye üzerindeki siyasal, ekonomik ve askeri egemenliği günden güne arttırılır Bir ara, Ordu'muza kurmay subay yetiştiren Harb Akademileri'nin bir yıla indirilmesi bile, Amerikan Genelkurmayı'nca önerilir. Amerikan Ordusu'nda kullanılan "Talimatnameler" bile kelimesi kelimesine Türkçe'ye çevrilerek kullanılır. Amerikan Genelkurmayı bu konunun "maliyet hesabını" bile yapmıştır: Türk askeri 136 dolara, Amerikan askeri ise 5500 dolara mal olmaktadır.

Türkiye bu antlaşmayla bir büyük açmazın içine sürükleniyordu. Bir yandan Silahlı Kuvvetler'i, "ortak savunma" gerekçesiyle bir Amerikalı "korgeneralin" buyruğuna veriliyor, öte yandan, Arap ülkelerindeki "milliyetçi" uyanışlar Türkiye'deki askeri üslerle denetleniyor, böylece Orta Doğu'da yoksul ülkeler arasındaki devrimci ve ulusçu dayanışma da yok ediliyordu. Ayrıca bir savaş olasılığında Türkiye ilk savaş alanı olarak seçilmiş bulunuyordu.

Bütün bu konuların tartışılması 1960 ihtilalinden sonra yapılabildi. Her toplumsal sorun gibi Türk-Amerikan ilişkileri de eleştirildi. Amerikan üslerinden söz edilirken devrin Başbakanı Süleyman Demirel:

Üs yoktur tesis vardır diyerek bütün bu gerçekleri örtbas etmeye çalıştı. 12 Mart faşizmiyle de, ülkedeki "antiemperyalist" ve "antiamerikan" çevreler silah zoruyla susturulmak istendi.

İşte şimdi bütün gerçekler ortadadır Amerikan Kongresi, Kıbrıs'ta soydaşlarımızın can güvenliği kadar, ulusal onurumuzu da koruduğumuz günlerde, askeri yardımı keserek, Türk Ordusu'nu bir çaresizlik içine sürüklemek istemiştir Bir ülkenin savunması ancak kendi öz kaynaklarına ve halkına güvenilerek

yapılabilir. Türk Ulusu Kurtuluş Savaşı bilinciyle, yani "Kuvayı Milliye" ruhuyla bu yeni "emperyalizm oyununa" karşı çıkmalıdır

Bundan sonra yapılacak iş parlamentoya dayalı güçlü bir hükümetin kurulması, ikili anlaşmaların yürürlükten kaldırılması, Amerikan üslerinin Türk denetimine geçmesi ve en kısa zamanda NATO'dan çıkılmasıdır...

(Yeni Ortam, 7 Şubat 1975)

MÜTEAHHİT MİLLİYETÇİLİĞİ...

İki gün önce Bay Süleyman Demirel gelip köşemize oturuverdi. Bu köşede, Demirel, nasıl zengin olduğunu anlatan yazımıza çok kızmış anlaşılan:

Önce konuyu özetleyelim:

Demirel, Adalet Partisi'ne Genel Başkan olmadan önce Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışıyor, bu arada Ankara'da Sümer Sokak, Onikiler apartmanında da müteahhitlik yapıyordu. Aynı günlerde üniversite içme ve su tesisleri inşaatı da ihaleye çıkarıldı. İnşaatın keşif bedeli 5 milyon 750 bin liraydı. Demirel ihaleye girerek:

Ben bu inşaatı 4 milyon 100 bin liraya çıkarırım dedi ve hemen işe girişti. Ancak Üniversite Kuruluş Yasası ve Satınalma Yönetmeliği üniversite de görevli olanların bu tür ihaleye girmelerini yasaklamaktaydı. Bu engel hemencecik atlatıldı.

Su tesisatının, inşaat için gerekli ithal malzemesinin vergi ve gümrük resmine bağlı olduğunu bilen Demirel bir süre sonra rektörlüğe başvurarak:

Orta Doğu Teknik Üniversitesi bir kamu kuruluşudur Ben de burada ihaleye girdiğime göre gümrük vergisi vermemem gerekir dedi. Bu konudaki yazıların numaralarını verelim: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörlüğü'nün 26 Kasım 1963 gün ve 715/1505 sayılı yazısında Demirel'in:

Geçmişteki tecrübelerimden bildiğime göre... diye başlayarak ve kendisinin gümrük ayrıcalığından yararlandırılmasını istemiştir Şimdi buraya bir nokta koyup soralım: Demirel devlete gümrük vergisi vermemek için rektörlüğe başvurmuş mu-

dur başvurmamış mıdır? Bu istek İmar ve İskan Bakanlığı Amme Tesisleri Başkanı Mehmet Uslu'nun imzasını taşıyan bir yazı ile reddolunmuş mudur, olunmamış mıdır? Mehmet Uslu izindeyken Demirel'in istediği, bir önceki bakanlık yazısının tersine, Reşit Yalvaç adlı görevlinin imzasıyla kendisine ayrıcalık tanınmış mıdır tanınmamış mıdır? Demirel'e soruyoruz: Vergi resmini ödememek yolu üniversiteyle imzaladığı mukavelede öngörülmüş müydü? Bu usulsüzlüğe, Üniveriste İnşaat Dairesi Başkanı 9 Ocak 1963 gün ve 715/4953 sayılı yazısı ile itiraz etmiş midir etmemiş midir? İsterseniz Üniversite İnşaat Dairesi Başkanı Muhittin Kulin'in yazısının bir bölümünü birlikte okuyalım:

Üniversite adına ve lehine muafiyet istihsal olunmuştur Buna rağmen işlerin ve formalitelerin suret-i cereyanı dolayısıyla, bu muafiyetten doğan vergi ve gümrük farklarından müteahhit istifade eder duruma gelmiştir... Reisliğimiz, gümrük ve vergi muafiyetinin yalnız amme hizmeti gören resmi teşekkküllere raci olacağı ve bağışlanan vergilerin, muafiyetin tanındığı müesseseye ait olması gerektiği ve bunun dışındaki işlemin mesuliyeti mucip olacağı kanısındadır

Bu konuda devrin İmar ve İskan Bakanı Fahrettın Kerim Gökay'ın da Üniversite Rektörlüğü'ne yazdığı 5.11 1963 günlü yazıda aynı konuya değinılmekte ve Demirel'in gümrük resmı ödeyip ödemeyeceği sorulmaktadır

Demirel, "tekzip" yazısında bir müteahhitin nasıl mukavele imzalayacağını anlatmakta, ancak müteahhitliğini yaparken hangi yolları zorladığına hiç değinmemektedir. Soruyoruz: Devlete gümrük resmi vermemek için "türlü-çeşitli" yollara başvurdunuz mu başvurmadınız mı?

Devam edelim...

Demirel'in üniversiteyle imzaladığı mukavelede kendisine avans verileceğine ilişkin bir hüküm yokken, 4 milyonluk ihalede, tam 2 milyon yüzbin liralık avans aldınız mı almadınız mı? Bilindiği gibi avans, faizsiz kredi yoluyla verilen paradır Mukavelede olmadığı halde, nasıl olur da bu kadar avans alırsınız? Tekzibde "Müteahhit mukavele ve şartnamede gösterilen esaslara göre iş yapar" buyuruyorsunuz. Avans konusu bu mukavelede yer almış mıdır? Bu avans size verilmeseydi, aynı tu-

tarı bankalardan alsaydınız, yüzde 18-20 arasında bir faiz ödemeyecek miydiniz?

Bu soruları cevaplandırırken biz başkalarını da soralım...

Mukaveleye göre, su tesislerinin 60.6.1963 tarihinde bitirilmesi gerekmektedir. Demirel 14.4.1963 tarihinde işi bitirdiğini ileri sürerek, 248 bin lira erken bitirme primi almıştır Oysa iş 30.11.1963 gününde bitirilmiştir. Rektör Vekili Orhan Alsaç 23 Ekim 1963 tarihinde yazdığı yazıda:

Kabul heyetince tespit ve 30.11 1963 tarihine kadar ikmali istenilen kusur ve noksanlar listesi eklidir... diyerek işin bitmediğini Bay Demirel'e bildirmiştir Nasıl olur da ancak 30.11 1963 günü bitecek işi, bundan tam yedi ay önce bitirildiğini ileri sürerek 248 bin lira erken bitirme primi alırsınız?

Tekzibde inşaatın "başarı ile ikmal edildiği" ileri sürülmektedir Tesisatın kesin kabulu ancak 15-25 Temmuz 1964 tarihleri arasında yapılmıştır. Üniversite İnşaat Dairesi'nden Yük. Müh. Şevket Göloğlu'nun 17 Kasım 1964 tarihli raporundan bir kaç satır aktararak, bu "başarıyı" birlikte kutlayalım:

- Üniversitenin günlük ihtiyacının üç mislinden fazla su basılmasına rağmen, Üniversite su şebekesinde su bulunmamaktadır. Su tesislerinin en az bir seneden beri çalışmakta olduğunu kabul edersek, geçen bir senede 650 bın lira kayıp olmuştur ve bundan sonra da durum takdir ve tashih edilinceye kadar daha uzun bir müddet bu kayıp devam edecektir. Üniversitenin ve işletmecilerin başına bela edilen, bazen teknik elemanlara gazap yağdıran bu kusurlu tesis, şekli ve sathi görünüşü ile muvaffak olmuş addedilerek tebrik ve taltif edilen ve fakat bütün çabalarımıza rağmen teknik ve işçilik bakımından kötü bir eser bırakan müteahhidin armağanıdır

Bu rapor üzerine Rektör Kemal Kurdaş, İller Bankası, Devlet Su İşleri ve Bayındırlık Bakanlığı mühendislerinden oluşan bir kurula işi inceletmek istemişse de, Orhan Alsaç'ın isteğiyle "iç bünyede" bir araştırmayla yetinilmiştir. Bu araştırma sonunda da 25 bin marklık malzeme siparis edilerek Demirel'in eksik bıraktığı iş tamamlanmıştır Buna rağmen zarar etmiş Süleyman Bey!

Demirel bunlara cevap vereceğine:

Yazarın yalan ve iftiradan gözü kararmıştır diyor Yalandan gözleri kararanlar. Mason örgütlerinin Bilgi Locaları'na

kayıtlı olmalarına rağmen, Mobil Genel Müdürü Necdet Egeran'dan aldıkları sahte raporlarla; "Mason değilim" diyenlerdir

Bay Demirel, siz bu gibi konuları cevaplandırmak için gazetemizin köşelerine kadar tırmanamayız. Üç gencin idam kemendini elinde tutan General Ali Elverdi sizin için:

26 milyonluk birader yolsuzluğu yapmıştır ve bunların soruşturmalarını önlemek için ayak oyunlarına başvurulmuştur... demişti kararlarında. Önce partinize kapılanlarla paylaşın kozunuzu.

Hem biz daha "Morrison Dosyası"nı açmadık henüz. Ereğli Demir Çelik belgeleri de konuşur yakında. Bundan da, 26 milyonluk kredilerden de zararınız ortaya çıkar ve herkes bu kez "nasıl milyoner olduğunuzu" iyice öğrenir.

Milliyetçiliğe gelince... Bizim "Milliyetçiliğimiz" Amerikan firması komisyonculuğu etiketini taşımamaktadır.

(Yeni Ortam, 8 Şubat 1975)

EGE SORUNU...

Ege denizinde su altında petrol arama konusu Türk kamuoyuna ancak geçen yıl yansıtılabildi. Oysa Yunanlılar yıllardan beri Ege'de petrol aramakta ve bulmaktadırlar. Yunan hükümetleri 1960 yılından bu yana, bu konuda harıl harıl çalışmaktadırlar.

Ege bölgesi, denizlerde olduğu gibi havada da Yunan egemenliğine verilmiştir. Onun da öyküsü şöyle: 1944 tarihli bir anlaşmaya göre Ege denizi, ortalarına yakın bir bölgeden ikiye ayrılmakta, doğusu Türkiye'ye batısı da Yunanlılar'a bırakılmaktadır. Türk ve Yunan hükümetleri bu bölgelerdeki hava trafiğini düzenleme yetkisine sahip olmaktaydılar. Buna "Fır hattı" denilmektedir İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Yunanlılar bu "Fır hattı"nı kaydırmak ve kendilerine düşen bölgeyi genişletmek istemişler ve bunda da başarı sağlamışlardır 1952 yılında Yunanistan'ın isteği üzerine yapılan bir sözlü anlaşmayla Yunanıstan hemen hemen bütün Ege Denizı üzerinde trafik düzenleme yetkisini eline almış bulunmaktaydı. Yunan hükümetı bu yetkisine dayanarak Türk jetlerinin Ege'de eğitim uçuşlarına

bile izin vermemiştir. Üstelik, Türk Hava Kuvvetleri'nce kullanıldığı sanılan bir "hava koridoruna" Yunanlılar tahrip gücü yüksek bir füze atmışlardır.

Bunlara hep susulmuştur...

Yunanlılar, 1947 yılında İtalyanlar'la imzaladıkları barış anlaşmalarına aykırı olarak, Ege Denizi'ndeki adaları "hava limanları" ile donatmışlar ve Çanakkale Boğazı'nın hemen karşısındaki Limni ve Rodos Adaları'yla, Laros, Sisam, Sakız ve Midilli adaları silahlarla doldurulmuş, Larso adasına da bir çıkartma üssü yapılmıştır

Bütün bu çalışmalar yapılırken Demirel hükümeti susmuş, "Atatürkçü" Erim hükümeti de CIA bordrosundan maaş alan faşist Papadopulos'la Türk-Yunan dostluğu üzerine iyi niyet mesajları "teati" etmişlerdi. O günler, ülkede Amerikan emperyalizmine karşı çıkanların "vur emriyle" kovalandığı günlerdi. Demirel hükümeti gibi Erim hükümeti de kendi yurttaşlarını izlemekten, onları cezaevlerine doldurmaktan zaman ayırıp ulusal haklarımızı korumayı pek düşünmüyorlardı. "Türk-Yunan işadamları dernekleri" de aynı günlerde kuruldu. Böylece Türk ve Yunan burjuvaları arasında yakınlaşma ve bütünleşme de sağlanıyordu!

Ege'de su altında petrol arayan Yunanlılar, "Medyan hattı" kuramına dayanmaktaydılar Bu kuram, Yunanlıların işine çok uygun düşüyordu. 1973 seçimlerinden sonra kurulan Ecevit hükümeti gelir gelmez bu konuya eğildi. Gerçi 1973'te Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'na petrol arama ruhsatı verilmişse de bu kuruluşun olanakları elverişli olmadığından, bütün araştırmalar "dostlar alış verişte görsün" rahatlığı içinde sürdürülüyordu. Yapılan araştırmalar da kendi karasularımız içindeydi.

Ecevit Hükümeti, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na Cahit Kayra'yı getirdi. Kayra, Bakanlığı'nda hemen namuslu ve yurtsever bir bürokrat kadro kurarak çalışmalara girişti. Bir yandan yabancı petrol şirketlerinin açık ve kapalı baskılarına göğüs gerilirken, öte yandan da Ege sorunu ciddi biçimde ele alındı. İlk kez Yunan hükümetlerinin bel bağladığı "Medyan hattı" görüşü yerine "Kıta Sahanlığı" kuramı ortaya atıldı.

Bu günlerde "Karakas"da Türk-Yunan uyuşmazlığı da görüşülmekteydi. Türkiye'nin ortaya attığı "Kıta Sahanlığı" görüşü

dünya kamuoyu önünde de yandaş kazanmaya başlamıştı. Aynı günlerde, Ege'de Türkiye adına petrol arayan bir Amerikan gemisi Ege'ye girmeyi reddetti. Baskılar başlamıştı.

Bakan Kayra ve Bakanlık'taki yurtsever bürokratlar bu kez yeni çözüm yolları önerdiler. Hükümet bu görüşleri benimsedi. Ecevit hükümeti büyük bir duyarlılıkla konunun üzerindeydi. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'na karasularımız dışında da araştırma yapması için yeni "ruhsat" verildi. Çandarlı Gemisi Ege'ye açıldı. Beş milyon Türk Lirası tutarında arama araçları ısmarlanarak Çandarlı gemisiyle araştırma yapılması da planlandı.

Bütün bu çalışmalar sürdürülürken Kıbrıs bunalımı patlak verdi. Bundan sonra "haşhaş ekimi" "Kıta sahanlığı" ve "Kıbrıs" gibi üç ayrı konuda Amerikan politikasına direnen Ecevit hükümeti bir takım küçük siyasal oyunlarla "yumuşak iniş"e zorlandı. Hükümet henüz istifa etmeden, İskandinav ülkelerinde bir araştırma yaptırılarak, Ege'de petrol arama amacıyla iki Norveç gemisiyle anlaşıldı. Bu anlaşmayı duyan Yunan Büyükelçisi Norveç hükümetine başvurarak anlaşmadan vazgeçilmesini önerdi.

Ecevit hükümetinin istifa ettiği günlerde kiralanan "Langva" gemisi de Türkiye'ye doğru seyretmeye başladı. Gemi Türk karasularına geldi ama kendisine İrmak hükümetince bir program da verilmedi. Langva bir süre Akdeniz'de "tatil" yaptı. TPAO ile yapılan anlaşmaya göre, araştırma gemisi gösterilecek her bölgede araştırma yapacaktı. Fakat bu araştırmalar bir türlü yaptırılmadı. Üstelik Yunan ve İngiliz basınında olduğu gibi bazı Türk gazetelerinde de Langva gemisinin Ege'de araştırma yapmasını önleyecek mukavele hükümleri olduğu yazıldı. Oysa anlaşma metninde böyle bir hüküm bulunmamaktaydı.

Bütün bu öyküyü neden anlattık? Önerimizi şöyle özetleyebiliriz: Ulusal haklarımız yıllardır özellikle Demirel ve Erim hükümetlerince korunmamış ve bu günkü koşullar yaratılmıştır Ege'deki "kıta sahanlığı" ve "fir hattı" konuları parlamentoca ele alınmalı ve sorumlular birer birer saptanmalıdır Bu yapılır mı yapılmaz mı bilmeyiz.

Norveç gemisinin araştırma yapmayacağı da anlaşılıyor Devletin olanakları bir araştırma gemisi almaya da yetmez mi? Bunu da mı yabancılardan bekleyelim?...

(Yeni Ortam, 10 Şubat 1975)

LENİN'E BENZEMİYOR...

Bir ihbar üzerine, televizyon haberlerinden önce gösterilen dünya haritasındaki "Kuzey Amerika" bölümünün, "Lenin"e benzeyip benzemediği araştırılmış sonunda Ankara Savcılığı:

- Kuzey Amerika Lenin'e benzemiyor... demiştir. Böylece Lenin'in haritaya benzemediği savcılık kararı ile kesinleşmiş bulunuyor.

Fakat acaba savcılık araştırmaları gereği gibi yapmış mıdır? Bence yapmamıştır. Çünkü, Lenin'in Kuzey Amerika'ya benzeyip benzemediği hemencecik saptanamaz. Bu konuda geniş araştırmalar yapmak gerekmektedir.

Önce Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'nın 66'ncı maddesi uyarınca savcının bilirkişi seçmesi gerekiyordu. Bilirkişi tek başına bu işin üstesinden gelemez. Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi Coğrafya Kürsüsü öğretim üyeleriyle İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi öğretim üyelerinden kurulan bir bilirkişi kurulu, en az altı ay konu üzerinde çalışarak bir rapor hazırlamalıydılar.

Bu da yeterli değildir...

Bu kurulun Kuzey Amerika'ya giderek "yerinde inceleme" yapması, ayrıca Moskova'da Lenin'in büstleri, heykelleri ve resimleri üzerinde araştırmalarla bilimsel bir rapor hazırlaması gerekmekteydi.

Görüyoruz ki bu da yapılmamış...

Konu sanıldığı kadar basit değildir

Dünya dönüyor sen ne dersen de... şarkısını söyleyen sevimli kızımız Nilüfer'in de ifadesine başvurulup bu dönen dünyada Lenin'in resminin bulunup bulunmadığı kendisine sorulmalıdır.

Savcılık bu çalışmaları yapmadan:

Lenin Kuzey Amerika'ya benzemiyor... demiş ve kovuşturmaya yer olmadığına karar vermiştir. Böylece TRT Genel Müdürü İsmail Cem'in "çaktırmadan" yaptırdığı "komünizm propagandası" ortaya çıkarılamamıştır. Konu "milliyetçi partilerce" parlamentoya getirilmelidir.... Kararnameyi iptal etmekle iş bitmez...

Şu anda bundan daha önemli bir konu olamaz. "Milli bütünlüğümüz", "şanlı tarihimiz" ve "ecdat kanıyla sulanmış bu topraklar" şimdi büyük bir tehlike içindedir. Konu biraz daha

"ciddiyetle" incelenirse, Fransa'nın Troçki'ye, İtalya'nın Stalin'e, Almanya'nın Roza Lüksemburg'a benzediği ancak bu biçimde ortaya çıkarılabilir İngiltere'nin Karl Marks'a. İskoçya'nın Engels'e, Kuzey Afrika'nın da Castro'ya benzediği milliyetçi partilerin el birliğiyle bir bir kanıtlanmalı ve "milli bütünlüğümüz" korunmalıdır.

Ayrıca haberleri okuyan spikerlerin birer yüzleri, iki kulakları, iki gözleri, bir ağızları olduğuna göre, burada da uzun uzun düşünmek gerekir: Lenin'in de iki gözü, iki kulağı, bir ağzı vardı. Stalin bıyıklıdır. Spiker Zafer Celasun da bıyık bırakmıştır Can Akbel'in saçları dökülmüştür. Lenin'inde saçları açıktır

Komünizmin böyle açıkça propagandası yapılamaz. İnsaf, insaf!.. TRT Genel Müdürü bu yüzden de görevden alınmalıdır

Milliyetçi partiler "Pembe Panter" konusu üzerinde de durmalıdırlar Pembe, kırmızının bir tonudur Kırmızı aynı zamanda "kızıl"dır. Kızıl kimdir? Marksist, Leninist, anarşist ve üstelik hatta Maoist olanlardır Pembe solculuğun simgesidir Panter saldırgan ve yırtıcı bir hayvandır

Hem "pembe" hem "panter Bu, "saldırgan solcu" anlamına gelmektedir. Pembe Panter her cumartesi gösterilerek, sinsice komünizm propagandası yapılmaktadır Bütün bunların sorumlusu Ecevit'tir...

Cem, "Sultan"dır Mehmet ise "Han"dır Bir de Hüsamettin "Çelebi" vardır... Kaçıncı Çelebi? Birinci Çelebi...

Cumartesi günleri yayınlanan "Uygun Çift" programı da ele alınmalıdır "Uygun çift" kavramının "mefhumu muhalifinden" uygunsuz çift anlamı da çıkmaktadır Komünistler ise, aile düzenine karşıdırlar Cem bu yüzden görevinden alınmalıdır

Görüldüğü gibi, konu gerçekten çok önemli ve önemi ölçüsünde de ciddidir gerçekten. Savcılık gerekli ve yeterli araştırmaları yapmadan karar vermiştir.

İyisi mi, şöyle yapalım... Televizyon haberlerinden önce dünya haritası yerine, Demirel'in boy resmini gösterelim. Şöyle küçükten başlayıp dönerek büyüyen bir Demirel resmi "Milli bütünlüğü" sağlar tek başına. "Fon müziği" olarak da Nilüfer'in:

- Dünya dönüyor sen ne dersen de... şarkısını kullanalım.

Demirel de Mussolini'ye benzer amma bir zararı yok...

(Yeni Ortam, 11 Şubat 1975)

UYDULUK BELGESİ...

Amerika'nın Türkiye'ye askeri yardımı kestiği ve Arap ülkelerindeki petrol kuyularına silahlı saldırıların planlandığı şu günlerde, sizlere 1958 yılında Demokrat Parti'nin Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'nun bir konuşmasını Meclis tutanaklarından aktarmak istiyorum.

2 Ağustos 1958 günü Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Irak ihtilalinden sonra şöyle konuşmaktadır:

Türk dış politikasının başlıca amacı, Orta Doğu'daki bir sızma hareketini önlemeye çalışmaktır. İşte bu nedenledir ki, son olaylar karşısında, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin politikası, bu gibi hareketlere seyirci kalmamak politikası olmuştur. Bu bölgede milletlerarası komünizmin sızma hareketi, hükümetleri devirmek için harekete geçen Amerika ve İngiltere'yi bizim de desteklememiz, bu ilkelerden esinlenmiştir ve bu pek doğaldır Elbette ki hiç kimse Türkiye'nin en çok yüz kilometre ötesinde devletlerde cereyan eden "yıkıcı" faaliyetlere, anarşik hereketlere kayıtsız kalacağını bekleyemezdi. Biz daha Mayıs ayından itibaren müttefik Birleşik Amerika Devletleri'ni ve İngiltere hükümetini, Orta Doğu'da cereyan etmekte olan bu yıkıcı faaliyetler karşısında gereken tedbirler için uyarmış bulunuyorduk. Bu uyarı yalnızca orada saldırıya uğrayan iki küçük devletin savunması bakımından değil, fakat özellikle anavatanın güvenliği bakımından büyük bir önem taşıması yüzündendi. Bağımsız iki küçük devlet, dolaylı bir saldırı karşısındadırlar. Sınırlarından sivil kıyafete bürünmüş askerler, silahlar sokulmaktadır Yabancı radyolar, devamlı halkı devlet adamlarını öldürmeye teşvik etmektedirler. İçeride dışarıdan beslenen isyanlar çıkarılmaktadır Bu devletlerin bütün bu darbelere rağmen, ayakta kalma olanağını bulabilen meşru hükümetleri yardım isteğinde bulunuyorlar. Bu yardım yapılacak mı yapılmayacak mı? Bütün dünyanın kafasındaki sorun budur Hatta daha açığı: Acaba bu yardım yapılacak mı? Bu durum karşısında kaygıyla bekleniyor, bu yardım isteği karşılanacak mı? Müttefikimiz Birleşik Amerika, mertçe bir davranışla dünya çapındaki sorumluluğunun yükümlülüğünü kavramış bir "celadetle" derhal harekete geçiyor ve böylece bizim inancımızı, yani küçük devletlerin bağımsızlığına ve güvenliğine ve onların her ne biçimde olursa olsun, kışkırtmalar, dolaylı saldırılar karşısında

savunalacağına dair inancımız bir anda en üst noktasını buluyor. Bu davranışın karşısında Türkiye'ye düşen ödev neydi? Elbette ki, bu civanmerdane hareketi ve belki bizim de teşvik ettiğimiz bu civanmerdane hareketi desteklemekti.

Zorlu konuşmasını burada keserek CHP Milletvekili Kamil Tabak'a seslenir:

Gülme. Bizim ödevimiz, Amerika'yı küçük devletlerin yardımına teşvik etmektir. Sen gülüyorsun. Bu hareketinle vatana ihanet ediyorsun...

Fatin Rüştü Zorlu devam eder:

Sevgili arkadaşlarım, hepinizin bildiği gibi, bu pek "cesur" ve "insancıl" hareket karşısında gocunan, milletlerarası komünizmdir. Onlar tehditler savurdular ama, özgürlük ve bağımsızlıklarına aşık ve bağımsızlık ve güvenliklerini korumak için dayanışma içinde bulunan devletler bundan zerrece yılmadılar. Birleşik Amerika ve İngiltere, "Biz oradayız ve bizi davet eden devletler istediği sürece orada kalacağız" diye karşılık verdiler. Böylece küçük bir devletin imdat isteme hakkının var olduğunu ve imdat isteğine yetişmeyi -bir saldırı değil- fakat bir yükümlülük saydıklarını dünyaya göstermiş oldular. Birleşmiş Milletler'e gittiğimiz zaman savunduğumuz Türk tezi işte bu idi.

Bütün bu sözler Irak'ta gerici rejimin devrilmesi dolayısıyla Orta Doğu'da gelişen ilerici askeri rejimleri yıkmak için Amerika ve İngiltere'nin giriştiği ortak saldırıyı savunmak için söylenmiştir. Irak'ta ihtilal olunca, Amerikan Deniz Piyadeleri Lübnan'a çıkartma yapar. Almanya'da üslenmiş Amerikan askerleri de Adana'daki İncirlik Üssü'ne inerler. Kıbrıs'taki İngiliz birlikleri de, Amerikan Hava Kuvvetleri'nin desteğiyle Ürdün'e yollanır. İşte Fatin Rüştü Zorlu'nun:

- Bunları biz teşvik ettik. Amerika ve İngiltere'nin hareketleri civanmerdanedir... dediği saldırılar bunlardır. Devrin Türk hükümeti gerici Irak hükümetinin devrilmesinden sonra Irak'a bir askeri müdahaleyi bile düşünür. Bayar, Menderes ve Zorlu bu konuda Genelkurmay'a emir verirler. Türkiye'nin Irak ihtilalcilerine karşı planladığı harekatı Amerika önler. Bunlar Yassıada mahkeme tutanaklarına da geçmiştir.

Bugün, bütün sağcı partilerin mirasını paylaşamadıkları Demokrat Parti'nin Amerika ve Orta Doğu ülkeleri için dü-

şündükleri bunlardı. Demokrat Partı, ilerici Arap rejimlerini "uluslararası komünizm" olarak görüyor ve bu ülkelere karsı Amerikan ve İngiliz müdahalesini istediği ve desteklediği gibi, aynı zamanda kendisi de bir işgal hareketini planlıyordu.

Gelelim bugüne...

Amerika son petrol bunalımı dolayısıyla Arap ülkelerindeki petrol kuyularına silah lı müdahalede bulunacağını açıkladı, bu uluslararası "kabadayılık" ve "haydutluk" NATO sekreterince de onaylandı. Böyle bir saldırıda Amerika, Türkiye'deki üslerini kullanacaktır. Amerika bir yandan silah yardımını kesecek, diğer yandan da Türkiye'deki üsleri Arap ülkelerine yapacağı saldırı için kullanmak isteyecektir

Bu durumda Türkiye ne yapabilir?NATO'dan çıkılıp, üsler Türk Ordusu'nun buyruğuna geçerse bir sorun yoktur Fakat üsler Amerikan buyruğunda kaldığı sürece, böyle bir olasılık her zaman için geçerlidir Milliyetçi Cephe, Amerikan üslerinin Türk Ordusu buyruğuna geçmesine dünyada izin vermeyeceğine göre, tıpkı. Anayasa değiştirir gibi "din" değiştirip:

- Araplar hem komünist, hem de artık din kardeşi de sayılmaz... mı denilecektir acaba?.

(Yeni Ortam, 12 Şubat 1975)

NEYİN KAVGASI?

Amerikan yardımının kesilmesi "Milliyetçi Cephe"yi bir şaşkınlık girdabına sürükledi. Halk deyişiyle, hepsinin "elleri böğürlerinde" kaldı. Bir zamanlar kulu kölesi oldukları büyük "müttefik" nasıl olur da onları böyle yalnız bırakırdı? Bu soruya da hemen karşılık bulundu:

- Kararı Yunan asıllı senatörler aldırdı...

Bı yanıtın gölgesiyle bir parça avundu bizim "milliyetçiler" sonra da:

Başkan Ford ne yapıp yapıp bize yardım verecek... gibı dilenci umutlarıyla yorumlar başladı. Bunun da geçer akçe olmadığı anlaşılınca, ABD'yi NATO'ya "şikayet" eden beyanlar ortaya çıktı. Erbakan Hazretleri "lahavle" çektikten sonra:

Müslüman ülkelerle anlaşır, üstelik her on yılda bir stok yaparak durumu idare ederiz... gibi yorumlarla, yine inci üzerine inci dizdi.

Demirel:

Bu, "go home"cuların bayramıdır diye "dramatik" bildirileri yayınladı. Ayrıca televizyon ekranına yakınları "elim" bir kazada ölmüş insanların acısı içinde:

Amerika bunu yapmamalıydı... diye konuştu. Yüzünden düşen bin parçaydı. Bozbeyli:

Efendim... diye başlayıp, "kalem efendisi" inceliğiyle konuşarak NATO'dan çıkılmasını isteyenleri bir güzel şikayet etti:

Sakın bunların sözüne inanmayın... yollu yorumlar yaptı. Feyzioğlu sanırım bu gidişle Amerikalı senatörleri de "komünistlikle" suçlayıp Amerika'da bazı illerde sıkıyönetim ilanını öngörecek! Türkeş ise, bütün bunların solcular tarafından yaratılan sonuçlar olduğu kanısındadır. Şimdilik albayımız da Amerika'ya bir küçük sitemde bulundu ister istemez.

Gözlerimizi geriye çevirelim... 1964 yılında Kıbrıs'a çıkartma kararı veren İsmet İnönü, devrin Amerika Devlet Başkanı Johnson'dan:

Size verdiğim silahları benim iznim olmadan kullanamazsınız... diyen bir mektup almıştı. Johnson'un mektubunu açan Başbakan, Kurtuluş Savaşı'nda ulusumuzun "makus talihini" yenen ordular komutanıydı. "Ulusal Savaş Kahramanı"ydı! Eli kolu bağlandı İsmet Paşa'nın. Sadece:

Yeni bir dünya kurulur, Türkiye de yerini bulur diyebildi. Bu söz kendisine pahalıya ödetildi. Kıbrıs davasını savunmak için Amerika'ya gittiğinde, Demirel tarafından yönetilen bir "parlamento darbesiyle" iktidardan uzaklaştırıldı. Artık başbakanlık koltuğu; Johnson'la kol kola çektirdiği fotoğraflarla siyasal hayata atılan Demirel'e açıktı. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nden sonra, Devlet Planlama Örgütü'nde askerlik görevini tamamlayan ve bundan sonra iki yıl müteahhitlik yapıp, bir süre içinde de Amerikan Morrison Firması Komisyonculuğu'nda bulunduktan sonra hem zarar ettiğini söyleyip, hem de bu süre içinde zengin olduğu anlaşılan Süleyman Demirel, devlet yönetimine geçiverdi!

Johnson ünlü mektubunu yolladığı zaman, bu sağcı siyasetçile sus pus oldular. O zaman da aynı tavır söz konu-

suydu. Aynı Amerika, aynı anlaşmalara dayanarak, aynı Kıbrıs sorunu için:

Size verdiğim silahları benim iznim olmadan kullanamazsınız... diyordu. İnönü hükümetini düşürüp iktidara geçen siyaset adamlarıdır bunlar. Bugün, ıkınıp, ağlayıp, sızlayıp. Amerikan Kongresi'ni NATO'ya şikayet edenler de bunlar

Oysa Amerika'nın tutumunu kınamak yersizdi. 1947 Anlaşması oldukça açıktı: Amerikan Hükümeti, Türkiye'ye dilerse yardım yapar, dilerse yapmaz! Tutarsız olan, yıllar boyu kendi savunmasını bir başka ulusun buyruğuna bağlayan, topraklarında komşu uluslar için kullanılacak askeri üsler dağıtanlardır. Yeraltı ve yerüstü zenginliklerimizi, yabancı şirketlerin tekellerine peşkeş çekenlerin, Başbakanlığa Amerikan firması komisyonculuğundan gelenlerin, Ecevit hükümetini haşhaş yasağını kaldırdığı için Amerika'ya şikayet eden komando başı albayların tutumları ve kişilikleri midir tutarlı olan?

Şüphesiz hayır...

Bir ülke kendi savunmasını ancak kendi halkına güvenerek yapabilir. Yarım yüzyıl önce, "Emperyalizme" karşı "Kurtuluş Savaşı" verirken, Mustafa Kemal Paşa işçisiyle, köylüsüyle, aydınıyla yalnız Türk halkına güveniyordu. Kurtuluş Savaşı'mızın "Kuvay-ı Milliye" bilinci, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra hortlayan "Amerikan Mandacılarının" elleriyle boğulmak istendi. "Tam bağımsızlıktan" yana devrimcilerin, çıkarcı, işbirlikçi, tutucu "Amerikan mandacıları" ile yıllar yılı süren kavgasının bir dönüm noktasındayız şimdi.

En büyük Amerikan yardımı, kongrenin yardım kararını kesmesidir! Onurlu bir ulus olmanın tek koşulu yeniden Kurtuluş Savaşı'mızın "tam bağımsızlık" bilincine dönebilmektir...

(Yeni Ortam, 13 Şubat 1975)

ECEVİT'İN ÇELİŞKİSİ...

Siyasetçilerimizde İsmet Paşa'dan miras kalan bir alışkanlık var: O da büyük siyasal olaylar karşısında kesin tavır takınmadan, lastik gibi sağa sola çekilebilecek sözlerle yorumlar yap-

muktu Sayın Ecevit'in de bu alışkanlığı sürdürdüğünü üzülerek izlemekteyiz.

Amerikan Kongresi Türkiye'ye yapılan askeri yardımın kesilmesine karar verdi. Önce bu gerçeği olduğu gibi kabul edip, bundan sonra gerçekçi yorumlar yapmak gerekirken:

Ford ve Kissinger, Kongre üyeleri gibi düşünmüyor... değerlendirmesiyle, bütün sorumluluğu Yunan kökenli Kongre üyelerine yüklemek çok kolay seçilebilecek bir siyasi yoldur Şimdi bu yol seçiliyor.

Sonuç ortada... 1947 tarihli anlaşma Amerikan hükümetine yardımı dilediği anda kesme yetkisi vermektedir Kongre de bu gerekçeye dayanarak askeri yardımı kesmiştir Artık bundan sonra:

Yardımın yeniden başlaması olasılığı var gibi avuntularla zaman öldürmek hiç de gerçekçi çözüm yolu değildir.

Bunun da bir "çünkü"sü var... Çünküsü şu: Kongre, Kıbrıs'tan askeri birliklerimizi çekmemiz ya da bu konuda ödünler vermemiz koşuluyla yardımı yeniden başlatacaktır Eğer askeri birliklerimizi Kıbrıs'tan çekersek, Amerikan askeri yardımı yeniden başlayacaktır

Burada bir soru sorulacaktır o zaman...

Madem biz Türkiye Cumhuriyeti olarak, burnumuzun dibinde, uluslararası anlaşmaları çiğneyerek, soydaşlarımızı tavuk boğazlar gibi boğazlayan Rum çetelerine karşı silah kullanmayacaksak. bu silahlar bize neden verilmektedir?..

Bu "nede"nin yanıtını çoktan vermiştir Türkiye... İşte, başta "Acul" Sadi Bey olmak üzere birçok siyasetçinin içinden çıkamadıkları ya da çıkmak istemedikleri çelişki çukuru budur. Sayın Ecevit de bu konuda kesin tavır takınamamaktadır Oysa Türkiye Cumhuriyetinin bundan sonraki göstergesi, Sayın Ecevit'in takınacağı tavırla çok yakından ilgilidir. Amerikan yardımı konusunda Ecevit'in öteki siyasetçiler gibi, sorumluluğu Yunan kökenli senatörlere ve "lobicilere" yüklemesi, bundan sonraki Türk dış politikası için de bir olumsuz gelişim grafiği çizmektedir.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin, muhalefet yıllarında "ortak savunma" ve NATO konusundaki görüşleri gazete kolleksiyonları arasındadır. Bütün bunları unuttururcasına:

- Dış politika iktidarda yapılır... gerekçesine sığınmak Ecevit çapındaki bir siyasetçiye açıkça "ters" düşmektedir. Bir siyasal parti, iç siyasette olduğu gibi dış siyasette de sürekli ve tutarlı görüşleri savunur.

Muhalefette başka düşünüyorduk, iktidarda başka... özürü, ancak sağcı siyasetçilere yarayan bir imdat simididir.

Türk basınında ilk kez 1963'lerde:

- NATO'dan çıkalım... yolunda yazı yazan Profesör Haluk Ülman bugün de Sayın Ecevit'in yakınındadır. Sanırız "ortak savunma" konusundaki çelişki halkasının çözümünde Profesör Ülman Ecevit'e yardımcı olur.

CHP içinde bir süre savunulan, sonra da "hasıraltı" edilip bugün de hiç hatırlanmayan raporlar ve bu raporları savunanlar da henüz hayattadır.

Bunlardan biri Nihat Erim'dir... Amerikan hükümetinin istekleri uyarınca Türk köylüsünün haşhaş ekimini yasaklatan "malum" 12 Mart Başbakanı...

Bir diğeri Amiral Sezai Orkunt'tur... İkili anlaşmalar ve NATO üzerine yazılar yazdıktan sonra, 12 Mart faşizminin dalgalarından kaçıp, Feyzioğlu'nun kanatlarına sığınan emekli devrimci amiral...

Üçüncüsü Orhan Kabibay'dır... 12 Mart öncesinin "keskin devrimcisi" emekli ihtilalci albay, arkadaşları işkence evlerinde canavarların ellerine teslim edilmişken, Feyzioğlu'nun partisinde "elpençe" durup, Ecevit'i "Marksist kışkırtıcılık" damgasıyla suçlamak isteyen 27 Mayısçı...

CHP çelişkileri bitmeli artık! Sayın Ecevit, Amerikan yardımı konusunda büyük çelişkilere düşmeden NATO ve ABD emperyalizmi karşısında kesin tavrını takınmalıdır. Dış siyasette "idare-i maslahatçılık", iç politikada da tutuculuğun başlangıcıdır.

Soru açık ve seçiktir: Bu koşullar altında, NATO'ya karşı mısınız değil misiniz? Ecevit, NATO'ya karşı olmak "yüreklilik" ve "gerçekçiliğini" gösterebilecek mi? Gündemdeki sorun şimdilik budur...

(Yeni Ortam, 14 Şubat 1975)

Arasıra "eski defterleri" karıştırmak çok yararlı oluyor. Bugün sizlerle "Metin Toker'in Not Defteri"ni karıştıralım. Çok partili düzenimizin bu çok ünlü "damat bey"i, baklım Prof. Nihat Erim hakkında, daha önceleri neler demiş?

Bir hususun bilinmesi lazımdır. Nihat Erim ihtiras sahibi bir politikacıdır. Nitekim daha sonra, 1955 Mayısı'nın bir gününde, 9 Mayıs'tı, Kemali Beyazıt, Pembe Ev'e öğle yemeğine geldiğinde, Nihat Erim'in, politikasını kendisine şöyle anlattığını nakledecektir: Rejimde ümit kalmamış, kendisi genç adammış. Politik istikbalini korumak için her iki tarafı idare ederek, bir gün toplayıcı rol oynamayı tasarlamaktaymış...

Bu satırlar, Metin Toker'in kaleme aldığı "İsmet Paşay'la On Yıl" adlı kitabın birinci cildinin 30'uncu sayfasında yer almıştır.

Erim'e "toplayıcı rol oynamak" görevi, gençken değil ama biraz ileri yaşında "nasip" oldu. Erim, sadece devrimci ve ilerici aydınları toplamayı hüner saydı.

Devam edelim... Metin Toker, aynı cildin 36'ncı sayfasında şu değerlendirmeyi yapmaktadır:

Böylece iktidar, zaafını anlamış bulunduğu Nihat Erim'i öldürmüyor, korkutuyordu. İtiraf edelim ki bu, iktidar bakımından çok başarılı oldu ve Erim'i kendilerine iyi hizmet ettirdiler...

Toker'in anlatmak istediği, Erim'in Demokrat Parti döneminde "Halkçı" gazetesinde yazdığı bir yazı için yüzbin liraya mahkum edilmesi olayıdır. Toker'e göre:

- Bu yüzden Demokrat Parti Erim'i kendilerine hizmet ettirmiş... Böyle diyor İsmet Paşa'nın damadı.

Biz ne bilelim?...

Metin Toker aynı kitabında bir de şu değerlendirmeyi yapıyor:

- Bugün aradan geçen senelerin sonunda bana göre, 1954 yazında Nihat Erim'in tam bir zihin karışıklığı içinde olduğudur Seçimlerin sonucu şok tesiri yapmıştı. Rejimin sonuna geldiğine dair endişeleri vardı. Fakat bu badireden şahsen nasıl çıkabileceğini, ne yapıp da su üstünde kalması gerektiğini kestiremediğini sanıyorum. Demokrasi bitmişti. Yani bir sistem ge-

lip yerleşecekti. Nihat Erim, bu sistem içinde siyasi hayatını nasıl yürütebilecekti?..

Bunlar hep Demokrat Parti dönemine ilişkin değerlendirmelerdir. Demek oluyor ki, bu adamın eski huyu. Rejimden umudunu kesiyor. Gelecek rejimde ne yapacağını hesaplıyor. Hep rejimin çöktüğünü, demokrasinin bittiğini düşünüyor. Fakat demokrasi bitmiyor, Erim bitiyor sonunda...

Metin Toker'in yazdıklarına devam edelim değil mi?

- Ama bir insan Nihat Erim'i affetmedi: Özden. Kadın hisleri başka oluyor. Bana Nihat Erim'i hep savunmuş olan karım için dünyada böyle bir kimse yoktur Bazen evde, sofrada Nihat Erim'in lafı geçer, laf lehteyse babasına karşı o kadar saygılı olan Özden, bir buruk söz atmadan duramaz...

Burada bir an duralım ve gerçekçi gözlemleri ve içten duyguları için Sayın Özden Toker'i kutlayalım. Sonra Metin Toker'in aynı kitapta yazdıklarına bakalım yine de:

- Oylama turlarının birinde cereyan eden bir olay hatırımdadır. Kürsüden AP adına Muhittin Güven konuşuyordu. Sirmen'i istemediklerini bildirdi. Dili sürçtü: "CHP'den bize mütemayil bir aday göstermenizi istiyorum" dedi. Herkes gülmeye başladı ve bütün başlar o günler "AP'ye mütemayil" bilinen iki CHP milletvekiline çevrildi. Nihat Erim ve Kasım Gülek...

Böyleymiş...

Aynı kitabın 4'üncü cildinde yer almış bu değerlendirmeler. Biz yine okuyalım Metin Toker'i:

- Önce Nihat Erim'in çevresinden, partiden istifa ettiği rivayetleri atıldı ortaya. Nihat Erim bunları şöyle tekzip etti: İnönü partiden istifa etti mi ki?...

12 Mart gelince partisinden hemen istifa edip, Başbakanlık koltuğuna oturuveren Erim'e bu sözleri hatırlatmakta hiç fayda yok belki. Şimdiye kadar neler hatırlatıldı neler!.. Hiç oralı olmaz, nasılsa...

Toker, Erim'in AP'liliği için şöyle yazmış o günlerde:

Mütemayil miydiler, mülayim mi?.. Erim ile Gülek konusunda bu sual bir dil sürçmesi sonucu 1961'lerde hep sorulup dururdu. AP'ye mütemayil miydiler, AP'ye mülayim mi geliyorlardı?..

Parayı durdurken neden aktardım bunları? Nedeni var doğal ki. Piramiz ustadımız Celal Bayar:

Felsefesi aynı olan partiler birleşsin... dedi ya; ne olacak şimdi! Süleyman Bey, yeniden "Morrison" firması komisyonculuğuna dönsün. Bozbeyli Bayar'a "özel sekreter" olsun. Toker'in yazdıklarına göre Nihat Erim, "ihtiras sahibidir" bu bir. "Demokrasiye inanmaz" bu iki. "Adalet Partisi eğilimlidir" bu üç. Bir de ben ekleyeyim. Erim'in bazı generallerle arası çok iyidir. Hava Kuvvetleri Eski Komutanı Muhsin Batur, Nihat Erim'in kiracısıdır. Bu da etti mi dört?

Şimdi geriye bir de Metin Toker'in "vizesi" kalıyor. Bu da oldu mu tamam! Nihat Erim, birleştirici, toplayıcı tek liderdir "Milliyetçi Cephe" için. Erim Adalet Partisi Genel Başkanı olsun, herşey güllük gülistanlık olur.

Nihat Erim, Allah Kerim...

(Yeni Ortam, 15 Şubat 1975)

EDEBİYAT MUHTIRASI

Geçenlerde Ankara'da bir "sanat" dergisi yayın hayatına katıldı. Dergi, Hava Kuvvetleri Eski Komutanı Muhsin Batur'un oğlu Enis Batur tarafından çıkarılıyor. Dergi "Üç Aylık Metin Dergisi-Yazı" adını taşıyor. Edebiyatçılar bu derginin Türk sanat ve edebiyat dünyasına verilmiş bir "muhtıra" özelliği taşıdığını söyleyeceklerdir hiç kuşkusuz.

Enis Batur'un dergide uzun bir şiiri var. Şiir Türkçe başlıyor sonra birden bire Fransızca oluyor, sonra İngilizce devam ediyor, yeniden Türkçe'leşiyor.

Bu sanat yapıtının bir bölümünü, dergideki aynı dizgi düzenini izleyerek okuyalım ve bu "edebiyat muhtırası"nı birlikte görelim. Şiirin adı: "Güneşin Altında Birşey Yok" Aktaralım:

Birinci değinim: Nil-Pathos ilişkisi için özyazılı yaklaşımlar
(Relato Refero)
I
Nil
de

en uzun saçları yıkanır
Bir kadının
kahraman
ve soyludur öfke:
dönüşüne dek
buruşuk bir kediye
sığabileceği tek yüreği iskalamış:
Bulanık elyazmalarında
ıslak
ve ıslak
Yaşamanın tekmelerini yiyecektir
(ni toloa)
taştık (atemozti)
ve
kurudukça (atl caualo)
II
Öyküsü olacaktır
Çünkü salt keşişler mi
Kara giysilidirler? Ve
Öyküsü olağandır, soluk bir İbrani
harfi ile
başlayacaktır
(bir doğa ötesi sorunu çıkar burda
Yalnızca yamyamlara özgü ama -
Nil hep uzak kalmıştır
günbatımlarına ve kaşları çatık)
ve
Hafifçe dönüp de saçlarını toplasa Nil
(Mısıra ne bunlardan? Çünkü kuru
ve çatlak
ve cansız da olsa varolma
zorunluluğunu
vurgulayacaktır)

Ayrıntılar da olacaktır
ve ayrıntılar ayraç açacaklardır:

Enis Batur'un şiiri, bazen Türkçe, bazen Fransızca, bazen de İngilizce uzayıp gidiyor böyle. Sanırım siz de hemen şu kanıya vardınız ki, bu şiir bir "şaheser" yapıttır edebiyatımız için!

Bu şiir, sizin şu satırları okuduğunuz günlerde, bütün dünya dillerine çevrilmemişse, dünya edebiyatı için şüphesiz çok büyük kayıptır.

Şu bölüme bakın:

- Ayrıntılar da olacaktır.

ve ayrıntılar ayraç açacaklardır...

Türk ve dünya edebiyatı henüz böyle bir tanıma şimdiye dek kavuşmadı. Konunun başta Türk Dil Kurumu olmak üzere, Türkiye Yazarlar Birliği ve Yayın Kongresi'nde tartışılması ve Enis Batur'un ödüllendirilmesi gerekirdi. "Tanzimat Edebiyatı" "Birinci Yeniler", "İkinci Yeniler" gibi ayrımlar hep yapay kalmıştır artık. Bundan sonra edebiyat, "Batur'dan önce" "Batur'dan sonra" diye ikiye ayrılabilir ancak.

Söyledik, bir "edebiyat muhtırası"dır bu satırlar. Baba Batur'un "muhtırası" ilk okunduğunda anlaşılıyordu, sonra anlaşılmaz oldu. Oğul Batur'un "muhtırası" şimdi anlaşılmıyor ama bin yıl sonra anlaşılacaktır kesinlikle...

(Yeni Ortam, 17 Şubat 1975)

ELEŞTİRİ...

Ankara Hukuk Fakültesi'nde her yıl "Ceride-i Kantar" adında bir güldürü dergisi çıkarılır Öğrencilik yıllarımızda, bu dergide "Türk vatandaşı" tanımına rastlamıştık. "Vatandaş" şöyle tanımlanıyordu:

Türk vatandaşı, İsviçre Medeni Kanunu'na göre evlenen, İtalyan Ceza Kanunu'na göre cezalandırılan, Alman Usül Kanunu'na göre yargılanan, Fransız İdare Hukuku'na göre idare edilen ve İslam Hukuku'na göre gömülen kişidir...

Bu tanım bir sosyolojik yaklaşımı yansıtmaktadır. Hukuk devrimi, Türk toplum yapısına Batı burjuvazisinin hukuksal kılıflarını geçirmekle başarılır sanılmıştır. Oysa sorun temeldedir. Toplumsal gerçeklerle hukuksal düzenlemeler arasında uyum yerine çelişki doğarsa, toplumsal sorunları da hukuk kurallarıyla çözümlemek olanaksızdır.

"Koyu doktrinci" arkadaşlarda aynı çelişkinin yanılgılarını görmekteyiz. Sosyalist öğretiden esinlenen görüşler, sabahtan

akşama kadar papağan "sadakatıyla" tekrarlanmakta ve böylece "sosyalist eylem" yapıldığı sanılmaktadır.

Demokrasinin, cumhuriyetçiliğin evrensel ilişkileri olduğu gibi, sosyalist ilkelerin de herkes tarafından bilinen genel doğruları vardır. Önemli olan, genel doğruları ülkenin toplumsal gerçeklerine ve sınıfsal dengesine göre uygulayabilmektir Nasıl ki, iyi niyetli liberal aydınlarımız:

- İngiliz demokrasisi gibi olsa... deyip bu özlemle düşünürken yanılıyorlarsa; "Marksizm ve Leninizm" adına "soyutlamalar" yapan arkadaşlarımız da aynı yanılgının içindedirler.

Her ülkenin kendine özgü siyasal koşulları ve sınıfsal dengesi, halkının özlemleri ve özellikleri vardır. Devrimci öğretiler, bu gerçekleri kapsayıp yansıttığı ölçüde halkın bilinçli desteğine kavuşurlar. Yoksa:

- Lenin der ki... Mao der ki... Bakü Kongresi... gibi genellemelere saplanıldı mı, bir başka "tutuculuk" türü yaratılmış olur kendiliğinden.

Temel doğru, bilimsel öğretilerin ışığı altında, emekçi sınıflara siyasal iktidar yolunu açabilmektir. Bu görevi savsaklayan devrimci, bir bakıma arkadaşlarıyla "kültür yarışması" yapan bir çalışkan öğrenciden öteye bir anlam taşımaz.

Her ülkenin somut koşulları, o ülke devrimcilerini, emekçi sınıfların demokratik örgütleriyle işbirliğine çağırır Bu örgütler, yerine ve koşullarına göre, sosyal demokrat ve demokratik sosyalist partiler, ilerici sendikalar ve derneklerdir.

Sosyalizmin en önemli ilkesi, emekçi sınıfları bir ilerici parti çevresinde toplamayı gerektirir. Böyle bir parti yoksa, kurulmamışsa ve yeterli görülmüyorsa, temel doğruları gözden uzak tutmamak koşuluyla, çeşitli örgütler aracılığıyla emekçi yığınlarla ilgi kurabilmektir.

Solun, burjuvazinin öz örgütleri sağcı partiler karşısında birleşip toplanamaması, bütün dünya solunun ortak hastalığıdır. Bu hastalık da, adıyla sanıyla "küçük burjuva bireyciliği"dir.

Sorunlar soyutlaştıkça, görüş ayrılıkları artar Doktrin bulutları, bazı ortak noktaları küçük burjuva öfkesinin sisleri içine gömer. Sorunlar somutlaşıp, ülkedeki gerçeklere ve sınıfsal dengelere dayandıkça birleşebilecek noktalar kendiliğinden ortaya çıkar. Tartışmak isteyen soyuta, birleşmek isteyen somuta yönelir. Böylece:

- Lenin der ki... Mao der ki... bilgiçliği bir ölçüde unutulur Birbirlerinin sözlerinden cımbızla çekilmiş satırlarla sosyalizm konusunda "haksız rekabet" de son bulur.

Somutlaşmaktan özellikle kaçan bazı keskin arkadaşlar:

Dedim... dedi... tartışmasının aleviyle hep birlikte zaman öldürüyorlar böylece.

Türkiye'de ilerici ve devrimci atılımlar, halkımızın ulusal özelliklerine, emekçi sınıfların oluşum biçimine göre güç kazanacaktır. Devrimcilere düşen görev "Türk devrim öğretisini" ve bu öğretinin çözüm yollarını saptamaktır.

Yoksa halk, cezaevlerinde bile birbiriyle "diyalog" kuramamış bazı soyut solcuların kendisiyle kuracakları "diyaloga" gönül ve bilinç birliğiyle inanabilir mi?

Türk aydını! Kalem başına!..

(Yeni Ortam, 18 Şubat 1975)

GÜÇ GÜNLER...

Ülkemizde "gaflet, delalet ve hatta hıyanet" içinde olanlar, bir iktidar boşluğu yaratarak iktidara tırmanmak isteyenler, tüm Anadolu'da geniş çaplı bir eyleme girişmişlerdir

Olaylar adım adım gelişmiştir. 12 Mart 1971 tarihinden sonra kendilerine devlet zoruyla "Atatürkçülük" etiketi yapıştıran yetkili ve etkililerin gölgeleri altında kurulan "Kontrgerilla" örgütü, önce işkence yönetmleriyle suç ve suçlular yaratmış, bundan sonra da yeniden saldırılar düzenleme görevini üzerine almıştır

Bu yasa dışı örgütte bulunanların adları birçok sorumlularca bilinmesine rağmen, ne sıkıyönetim dönemlerinde ne de 14 Ekim seçimlerinden sonra bu "cunta karargahına" kimse elini sürememiştir! Okuyucularımız hatırlayacaklar; bu köşeden bıkmadan usanmadan:

Kontrgerilla örgütü ortaya çıkarılmadan son saldırıları önlemek olanaksızdır... diye yazılmıştır. İşte "uluslararası faşizm"in bu örgüt aracılığıyla düzenlediği saldırılar bütün yurda yayılmıştır. Herkesin gözleri önünde oluyor bunlar...

Kendilerine "Milliyetçi Cephe" adını takan sermayeci, çıkarcı, saldırgan ırkçı ve din sömürücüsü, ölü yıkayıcısı çevreler yeni bir "31 Mart" yaratmak için saldırılarını sürdürmektedirler

Oysa ülkemiz Kurtuluş Savaşı'ndan sonra ilk kez bir büyük yalnızlık çemberine itilmiştir. Türkiye'yi Sovyetler'e ve Orta-Doğu ülkelerine karşı sadece bir "ileri karakol" olarak kullanıp, yurdun dört bir bucağında Amerikan üsleri yerleştirenler, elimizdeki silahları kullanmamıza bile izin vermemektedirler Ege'de Yunan saldırıları planlanıp, yabancı petrol şirketleri devletimizi altetmenin yollarını ararken, ülkede bir iç savaş cephesi açmak isteyenlerin eylemlerine hem Ceza Yasası'nda hem de siyasal dilde bir ad bulmak mümkündür Önemli olan devletin bütün yetkililerinin 12 Mart şartlandırmasından kurtularak, olayların arkasındaki gerçekleri saptayabilmeleridir

Hitler ve Mussolini iktidara nasıl geldiler? Bu örnekler unutulmuş olsa bile, daha dün Şili'de CIA örgütünce düzenlenen "anarşik olaylar" nasıl başlatıldı ve nasıl sonuçlandı? Kamboçya'da Prens Sihanuk, CIA darbesiyle iktidardan nasıl uzaklaştırıldı? İtalya'da ortaya çıkarılan "Yirmi Lale Örgütü" İtalyan Gizli Haberalma Örgütü "SID" tarafından nasıl kuruldu? Bütün bu olayların gelişim çizgisi, Türkiye'de oluşturulan son olayları da bir ölçüde açıklamaktadır.

Ülkemizde 14 Ekim seçimlerinden sonra başlayan ve "Haşhaş Yasağı" ile birlikte yürürlüğe konan plan adım adım yürütülmektedir. Önce Ecevit'in devrilmesi beklenmiş, bu başarılamayınca koalisyon "yumuşak iniş" yöntemleriyle zorlanmış ve Kıbrıs olaylarından sonra da bugünkü sonuç yaratılmıştır. Dışarıdaki tehlike böyle düşünülürken, içerde de planlı programlı saldırılar yoğunlaşmaktadır. Şüphesiz bunlar basit rastlantıların gelişigüzel halkaları değildir.

Bütün bunlar, bir "iktidar boşluğu" yaratarak iktidara gelmek isteyenlerin çabalarıdır Irkçısı, turancısı, Aptülhamitçisi, Osmanlıcısı, Yassıadacısı, 27 Mayıs spikeri, 31 Martçısı, 12 Martçısı, sermayecisi, din sömürücüsü, komando albayı, işkenceci generali, hep birlikte bir iç savaşın hazırlıkları içindedirler Yayın organlarında aylarca bugünkü ortamın yaratılması için mürekkep akıtıldı, rotatif döndürüldü.

Bu noktada, devrimci kesimin bazı sözcülerinin de oyuna gelmemeleri gerekmektedir. Hangi devrimci adımın, hangi si-

yasal aşamada atılacağını bilmemek, toplumu dar boğazlara sürükleyebilir. En keskin söz, her zaman en "ileri" eylem ve davranış türü değildir Toplumumuz bütün sınıf ve tabakalarıyla hızla bir değişimin içindedir. Bu değişim süreci içinde, devrimci ve ilerici örgütlerden soyutlanmadan, soğukkanlı ve gerçekçi yöntemleri benimsemek ve izlemek de devrimciliğin temel kurallarındandır. Bu gerçekler bir yana itilip, sosyalizmin soyut kavramlarına dayanarak, en "keskin" amaç ve en "parlak" sözlerle devrimcilik yapmak, karşı-devrimcilerin de ekmeklerine yağ sürmektedir.

Önümüzdeki günler, devrimci kesimin sınav dönemidir Atılacak her adımın, düşünülerek atılması gerekmektedir Soruna bu açıdan bakarsak, TÖB-DER tarafından düzenlenmiş yasal gösterileri, ne kadar haklı nedenlere dayanırsa dayansın "zamanlaması" yanlış saptanmış bir eylem türü olarak görebiliriz. Bu noktada Sayın Ecevit'in eleştirilerine katılmamak mümkün değildir.

"İktidar boşluğu" neden yaratılır? Bunu yaratanlar ve sürdürenler kimlerdir? Bu soruların yanıtları bulunduktan sonra, toplumun devrimci kesiminin de ne yapacağı kendiliğinden anlaşılır.

Güç günler geliyor...

(Yeni Ortam, 19 Şubat 1975)

SENİ KRİPTO SENİ...

Çok partili düzenimizin anlı şanlı damadı, son günlerde yeniden devleti yönetmeye başladı. Önce devletimizin dostlarını saptadı, sonra da başbakan atadı. Metin Toker'e göre Türkiye'nin yakın dostları İran, Amerika ve Yunanistan olmalıdır. Ecevit de başbakanlık koltuğunu oturmalıdır.

Gitti Yunanistan'a Karamanlis ile konuştu. Ecevit ile Karamanlis'i bir yerde buluşturursa, dünya barışını da bir çırpıda kuruverecek üstad. Kissinger'i kıskandıracak bu gidişle...

Geçen hafta "Milliyet" gazetesindeki köşesinde yine döktürdü: Türkiye'de herkes istediğini düşünebilirmiş... Bazıları en hayırlı yolun NATO'dan çıkıp, Varşova Paktı'na girmek oldu-

günu düşünebilirmiş. İsteyen sadece NATO'dan çıkılıp, Varşova Paktı'na gidilmesini doğru görmeyebilirmiş. NATO içinde kişilikli politika izlemek isteyenlerde bulunabilirmiş.

Toker bunları özetledikten sonra:

- Böylelerinin karşısında şapka çıkarılır, fikir nihayet fikirdir diyor sonra da:

Kripto çevrelerinin, usulleri gereğince koro halinde yaydıkları bir akım dolaştırılıyor. Bu akımın esası, gene usulleri gereğince gerçeklerin değiştirilmesidir... yollu yorumlar yapıyor. Fikir karşısında şapka çıkarmaz. Kitap çıkarıp savcılara yol gösterir.

Üstadın huyudur: İşine gelmedi mi, bir "kripto" edebiyatı tutturur. "Kripto", kendini gizleyen komünist demektir Toker "alaturka sağcılar" gibi belirli "klişeleri" kullanmamakta, "alafranga sağcılığa" yakışan sözcüklerle konuşmaktadır. Sağcılığın dört başı mamur bir "Alafranga" türüdür Metin Toker...

Bekın ne diyor:

Türk Ordusu bugünkü çağdaş düşünme düzeyine de Türk-Amerikan ortak eğitim sistemiyle gelmiştir. Bunlar tarihe yazılmıştır. Hangi kriptonun kudreti bunu değiştirmeye yeter?

Biz de sormak isteriz:

- Acaba hangi Amerikalı, Amerika'yı bu kadar yürekten övebilir?

Soruyu soralım; yine de Toker'in yazdıklarına göz atalım:

Bu grup, yardımın nasıl başlatıldığı ve neden başlatıldığı konularında akıl almaz cambazlıklardan da çekinmemektedir Sanki Türkiye üzerindeki 1945 kabusu, akşam yatılmadan fazla yemek yenmiş olmasının sonucudur. Sanki Sovyetler Birliği uzun bir harp devrini takiben 1946'da Türkiye'ye resmen nota verip Boğazlar'da "ortak savunma" istememiştir. Sanki o soğuk harp devresinde Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Molotof, Türkiye Büyükelçisi Sarper'e resmen, Ankara'da Varşova veya Bükreş'teki hükümetler tipi, "Rusya'ya dost" bir hükümet istediklerini söylememiştir. Sanki Amerika, tabii bizim daima hayranlık uyandıracak bir çalışmamız sonunda cevap vermemiştir. Türkiye'ye bir Rus silahlı müdahalesi halinde kendi silahlı kuvvetlerini kullanacağını açıkça bildirmemiştir. Bunlar hep tarihe yazılmıştır.

Toker yazısında:

- Bütün bunlar tarihe yazılmıştır... diyor ve kendisinin yazdığı bir kitaba yollama yapıyor Demek tarihi de Metin Toker yazıyor! Buna:

Haydaaaaa... deyip Metin Toker'in sekiz yıl önce yine aynı gazetede yazdıklarına da bakalım. 11 Temmuz 1967'de Metin Toker şunları yazmış:

Dünyanın ve dünyadaki dengenin gerginlik sebeplerinin ve gerginlik derecesinin son yıllarda çok değişmiş olduğunun kabul edilmesi zarureti vardır. Bu üsler Amerika'ya verilirken şartlar başkaydı. NATO başka mana ifade ediyordu. Başka telakkiler yürürlükte bulunuyordu. Üslerin statüsünü aynı tutmakla Türkiye üzerinde hala yirmi yıl öncenin modasına uygun elbise taşıyan bir insana benzemektedir. 20 yıl öncesinin silahlı mütecaviz Rusya'sı bugün yoktur Diyelim ki bu taktiktir, diyelim ki bu bir moladır Gerçek budur ya... Bugün bir harp, yirmi yıl önceye nazaran bambaşka şekillerde çıkar, bambaşka ölçü alır Halbuki eski statüsünü muhafaza eden üsler Türkiye'nin başını sanki 20 yıl öncesindeymiş gibi, hiç lüzumu yokken, bundan sakınmamız imkanı varken derde sokar...

Burada hemen yine Toker'in geçen haftaki yazısına dönelim:

- Kripto tazyikinin en fazla Ecevit ve CHP üzerinde yoğunlaştığı elbette gözden kaçmıyor... Türkiye'nin şimdi en fazla prestije sahip lideri ve en büyük partisi bir kere NATO'ya hayır deme durumuna getirilirse, Marksist-Leninist sistem gayretçileri geniş mesafe almış olacaklardır. Bugün üzerinde düşündüğüm konuda bir esaslı unsur, alacağımız kararın bizi Rus nüfuz sahası içine biz farkına varmadan, yavaş yavaş yumuşak yumuşak düşürmesidir

Bu mantığa göre, De Gaulle'ün de, Karamanlis'in de Marksist-Leninist olması gerekiyor. Her iki devlet de NATO'dan çekilmişlerdi. Atatürk de Marksist-Leninist'tir. Çünkü o da Ruslar'la saldırmazlık paktı imzalamıştır. Aynı sütunlarda yazan Mümtaz Soysal da "kripto"dur, çünkü Toker'in yazısından bir gün önce yazdığı yazıda "Dış politikada açıklık hainlik değildir" diyerek bu konuların hiç olmazsa Metin Toker'in "uslubuyla" tartışılmasını istemekteydi.

Geçelim bunları da...

Toker, "Uyusun da Büyüsün" başlığıyla 11 Temmuz 1967 günü "Milliyet" gazetesinde Amerikan üsleri konusunda şunları yazmış. Bunları da okuyalım:

- Mesele, Türkiye'deki Amerikan üsleri meselesidir. Bunların bir düzene bağlanması için her gün bir gösteri yapılsa her bir gösteriye yürekten katılırım...

Alın size bir "kripto" daha!.. Uyumasın da büyüsün... Seni gidi "Kripto" seni!..

(Yeni Ortam, 20 Şubat 1975)

ERİM-REKLAM

Şu garipliğe bakın: Bir yazar, tarihsel olayları anlatırken:

- Bunları tarih yazmıştır... diyor ve kendi yazdığı kitaba yollama yapıyor! Tarih de kendisi...

Öteki, "temizleme tozu" reklamı yaparcasına televizyon ekranına başını uzatıp:

Kıbrıs olaylarının gizli belgeleri yalnız bendedir... diye reklam programına çıkıyor!

Bunlardan biri, kayınpederinin gölgesinden yararlanarak işi "Paşa ticaretine" dökmüş bir yazar, ötekisi, "Kuvvetli ve İnandırıcı Başbakan" etiketiyle Başbakanlık yapmış bir hukuk profesörü!

Gazetelerde okuduk: Metin Toker, evlilik yıldönümünü kutlamak için düzenlediği partiye Amerikan Büyükelçisi'ni de çağırmış ve bu partide Türk-Amerikan ilişkileri sevimli bir kızımızın:

- Olmaz böyle şey... şarkısıyla eleştirilmek istenmiştir. Şarkıda aldatılan bir genç kız, kendisini aldatıp kaçan gencin arkasından ağlamaktadır. Bizim "Kripto uzmanı" da Amerika hakkında aynı duyarlılık içinde not defterini karalayıp duruyor Dün bu köşeden Toker'in yazılarını birlikte okumuş ve yararlanmıştık.

Öbürü ise bir başka alem... Hukuk profesörü olmuş, bakanlık, başbakanlık yapmış, adı çevresinde binbir söylenti dolaşmış bir siyasetçi, televizyon ekranına çıkıp kendi yazdığı yazının reklamını yapar mı hiç?.. "Temizleme tozu" "çorap" "izo-

cam" reklamları da böyle yapılıyor. Koskoca bir eski Başbakan, üstelik bir bunalım döneminde süngü ucuyla Başbakanlık koltuğuna oturacak, sonra da bir televizyon reklamında gözükecek. "Kuvvetli ve inandırıcı" olmanın gerekleri bunlar galiba...

Zeki Müren, bir bankanın reklam programına çıkınca da böyle düşünülmüştü. Koskoca bir sanatçı, bir reklam programı için adını kullandırır mıydı hiç!.. Bu, sanatçı kişiliği ve ağırbaşlılığıyla nasıl bağdaştırılırdı?..

Zeki Müren'in yaptığını Nihat Erim de yapıyor şimdi: Reklam programlarına çıkarak, adını kullandırarak reklam yapıyor Yakışır mı hiç? Ben kendi hesabıma Nihat Erim'i günahım kadar sevmem. Fakat, inanın sevgili okurlar, bir Başbakan'ın böylesine bir reklam programına çıkmasını kendisine yakıştıramadım. Bizim yakıştıramadığımızı Erim kendisine yakıştırmış, ne yapalım?

Hem bir de şuna bakınız:

- Gizli belgeler sadece bendedir... diyor reklam programlarında. Gizli belgeler Erim'e, yaptığı bir görev dolayısıyla verilmiştir Bu belgelerin açıklanması Ceza Yasası'nda yaptırıma bağlanan suçlardandır. Erim gizlilik niteliği taşıyan belgeleri açıklayacaksa, hakkında dava açmak gerekir

Gülüyorsunuz herhalde... Ben de gülüyorum. Hiç kimse meraklanmasın. Erim'in suçları için bu koşullarda dava mava açılmaz. Hele bir açılsa... Anayasayı tğyir, tebdil ve ilgadan... İşkenceden... Haşhaştan...

Bir de bu eklenir: Gizli belgeleri açıklamaktan... Bunlardan bir kısmı affa uğradı amma geri kalanı Erim'e yeter Yeter de artar da...

Erim'in yaşaması bizim için de çok gerekli. 12 Mart'ın o dehşetengiz günlerinde, biri çıkıp:

- Erim üç dört yıl sonra bir gazetenin reklam programında konuşacak... deseydi inanmazdık. Bizim anlatmak istediklerimizi, Erim kendi ağzı ve kendi elleriyle yapıyor.

O yaşasın, herkes de görsün... Bir yargılansaydı, suçu nasıl başkalarına atacaktı, bir de bunlara tanık olurduk.

12 Mart faşizmini cezaevi hücrelerinde geçirmiş olanlar ellerine kalem alıp bu dönemi eleştirirlerse:

- Duygusallık yapıyorsun... diye suçlanıyorlar. Ben de böyle suçlanıyorum ara sıra. Eh duygusallık insanlara özgü... Erim'in

reklam programları yine duygusal yanımı etkiledi. İsmail Cem ve Mehmet Barlas, şöyle eli yüzü düzgün bir programa çıkarsalar Erim'i.

İçim parçalanıyor vallahi...

(Yeni Ortam, 21 Şubat 1975)

KUŞATMA...

Bugün de Trabzon'a doğru uzanalım ve Karadeniz Teknik Üniversitesi dosyasına şöyle bir bakalım.

Haydi başlayalım...

Üniversitenin anlı-şanlı bir rektörü vardı. Adı Saffet, bir başka adı Rıza, soyadı da Alpar. Bu bir hanım profesördür Bu hanım profesör şimdi emekli olmuştur ve olur olmaz da "Başbuğ Türkeş'in Partisi'ne kaydolmuştur." "Dokuz Işık" ilkesine yürekten bağlıdır. Bu hanım profesör, İstanbul Üniversitesi Kimya Fakültesi Dekanı'yken bazı olaylara yol açmış, sonunda Trabzon'a gelerek üniversiteye rektör olmuştur.

Bu hanım profesörü Karadeniz Teknik Üniversitesi'ne atayan, üniversitenin eski rektörü Ekrem Göksu'dur. Bu da çok "muhterem" bir yurttaşımızdır. Göksu adı petrol sorunu ile ortaya çıkmıştır. Göksu, açıklıkla ve kesinlikle, ülkemizdeki petrollerin yabancı şirketler eliyle işletilmesini istemektedir. Fakat aynı zamanda "milliyetçi" dir

Ekrem Göksu'nun görev süresi dolunca, Saffet Rıza Alpar, devrin Milli Eğitim Bakanı Sabahattin Özbek imzasıyla üniversite rektörlüğüne getirilmiştir Alpar gelir gelmez üniversite rektörlüğüne sekreter olarak Korkmaz Açıkgöz'ü atadı. Korkmaz Açıkgöz, Milliyetçi Hareket Partisi milletvekili adaylarındandı ancak kazanamamıştı.

Bir Türkeşçi rektör...

Bir Türkeşçi sekreter...

Saffet hanım, "ülküdaşı" Bahriye Yaramış'ın üniversiteye fizik profesörü olarak atanmasını sağladı. Sağladı ama bir de Bayan Yaramış'ın oğlu Aydın Yaramış vardı. O ne yapacaktı.

Çare bulundu... Aydın Yaramış'ın üniversite giriş sınavında gerekli puanı tutturamadığı söyleniyordu, ama herhalde yeterli

puan almış ki 9.11.1973 gün ve 18 sayılı Senato kararı ile Üniversitenin Kimya Bölümü'ne kaydını yaptırdı. Şimdi 80092 numaralı öğrenci olarak öğrenimine devam etmektedir.

Acaba üniversite girişinde kaç puan almıştı? Bize ne? Alan razı, veren razı...

Saffet Rıza Alpar Hanımefendi, Ülkücü öğrencilere türlü olanaklar tanıdıktan sonra emekli oldu. Ülkücü öğrenciler, Alpar'i:

Bozkurt Alpar... diye gösterilerle uğurlamışlardı. Anlattığım gibi, Alpar Türkeş'in Partisi'ne kaydoldu. Geçen aylarda Ankara'da Ülkü Ocakları bir büyük gösteri düzenlediler. Alpar burada başkan seçildi. Sonra da "Parti Müfettişi" olarak Trabzon'a gitti.

Hanımefendi Trabzon'a gelir gelmez olaylar da başladı. Vali olayları önlemek için tedbirler aldı. Yurtları bir süre için kapattı. Jandarma birliklerinden yardım istendi. Alpar Hanımefendi otellerde kalmayı hiç sevmez. Trabzon'a geldiğinde doğru üniversite lojmanlarına gider orada kalır. Eski rektöre saygı gerekmez mi? Gerekir...

Üç hukukçu öğretim üyesi Ankara'dan ders vermek için Üniversite'ye gelip gitmişlerdir. Bunlardan birincisi Doçent Fikret Eren'dir. Ankara Hukuk Fakültesi'nde Medeni Hukuk Doçenti olan ve bugünlerde profesörlük tezini hazırlamakta olan Doçent Eren, "Doçent Dr. Kurt Karaca" imzasıyla "Milliyetçi Türkiye" adlı bir kitap yayınlamıştır. Bu kitap ülkücü öğrencilerin el kitabıdır

Öğretim üyelerinden ikincisi Doçent Seyfullah Ediz'dir ve Doçent Eren'den sonra Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde dersler vermiştir. Bu öğretim üyesi de 12 Mart döneminde arkadaşları aleyhine Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde ifadeler vermiştir. Şimdi Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kamu Personeli Sendikası Hukuk Müşaviri'dir.

Üçüncü öğretim üyesi de Profesör Erol Cansel'dir. Cansel 12 Mart tarihinden önce devrimcilik adına mangalda kül bırakmaz, düzenlenen bütün yürüyüşlere katılır, bütün forumlarda konuşurdu. Bazı devrimci öğrenciler Erol Cansel'i dekan seçtirebilmek için çalıştılar ve bu çabanın sonunda Cansel devrimci öğrencilerin desteğiyle Ankara Hukuk Fakültesi Dekanlığı'na seçildi. Bir süre sonra 12 Mart gelip çattı... Cansel bu

kez kendisini dekanlık seçimi için destekleyen öğrenciler başta olmak üzere, Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde sanıklar aleyhinde ifadeler verdi. Aynı günlerde "Ülkücü Öğretmenler Derneği" kongre başkanlığına getirildi.

Bunlar "uçan hocalar" dır. Çünkü uçakla gelip ders vermekte ve on beş günde bir gelip 14 ders verip gitmektedirler. Her ders için ödenen para 250 lira kadardır. Yol ücreti hariç...

Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde üç asistan hukukçu vardır. Bunlardan biri ünlü Askeri Savcı Apdülbaki Tuğ'un kardeşi Adnan Tuğ'dur. Adnan Tuğ hukuk öğrenimine 1964 yılında İstanbul'da başlamış ve dört yıllık öğrenimi yedi yılda "orta" dereceyle tamamlayarak, Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim kadrosuna alınmıştır. Tuğ'un fakülteye giriş tarihi 1964, çıkış tarihi ise 1971'dir. Bir kez de yaş düzeltmesi yaptırmıştır her nedense.

Evet bütün bunlar rastlantıdır. Doçent Fikret Eren, Kurt Karaca adıyla kitap yazan ülkücüdür. Askeri Savcı Apdülbaki Tuğ'un en yakın arkadaşıdır. Seyfullah Ediz, Fikret Eren'in iş ortağıdır. Erol Cansel bu iki öğretim üyesinin en yakın dostudur ve Ülkücü Öğretmenler Derneği yöneticisidir. Apdülbaki Tuğ'un kardeşi, bu üç öğretim üyesinin sırayla ders verdikleri üniversitede asistandır. Seyfullah Ediz de, Erol Cansel de 12 Mart döneminde askeri savcılarla yakın işbirliği yapmışlardır.

Dayanışma dediğin böyle olur...

(Yeni Ortam, 22 Şubat 1975)

ŞARTLANMA...

TÖB-DER'in düzenlediği yasal toplantılara karşı düzenlenen faşist ayaklanmanın yankıları sürüp durmaktadır. Üniversite ve yurt baskıncısı, devrimci öğrenci avcısı Ülkü Ocakları Örgütü'nün Başbuğu, bütün olup bitenleri unutulmuş sayarak:

- Anarşiye karşı tedbir alınsın... diyebilmektedir.

Birlikte düşünelim... Devrimci öğrencilere saldıran kim? Komando kampları açıp, gençleri silahlı eğitimden geçiren Milliyetçi Hareket Partisi militanları...

Güney-doğu illerimizde "Alevi-Sünni" ayrımı gözeterek mezhepçilik yapanlar kim? Yıllarca din sömürücülüğü yapan gerici çevreler...

Ülkenin ekonomik gerçeklerini unutturmak için "ırkçı" düşüncelerle "ırk ayrımı" yapanlar kim? Irkçılar, turancılar, kafatasçılar...

Ülkemizde bir iç savaş çıkarmak için sokaklara afişler asıp gazetelerde yazılar yayınlayanlar kim? Yine bunlar

Şimdi bütün bu gerçekler altüst edilerek, anarşinin yükü devrimcilere yükletilmek isteniyor. Bu, bir bakıma 12 Mart şartlanmasıdır.

- Solcular gemi batırmışlar ve Kültür Sarayı'nı yakmışlardır... gibi yalan kampanyası, bu son olaylarda bile utanılmadan kullanılmaktadır. Kültür Sarayı'nın yakıldığı, Marmara vapurunun batırıldığı gerekçeleriyle birtakım insanlar gözaltına alınıp tutuklanmış ve idam istemiyle yargılanmışlardı. Sanıklar kontrgerilla örgütünce işkence yöntemleriyle alınan ifadelerinde:

Evet hepsini biz yaptık... demişler, ancak mahkemelerde özgür iradeleriyle ifade verince, bütün bunların yalan olduğu anlaşılmış ve sanıklar beraat etmişlerdi. Sadece bu iki dava bile 12 Mart döneminin işkence yöntemleriyle ifadeler aldığını ve de bu ifadeleri baskı dönemini sürdürmek için kullandığını kanıtlamaktadır.

Utanma olmayınca, bütün bunları her gün yüzlerine çarpsan yine de kılları kıpırdamaz bu beylerin.

Bir de bunun tersini düşünün... Solcular, sağcıların düzenlediği toplantıları bassalar ve bazı partilerin binalarına saldırsalardı...

Siz o zaman seyrederdiniz gürültüyü... Milliyetçi Cephe, hep birlikte bu illerimizde sıkıyönetim ilanını ister, bu arada bizler, birer ikişer,

- Anarşinin asıl teşvikçisi bunlardır... denilerek, Mamak ve Selimiye Cezaevleri'ne kilitlenir, üstelik savunduğumuz Anayasa'nın ihlalinden sanık olarak yargılanırdık.

Çok partili düzenimizin hukuk anlayışı böyle: İsterseniz beğenin isterseniz kızın. Sağcılar suç işlerse unutturulur ve üstelik övülür; solcular için suçlar yaratılır; yoksa oluşturulur. İşkence yapılır. El altından basına sahte belgeler verilir

Devletin valisi saldırganların karşısında çaresiz kalıp:

Ben de Müslüman'ım... diyerek "tekbir" getiriyor Devletin emniyet müdürleri, polisleri yaralanıyor. Partilerin binalarına saldırılıyor. Bunun adı "anarşidir" işte.

Milliyetçi Cephe alkışlıyor bütün bunları. Hani düzen anlayışınız? Yok, unutmuşlardır...

Türk Ceza Yasası'nı şöyle bir karıştırın, göreceksiniz: Irk esasına dayalı örgütü kuranlar bunlar. Yağmacılar bunlar. Katiller bunlar. Toplumu suç işlemeye tahrik ve teşvik edenler, suç olan eylemleri övenler bunlar... Ceza Yasası'nın birçok satırında sırıtıp durmaktadır bu saldırganlar...

Fakat öylesine bir şartlanma içindeyiz ki, bütün bunlar bir yana itilir:

Bölücülük, kışkırtıcılık, komünistlik... gibi tekerlemelerle suç dönüp dolaşıp devrimcilerin üzerine yükletilir.

Gerçek bölücüler bunlardır: Irk ayrımı, mezhep ayrımı, sınıf ayrımı gözeten ve üstelik "şiddet yöntemleri" kullananlar da bunlardır.

Önce bu şartlanmayı yıkalım. Usta hırsızlar, ev sahiplerini bastırmadan ama...

(Yeni Ortam, 24 Şubat 1975)

NELER OLABİLİR?...

Siyasal olaylar büyük bir hızla gelişmektedir Gelişen olaylarla birlikte bir gerçek de artık iyiden iyiye anlaşılmış bulunuyor Erken seçim bütün kaçınılmaz koşullarıyla ortadadır artık.

14 Ekim 1973 seçimlerine CHP, solun bütün kesimlerince desteklenmiştir. Şüphesiz bu desteğin çok büyük bir yararı olmuştur. Aradan geçen zaman içinde, CHP dışındaki solcuların yeni bir arayış içinde oldukları da görülüyor. Ecevit'in solundaki "boşluğu" doldurmak isteyen solcular, sosyalist eğilimli sol partiler kurarak siyasal hayata girmişlerdir Önce Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, sonra Vatan Partisi, daha sonra Emekçi Partisi kurulmuştur Anayasa Mahkemesi'nce kapatılan Türkiye İşçi Partisi'nin eski Genel Başkanı Behice Boran da bugünlerde bir başka sosyalist partinin kuruluş çalışmalarını tamamlamaktadır. Böylece şimdilik dört sosyalist parti, CHP dışında, sosya-

list oyları paylaşma yarışına gireceklerdir. Ülkemizde çağdaş anlamda bir "Burjuva demokrasisi" yaşatılacaksa, bir sosyalist partinin varlığı gerekli temel koşullardan sayılmalıdır.

Bu sosyalist partiler, yapılacak erken seçime katılabilirler mi? Bu partilerden sadece Türkiye Sosyalist İşçi Partisi uzun süreden beri çalışmalar yaptığı için, belki Siyasal Partiler Yasası'nın öngördüğü örgütlenme zorunluluğunu yerine getirebilecektir. Öteki partilerin bu koşulu kısa sürede tamamlamaları biraz güç gözükmektedir.

Fakat ne olursa olsun, CHP dışındaki oyların bir kısmı 14 Ekim seçimlerinde olduğu gibi CHP için kullanılmayacaktır. Bu arada Birlik Partisi'nin varlığını da göz önünde tutarsak, sol oyların tümüyle CHP'ye gitmeyeceğini söylemek falcılık sayılmamalıdır. Önümüzdeki seçimlerde CHP'nin tek başına iktidara gelmesi, ülkemizde yaşatılmak istenen demokrasi için bizce de zorunludur amma, şimdilik konumuz, bugünkü oluşumları olduğu gibi değerlendirmektir CHP sol oyları "çantada keklik" saymamalıdır. Yapılacak ilk seçimde, sol oylar bir ölçüde bölünecektir. Bunun sorumluluğunu kime yüklerseniz yükleyin, bu bölünme bir bakıma kaçınılmaz bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sol bölünürken sağ ne yapmaktadır? Sağ partiler bir başka oyunun içindedir. Bu oyun şimdilik bütün çıplaklığıyla gözler önündedir. Adalet Partisi gün geçtikçe yitirdiği saygınlığını "Milliyetçi Cephe" adlı yapay birleşim formülü ile gizlemeye ve bu birleşimden mümkün olan kârla çıkmayı tasarlamaktadır. Adalet Partisi ve bu partinin iki yılda hem zarar edip hem de milyoner olmasını beceren liderinin yeni hesapları vardır. Bu hesap, şimdilik herkese ters gelse bile, Adalet Partisi adına izlenmesi en uygun "taktik" ve "strateji" olarak belirmektedir

Bu hesap nedir acaba? Daha doğrusu, nasıl bir hesap Demirel'in çıkarlarına uygun düşmektedir? Önce bazı "varsayımlardan" hareket edelim:

Necmettin Erbakan bir eski Adalet Partili'dir Milli Selamet Partisi'nin şimdiki ileri gelenleri, Demirel yönetiminin bürokratlarıdır. Bu parti, AP'nin tabanından oy çalmıştır. Milli Selamet Partisi kapatılırsa, çalınan oylar yeniden AP için kullanılacaktır Bu parti, 12 Mart 1971'den önce "Milli Nizam Partisi" olarak siyasal hayata atılmış ancak Anayasa Mahkemesi'nce temelli

kapatılmıştır. Bugün, Milli Selamet Partisi'nin kapatılması için, düne göre bin neden daha vardır. Fakat parti kapatma kararı, hukuksal olmaktan çok siyasal koşullara bağlıdır. Bunu bilen Demirel seçim kampanyalarında:

Muvazza partileri kurulmuştur... diye Erbakanı savcılara ihbar etmeyi hiç ihmal etmemişti. TÖB-DER toplantılarına karşı planlanan gerici ayaklanmasının, Milli Selamet Partisi'nin seçim bölgelerinde ortaya çıkması ve bu olaylarda "Alevi-Sünni" "Türk-Kürt" ayrımlarının zorlanması, sanırız devletin bazı güvenlik organlarının da dikkatinden kaçmamıştır. Önümüzdeki günlerde, Milli Selamet Partisi'nin kapatılması için Anayasa Mahkemesi'ne dava açılırsa, bu hiç kimse için şaşırtıcı olmamalıdır. Bu parti kapatılırsa, sağ oylar büyük ölçüde Adalet Partisi'ne gidecektir. Demirel'in de beklediği budur şimdilik. Hele, bu kapatma işlemi, Türkeş'in "terörist" partisini de kaparsa o zaman, sağ oyların sahibi iyice belli olacaktır.

Adalet Partisi'nin bundan başka çıkar yolu kalmamıştır Erken seçime bugünkü siyasal partilerle girilirse, sağ oylar parçalanacak, bugün sahip olduğu sandalyeleri de elinden kaçıracaktır. Şimdi Demirel için tek çıkar yol, ne yapıp yapıp ülkeyi bir "anarşi" ortamına itmek ve bunun sonucunda da "Milliyetçi Cephe"nin bazı partilerini kapattırıp, sağın oylarına sahip çıkmaktır. Demirel bu konuda "tecrübesiz" ve "başarısız" sayılmaz. 12 Mart 1971 tarihinde kendisi "Cumhuriyetin geleceğini ağır bir tehlikeye düşürmek" suçunun ağırlığıyla iktidardan uzaklaştıktan sonra Gürlerlerin, Baturların eliyle, bütün siyasal isteklerini gerçekleştirmişti. Şimdi de benzer bir çalışmanın içinde olması mümkündür 1975'in Şubat'ında sorun böyle görünüyor Başkent'ten...

(Yeni Ortam, 25 Şubat 1975)

DENKLEM...

Başbakan Irmak, Erzincan olayları konusunda şöyle düşünmektedir:

Bir kaç kişi kavga ediyordu. Birdenbire caddede onbinlerce kişi toplandı. Bazı sinemalara saldırdı. Bir öğrenci öl-

dürüldü. Polisler yaralandı. Hükümet duruma müdahale edince, güvenlik sağlandı.

Irmak, benzer olaylarda da aşağı yukarı böyle konuşmaktadır. Oysa Anadolu'da özellikle, "Alevi" ve "Sünni" yurttaşlarımızın birarada yaşadıkları bölgelerde, son haftalarda tam bir silahlı ayaklanma sürdürülmekte ve devlet bir gerici azınlığın ellerine terk edilmektedir. "Milliyetçi Cephe" etiketli sermaye karargahı, elinden geldiği kadar bu çatışmaları körüklemekte, hukukça bir tanımla açıklarsak, suçu "tahrik" ve "teşvik" etmektedir.

Olaylar, küçük bir "zabıta vakası" değildir 14 Ekim seçimlerinden sonra bilinçlenen ve güçlenen halk yığınlarının uyanışından ürken sermaye çevreleri, gerici azınlığı kışkırtarak, demokratik sistemin işlerliği ve etkinliğini şüpheye düşürmek, bundan sonra da kanlı bir diktaya yol açmak için gece gündüz çalışmaktadır.

12 Mart 1971 tarihinden önce devletin bazı güvenlik yetkililerince korunan ve 12 Mart 1971 tarihinden sonra da bu işbirliği sonucu bazı askeri savcılarla "eylem birliği" içinde çalışan Ülkü Ocakları adlı sağ "Terörist Örgüt" ve bunların "akıl hocası" bazı öğretim üyeleri, gerek sağ basında gerekse kapalı kapılar ardında yeni "taktik" ve "stratejiler" saptamış ve uygulama aşamasına sokmuşlardır. "Kontrgerilla" adlı gizli örgütte çalışanlarla "Ülkü Ocakları" arasındaki örgütsel bağlantı ortaya çıkarılmadan son anarşik olayları da anlamaya pek olanak yoktur. Eylem alanı, şimdi ırkçılardan ümmetçilere doğru genişlemiş ve Milliyetçi Cephe desteğiyle bir "terörist saldırganlar örgütü" oluşturulmuştur.

Irmak bu gerçekleri araştırmaya hiç de gönüllü değildir. Nasıl olsun ki! Hükümetinin yarısı, Milliyetçi Cephe'nin bir Partisi'nin bakanlarıyla doldurulmuştur. Sorarsanız:

Ben güvenoyu almamış bir hükümetin başkanıyım... der. Fakat, iş 12 Mart artıklarına bol ücretli yönetim kurulu üyeliğine gelince, bunu hiç hatırlamaz.

Şunlara bakın siz: Ülkücü Öğretmenler Derneği adına, bir Ziraat Fakültesi Profesörü çıkıp:

Halkın tepkisi meşrudur... diye TRT ekranlarından suç kışkırtıcılığı yapar Türk Ceza Yasası'nın 312'nci maddesine giren suçu Cumhuriyet savcıları görmez nedense!

"Ortadoğu" adlı bir gazete, hergün bir "31 Mart" ayaklanması hazırlar. Hacıeminoğlu adlı bir öğretim üyesi; bu gazetede:

Halk meşru müdafaadadır... diyebilir. Türk Ceza Yasası'nın 311 ve 312'nci maddesine girer suçu. Hiç kimse karışmaz!

27 Mayıs spikeri, 21 Mayıs muhbiri, 12 Mart galibi Albay Türkeş:

- Biz adam öldürmek istesek, sıra işçi Hüseyin'e gelmez... yollu, "Merdi Kıptı" örneği "şecaat" arzeder. Kimse sesini çıkaramaz!

Devlet adım adım bir silahlı çeteye teslim edilmek istenmektedir. Devletin valilerine saldırmadılar mı? Saldırdılar. Devletin polisini yaralamadılar mı? Yaraladılar. Sokak ortasında adam öldürmediler mi? Öldürdüler. Yağma yapmadılar mı? Yaptılar.

Ve bütün bunlar "Devleti koruma" gerekçesiyle yapıldı... Üstelik hergün bir yeni 31 Mart yaratılıyor. Yapanlar belli... Kışkırtanlar belli... Destekleyenler belli...

Bu suskunluktan cesaret alan saldırganlar yarın büyük suikastlara da girişebilirler. İlerici siyasetçiler, yazarlar da bu teröristlerin kurşunlarına hedef olabilir. Toplum hergün bir büyük kargaşanın içine bilinerek ve istenerek itilmektedir.

"İktidar boşluğu", bu boşluktan güç alan "anarşi" ve "terör" bundan sonra da bir "faşist darbe..." Gündemdeki "denklem" budur şimdi.

Buna karşı, bütün devrimcilerin, bilinçli bir soğukkanlılıkla gelişmeleri izlemeleri gerekmektedir. Bu bir "sinme" sayılmamalıdır. Devrimcilik, her an "eylem" içinde olmak değildir. Önemli olan, yığınlarla ilgi kurabilecek eylem türünü ve bu eylemin zamanını saptayabilmektedir.

Güç günler, sabır ve soğukkanlılık ister...

(Yeni Ortam, 26 Şubat 1975)

SANSÜR

"Ölümsüz" Yunan yazarı Vasilli Vassilikos'un bütün dünya dillerine çevrilen romanının adıdır. Romanda, solcu EDA par-

tisi milletvekillerinden Lambrakis'in Selanik'te Yunan gizli istihbarat örgütlerince öldürülmesi olayı ele alınmıştır.

Yaşanmış bir olaydır bu. Roman, filme alınmış ve bütün dünya sinamalarında gösterilmiştir. Filmin çevrildiği günlerde Yunanistan'da CIA bordrosundan maaş aldığı saptanan Albay Papadapulos yönetimi hüküm sürmekteydi.

Film Yunaistan'a sokulmadı. Atina'da albaylar yönetimi yıkılıp, yerine Karamanlis yönetimi geçince film bütün Yunan sinamalarında oynatılmaya başlandı. Aynı günlerde Türkiye'de 1939 tarihli bir "nizamnameye" göre toplanan "Sansür Komisyonu" filmin gösterilmesini yasakladı.

Kıbrıs olayları sonunda Atina'ya demokrasi götürmüştük. Anlaşılan, o kadar fazla götürdük ki geriye bize özgürlük kalmamıştı. Yunanistan'ı konu alan, albaylar yönetimince yasaklanan film, Türkiye'de oynatılmıyordu. Atina sinemalarında rahat rahat oynanan bir film, Türkiye'de "zararlı" bulunmaktaydı.

Oysa, bu filmin romanı, yıllardır Türkiye'de hiçbir yasal engelle karşılaşmadan satılabildi. Erimsel-Melensel dönemin askeri savcıları bile "Ölümsüz" romanını kara listeye almadı. Ünlü Askeri Savcı Abdülbaki Tuğ bile bu kitabın yakılmasına karar vermedi!..

Fakat, Sansür Komisyonu'nun pek sayın üyeleri:

- Olmaaaaz... diyorlar Türk halkı bu filmi göremez...

Yunanistan'da olup bitenleri bütün dünyaya "teşhir" eden film, Türk Sansür Komisyonu'nca yasaklanıyor. Kim adına, ne hakla, hangi gerekçeyle?!..

Doğal ki yasal dayanağı var bu işin. Sansür Nizamnamesi 1939 tarihlidir. Bu nizamname, "Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu"na dayanılarak çıkarılmıştır. Otuz altı yıldır bu tüzük (nizamname, Türkçe tüzük demektir. Tüzükleri de Bakanlar Kurulu çıkarır.) uygulanmakta ve birçok değerli yapıt Türk halkından gizlenmektedir. Tüzüğün 7'nci maddesinde sansür nedenleri şöyle sıralanmaktadır:

a- Herhangi bir devletin siyasi propagandasını yapan, b- Herhangi bir ırk veya devleti tezyif eden, c- Dost devlet ve milletlerin hislerini rencide eden, d- Din propagandası yapan, e- Milli rejime aykırı siyasi, iktisadi ve içtimai ideoloji propagandası yapan, f- Umumi terbiyeye ve ahlaka ve milli duygularımıza mugayir olan, g- Askerlik şeref ve haysiyetini kıran ve

askerlik aleyhine propaganda yapan, h- Memleket inzibat ve emniyeti bakımından zararlı olan, i- Cürüm işlemeye tahrik eden, j- İçinde Türkiye alyhine propaganda vasıtası olacak sahneler bulunan senaryoların çevrilmesine ve nasılsa çevrilmiş olanların gösterilmesine müsaade olunamaz...

"Sansür Nizamnamesi", filmlerin belirli komisyonlarca inceleneceğini hüküm altına almıştır. Bu komisyonlar da ikiye ayrılmaktadır. "İl Komisyonları" Ankara ve İstanbul'dadır Fuar mevsiminde bir de İzmir'de komisyon toplanmaktadır İl komisyonları beşer kişiden oluşur. Milli Eğitim Bakanlığı'ndan bir, İçişleri Bakanlığı'ndan iki, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı'ndan bir, ayrıca komisyonun toplandığı ilin emniyet örgütünden bir müdür komisyon toplantılarına katılır. Ayrıca Genelkurmay Başkanlığı, askerlikle ilgili filmlerde bir temsilci gönderir.

"Merkez Kontrol Komisyonu" da beş kişilktir. Komisyonun üyeleri, İçişleri Bakanı'nın, biri Emniyet Genel Müdürlüğü'nden olmak üzere seçeceği iki kişi ile Turizm ve Tanıtma Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı'ndan gelen birer temsilciyle, Genelkurmay temsilcisinden oluşur. Merkez Kontrol Komisyonu, İl Komisyonları kararlarını ikinci kez incelemekle görevlendirilmiştir. Bu iki komisyon da bir filmin yasaklanmasına karar vermişlerse, artık Danıştay'a başvurmaktan başka çare kalmamaktadır.

Bunların dışında bir de İçişleri Bakanı'nın sansür yetkisi öngörülmektedir. Bu iki komisyonun verdikleri izine rağmen İçişleri Bakanı istediği filmi yasaklayabilir

Türkiye İşçi Partisi, Sansür Nizamnamesi'nin dayandığı "Polis Vazife ve Selahiyetleri Yasasının" 6'ncı maddesinin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne dava açmışsa da, Anayasa Mahkemesi 8.7.1963 tarihli kararı ile yasanın Anayasa'ya aykırı olmadığına karar vermiştir.

Bu durumda, parlamento içinde bir yasal çalışma yapıldıktan sonra demokratik ve ilerici eğilimli bir hükümetten bu nizamnamenin değiştirilmesini, ya da bu konunun yepyeni bir yasa ile düzenlenmesini istemekten başka bir olanağımız kalmamaktadır.

Gelelim "Ölümsüz" filmine...

Yukarıda bir filmin hangi gerçeklerle yasaklanacağını anlattık. Yunanistan'da bir siyasal suikasti ele alan konu acaba nizamnamenin hangi hükmüne aykırı bulunmuştur?

Herhangi bir devletin siyasal propagandası mı? Öyleyse buyursunlar Amerikan filmlerine baksınlar! Herhangi bir ırkı ve devleti tezyif mi etmiştir film? Yunaistan'da oynatılan filmin Elen ırkına hakaret ettiği mi düşünülmektedir? Yunan gizli örgütünün kiralık katillerle adam öldürmesi "milli rejime" aykırı mı bulunmuştur? Askerlik şeref ve haysiyetine mi aykırı görülmüştür?

Yoksa, benzer olaylar arasındaki çağrışımlardan mı korkulmuştur? Bir benzer yanımız mı vardı Yunanistan'la?..

(Yeni Ortam, 27 Şubat 1975)

SÖZ MECLİSTEN DIŞARI...

Geçenlerde televizyonda, Örsan Öymen arkadaşımızın ilginç bir programını izledik. Örsan, "Söz Meclisten Dışarı" adını taktığı programda siyasetçilerin özel yaşantılarını ele alıyor. Çeşitli partilerin ileri gelenlerini televizyon ekranında karşılaştırıyor. Araya sanatçılar da giriyor. Siyasetçilere sorular soruluyor.

Gerçi, televizyonda ilginç programlar yapmak Örsan'a pek yaramıyor amma, biz yine de bu programların devamını dileyelim okuyucular adına. Bilirsiniz, Örsan 12 Marttan önce de böyle güzel programlar düzenlerdi. Sonra:

Mart kapıdan baktırır kazma kürek yaktırır örneğinde olduğu gibi bu başarılı programcı da kapı dışarı atılıvermişti.

Hatırlarsınız, o günlerde, "bir gece ansızın" Musa Öğün adlı bir general TRT Genel Müdürlüğü'ne oturmuş, Örsan'a da:

Hayırlı yolculuklar kardeşim... deyivermişti. Yani, Mart pek hayırlı değil Örsan için amma, haydi hayırlısı yine de!

Neyse benim amacım, Örsan'a bu köşeden bazı öneriler sunmaktır. Bundan sonraki programa Süleyman Demirel'i çıkaracakmış.

Bakın bu program çok ilginç olur... Önce Demirel'e "pinpon" oynatsın Örsan. Sonra da Türk müziği söyletsin. Örneğin:

"Kimseye etmem şikayet ağlarım ben halime...

Titrerim mücrim gibi baktıkça istikbalime... şarkısı Demirel'e çok uygun gelir.

Programın bir özelliği de, günlük siyasetten hiç söz etmemektir. İşte bunun için Demirel'e:

Nasıl zengin oldunuz?... gibi sorular da sorulabilir Demirel; açık yürekle,

Zengin olmanın türlü-çeşitli yolları vardır Kanunlar zengin olmaya mani mi?.. Değil. Ben de çalışmış mıyım?.. Çalışmışım. Devlet kredi vermiş mi?.. Vermiş. Zengin olmak suç mu?.. diye sorar ve konu böylece açılır. Sonra da:

Ben bir küçük çobandım. Top oynadım acıktım. Yerde buldum bir erik. Ektim onu toprağa. Tohum ağaç oldu. Ağaç meyve verdi. Babam meyveleri sattı. Bize ikibuçuk milyon verdi... der ve ekler:

- İki yıl müteahhitlik yaptım. Yediyüzelli bin lira zarar ettim. Defterimde kayıtlıdır Partim kıratlıdır Bütün işlerim ayarlıdır...

Örsan araya girip sormalı:

- Boş zamanlarınızda ne yaparsınız?

- Müteahhitlik yaparım... diye cevap alır herhalde.

Demirel'den sonra, ekranlarda büyük bir özlemle beklenen siyasetçi hiç şüphesiz, Orta-Doğu ve Balkanlar'ın en büyük devlet adamı, ünlü düşünür, büyük sanatçı Cevdet Sunay'dır. Sunay'da ekrana çıkmalıdır...

Örsan konuyu yavaş yavaş açmalı ve...

- Efendim sizi İstanbul Teşvikiye Büyükçiftlik sokakta aradık. Biraz hava almaya çıktı. Şöyle "yeşilliklerde bir dolaşıp gelecek" dediler. Nihayet bulduk... diye sormalı Sunay'a.

- Oturduğunuz sokağın adı neden Büyükçiftlik sokak?.. diye sorular sormalı Örsan. Sunay'da anlatmalı.

Sonra başka konulara geçmeli... Sunay'a Türk ve dünya edebiyatı ile ilgili sorular sormalı ve bu konuşma "erovizyon" kanalı ile bütün dünya televizyonlarına verilmelidir.

Erbakan'ın programı da çok ilgi çeker galiba, Necmettin Efendi'nin programa katıldığı gün Örsan, Ankara'da Samanpazarı'ndan "gülsuyu" alıp stüdyoya dökmelidir.

- Sayın Erbakan boş zamanlarınızda ne yaparsınız?

- Üç kuluvallah bir elham okurum... der sonra "Nisa suresinden" bir parça okur galiba. Bunun için birkaç camiden de hafızlar alıp, onlara da sorular sordurmalı.

- Motor alırım, Suudi Arabistan'a satarım. Ondan petrol alırım, başkasına satarım. Renksizlere renk, dinsizlere din veririm. Allah kabul etsin. Amin. Elemtere fiş kem gözlere şiş...

Diyeceksiniz ki, bu kadar siyasetçi programa katılırsa, reklam programlarına yer kalmaz.

Onun da bir kolayı var... Programın arasında "Kuvvetli ve İnandırıcı" yönetimin Atatürkçü Başbakan'ı çıkar ve konserve reklamı gibi:

- Okuyun beni. Belgeler bendedir... der ve böylece Nihat Erim'i de görmüş olursunuz. Üstelik reklam programı da kaçırılmamış olur.

Aman Örsan, gözünü seveyim yap şu programı...

(Yeni Ortam, 28 Şubat 1975)

ÜS MÜ, TESİS Mİ?

Amerika Gizli Haberalma Örgütü CIA'nın eski başkanlarından şimdiki Savunma Bakanı James Schlesinger televizyonda yaptığı konuşmada:

Türkiye'deki askeri tesislerin kaybı bize çok pahalıya mal olacaktır. Bunlar kapanırsa Savunma Bakanlığı'nın haberalma imkanları daralacaktır... demiştir.

Amerikan Savunma Bakanı'nın bu konuşmasına bir "mim" koyarak "Dışişleri Belleteni" adıyla yayınlanan resmi yayın organında, eski Başbakanlardan Süleyman Demirel'in bir konuşmasını aktaralım. Belleten'in 19'uncu sayısının 79'uncu sayfasında, Demirel'in 3 Nisan 1966 tarihinde yapmış olduğu basın toplantısında söylediklerine bir gözatalım:

Türkiye'de yabancı devletlere ait üsler mevcut değildir. Türkiye'de NATO anlaşması ve ikili anlaşmalar gereğince savunma maksatlarına matuf tesisler vardır. Üs ile tesisi birbirinden ayırmak lazımdır...

Demirel'in:

Savunma maksadına mahsus tesisler olarak tanımladığı bölgeler, Amerikan Savunma Bakanlığı'nın emir ve komutası altındaki Amerikan üsleridir. Bu üslere, Türk askeri giremez. Bu üslere, orgeneral rütbesi taşıyan Türk yetkilileri de gire-

mez. Türk Genelkurmayı'nın denetleyemediği askeri üsler, hangi ortak savunmanın tesisleri sayılabilir?!..

Siyasal hayata, Amerikan Morrison firmasının temsilciliğinden istifade ederek atılan, seçim kampanyalarında Amerikan Devlet Başkanı Johnson'la çektirdiği fotoğrafları dağıtan Bay Demirel:

Türkiye'de yabancı devletlere ait üsler mevcut değildir... diyebiliyor; ama Amerika Savunma Bakanı:

- Bunlar kapanırsa Savunma Bakanlığı'nın haberalma imkanları daralır... diyor. Gerçek işte böyle en açık biçimde "sahiplerinin sesinden" bütün dünya kamuoyuna açıklanırken, bizler Türk yurtaşları olarak eski Başbakan'dan bu gerçekleri neden gizleme gereği duyduğunu açıklamasını isteme hakkına sahip değil miyiz?

Üs yokmuş, tesis varmış...

Demirel'in bu sözlerini de, kendi Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil, 6 Haziran 1967 günü Senato'da yaptığı konuşmada şöyle yalanlamıştır:

- Bunlar müşterek üs ve tesislerdir. Ve Türkiye'nin iradesi dışında ve Türkiye'nin menfaatleri, ile politikası ile bağdaşmayacak şekilde kullanılmaları asla mevzu-u bahis değildir...

Bu askeri bölgelerin adı "üs" olsa ne olacak "tesis" olsa ne olacak?!.. Önemli olan bu askeri bölgelere kimin komuta ettiğidir. Fakat Demirel bu iki kelimeden yararlanarak, Amerikan Savunma Bakanlığı'na ayrıcalıklar tanınmadığına herkesi inandırmak istiyor aklınca...

Doğan Avcıoğlu "Milli Kurtuluş Tarihi" adlı yapıtında, Türk-Amerikan ilişkilerini birinci elden kaynaklara inerek tek tek inceliyor. Üç ciltlik incelemeyi okuyunca Ulusal Kurtuluş Savaşı'mızdan sonra nasıl adım adım emperyalizmin pençesine teslim edildiğimizi belgeleriyle öğreniyorsunuz. Avcıoğlu anlatıyor:

Türkiye'nin Kore yiğitliği ABD'nin kararını pek etkilemese de ABD Genelkurmayı'nın "Türkiye'de üslere muhtacız" yargısı çok etkiler... Daha 1948 yılında Genelkurmay Başkanı General Bradley:

Karşı darbeler indirmemiz için, sahip bulunmadığımız üslere ihtiyacımız var. Hatta ittifaklarımız, herşeyden önce bize

sağlayacakları hava üsleriyle haklı görülebilir... der 12 Nisan 1948'de Ordu Bakanı Kenneth Royal "Topraklarımız yakınında üs kabul etmeyiz ama, düşman topraklarına yakın yerlerde üs isteriz" diye konuşur...

Bu konuda yine Avcıoğlu'nu dinleyelim:

- ABD, Orta-Doğu ve dünya çapındaki çıkarları yüzünden İncirlik Üssü'nü elinde tutmaya kesinlikle kararlı görünmektedir.

Apdi İpekçi Washington'da Pentagon yetkilileriyle bu konuyu konuşur:

İpekçi - Örneğin İncirlik Üssü'nden çekilseniz ne olur?

Pentagon - Bizim için felaket olur...

Bu konuda belge ve bilgi çoktur. Bunları teker teker buraya aktarmadan soralım yine de:

Türkiye'deki Amerikan üsleri kimin emir ve komutasındadır ve bu üsler Türkiye'nin kontrolünde değilse neden yıllarca bu gerçek Adalet Partisi Genel Başkanı Demirel tarafından ısrarla gizlenmiştir?

Türk milliyetçiliği, ulusal sınırlar içinde yaşayan tüm yurttaşların insan onuruna yaraşır yaşam düzeyine kavuşmalarını ve ülkenin yeraltı ve yerüstü kaynaklarının devlet eliyle Türk halkı adına işletilmesini ve ülkenin savunmasının öz kaynaklarımıza dayanılarak yapılmasını gerektirir.

Amerikan üslerini savunmanın "milliyetçilik" ile ilgisini açıklayacak bir "babayiğit" var mı bu Milliyetçi Cephede?..

(Yeni Ortam, 1 Mart 1975)

ŞU BELGEYE BAKIN...

1962 yılında, Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarı Korgeneral Fuat Doğu, Kayseri cezaevinde mahkumiyet günlerini geçirmekte olan Demokrat Parti eski milletvekillerinden birinden ilginç bir mektup aldı. Mektup şöye başlıyordu:

- Muhterem Efendim. Şifahi görüşmemizde mutabık kaldığımız veçhile fikirlerimizi yazılı olara arzediyorum. Şahsım hakkında kafi malumat sahibi bulunulduğu düşüncesiyle kendimden bahsetmeyi zait addetmekteyim. Ancak 25 seneyi

bulan gazetecilik hayatımda ve demokratik rejim tatbikatından beri siyasi hayatımda, memleket ve millet menfaatlerini ön planda mütalaa ettiğimi ve bu yolda açık veya gizli hiçbir faaliyetten geri durmadığımı herkesten evvel servisin bildiği kanaatını taşımaktayım...

Görüldüğü gibi bu eski milletvekili, 25 yıllık gazetecilik hayatında bazı "gizli" çalışmalar yaptığını bunun da Milli İstihbarat Örgütü'nce bilindiğini anlatmakta ve:

Düşünce ve kanaatlarımın kaynağı bu olunca da yeniden neşriyat hayatına başlamadan önce müşahedelerimi ve neşrini düşündüğüm gazeteme vereceğim istikametleri hülasa olarak bildirmekte faide mütalaa ediyorum... diyerek, cezaevinden çıkar çıkmaz yayınlamayı düşündüğü günlük gazete için Milli İstihbarat Örgütü'nün yardımını istemektedir. DP milletvekili devam ediyor:

- Zira öteden beri "sevis"e karşı yaptığımı zannettiğim hizmetlere yenilerini ilave etmek imkanını bulduğum takdirde geçen çeyrek asırlık mesleki tecrübemle, politikanın hazin sonu ve Yassıada mahkumiyetinin verdiği gerçekçi düşünce ve kanaatların mahsulu olan fikir istikametimin milli menfaatlere hizmet yolunda faideli olacağına kani bulunuyorum...

Eski milletvekili, mektubunda birlikte mahkum olduğu Demokrat Partili milletvekillerini Milli İstihbarat Örgütü Müsteşarı'na şikayet ettikten sonra:

Bir yanda maddi ve manevi yaralar almış insanların üzerinde yapılagelmekte olan siyasi spekülasyonların, bende de sosyal adalet sloganı ardına gizlenmiş komünizm faaliyetinin... arttığını söyleyerek kendisine mali yardım yapılarak bir gazete çıkarmasının sağlanmasını istemektedir. Eski milletvekili:

Propaganda hissi vermeden devamlı aydınlatıcı antikomünist neşriyat yapmak. Komünizm tehdidi karşısında iş sahiplerini ve vatandaşları bir "Cephe" halinde toplamak yolunda makale ve aydınlatıcı yazılar... Bu yolda çalışmak üzere mutemet gazeteci arkadaşlar seçerek komünizm hareketlerini yakından takip imkanı bulmak... gibi "hizmetler" karşılığında Milli İstihbarat Örgütü'nden para yardımı istemektedir. Eski milletvekili, mektubunda "Kürtçülük" sorununa da değinerek:

Hatırlarda olduğu üzere, 1958 yılında Paris'te tesadüfen tanıştığım Kamuran Bedirhani'den NATO yetkilileri kademe-

sindeki 1957 toplantısı münasebetiyle gelen o zaman ki Birleşik Amerika Dışişleri Bakanı Foster Dallas'a Kürt meselesine dair uzun bir muhtıra verdiğini ve bir mülakat temin ederek uzun müddet görüştüğünü bildirmiştim. Bu mevzua karşı dikkat ve hassasiyetimi belirtmek üzere yukarıdaki hadiseyi arz etmiş bulunuyorum. Aynı sebepledir ki, Kayseri Cezaevi dahilinde uyanıklığımı devam ettirdim ve ilerde faydalı olurum ümidiyle münasebetler düzenledim...

Eski milletvekili, birlikte mahkum olduğu arkadaşları hakkında da Milli İstihbarat Örgütü'ne bilgi verdiğini böylece anlattıktan sonra:

Bence eski iktidar mensuplarının politikadan uzak tutulabilmeleri ancak ihdas edilebilecek manevi bağ ile mümkün olur kanaatindeyim. Ayrıca devamlı irtibat tesis edildiği takdirde, sağa sola kaymalar, politikaya fiilen katışla arzuları kolaylıkla önlenebilir ve takip olunabilir.

Eski milletvekili, bu konuda, Demokrat Partililerin yeniden siyasal hayata girmeleri için de çalışmalar yapmak istediğini, ancak bunun için kendisine mali yardım yapılması gerektiğini anlatmaktadır.

Eski iktidar mebuslarını gazeteye bağlayarak, bunların müfrit politikacılara alet olmaları ve fiili politikaya karışmalarını önlemeye çalışmak... İfrat hareketler nereden nereye gelirse gelsin karşı koymak... İç politikada huzurun ve kardeşlik havasının tesisi yolunda neşriyat yapmak... Komünistlerin bu cenahta yapacakları hareketleri önlemek ve bunlara karşı koymak...

Eski milletvekili mektubunun sonunda Milli İstihbarat Örgütü Müsteşarı'ndan şunları istemektedir:

- Gazetemin yeniden neşriyata başlayabilmesi için gerekli mali imkanlara sahip olmadığım malumdur... Önce bana yeniden devletime hizmet imkanını verebilecek yolu aramakta fayda gördüm. Bu maksatla gazetemin yeniden neşriyata başlayabilmesi için tahakkuku elzem hususları aşağıda arz ediyorum:

- Havadis, Güneş Matbaacılık A.Ş. Matbaası'nın kiralanması, neşredilecek gazetenin diğerleriyle rekabet edecek evsafta olmasını temin edecektir. Gazetenin intişare başlamasıyla beraber "İstanbul Ekspresi"nin mücbir sebeple kapandığı tezi desteklenerek derhal resmi ilan alabilmemiz temin olunmalıdır. Yapılacak mali yardım büyük bir gazetenin çıkışını temin

edecek çapta olmalıdır. Çıkıştan sonrakı devreyi ben temin edeceğimi umuyorum. Bankalardan kredi kolaylıklarının temini... Bu hususların bazılarının temini servisle irtibatımızın meydana çıkacağı endişesini doğurabilir. Ancak şifahi görüşmemizde bir mahzur olmayacağı hususunda kanaata varılacağını tahmin ediyorum. Bütün bu düşünce ve programlarımızın tahakkuk edebilmesi, şüphesiz işbirliğimizin tam bir gizlilik içersinde kalmasıyla mümkün olacaktır. Bu bakımdan gerekli tedbirin alınacağına emin olarak talimatınıza intizar ediyorum. En derin saygılarımla...

Bu mektubun altındaki imza, Demokrat Parti eski milletvekillerinden "Mithat Perin"indir. Mithat Perin şimdi. Anadolu Ajansı Yönetim Kurulu Başkanlığı yapmaktadır Bu Ajans, TÖB-DER'in düzenlediği yasal toplantıların, "Bizim Radyo" adlı komünist yayın organından alınan "talimat uyarınca" düzenlendiğini yaymıştı. Böylece, "hariçten gazel okuyan" bu "münasebetsiz" radyo, bir kez daha ülkedeki sağcılara kullanılacak "koz" vermekteydi.

Bu mektup, Yassıada Yüksek Soruşturma Kurulu Üyesi Doğan Tanyeri tarafından 1971 yılında "Devrim" Gazetesi'nde yayınlanmış, ancak olay 12 Mart'ın tozu ve dumanı altında unutulmuştu. Şimdi bu mektubu yeniden kamuoyuna sunuyor ve "sağcılık", "milliyetçilik", "antikomünizm" adına hangi tür ilişkiler kurulduğunu "sahibinin sesinden" açıklıyoruz.

(Yeni Ortam, 3 Mart 1975)

AKSOY'UN AK KİTABI

Bazıları için:

-Saçını, sakalını değirmende ağartmamıştır derler Profesör Muammer Aksoy, işte tam bu söze uygun olan bilim adamlarımızdandır Muammer Aksoy, saçlarını yıllarca, yılmadan, usanmadan yaptığı demokrasi ve hukuk devleti savaşında ağartmıştır Demokrat Parti döneminden 12 Mart faşizmine kadar bütün baskı yönetimlerine karşı bıkmadan, usanmadan amansız bir savaş veren Aksoy, bu günlerde "Devrimci Öğretmenin Kıyımı ve Mücadelesi" adlı iki ciltlik yapıtıyla Türk kamuoyuna yeni belgeler ve bilgiler sunmaktadır

Aksoy'un "ak kitabı" bu...

Kitabının ilginç bir serüveni var. Aksoy, öğretmen boykotu üzerinde küçük bir inceleme yapmak amacıyla hazırlanmaya başlamış, ancak konunun önemi, kitabın kapsamını da genişletmiştir. Aksoy, Demirel dönemini kitabında "öğretmenlerin kara dönemi" olarak adlandırırken, 12 Mart'tan sonra sahte bir ihbar mektubuna dayanılarak tutuklanmış ve kitabın basılmakta olan nüshalarına sıkıyönetim el koymuştur. Aksoy, özgürlüğüne kavuştuktan sonra kitabı tamamlamış ve Erim dönemi için:

Öğretmenin kapkara dönemi... tanımını kullanmıştır "Erimsel-Melensel dönem" kavramı da böylece Aksoy'un kaleminden Türk kamuoyuna duyurulmuştur.

Kitap, tam 1298 sayfadan oluşmuş ve iki cilt olarak yayınlanmıştır. Öğretmen boykotları, bunların siyasal ve hukuksal değerlendirmeleri, öğretmen kıyımları, grev hakkı, tek tek, olay olay incelenmiş ayrıca olaylarda adı geçenler için derli toplu bir dizin de yapılmış. Öyle ki, hangi olayı araştırmak istersen, bunu "içindekiler" bölümünden saptayabiliyorsun, kıyıma uğrayan herhangi bir öğretmen de, "dizin" bölümüne bakarak kendi adını kolaylıkla bulabiliyor. Siyasal olaylar ve bunların hukuksal yorumları tam bir titizlikle ortaya konulmuş. Karaman olaylarından Kayseri olaylarına kadar, devrimci öğretmenlere karşı girişilen faşist saldırılar ve bunların amaçları ve bu saldırganların arkasındaki siyasal iktidarlar, Aksoy'un incelemesinde bir "suçüstü tutanağı" gibi olaylarla ve belgelerle saptanmış.

Kitap, Türk öğretmeninin "ak kitabı"dır. Devrimci öğretmenin savunmasıdır. Gerici iktidarlar için yazılmış bir çeşit iddianamedir...

Aksoy, hukuk alanında titiz bir araştırmacı olması yanında aynı zamanda bir "siyasi polemik" ustasıdır da. Sizlere Aksoy'un kitabından bazı parçalar aktaralım:

Profesör Muammer Aksoy, Nihat Erim'in "bilimsel kariyerini" şöylece açıklamaktadır:

- Nihat Erim, 1936'da İstanbul Hukuk Fakültesi'ni bitirmiş, 1938'de Devletler Hukuku alanında doktora vermiştir. Kendisi 1941'de Ankara Hukuk Fakültesi'nde profesör olarak görünmektedir. Hiç asıstanlık yapmamış ve doçentliği "atom çağına" yaraşır baş döndürücü bir hızla geçmiş ve kendisi üstün yeteneklerinden ötürü hemen profesör sayılmıştır. Bilindiği üzere,

o zamanlar üniversite özerkliği mevcut olmadığından, iktidarın "profesör oldun" dediği her kişi profesör oluveriyordu... Nihat Erim adındaki vatandaş "sözlerine özel bir önem verilmesi için" durmadan "kendisinin üniversite profesörlüğü yapmış ve bu payeyi elde etmiş" bir bilim adamı olduğunu belirttiği Anayasa değişikliğini paldır küldür sağlayacağı günlerde buna bir de hiç yapmadığı Anayasa profesörlüğünü eklediği- için kendisinin nasıl profesör sayıldığının bilinmesinde toplumumuz için yarar görmekteyim. Kendisi, Hukuk Okulu'nun Adalet Bakanlığına bağlı olduğu zamanda bir "göreve alınış sınavı" ile ve Prof. Bozkurt'un derslerine -onun yanında oturarak- 1-1.5 yıl devam ettikten sonra, Bozkurt'un istemi ve Profesörler Kurulunun "evet" demesi ve zamanın Adalet Bakanı'nın da tasdik etmesi üzerine profesör oluvermiştir; işte o kadar...

Prof. Aksoy, Erim için:

Osmanlı döneminde "paşalık" beşikte iken verilebildiği gibi, "alimlik" de beşikte iken bir kişiye hibe ediliyordu... diyerek, bu anlı şanlı profesör başbakanın profesör etiketini çekip kaldırıyor kitabında.

Erim, 1968 boykotları için neler demişse, Aksoy bunları da birer birer tutanaklardan ak kitabına aktarmış. O zamanlar boykotları şöyle savunmuş Erim. Alın bir "ibret" belgesi:

- Bugün bu genel görüşmenin Büyük Meclis'te yapılmasına fırsat hazırlayan, gençlerimizin son günlerde giriştikleri "boykot" ve "işgal" hareketleridir. Hemen şunu söyleyeyim ki, gençlerimizin bu davranışlarında, biz takbih edecek, ayıplanacak hiçbir nokta görmemekteyiz... Gençlik hareketleri başarı kazandığı zaman bilmek lazımdır ki, yurdun tümü, milletin büyük çoğunluğu gençlerle beraberdir ve onun için başarı kazanmaktadır... Üniversite öğrencileri 18-25 yaşlarındaki çocuklarımız, eğer tıpkı bizim gibi düşünür olurlarsa, o zaman bu millet ilerlemez... Ben Hukuk Fakültesi'nde nacizane profesörlük ettim. Tek parti devri idi. Ve o tek parti devrinde kamu hukuku okuturdum. Ve derste şöyle söylerdim: İdare edenler, idare edilenlere zulmeder ve bu zulüm devamlı hâl alırsa, içtimai mukaveleyi idare edenler bozduğuna göre, idare edilenlerin ayağa kalkması bir hak olur. Ben bunu tek parti devrinde Ankara Hukuk Fakültesi'nde söyledim. Kitabıma yazdım. Hiç bir takibata uğramadım...

"Direnme hakkı"nı 1942 yılında yayınladığı "Kamu Hukuku" kitabında şöyle açıklamış Erim:

- Umumi bir ayaklanma ile devirmek hakkı milletten esirgenemez. Bunun aksi kabul edilseydi tarihte gördüğümüz ihtilal ve inkilapların hiçbirisi yapılmamalı idi... Tazyike mukavemet ve isyan hakları, fertlerin, milletlerin meşru müdafaa hakları olarak kabul edilmelidir

Aksoy'un aktardığı bu satırları okuyunca:

- İyi ki, 12 Mart'tan sonra Erim'in sözleri tutulmamış. Yoksa Erim hangi darağacında can verirdi... diye düşünmekten alakoyamadım kendimi.

Profesör Muammer Aksoy'un "ak kitabı" bütün öğretmenlerin ve ilerici aydınların Türk kamuoyuna sundukları bir bildiri gibidir...

(Yeni Ortam, 4 Mart 1975)

ÇANKAYA'NIN SESİ...

Cumhurbaşkanı Sayın Fahri Korutürk'ün yaptığı son radyo-televizyon konuşması, sorumluluğunu bilen bir devlet adamının haklı eleştirileri ve uyarılarını taşımaktadır Korutürk:

Tarihte görülmüştür ki, "özgür demokratik rejimin" bir memlekette yerleşebilmesi için zaman içinde ağır bedeller ödenmesi gerekmektedir Ve hatta bu bedeller sonunda başarı sağlanamazsa, zihinlerde ülkenin kimin tarafından idare edileceği sorunları doğmakta ve totaliter rejime hasret uyanmaktadır... derken, ülkemizde genel seçimlerden sonra yaratılan "iktidar boşluğunun" bu "kaos"dan sonra "totaliter" rejimle doldurulmak istenecceğini, hiç olmazsa, tarihte böyle örneklere rastlandığını anlatmak istiyor.

Faşizmin "denklemi" bellidir: "İktidar boşluğu" yaratılacak, bu boşlukta "anarşizm" kol gezecek, bundan sonra da otorite özlemleriyle devlet bir silahlı azınlık tarafından yönetilecek! "Milliyetçi Cephe" son aylarda sistemli ve kasıtlı olarak, adım adım bu "denklemin" öğelerini oluşturmaya çalışmaktadır Sayın Cumhurbaşkanımız soruyor:

Bana, "Harp içinde miyiz" diye sormayınız. Ben sizlere bugün "Barış içinde miyiz" diye soruyorum...

Bu soruyu, birçok yurttaşımız da aynı açıklıkla birbirlerine sormaktadır. Korutürk, son konuşmasıyla halkımızın endişelerini de dile getirmiş ve gerçeklere tam bir olgunluk ve cesaretle parmak basmasını bilmiştir.

Ülkemizde her namuslu ve yurtsever aydına yapıldığı gibi, Sayın Cumhurbaşkanımıza da saldırılar başladı. Önce Bay Demirel, ondan sonra da Milliyetçi Cephe'nin yayın organları Sayın Kortürk'ü "totaliter heveslere" sahip olmakla suçladılar

Herkes elini vicdanına koyarak düşünmelidir

Sayın Korutürk'ü bu uyarı ve önerileri için suçlayanlar, 12 Mart 1971 günü ellerine tutuşturulan bir "muhtıra" ile iktidardan uzaklaşıp, sus pus olanlardır. Bunlar, sıkıyönetim döneminde her türlü eleştiriyi silah zoruyla bastırdıktan sonra Anayasa'yı "tagyir, tebdil ve ilga" edenlerdir Yine bunlar, Erim-Melen ve Talu hükümetlerini Anayasa'ya uygun bulup, bu hükümetlere katılanlardır Şimdi bütün bunların unutulduğunu sanarak demokrasi ve özgürlük "havariliğine" özeniyorlar.

Şunu unutuyorlar: Ne papaz her zaman pilav yer: ne de usta hırsız ev sahibini her zaman bastırabilir

Hangi siyasal görüşte olursak olalım, Korutürk'ün iyi niyetli çabalarını görmezlikten gelebilir miyiz? Bir buçuk yıldır, parlamentoya dayalı bir hükümet kurulması için, siyasal parti liderleri kaç kez Çankaya'ya çağrılmıştır?

Kur...

- Kurmam...
- Başkası kursun...
- İzin vermem...

Son ayların "diyalogu" sadece budur Bu kadar sorumsuzdur siyasetçilerimiz. Kıbrıs'ta savaş koşulları sürüp gidiyor Ege'de kıta sahanlığı tartışmalarını silah yoluyla çözmek isteyen faşizm heveslileri darbe yapmayı bile denediler Bütün bunlara karşı "Milliyetçi Cephe" adlı gerici ve tutucu kalabalığıysa ülkemizde "Anarşi"nin toplum yaşantısına egemen olması için elinden geleni yapıyor.

Öte yandan Celal Bayar, Çiftehavuzlar'daki evinde "İkinci Cumhurbaşkanı" gibi, partileri kabul edip toplantılar yapıyor çözüm yolları öneriyor Bayar'ı Cumhurbaşkanlığı'ndan indirip

Yassıada'ya kapatan ihtilalin spikeri Albay Türkeş, şimdi bu eski Cumhurbaşkanı'nın önünde "esas duruşa" geçerek hizmet arzediyor. "SS" ve "SA" heveslileri sokak ortalarında adam boğazlıyor, güneydoğu illerimiz de"Alevi-Sünni" tartışmaları kanlı kavgalara dönüştürülüyor Bütün bunlara karşı Sayın Korutürk:

Bana "Harp içinde miyiz" diye sormayınız. Ben sizlere bugün "Barış içinde miyiz" diye soruyorum... demektedir. Yerinde bir soru değil mi bu?

Korutürk:

- Cumhurbaşkanı bu görevi nasıl ifa edecektir, edebilecektir? Bunu vatandaşlarımın vicdanlarında temiz yürekle değerlendirmelerini istiyorum... derken, kendisine düşen görevin bu koşullarda nasıl yerine getirileceğini de soruyor.

Şüphesiz Sayın Cumhurbaşkanımız, özgürlükçü demokratik sistemin yaşatılması için var gücüyle çabalamaktadır. Bu görevi yaparken, bizlerin bildiği ve de bilmediği bazı etkenlerin ve endişelerin de olabileceğini gözden uzak tutmamak gerekmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın son demecini, devletine, demokrasiye ve ulusa karşı duyulan sorumluluk ve bağlılıkla yapılmış bir görev olarak niteliyoruz. Çankaya'da, sorumlu bir devlet adamının varlığı, demokrasiye yürekten inananlar için bir güvence kaynağıdır...

(Yeni Ortam, 5 Mart 1975)

PİŞMANİYE...

Bir hukuk doçentince kaleme alınan şu satırları birlikte okuyalım:

- Dünden bugüne faşist örnekler ve bunlara karşı gerçekleştirilen kavgalar, bize bazı sonuçlara varmak olanaklarını sağlamaktadır. Faşizme karşı savaşmanın sosyalistler için şaşmaz bir görev olduğu açıktır Faşizme karşı kavga veren, bunu en bilinçli ve sosyalist düzeni amaçlar biçimde gerçekleştirmek zorunda olan sosyalistlerin bu kavga süresince, özellikle geri bırakılmış ülkelerde, diğer sınıf ve tabakalarla "ittifak" kurmaları da zorunluluk olarak belirmektedir Bu konuda sanırız ki, fa-

şizme karşı ittifak kurulup kurulmayacağı tartışması gereksiz ve zararlı bir çekişme olcaktı. Faşizme karşı devrimci halk cepheleri kurulacaktır. Üzerinde durulması gereken konu somut koşullar ve yapılar içinde "devrimci halk cephelerinin" kurulma koşullarını saptamak, cephe içindeki sınıfsal güçlerin yapısını bilmek, devrimci yöntemleri araştırarak "işçi-köylü iktidarının" kurulmasına yönelik "cephe" taktiklerini son amaca yönelik biçimde ele almaktır. Dünyadaki örneklemeler bize göstermiştir ki, "halk cepheleri" faşizme üztün gelse ve halk iktidarına yaklaşsa bile, sosyalist devrim kendiliğinden oluşmamakta ve devrimci gelişim yer yer yüzgeri edip "gerici" siyasi düzenlemelere varabilmektedir. Bunun örneğini kendi Ulusal Kurtuluş Savaşı'mız açısından, savaş sonrası gelişim ve bugün vardığımız noktada bulabilmeliyiz... Halk cepheleri sınıflararası bir ittifak sonucu kurulurken bu sınıfları biraraya getiren unsur, bunların "emperyalizme" ve "faşizme" karşı oluşlarıdır Bu açıdan, işçi sınıfı ideolojisini benimsemiş proleter sosyalistler için "cephe"yi sadece emperyalizme ve faşizme karşı bir araç olarak ele almamak gerekir. Böyle bir anlayış proleter sosyalistleri burjuva kuyrukçusu yapabilir... Proleteryayı, kendi sınıfsal iktidarına yaklaştıracak olan "halk cephesi", devrimci ve öncü proleteryanın, antiemperyalist ve antifaşist kavganın proleterya devrimine yönelişinin bir aracı olarak kabulü zorunludur...

Bu satırları okuyup:

- Kim bu hukuk doçenti "proleter sosyalist?.. diye düşünüyorsanız, hemen açıklayalım: Bu satırlar, İstanbul Hukuk Fakültesi Ceza Hukuku Doçenti Dr. Çetin Özek'in "Faşizm ve Devrimci Halk Cephesi" adlı kitabından alınmıştır. Özek, "Türkiye'de Gerici Akımlar" "Nurculuğun İçyüzü" "141-142'nci Maddeler" "Direnen Faşizm" gibi kitapların yazarıdır. 12 Mart döneminde "Gizli Komünist Partisi" kurmak, "halkı suç işlemeye tahrik" eylemlerinden dolayı gözaltına alınarak tutuklandı. Dört beş aylık tutukluluktan sonra serbest bırakılan "keskin proleter devrşmci" ve "işçi sınıfı savaşçısı" Milliyet Gazetesi'nde yayınladığı yazılarda, sağcı öğretim üyelerine dip notları düşerek, savunduğu bütün görüşleri yadsıdı ve 12 Mart yönetimini övdü. Fakat bütün bu çabalarına rağmen yine de iki yıl hapis cezası aldı. Dosya Yargıtay'dayken, Af Yasası çıktı ve böylece cezadan kurtuldu.

Bu "halk cephesi" kuramcısı, bu "halk savaşı" militanı, bu "proleter devrimci" yazdığı şu satırları da unuttu:

- İşçi sınıfı partisi her bölgede, her yörede, her fabrikada birleşik cepheyi kurmak, işçi sınıfının eylem birliğini sağlamak ve bu eylem birliğini faşizme karşı, sınıf düşmanlarına karşı bir silah olarak kullanmak zorundadır. İşçilerin faşizme karşı sınıfsal çıkarlarının bilincine varıp bu çıkarları savunması, proleterya birliğinin de ilk temel unsuru olacaktır...

Evet, bu satırların yazarı Doç. Dr. Çetin Özek, 12 Mart dönemindeki dört-beş aylık tutukluluktan sonra, "Hürriyet Gazetesi"nin "kurmayları" arasına katıldı. Bu gazetenin hem hukuk, hem de bir çeşit siyasal danışmanlığını yapmaktadır şimdi.

Bugünlerde profesör olacak Özek. "Hocası" Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer ve Prof. Dr. Sahir Erman'ın önünde "profesörlük cübbesi" giyecek. Bir de kitap hazırladı bunun için. Adı: "Basın Suçlarında Ceza Sorumluluğu" Özek bu kitabında, yazışleri müdürlerinin ceza sorumluluğunun bugünkü gibi sürüp gitmesini savunarak, hocası Profesör Dönmezer'den de katı ve totaliter görüşleri savunuyor Hocası Dönmezer:

Yazışleri müdürlerinin sorumlu olmaları Anayasa'ya aykırıdır derken Özek;

- Hayır Anayasa'ya uygundur... diyebiliyor.

Özbek'in şu satırlarına da göz atalım:

"Ortanın solu" politikası, devrime karşı "güvenlik sübabı" görevini, parlamenter alanda gerçekleştirilen ve temelde anti-emperyalist niteliği bulunmayan bir küçük burjuva hareketidir AP'nin işbirlikçi burjuva iktidarının yıkılmasıyla bütün sorunların çözümleneceği yanlışına dayanan bu hareket, "düzen değişikliğinin" sınıfsal ve üretim ilişkileri yapısına ilişkin nitelikleri hiçe sayarak, klasik "sosyal demokrat" ihanetini tekrarlamaktadır

Özek kitabını:

Örgütlenme hakkını elde etmek, fiili ve hukuki saptırmalara karşı direnmek, yasaları zorlamak ve partisine kavuşmakla birlikte "devrimci, antifaşist halk cephesi" içinde öncülüğü kazanmak zorundadır Zafer, işçi sınıfının ve onun ideolojisini benimseyenlerin olacaktır cümlesiyle bitirmektedir.

İnsanlar baskılar karşısında inançlarından dönebilirler Bunların örneklerine çok rastlanmıştır Baskıya karşı her insan aynı

dirençle karşı koyamaz. Özek'in "dramı" bir ölçüde böyle yorumlanmalı.

Fakat, toplum önünde en keskin devrimci görüşlerin sahipleri bu inançlarını, cami avlularına bırakılmış çocuklar gibi terkedip kaçamazlar! Yazılan her satırın, halk önünde, aydın önünde ve emekçi sınıflar önünde bir sorumluluğu vardır. Şimdi bu sorumluluğun bilinciyle soruyoruz:

- Bay Özek, devrimci inançlarınızdan döndükten sonra özel yaşamınızda bir değişiklik oldu mu? 12 Mart 1971 öncesi servet beyanınızla, bugünkünü açıklar mısınız?

(Yeni Ortam, 6 Mart 1975)

ALAFRANGA SAĞCILAR

Bugün bir ilginç konuya değinelim, ne dersiniz? Sağcılığını türleri üzerinde duralım hep birlikte: Aman sakın korkmayın, öyle "aşırı sağ-aşırı sol" diye başlayıp:

Şu der ki... bu der ki... diye bilgiçlik gösterileri yapmayacağım. İzninizle sağcıları ikiye ayıracağım; "alaturka sağcılar- alafranga sağcılar..."

"Alaturka sağcılar" din, iman, şanlı tarih, ecdatlarımızın kanı gibi gerekçelerle düzenin böylesine sürüp gitmesini isteyen gericilerdir. Nurcular vardır. Süleymancılar vardır. Ticaniler vardır. Irkçılar vardır Nakşibendiler vardır. Bunların işleri güçleri;

Din iman elden gidiyor... diye "ilerici" düşünceye saldırmak ve sermaye sınıfının bilinçli ya da bilinçsiz uşaklığını yapmaktır. 14 Ekim seçimlerinden sonra MSP-CHP yakınlaşması söz konusu olunca, bazı seçkin aydınlarımız sosyal bilimlerde bir süre arkeolojik araştırmalar yaptıktan sonra:

- Ezilmişlikten kurtuluşu metafizik yollarda arayanlar diye Erbakancıların ilericiliğini kanıtlamaya çalışmıştı. MSP ortaklığı son bulunca bu "teoriler" de alaşağı ediliverdi. Siyasal yanlarıydı bu...

Bu "alaturka sağcılar" yanında bir de "alafranga sağcılar" vardır. Bunlar, bir kaç yabancı dil bilirler, kolejlerden mezundurlar. Avrupa görmüşlerdir Paris'te. Newyork'ta, Londra'da

yaşamışlardır. En güzel şarabın tadını, en güzel kadının giyimini de en iyi onlar bilir. Üstleri başları çiçek gibi tertemizdir En pahalı restoranlarda yemek yiyip, en lüks otellerde kalırlar.

İşasamıdırlar. Üniversite profesörüdürler! Gazete yöneticisi ve yazarıdırlar... Her devirde ayakta kalmasını becermişleridr. Çünkü düzen onların düzenidir. Kendi aralarında "alaturka sağcılarla" alay ederler, fakat siyasal alanda bunları güzelce kullanırlar.

Efendim ben Paris'teyken... diye başlarlar Fakat Paris'teyken bulundukları kentin siyasal özgürlük havasından bir yudum paylarını almamışlardır hiç.

Biçimsel görünümleriyle, "alaturka sağcılarla" "alafranga sağcılar" birbirlerinin tam tersidirler. Fakat sınıfsal açıdan birbirlerini tamamlarlar.

Bir de kendilerini "Marksist" sanan "alafranga sağcılar" vardır. Bunlar da, yazılarında, en anlaşılmaz biçimde yorumlar yapıp, işleri arap saçına çevirirler.

1970'lerin Türkiye'sinde yığınsal sorunlar, toplumsal dinamizmin hiç değişmez sürecinin geleneksel kalıplarını zorlarken... diye bilmece üstüne bilmece yazıp:

Liberal kapitalist AP... yargısıyla Demirel'in ilericiliğinden bile söz açarlar. Demirel'i "çağdaş sağcı" diye selamlayan düşünce de bu görüşlerden kaynaklanmaktadır. Aslını sorarsanız, gerçek "çağdaş" sağcılar bunlardır!

Bunlardır da, birtakım Marksist sözcüklerle karıştırılmış kavramlarla bir çeşit "aşure" hazırlayıp kamuoyu önüne sürerler

Öylesine kafa karıştırır ki bunlar...

Bir bakarsınız, "Marksizm'i" hiç kimseye bırakmazlar Bir bakarsınız, düzene karşı en geleneksel kesimlerin kaba kuvvet gösterilerini bile ilericilik adına hoşgörü ile karşılayıp, bir de bu "özlemlere" yeni yeni adlar bulurlar.

Alafranga sağcıların, iş ve sermaye çevrelerindeki sözcüleri, neyin ne olduğunu, sizden benden iyi bilirler. Sınıfsal çıkarları, "alaturka sağcılarla" işbirliği yapmayı gerektirdiğinden toplumun gelenekçi kesimleriyle birliktedirler. Bunlara söyleyeceğimiz birşey yok.

Marksizm adına sağcılık yapanları, uzaktan yakından tanıyoruz. İyi insanlardır. Fakat kafa düzenlerini bir türlü kuramamanın sıkıntısı içinde "beyinsel-jimnastik" yaparak yazı yazarlar. Sorarsanız:

Yığınların sosyo-politik özlemleri, sanayici-toprak sahibi çelişkisi, AET ilişkileri, ABD-AET çelişkisi... diye bin türlü reçetelerle "kavram anarşizmini" yoğunlaştırırlar.

"Alaturka sağcılar", gözler önündedir. Bunlar kimlerdir herkesçe bilinir Ya "Alafranga sağcılar" öyle mi?.. Batıcılık ve çağdaşlık görüntüleri arkasına saklanmıştır bunlar.

"Alafranga sağcılar" kimler, tanıdınız şimdi değil mi?

Evet, evet, onlar...

(Yeni Ortam, 7 Mart 1975)

DEMOKRASİNİN NİMETLERİ...

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Yönetim Kurulu'nda kimler var hiç merak ettiniz mi? Devletin payı olan anonim şirketler ve iktisadi devlet teşekkülleri, siyasal iktidarın rengine göre bir sürü siyasetçiyle doldurulmuştur.

TPAO'dan bir örnek verelim: Buyurun yönetim kurulu üyelerini: Turgut Göle, Naci Asutay, Tayyar Emre, Ruhi Ahıskalı, Süreyya Koç.

Turgut Göle ve Süreyya Koç, Milliyetçi Güven Partisi'nin pek sayın üyeleridir. Erimsel-Melensel dönemde, bu "milliyetçi" yuttaşlarımıza vatana, millete yaptıkları büyük hizmete karınca kaderince bir karşılık olmak üzere yönetim kurulu üyeliği verilmiştir.

Turgut Göle, petrol üretiminden anlar mı? Anlamaz... Süreyya Koç anlar mı? O da anlamaz... Çok partili düzenimizin arpalıklarıdır buralar. Her siyasal iktidar kendi adamlarını hemen yerleştiriverir böyle yerlere. Sonra gelsin paralar...

İPRAŞ Yönetim Kurulunu da tanıtalım: Selahattin Özkan, Raşit Ceylan, Ferhan Sanlav, Hamza Batuk, Turgut Öğmen.

Gelelim Türkiye Elektrik Kurumuna...

Behçet Yücel -ki bu, eski Genel Müdür Mehmet Erdemir'in sıkıyönetimde tutuklanması için ihbarda bulunmuştur- Emin Bozoğlu, Hüseyin Tekinel ve Nermin Neftçi.

Türk kültürünün "medar-ı iftiharı" gelmiş geçmiş Türk kadınlarının en kültürlüsü, Kültür Bakanı Nermin Neftçi de, Bakan olmadan önce yüksek kültürüyle Türkiye Elektrik Kurumu

Yönetim Kurulu üyeliği yapıyordu. Erimsel-Melensel dönemde Nermin Hanımefendi de, bir yönetim kurulu üyeliği kapmıştı.

Nermin Neftçi, kültürlü olmasına çok kültürlüydü, ama bu kültür hazinesi içinde doğal ki, elektrik üretimiyle ilgili bilgiler bulunmamaktaydı. Olsa olsa:

- Cereyan... denilince hanımefendi.

- Aşırı cereyan... diye karşılık verecek kadar elektrik üretimiyle ilgili olabilirdi ancak.

Cumhuriyetçi Güven Partisi'nın, olağanüstü dönemde nasıl köşe kapmaca oynarcasına oraya buraya adam yerleştirdiğini kanıtlamıyor mu bunlar?

TRT Yönetim Kurulu üyeliği de böyle oldu. CHP iktidardayken ne TRT Yönetim Kurulu'na adam atayabildi ne de Erimsel-Melensel dönemde atananları değiştirebildi. Irmak Hükümeti gelir gelmez emekli McCarthist tümamirallerden Sezai Orkunt'u TRT Yönetim Kurulu üyeliğine gönderiverdi. Arkasından da 12 Mart döneminin ünlü İsmail Arar'ını Etibank Yönetim Kurulu üyeliğine atayıverdi.

Bütün bunlar "milli birlik ve beraberlik ruhu içinde" olup bitiyor...

Petkim, Petrokimya Anonim Şirketi Yönetim Kurulu üyelerini de tanıtalım: Selahattin Özkan, Hasan Çil, Raşit Ceylan, Celal Şardan, Hamza Batuk, Muhtar Uluer, Ahmet Kerse, Ali Cüceoğlu, Adil Aktuğ, Sabahattin Temman, Ömer Nebi Alhan, Veysel Ergun, Turgut Boztepe, Sabri Ceyhan.

Bunlardan bazıları değiştirilmiştir. Fakat yerlerine yine onlar gibi birileri atanmıştır. Alın Veysel Ergun'u... Ergun emekli generaldir Erimsel-Melensel dönemde bu göreve atanmıştır. Neden? Nedenini büyüklerimiz bilir

Türkiye Kömür İşletmeleri Yönetim Kurulu üyelerini de tanıyalım: Sıddık Aksoy, Servet Eyüpgiller, Necmettin Vangöl, Bahattin Ertürk. Bunlardan Necmettin Vangöl de Melensel dönemde atanmıştır. Vangöllü olduğundan mıdır acaca?

Etibank Yönetim Kurulu ise İsmail Arar, Nedret Utkan, Yaşar Özkara, Saim Yurdakoş, Feyzi Çilingir'den oluşuyor. İsmail Arar'ın yerinde daha önce İkinci Ordu Komutanlığı'ndan emekli Korgeneral Şefik İlter oturmaktaydı.

Cümlenizce malumdur ki Genelkurmay eski Başkanı Emekli Orgeneral Memduh Tağmaç, yüksek bankacılık bilgile-

rinden iş ve sermaye çevrelerini yayarlandırmak amacıyla Sanayi ve Kalkınma Bankası Yönetim Kurulu üyeliğine sıçrayıvermiş, 12 Mart'ın işkencecibaşısı Emekli Orgeneral Faik Türün de "Umumi Mağazalar Yönetim Kurulu" üyeliğine oturuvermişti.

Özet: Yönetim kurulu üyelikleri, siyasal partiler ve emekli generaller arasında paylaşılmıştır. İşte bunlar demokrasinin "nimetleri"dir. Paylaşan, paylaşana...

(Yeni Ortam, 8 Mart 1975)

DEMİRBAŞ...

Geçenlerde bir kokteylde yabancı gazetecilerden biriyle konuşuyordum. Konuşma sırasında:

- Cumhurbaşkanı'mızın konuşmasını nasıl buldunuz?... diye sordum.

Henüz İngilizce'sini görmedim... dedi. Ben de şaşırdım. Bildiğim kadarıyla, Basın Yayın Genel Müdürlüğü'nün bu tür konuşmaları anında çevirip, elçiliklere ve yabancı gazetecilere göndermesi gerekirdi. Anlaşılan Sayın Cumhurbaşkanı'mızın konuşması günü gününe yabancı dillere çevrilmemişti. Unutulmuştu.

İçinde bulunduğumuz siyasal dönem, hem iç, hem de dış politika bakımından çok önemlidir Dış sorunlarımız, artık bir "propaganda savaşı"nı gerektirmektedir. Kıbrıs, Ege, Türk-Amerikan ilişkileri gibi konularda yurt dışında sesimizin duyurulması, her zamankinden daha da önem kazanmıştır.

Önem kazanmıştır da ne olmuştur? "Eski hamam eski tas" örneği, yine eskisi gibi yürütülmüştür işler. Kıbrıs çıkartması günlerinde bir iki kıpırdanıştan sonra yeniden kış uykusuna yatmıştır dış temsilcilerimiz. bunlardan bir kısmı düzenin şartlandırdığı silik bürokratlardır; bir kısmı da, örneğin:

- Amerikan yardımına hayır... diye bir çıkış yapsa, başına gelmedik bela kalmaz. Merkez'e alınır, mimlenir, fişlenir, "hayatı kayar" sözün kısası.

Neyse canım, sorun bu değil şimdilik.

Ben bugün Basın-Yayın Genel Müdürlüğü'nden söz açmak istiyordum. Bu Genel Müdürlüğün görevi, yurt içi ve dışı yayınları izlemek, kamuoyunu aydınlatmak ve yerli yabancı, isteyen kişilere gerekli bilgileri vermektir. Bu Genel Müdürlük, 17 Haziran 1920'de "Matbuat ve İstihbarat Müdüriyet-i Umumisi" adıyla Atatürk tarafından kurulmuş ve elindeki yok denecek kadar kısıtlı olanaklarla, Kurtuluş Savaşı'nda bütün dünyaya Ankara'nın sesini duyurmuştur.

Bu kuruluş, çeşitli yasal değişikliklerden sonra 1963 yılında 265 sayılı yasayla yeniden örgütlenmiştir. Bu yasanın 19'uncu maddesine göre Genel Müdür'ün bir yabancı dil bilmesi gerekmektedir. Şu anda Genel Müdür koltuğunda "vekaleten" oturan Doğan Kasaroğlu ise yabancı dil bilmemektedir.

Basın, yayın, haberleşme gibi işlerin "demirbaşı"dır Kasaroğlu. Dil bilmese de bu görevini sürdürür güzelce.

- Ne olmuş yani?. demeyin. Söz konusu İsmail Cem'in genel müdürlüğüyse, binbir türlü gerekçe bulunur. Yoksa uydurulur. İsviçre'den aldığı diplomaya rağmen:

Yükseköğrenimli değildir... denilir. Komisyonlar kurulur, gece yarılarına kadar toplantılar yapılır. Bu arada, belki bazılarınız bilmez. Tapu Kadastro Genel Müdürü yüksek öğrenimli değildir. Fakat o, genel müdürlük makamında oturur, hiç kimse ses çıkarmaz.

Evet, gelelim Kasaroğlu'na... Yabancı dil bilmemek ayıp değildir amma, yasa genel müdürlük için ille de:

Yabancı dil bilmek şart... demektedir

Doğan Kasaroğlu'nu tanırsınız. Bir zamanlar TRT Kurumu'nun ünlü İç haberler Müdürü'ydü. 12 Mart tarihinden sonra da Musa Paşa'nın "gözdesi" oldu aynı yerde. Sıkıyönetim'in sivil kadrosu olarak tam bir "sadakat için"de hizmet etti o dönemde.

Sonra 14 Ekim seçimleri yapıldı. TRT Genel Müdürlüğü'ne İsmail Cem ve haber servislerinin başına da Mehmet Barlas getirildi. Cem gelir gelmez,

- Ben sizinle çalışamam... diyerek danışmanlığa atadı Kasaroğlu'nu. Hüsamettin Çelebi'nin de elinden ekran alındı.

Kasaroğlu aynı zamanda eski CHP'lidir Bir zamanlar (bir zamanlar dediğimiz 1963 yılı) partinin gençlik kolları seçimleriyle bile yakından ilgilenir, yapılan toplantılara katılırdı. İşte bu

yüzden midir, neden bilmem amma, Orhan Birgit'in bakanlığın sırasında Doğan Kasaroğlu Basın Yayın Genel Müdür Yardımcılığı'na atandı. Orhan Koloğlu Genel Müdürlük'ten istifa edince de genel müdür vekili olarak koltuğuna iyice ısındı.

Durumu Anayasa'ya aykırı açıkça. Yabancı dil bilmiyor. Bu güç dönemde, yani Kıbrıs, Ege ve Türk-Amerikan ilişklerinin yoğunlaştığı günlerde bu genel müdürlüğün "propaganda savaşını" bütün gücüyle yapması gerekirken, Sayın Cumhurbaşkanı'mızın iç politikada büyük değişikliğe yol açan demeci bile günü gününe çevrilip yabancılara verilemiyor.

Kasaroğlu bunları yapmaz; öyleyse ne yapar?

"Kulis" yapar! TRT'yi ele geçirmek için temaslarını sürdürür. TRT'de "Kasaroğlu ekibi" diye tanınan görevlilerden sık sık haberler alır. Turizm Bakanı yerine imza atmaya da bayılır!

Kasaroğlu'nun yerine kim gelecek ve kimin yerine Kasaroğlu gelecek? Bekleyelim, görürüz hep birlikte...

(Yeni Ortam, 10 Mart 1975)

NALINCI KESERİ...

Adalet Partisi yanlısı yayın organlarında son günlerde Sayın Cumhurbaşkanı'nın konuşması eleştiriliyor Bu eleştiri sadece Sayın Korutürk'ün son konuşmasını değil, aynı zamanda Cumhurbaşkanı'nın yetkilerini de kapsamaktadır. AP basını, şimdi Sayın Korutürk'ü istifa etmeye çağırıyor.

Bir yayın organı şu düşüncededir: Kontenjan senatörleri başbakan olamaz. Çünkü, Anayasa'nın 102'nci maddesine göre, başbakanların millete sorumlu olması gerekmektedir. Gazetenin başyazısında;

Biz, Anayasa'nın 102'nci maddesinin kaynağına başvurduk. Ve gerekçede gördük ki, kontenjan senatörlerinin başbakan olmasına imkan yoktur... denilmektedir.

Sevgili okurlar, bilmem Türk müziğinden hoşlanır mısınız? Selahattin Pınar'ın:

Daha önceleri nerelerdeydiniz?.. diye biten bir şarkısını anımsatıyor bu tutum ister istemez.

Düşünelim. İsmet İnönü parlamento içi darbeyle düşürülüp yerine AP eğilimli bir hükümet kurulurken, Süleyman Demirel kimin yardımcısı olarak atanmıştı?

Kontenjan Senatörü Suat Hayri Ürgüplü'nün... Peki, Anayasa'nın bu 102'nci maddesi o zaman da yürürlükte değil miydi? Yürürlükteydi doğal ki.

Nihat Erim, süngü ucuyla başbakanlık koltuğuna oturtulduğunda, "millet çoğunluğunu" mu temsil ediyordu? Hayır. Tağmaç, Gürler, Batur ve Eyicioğlu'nun iradelerini sadece!.. Öyleyse nasıl güvenoyu verip desteklediniz Erim'i?

Dahası var... Naim Talu neyin nesiydi Allah aşkına? Önce Merkez Bankası Başkanı'ydı. Sonra kontenjan senatörü oldu. Ondan sonra da başbakan. Bugün kontenjan senatöründen başbakan olamayacağı görüşünü savunan aynı AP, Talu hükümetinin başdestekçisi değil miydi? Öyleydi. Kim unuttu ki?.. Bunlar böyledir...

Geçenlerde Anayasa Mahkemesi kararlarını karıştırırken ne göreyim! Bazı senatörler, Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle, bir özel af yasasının iptalini istemişler. Gerekçe olarak ne ileri sürmüşler bilir misiniz? Af yasasının iptali için CHP ne ileri sürmüşse, hemen hemen aynı gerekçeyi!.. Bu senatörler arasında Van Senatörü Ferit Melen de var!

Yani Türkçe'si şu. Kendilerinin Anayasa Mahkemesi'ne başvururken kullandıkları gerekçe, siyasal suçların affi için kullanılırsa:

Anayasa Mahkemesi görevini kötüye kullanmıştır... diye yaygaraya başlarlar. "Nalıncı keseri" gibidir bu adamlar. İşlerine geldi mi iyi güzel, gelmedi mi, "vatan-millet" "şanlı tarihimiz" diye başlayıp, "devletin bütünlüğü" diye biten demagoji fırtınası estirirler her yerde.

Kontenjan senatörlüğü de böyle işte... Ürgüplü seçilir, ses yok. Erim seçilir, ses yok. Talu seçilir, ses yok. Ama ne zaman ki, Sayın Cumhurbaşkanı ülkede devrimci kanı içmeye hazırlananların oyunlarını bozar; işte artık, anayasacı ve demokrasici kesiliverirler.

Şöyle düşünüyorlar. Cumhurbaşkanı Anayasa'yı korumak için yemin etmiştir. Kontenjan senatöründen başbakan atanması Anayasa'ya aykırıdır. Öyleyse Cumhurbaşkanı, "Milliyetçi

Cephe"den bir lideri, şüphesiz bunların arasında, Süleyman Demirel'i başbakanlığa atamalıdır ya da istifa etmelidir.

Bu mantığın bir ileri aşaması da, Cumhurbaşkanı'nın da, kontenjan senatörlüğünden Cumhurbaşkanlığı'na geldiği, bu nedenle "millet iradesi" ile seçilmediği olabilir. Demagojide bu kadar ileri giderler mi bilmem amma, bugüne kadar söyledikleri ortada. Son günlerde, bu AP'liler düşünüp taşınmışlar, sonra.

Bir de Anayasa'ya bakalım... demişler. Bir de ne görsünler! Anayasa'da 102'nci madde var. Kendilerini kutlamak gerekir. Düşünün ki, önce bu memlekette bir Anayasa'nın var olduğunu anlamışlar. Bu büyük bir başarı! Sonra bu Anayasa'da başbakanların nasıl atanacağına ilişkin hükmü de bulmuşlar. Ondan sonra da; kontenjan senatörlerinin başbakan olamayacağını keşfedivermişler.

Demirel mantığı ile şöylece düşünmek mümkündür: Cumhurbaşkanı var mı? Var. Irmak senatör mü? Senatör. Atanmış mı atanmış. Kim atamış, niye atamış? Görev verilmişse verilmiştir. Atanma yapılmışsa yapılmıştır. Öyle ya da böyle...

Görüyorsunuz adamları... Bütün bunları gördükten sonra bu Cepheci saldırganlara:

- Anayasa'yı yeni mi okuyorsunuz, yoksa okumaya yazmaya yeni mi başladınız?.. diye sorsak ne derler acaba?.

(Yeni Ortam, 11 Mart 1975)

AYRILIRKEN...

Bugün, bu köşeden son yazımı okuyorsunuz. Çalışmalarımı bir başka gazetede sürdürmek amacıyla, "Yeni Ortam"dan ayrılıyorum. Bir yılı aşkın süreden beri hemen hemen her gün birlikte olduk. Bu süre içinde elimden geldiği kadar, yaşadığımız sorunların gerçek nedenlerini belgelere dayanarak açıklamaya çalıştım. Bunda ne kadar başarılı oldum, bilemiyorum. Yalnız, olanaklarım ölçüsünde bildiklerimi ve düşündüklerimi sizlere aktarmaya özen gösterdim.

12 Mart döneminde yazı yazabilmek için açıkça "yürek" istiyordu. Bu yayın organında yazı yazanlar uydurma gerekçeler-

le birer birer tutuklanıyorlardı. Böyle olağanüstü dönemler olmasa, bir yazar faşizmin ateş çemberi karşısında sınavdan geçmezse, o yazarın inançlarına bağlılığını nasıl anlayacağız? Devrimcilik adına yazılar yazan bir insanın inançları faşizmin bir hoyrat rüzgarı ile sapır sapır dökülürse bu inançları paylaşan okuyucuların güven duyguları, bozuk paralar gibi elden ele geçip harcanmış olmaz mı?

Yazar, toplum için, o toplumun bir kesimi adına dövüşen bir asker gibidir. O inançları diri tutmaya, düşünceleri yığınlara iletmeye, bu düşünce ve inançlarla görevini yapmaya çalışacaktı. Bunu yaparken de, olduğu gibi görünmek ve okuruna karşı bütün içtenliğiyle davranmak zorundadır.

Bu kurallara uymaya çalıştım.

Bazı düşüncelerimi paylaştınız, bazılarını da eleştirdiniz. Beni kendi adıma, düşüncelerime ve inançlarıma bir "etiket" takıp, başkasıyla bilgiçlik yarışması yapmayı düşünmedim. Yaşadığımız toplumda, sadece antifaşist olmakla yetindim. Bana:

Uğur arkadaş... diye başlayıp, sosyalizm adına en ağır eleştirileri yapanlardan da yararlandım. Küfürlü tehditli mektuplar aldım. Özellikle 12 Mart döneminin sorumlularını eleştirince, bunların galiba yakınlarından, en ağza alınmaz satırlarla donatılmış mektuplar geldi.

Güldüm ve geçtim bunlara da...

Çağımızın "asgari müşterek" kuralı, "antifaşizm"de toplanmaktadır. Bütün yazılarımda bu kuralı savunmaya çalıştım. Elimden geldiği kadar, yazdıklarımı belgelere dayamaya özen gösterdim. Bazı keskin devrimcilerce:

Sosyalizmi yozlaştırmaya yönelik küçük burjuva radikalizmi savunucusu... olmakla suçlandım. Ülkücü öğrencilerden:

- Kızıl komünist... diye başlayan mektuplar aldım.

Her dönemin bir yazarlık anlayışı oluyor. 12 Mart döneminden sonra da "teşhir" dönemi başladı. 12 Mart sorumlularını tek tek belgelere dayanarak kamuoyu önünde eleştirmeye çaba harcadım. Hep birlikte gördük; belgeli yazılardan bir teki bile yalanlanamadı. Bu "teşhir" dönemi de kapanıyor. Artık Türk solunun en bilinçli ve kararlı dönemi başlıyor. Bu dönemde, olanca soğukkanlılıkla, emekçi sınıfların iktidar yolunun araştırılması gerekiyor. Bunun için de ilerici partilerimizin güçlenmesi, gündemin ilk maddesi olarak yer alıyor.

Evet sevgili okuyucular...

Bu köşeden tek kelimem bile "sansür" edilmeden bir yılı aşkın süreden beri hergün yazı yazdım; sizlerle beraber oldum. Ne düşündüysem yazdım. İnanç özgürlüğümü en geniş boyutlarıyla kullanma olanağına sahip oldum bu sürede.

Hepinize yürek dolusu sevgiler saygılar ve binlerce teşekkürler. Allahaısmarladık..

TEKZİP

Sayın Uğur Mumcu,

6 Mart 1975 tarihli Yeni Ortam Gazetesi'nde yayınladığınız yazıda, şahsımla ilgili bazı isnatlarda bulunmaktasınız.

Eski kitaplarımdan aldığınız parçalarla, bazı davranışlarım konusundaki değerlendirmelerinize cevap verecek değilim. Bunlar sizin kişisel değerlendirmelerinizdir. Sadece "Basın Suçlarında Ceza Sorumluluğu" isimli kitabımla ilgili beyanlarınıza değinmek isterim.

Gerçekten profesörlük takdim tezi olarak sunacağım "Basın suçlarında Ceza Sorumluluğu" isimli kitabımda "Yazı İşleri müdürlerinin ceza sorumluluğunun" bugünkü gibi gitmesini savunarak "Hayır, Anayasa'ya uygundur" dediğimi iddia ediyorsunuz. Bu iddianın kulaktan dolma, başkasından duyma bir iddia olduğu açıktır.

"Bilim Adamlığı" sıfatını taşımış bir insanın, sözkonusu isnadı ileri sürerken, hiç değilse kitabın fihristine bakması gerekirdi. Kitabımızın 358-424. sahifelerinde "Basın Suçlarında Sorumluluk" sistemimizin Anayasa'ya aykırı olarak, "objektif sorumluluk" sistemi olduğu, cezaların şahsiliği prensibine aykırılığı savunulmuştur. Nitekim kitabın daha fihristinde şu başlıkları okumak mümkündür. "Basın suçlarında sorumluluk objektif sorumluluktur", "Basın suçlarında sorumluluk sistemi cezaların şahsiliği kuralına aykırı nitelik taşımaktadır" "İstenmeyen sonuç, fiilin hukuka aykırılık vasfını teşkil etmektedir" "Yazı İşleri Müdürünün hareketlerinin kusurlu oluşu aranmadığı" gibi, sözkonusu sorumluluğun Anayasa'ya aykırılığını ifade eden cümlelere raslamak mümkündür.

424 sahife tutan bir kitabın tümü, Basın Suçlarında Sorumluluk sistemimizin izahına ve Anayasa'ya aykırılığının kanıtlan-

masına tahsis edilmişken, gayet sorumsuz bir şekilde benim, basın suçlarında sorumluluğun Anayasa'ya uygun bulunduğunu söylediğimi iddia etmek, ne gerçek yazarlığa, ne dürüstlüğe, ne de bilim adamlığına sığmaz. Ayrıca diğer bütün beyanlarınızın da ne derece mesnetsiz, subjektif olduğunu gösterir.

Bu gerçekler karşısında sizi, eğer uğraşınıza saygı duyan, haysiyetli bir kişiyseniz kitabımla ilgili iddianızı kanıtlamağa davet ediyorum.

Saygılarımla
ÇETİN ÖZEK

(Yeni Ortam, 12 Mart 1975)

DENKLEM

Son yılların siyasal bunalımları, gün geçtikçe toplumu dar boğazlara sürüklemektedir. Bu bunalımdan kurtulmak için önerilen çözüm yollarını hep birlikte izliyoruz. Olayları, siyasal dedikoduların kısır döngüleri içinde görmeye alışmış olanlarımız için, konu oldukça basittir:

- Demirel Ecevit'e elini uzatsa, Korutürk bütün partileri bir araya toplasa, Bozbeyli anlayışlı davransa, Bayar desteklese gibi avuntularla olasılıklar zincirinin halkaları tamamlanmaktadır.

Oysa, bunalım nedenleri derindedir.

Olayların üzerindeki gelip geçici kaygı bulutlarından sıyrılıp geçerek, nedenlere eğildikçe, sorunların içinde yepyeni odak noktaları belirmekte ve toplumsal değişimin kuralları aydınlık ışıklarla gözler önüne serilmektedir. Her demokrasinin "gerek" ve "yeter" koşulları vardır. Bu koşullar yaratılmadan, sadece biçimsel görünümlerle yetinmek, bedeli çok pahalı ödenecek serüvenlere yol açar.

Önce şu gerçek koşulu tanımlayalım: Batı demokrasilerinde, toplumun bütün sınıf ve tabakalarına söz ve örgütlenme özgürlüğü tanınır. Bu özgürlük demeti, insanlığa, sınıf kavgaları, ihtilaller ve devrimler sonucunda sunulabilmiştir Özgürlük ve demokrasi bütün insanlığın ortak misafiridir. Fakat bu miras, çağlar boyunca toplumun belirli kesimlerince, aynı toplumun öteki sınıf ve tabakaları için kullandırılmamıştır.

Bu yasak düzeni, demokrasimizde bütün alaturkalığıyla sürdürülmektedir. Toplumun emekçi kesimlerine söz ve örgütlenme özgürlüğü isteyen herkes:

- Zararlı akımlar... Aşırı cereyanlar... Yıkıcı düşünceler gibi gerçeklerle korkutulmak, sindirilmek ve cezalandırılmak istenmiştir.

Oysa demokrasilerde "zararlı düşünce", "zararsız düşünce" ayrımları yapılmaz. Düşünceler için uygulanacak tek ölçü, yanlışlık ve doğruluktur.

Türkiye'de biçimsel görüntülü hayat yürürlüktedir. Fakat bu çok partili hayat tek parti döneminden kalan ceza yasası ile korunmaktadır. Açıkçası çok partili demokrasimiz, yıllardır tek partili dönemin ceza yasasıyla "gözaltında" tutulmaktadır.

Sadece on beş yıldır, bu ceza yasasının ünlü maddelerini bir darağacı gibi birbirine çatıp başbakanlar, bakanlar, kurmay albaylar ve devrimci gençleri birer birer ipe çekmişiz. Siyasal bunalımlardan kurtulmak için idam hükümleri, hapis cezaları, kelepçeler hiç yarar sağlamamış, toplum yerinden, döne dolaşa yine çıkmaz sokakların eşiklerine getirilmiştir.

Bu çıkmaz sokağın kavşak noktasındayız şimdi.

Türk toplumu ya çağdaş demokrasilerin gereklerine uyarak toplumun bütün sınıf ve tabakalarına söz ve örgütlenme özgürlüğü sağlayacak ya da kurulu düzenin denklemi eskisi gibi, yeni güçlüklerle ve sorunlarla sürdürülecektir. Bu denklem, oldukça kaba görünümüyle gözler önündedir.

Önce bir "iktidar boşluğu" yaratılacak, bu boşlukta kargaşa ortamı oluşturulacak, bu koşullar sağlandıktan sonra otoriter devlet özlemcilerine "yeşil ışık" yakılacaktır.

- Kuvvetli ve inandırıcı hükümet... gerekçesiyle kurulu düzenin haksızlıkları, adaletsizlikleri ve ayrıcalıkları üzerinde yönetimler sürdürülecektir. 14 Ekim seçimlerinden tedirgin olanlar için başka yol kalmamıştır. Bu iktidar boşluğu bilinerek ve istenerek yaratılmaktadır.

Bu boşluğun anlamsız uğultuları içinde, olayların nedenlerini ve sonuçlarını birbirine karıştırmak, güncel sorunları:

Demirel, Ecevit'e elini uzatsa, Irmak görevini sürdürse, gibi çözümlere bağlamak, olaylara bakış açımızı kısırlaştırır ve bir süre sonra kamuoyunu anlamsız siyasal dedikoduların yanıltıcı yaklaşımı içine sokar. Nedenler, toplumsal gelişimin te-

mellerindedir. Kurulu düzenin topluma sunduğu denklemin, tersyüz edilmesi, Türk halkının bütün sınıf ve tabakalarıyla, özgürlüğe ve demokrasiye sahip çıkmasına bağlıdır. Demokrasinin gerçek güvencesi halkın bilinçli desteğidir.

Bu destek nasıl sağlanır?

Demokrasimizin "güncel gündemi" bu sorunun yanıtında saklıdır. Bu köşeden hep birlikte yaşadığımız olayları gözetleyecek ve yorumlarını yapacağız. Cumhuriyet gazetesinin yarım yüzyıldır aydınlattığı düşünce ortamında bu sorunları sizlerle tartışma özlemiyle:

- Merhaba... diyorum.

(Cumhuriyet, 18 Mart 1975)

TEK PARTİ OLSALAR...

"Milliyetçi Cephe" kurmaylarının son günlerde ağızlarını bıçak açmıyor. Gün geçtikçe cephe "taktikleri" birer birer bozuluyor.

Bu taktiklerden birisi, sağcı partilerin seçimlere bir ortak listeyle girme düşüncesinde yoğunlaşıyordu. Bu amaçla bir yasa taslağı da hazırlandı. Buna göre, "siyasi partilerden ikisi veya daha fazlasının, seçim ittifakı kurarak müşterek aday listesiyle" seçime girmesi öneriliyordu.

Cephenin "hukuksal taktiği" bu yasa taslağıyla saptanmak istendi. Fakat bu kez de karşılarına bir Anayasa Mahkemesi kararı çıktı. Yüksek Mahkeme'nin 1965 yılında oybirliğiyle verdiği kararda şu gerekçe benimsenmektedir:

Partilerin müşterek oy listeleriyle seçime katılabilmeleri, kendi kişiliklerinin ve özelliklerinin inkarına varır ki, böyle bir sonuç parti kavramıyla ve nispî sistemle bağdaşmaz. Böyle bir yol büyük çoğunluğu kişilere değil, partilere yönelen seçmen oylarının ereklerini bulmasına da engeldir...

Cepheciler, hep birlikte bu karara da karşı çıktılar. Onlara sorarsanız:

Mahkeme'nin verdiği bu kararla kendilerinin hazırladığı sistem arasında hiçbir ilinti yoktur... Oysa, "Milliyetçi Cephe" partilerinin hazırladıkları taslak da elimizdedir Bu taslağın 4'üncü maddesinde:

306 Sayılı Milletvekili Seçim Kanunu'nun 14'üncü maddesi kaldırılmıştır... denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin kararı da işte bu 14'üncü maddeyle ilgilidir. Yüksek Mahkeme, başta Hukuk Profesörlüğü etiketini taşıyan parti liderleri olmak üzere, herkesin anlayacağı bir dille:

Ortak listeyle seçime girmek Anayasa'ya aykırıdır... demektedir. Karar oy birliğiyle alınmıştır Ve bu kararı imzalayanlar arasında şimdi Adalet Partisi Ankara Milletvekili olarak görev yapan Anayasa Mahkemesi eski Başkanı Sayın İsmail Hakkı Ketenoğlu da bulunmaktadır.

Bu taslak parlamentodan geçerse, Anayasa Mahkemesi'nin bu yasayı iptal etme olasılığı çok yüksektir. Çünkü Mahkeme'nin bilinen görüşü ortak listeyle seçime girmeyi Anayasa'ya aykırı bulmaktadır.

Burada duralım ve bir siyasal gerçeği birlikte saptayalım:

Sağcı partiler şimdiye kadar birçok kez, Anayasa Mahkemesi duvarına başlarını çarpmışlardır. İş çevrelerine ayrıcalık tanımak için yetki yasası çıkarılmış, ancak bu yasa Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmiştir. Yassıada mahkumlarına siyasal haklarını vermek için Anayasa değişikliği yapmışlar, ancak bu değişiklik de Anayasa Mahkemesi'nden dönmüştür. Sıkıyönetim Yasası'nda böyle olmuştur. Af Yasası böyledir. Sağcı partiler kalabalığı, henüz bir yasa, usulüne uygun olarak nasıl parlamentodan geçirilir, bunu bile öğrenememiştir.

Bu olgudan da iki sonuç çıkmaktadır:

Ya bu partilerin sayın yönetıcileri devlet yönetiminin ciddiyetiyle bağdaşmayacak ölçüde bilgisiz ve yeteneksizdirler, ya da Anayasa düzeniyle uzlaşmaz bir çatışma içindedirler Başka olasılık da yoktur. Anayasa düzeniyle, bu denli sürekli çatışmaya girmiş siyasal partilere, devleti yönetme olanağı tanımak, ülkeyi yeniden bir kargaşa ortamına bilerek ve isteyerek sokmak demektir.

Milliyetçi Cephe partilerince hazırlanan son taslağın Anayasa'ya aykırı olduğu yazılınca, sanki bir cephenin karargahına bomba atılmışçasına, telaş ve korku başladı. Anayasa'yı "tağyir, tebdil ve ilga" edenlerin sabıkalarına bir yenisi daha eklenmektedir. Şimdi, bir önerimiz var...

Bu partiler ortak listeyle seçime gireceklerine, bir tek Parti'nin çatısı altında toplansalar, kendi amaçlarına çok daha ya-

rarlı olamazlar mı? Hem böyle olunca Hazine'den ayrı ayrı para almazlar. Bizler de bu çok etkili ve yetkili liderleri televizyon ekranında sık sık görmemiş oluruz.

Birleşseler diyoruz. Çünkü birleşirlerse, Milli Selamet Partisi'ni kapatmak için seçim meydanlarında:

- Kapatılmış partilerin şekil değiştirip tekrar ortaya çıkması muvazaadır... diyen Demirel ile, Adalet Partisi'ni:

- AP'nin sağcılığı, perhizli hastanın turşu yemesine benzer. Bu parti sağcı değil macun partisidir... Türkiye'de bütün komünistler AP'nin iktidara gelmesini istiyor, diye suçlayan Erbakan arasındaki "milli dayanışma" güçlenir.

AP'yi iktidara getirmeyin, bunalımlara dur diyecek gücü yoktur, diyen Feyzioğlu'yla Demirel "millet bütünlüğünü" sağlasın, birleşsin ki, 27 Mayıs İhtilali'nin albayı ile Celal Bayar'ın siyasal mirasçıları kol kola girsinler.

Sağcı partiler, birleşiniz!.. tabelalarınızdan başka kaybedecek neyiniz var ki?..

(Cumhuriyet, 20 Mart 1975)

ORTA OYUNU...

Geçen çarşamba günü Ankara'da siyasal trafik, akıl karıştıracak kadar yoğunlaşmıştı. Çankaya "yokuşunu" tırmanıp inenlerden bazıları, köşke, umutla girip düş kırıklığı ile çıktılar. Bazıları ise, hiç beklemedikleri anda devlet kuşunun başlarına konduğunu görünce, ihale kazanmış müteahhit gibi sevindiler. Şimdi, Demirel, Erbakan, Feyzioğlu ve Türkeş, memleketi komünizm tehlikesinden kurtaracak bir "icraat" hükümeti kuracaklar.

Bugün canciğer kuzu sarması olan bu siyasal parti liderleri ve bunların bir altındaki lidercikleri, daha dün denecek kadar kısa dönemde birbirlerinin gözlerini oymak için uğraşıp dururlardı; şimdi sözde devletimizi parçalamamak milletimizi bölmemek için "milli birlik ve beraberlik ruhu" içinde bir cephenin karargâhında saf saf dizilmişlerdir.

Milliyetçi Cephenin "serdar-ı ekremi" Süleyman Demirel, 9 Mart 1975 günü Demokrat Parti eski milletvekillerini cephenin "ihtiyatları" arasına kaydederken yaptığı konuşmada:

– İstikrarsızlığa 1960 ihtilali sebep olmuştur. Şayet Demokrat Parti hamlesi hepimizin bildiği şekilde sekteye uğramamış olsaydı, 1975 Türkiye'sinde istikrarsızlık içinde olmazdık... derken, 27 Mayıs ihtilalini Türk ve dünya kamuoyuna:

– Dikkat, dikkat... diye ilk kez duyuran, albay Alpaslan Türkeş, Çankaya Köşkü'nden çıkıp:

– 27 Mayıs ve 12 Mart, Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından zaruretlerin neticesi olarak yapılmış olan hareketlerdir ve gayet haklıydılar... demektedir. Türkeş daha önce de 12 Mart Muhtırasını eleştiren AP Genel Başkanvekili Necmettin Cevheri'ye, 29 Ağustos 1973 günü yayınlattığı Genel İdare Kurulu bildirisiyle:

– AP, Türk tarihine karşı suç işlemiştir... demişti. Şimdi devrilenle devrik kol koladır. Bu sözler politika girdabında öylesine yosun tutmuştur ki üzerinden "Menderes"ler akıp, geçer. Fakat, yine de sökülüp atılamaz.

Milli Selamet Partisi Genel Sekreteri, Oğuzhan Asiltürk'ün de AP hakkındaki görüşlerini hep birlikte okuyalım. Asiltürk, 13 Ekim 1973 günü radyodan yaptığı konuşmada şunları söylüyordu:

– AP liberal, renksiz zihniyetin partisidir. Özü sömürücüdür. Asıl aşırı, asıl gerici AP'dir... Partinin eski Genel Başkanı Süleyman Arif Emre, 10 Ekim 1973 günü Yozgat'ta yaptığı konuşmada:

– En zayıf koalisyon Demirel iktidarından iyidir... diye basbas bağırıyordu. MSP, AP için "renksizler" adını da takmıştı. Demirel de en çok bu tanıma kızmaktaydı. 5 Ekim 1973'de, Demirel, Gaziantep'de, Erbakan'a şu soruyu soruyordu:

– Erbakan 1960'ta bize geldi, aday olmak istedi, reddettik. AP o zaman renkliydi de, şimdi mi renksiz oldu?

Öyle oldu herhalde...

Erbakan, AP'nin sömürücü bir parti olduğu kanısındaydı. 6 Ağustos 1973'de, bir gazetenin yönetmeniyle yaptığı konuşmada:

– Biz demokratik yoldan, Türkiye'yi AP'den kurtaracak partiyiz. Bu vazifeyi bizden başkası ifa edemez, biz buna müdrikiz, ve milletimize en büyük vazifeyi ifa ediyoruz. Bu bir zihniyet meselesidir... deyip, bu "zihniyetle vazifesini ifa ederken" 25 Eylül 1973'de Elazığ'da:

– MSP öyle, ecnebi memleketinden alınmış fikirlerle kurulmuş bir parti değildir. Onun için kendisine hayvan ismi seçecek değil ya? MSP'nin işareti anahtardır, anahtar diye de Demirel'e satışıyordu. Demirel de, mühendis mantığıyla, 27 Eylül 1973 günü Erzurum'dan:

– Anahtar ne demektir? Cennetin anahtarı yoktur. Cennete gitmek o kadar kolay olsaydı, o zaman ne lüzum vardı mahkemeyi kübraya?... diye sorduktan sonra Erbakan'a sesleniyordu:

– Burası vaaz yeri değildir. Vaaz yapacak olan camiye gider...

Şimdi camide değil ama cephede buluşmuşlardır artık.

Demirel, Erbakan'ın bu "anahtar nazariyesine" o kadar kızmış ki, 28 Eylül 1973 de Trabzon'da da hızını alamayıp, MSP'yi savcılara ihbar ediyor ve hukukçulara da göz kırpıyordu:

– Anayasa dışı siyasi partilerin temelli kapatılmasına dair hükmün uygulanmasında, kapatılan partilerin muvazaa yoluyla kurulmasını önleyici hükümlerin takviyesi gerekmektedir

Erbakan da bu beyana kızıp önce:

– Bizi kapatacak olan, daha anasının karnından doğmamıştır... diye bir "nara" attıktan sonra, sesini yeniden inceltip 1 Ekim 1973'de İstanbul Taksim alanında:

– Türkiye'de bütün komünistler AP'nin iktidara gelmesini istiyorlar. Çünkü, ancak AP yönetimi ve felsefesi içinde komünizm memleketi felakete götürür... diye "cemaati müslimin" önünde sınıf arkadaşı Demirel'in "günahını" alıyordu her halde.

İşte buyurun Milliyetçi Cephenin "hatıra" defterini. Bu defteri karıştırın ve ülkemizi yönetmeye kimlerin aday olduklarını bir kez daha anlayın. Ne bitmez orta oyunuymuş bu? Gülen sadece kendileri, ağlayan ise, yıllardır hep Türk halkı.

(Cumhuriyet, 22 Mart 1975)

PARLAMENTO GEOMETRİSİ

Hükümet bunalımı uzadıkça, siyasal sözlüğümüze yeni kavramlar eklenmektedir. "Parlamento aritmetiği" bunlardan biridir Beş sağcı siyasal partiden dördünün sandalye sayısını top-

lar, bundan Demokratik Parti'nin üyelerini çıkarırsanız; ortaya Demirel'in kurmak istediği hükümet çıkmaktadır Buna bir de, ortalıklarda dolaşan bağımsızların dört sandalyesini eklerseniz 218 sayısına ulaşırsınız. İşte Demirel bu 218 sandalyeden bir başbakanlık koltuğu yaratmaya çalışmaktadır.

Bir de 226 rakamı var. Bu, Millet Meclisi üye tamsayısının bir fazlası demektir.

Anayasamıza göre bir hükümetin güvenoyu alabilmesi için 226 oy aranmamaktadır. Kabul oyları ret oylarından çok olursa, hükümet güvenoyu alabilecektir. Demirel'in hesap cetveli, bu aritmetik sonuçlar üzerinde çalışmaktadır. Eğer Demokratik Parti milletvekillerinden bazıları oylamaya katılmasalar, Demirel güvenoyu alıp, Başbakanlığa yerleşemeyecektir. Bir gensoru önergesi sonunda, hükümet yeniden güvenoyu isterse, 226 oy işte o zaman aranacaktır. 12 Mart tarihinden önce Demirel'in ikidebirde:

Bulun 226'yı düşürün, demesinin anlamı da buydu. Demirel, 1971 baharında bu 226 oyu beklemeden, dört imzalı bir muhtırayı alır almaz, görevinden istifa edip, hem Partisi'nin esenliğini hem de kişisel güvenliğini, 12 Mart yönetiminin "şefkatli" ellerine teslim etmişti ama, bu:

- Bulun 226'yı düşürün.. sözü de siyasal hayatımıza çoktan mal olmuştu.

Demirel'in kurmaya çalıştığı hükümet, güvenoyu alsa bile yarın her hangi bir olay dolayısıyla hemencecik düşürülebilir.

Sayın Korutürk'ün Demirel'e hükümeti kurma görevini verirken ne gibi koşullar sürdüğünü ayrıntılarıyla bilmek belki olanaksızdır. Fakat bu koşulların, 226 oy sağlanması ve kurulacak hükümete "etkili" ve "yetkili" çevrelerin tepki duymayacağı politikacıların alınması olabilir, dersek; pek de "gaipten ses almış... olmayız.

Bu varsayım doğruysa burada bir sorun çıkmaktadır:

Eğer Demirel, 226 oyu sağlamadan hükümet kurar ve hükümet listesi sayın Korutürk tarafından onaylanmazsa ne olur? Ne olacağını söyleyelim. Demirel köşkün kapısından çıkar çıkmaz:

- Demokrasi elden gidiyor, gibi bir kahramanlık gösterisiyle 12 Mart tarihinden bu yana her gün parça parça yitirdiği saygınlığını yeniden kurtarmaya çalışır. Böylece, "ucuz kahraman-

lık" yoluyla yeniden "Demirel efsanesi" yaratılmış olur. İşte bunun içindir ki, Demirel hükümeti kurma görevini aldığı günden bu yana:

Kuracağımız hükümet parlamentonun içinden çıkabilecek, demokratik usullere uygun hükümet ihtimalinin sonuncusudur, diyerek sayın Cumhurbaşkanı'nı şimdiden manevi baskı altında tutmaktadır. Demirel, sayın Korutürk'ün demokrasinin biçimsel kurallarına bile ne kadar özen gösterdiğini bildiğinden, Çankaya'nın bu duyarlığından yararlanarak parlamento aritmetiğinin toplama çıkarma cetveline rağmen hükümeti ele geçirmek istemektedir. Bunun için de:

Bizim dışımızda kurulacak hükümetler demokratik değildir... diyerek bir de demokrasi kavramı üzerinde "ipotek" kurmak istemektedir.

"Parlamento aritmetiği" kadar, "demokrasi geometrisi" de önemlidir. Çağımızın her türlü düşünce akımlarına karşı kurulmak istenen bu gerici ve tutucu koalisyonu, demokrasinin hangi çağdaş ilkesiyle bağdaşmaktadır? Bir ayağı Abdülhamit gericiliğine, öteki ayağı ilkel ırkçılığa dayanan, geçmişinde sokak ortasında vurulup öldürülen öğrencileri, kanlı kaldırımları saklayan politikacıların iktidarı demokratik iktidar olmaz. Çıkardığı her yasa Anayasa Mahkemesi'nden dönen, yaptığı her işlem Danıştay kapısında yığılan, Anayasa suikastçılığından "sabıkalı" Demirel iktidarı mı, demokratik yönetim kuracak?..

Hayır!..

Toplum yeniden kargaşa ortamına itilecek ve bundan sonra da:

Demokrasi bize lükstür, diyen anlayışın gelip yerleşmesi ve ülkenin "parlamento" vitrinli bir faşizmle yönetilmesinin yolu yöntemi araştırılacaktır. Fakat unutuluyor ki, artık bu dönemin de modası geçmiştir.

Bu bunalımın sonunda yeni bir 12 Mart bekleyenler de aldanırlar. Artık, köprülerin altından çok sular akmıştır. Bundan sonra bu tür balyozların altında kimin kalacağını kestirmek pek kolay değildir. Seçilecek parlamentonun "aritmetiği" kadar "geometrisi" de bu "milliyetçi" liderlerin uykularını kaçırmaktadır.

İşte meydan, işte seçim; neden kaçıyorsunuz?..

(Cumhuriyet, 24 Mart 1975)

SON SAĞCI HÜKÜMET

Irmak hükümeti görevi devre hazırlanırken, bazı eski politikacılar kaşla göz arasında yönetim kurulu üyeliklerini de paylaşıverdiler Bu politikacı eskilerine çok şekerli kahve ısmarlanırcasına, bol ücretli yönetim kurulu üyelikleri dağıtılmaktadır Noterlikler, banka ve iktisadi devlet teşekkülleri yönetim kurulu üyelikleri, eylemsiz müşavirlik ve murakıplıklar, kapanın elinde kalmaktadır.

"Yağma Hasan'ın böreği"dir bu...

Kurulu düzen, kendisinden yana olanları, işte böyle kolları ve kanatları arasına almaktadır. 27 Mayıs İhtilali'nin mahkum ettiği politikacılar bir elleri yağda, bir elleri balda yaşatılırken, 12 Mart sanıklarına dünyaları haram edilmiş ve devlet kapısında görev almaları bile yasaklanmıştır.

Bütün bunlar, kurulmaya çalışılan "Milliyetçi Cephe"nin, toplumun ayrıcalıklı kesimlerinde yıllardır bir "koalisyon" olarak yaşadığını kanıtlamaktadır. Ülkenin bu ayrıcalıklı sınıf ve tabakaları tam bir sınıf bilinci ve dayanışması içinde, ülkeyi bugünkü bunalımın içine sürüklemişlerdir.

Milliyetçi partiler toplamı 214 eder. 4 de bağımsız, Demokratik'lerden de beş-on tane oy alırsak'.., gibi hesaplar ve buna karşı:

Demokratik partiyle, Halk Partisi'nin oy toplamı 227'dir Teknokratları da alıp bir hükümet kurarsak...

Avuntularla ülkemizin tek bir sorunu bile çözülemeyeceği gibi, yeni yeni sorunlar ve güçlükler ortaya çıkar.

Gerçeği görelim...

Bunalım, "hükümet bunalımı" değildir. Ülkemiz, Kurtuluş Savaşı'ndan bu yana ilk kez bir yabancı ulusla savaşa girmiştir. Türkiye, Kıbrıs ve kıta sahanlığı gibi konularda ciddi bir savaş olasılığının güç koşulları içinde yaşamaktadır. Bütün dünyayı saran ekonomik sarsıntılar, ekonomiyi büyük bir enflasyon dalgası içine itmiştir. Bütün bu olumsuz koşulların tel örgüleri içinde yaşarken, yine de:

- Demirel 226'yı bulur mu, bulmaz mı?
- DP'den AP'ye kaç kişi geçer?

DP+Teknokratlar hükümeti kurulabilir mi?.. gibi sorular soruluyorsa, bir "hükümet bunalımı"ndan değil, adıyla, sanıyla

"rejim bunalımı"ndan söz etmek gerekir. İşin kökenine eğilirseniz, "Milliyetçi Cephe" denilen tutucu kalabalığın, bu düzenin temelinde yattığını görürsünüz, bu adaletsiz toplumu oluşturan çıkar düzen, tutucu partiler kalabalığının varlık nedeni ve yaşama gerekçesidir.

Sınıf bilincinin en etkin olduğu kesim, toplumun bu ayrıcalıklı sınıf ve tabakalarıdır. Bu çevreler, gün geçtikçe uyanan emekçi halk yığınlarının, bu adaletsiz düzeni sürgit sırtlarında taşıyamayacaklarını, 14 Ekim seçimlerinde anlamışlardır. Amaçları, ne yapıp yapıp, "Demokratik Solcu" CHP'nin iktidara gelmesini önlemektir.

Seçimlerin CHP'yi güçlendireceğini ve belki de tek başına iktidar yapacağını sezenler, "türlü-çeşitli" yollara başvurarak düzeni korumaya çalışmaktadırlar.

- 226 mı, 218 mi?.. Demokratik Parti parçalanır mı, parçalanmaz mı?..

Gibi parmak hesaplarıyla bu düzeni ayakta tutamayacaklarına, onların da aklı yatmaktadır. Seçim ergeç yapılacaktır. O zaman da başbakanlık koltuğuna solcu bir politikacı oturacaktır.

Bunun içindir ki, bir yandan:

- El çabukluğu marifet, diyerek, devletin kilit noktalarına anahtar adamlarını yerleştirip bürokrasiyi denetimlerinden uzak tutmamak, öte yandan Yunanistan'da, 1965 yılında CIA tarafından önerilen, benzer partilerin birleşmesi sistemine tıpatıp benzeyen bir seçim yasasıyla seçime girerek, solu iktidardan uzak tutmak istiyorlar. Bu da olmazsa, gelsin faşist yönetim. Örnekleri var nasıl olsa.

Bir geçiş dönemi yaşıyor Türkiye Ya bu adaletsiz düzeni oluşturan sınıf ve tabakaların sözcüleri olan sağcı partiler ülkeyi yönetecek; ya da emekçi sınıfların haklarını savunan ilerici partiler iktidara gelecektir. Bu ikinci olasılık da gün geçtikçe artıyor. Toplum, ulusal ve sınıfsal bilinçlenme aşamasını olanca hızıyla yaşıyor şimdi.

Baskı yönetiminin orgeneraline neden bir bankada yönetim kurulu üyeliği verildiğini herkes anlıyor. Eski ihtilalcilerin tutucu partilerce uzatılan yönetim kurulu üyeliklerine nasıl oturtulduklarını çok kimse biliyor. Siyasal hayata, bir "beyzbol topu" gibi Amerikan firması müteahhitliğinden sıçrayan politi-

kacının hangi "milliyetçiliğin" bayraktarlığını yaptığını örtbas etmeye de olanak yok artık.

Yaşadığımız geçiş döneminin "rejim bunalımı" mühendis cetveli, mürteci tesbihi, başbuğ buyruğu ve profesör demagojisiyle çözümlenecek gibi değildir. Bunalımın nedeni temeldedir. Bu bunalımı çözecek tek güç ise halkın bilinçli oylarıdır.

12 Mart 1971 günü parlamentonun çatısına geçirilen süngü, tutucuları mıknatıs gibi bir araya getirdi. Fakat bu dönem hiç bir sorunu çözemedi. Üstelik demokrasi tarihine kapkara bir leke olarak geçti. Toplumun bütün kesimlerinde yıllarca sürdürülen "çıkar koalisyonu" hangi aritmetik hesaba dayanırsa dayansın, halkın oylarıyla yıkılacaktır. Kurulacak sağ hükümet, "Milliyetçi Cephe" kalabalığının kurup kuracağı son hükümet olacaktır.

Korkuları da bu değil mi?..

(Cumhuriyet, 26 Mart 1975)

SORUYORUZ...

Demirel siyasal hayata atılır atılmaz, ilk kez masonluk suçlamasıyla karşılaştı. Adı "Türk Yükseltme Derneği" olarak bilinen mason örgütünün "Bilgi Locası" üyeleri arasında bulunmasına rağmen, kamuoyunun gözüne baka baka:

– Ben mason değilim... diyebildi. Bundan sonra, kendisine Amerikan "Morrison firması" Türkiye temsilcisi olduğu hatırlatılarak:

– Morrisan Süleyman... adı takıldı, buna da fazla aldırmadı. Amerika'nın Türkiye'deki ayrıcalıkları eleştirilirken:

– Üs yoktur, tesis vardır... diyerek soğuk espriye meraklı Amerikalıları bile güldürdü. Bu da çabuk unutuldu.

Bu arada kardeşlerine usulsüz krediler dağıttığı ileri sürüldü. Gazetelerde belgeler, eleştiriler, uyarılar yayımlandı. Kardeşlerine yasa dışı krediler verildiği o kadar "ayyuka" çıktı ki sonradan yanağından şapur-şupur öptüğü General Ali Elverdi bile, üç gencin idam kararını imzalarken dayanamayıp:

– 26 milyonluk birader yolsuzlukları ve bunun gün ışığına çıkmasını önleyen ayak oyunları... gibi gerekçelerle Demirel'i

suçladı. Demirel, bütün bunlar yazılıp çizilirken kulağının üstüne yatmayı yeğledi ve kendisine bu kadar ağır gerekçelerle saldıran generali partisine alıverdi.

Şimdi elimizde belgeler var. Belgelerin her sayfasını tek tek okuyoruz: Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü Disiplin Kurulu kararından Süleyman Demirel'in kardeşi Hacı Ali Demirel'in usul ve yasalara aykırı olarak krediler aldığını ve aldığı kredilerin faizlerini ödemediğini ayrıca banka işlemleri üzerinde bazı değişiklikler yaptığını bir bir okuyoruz. Disiplin Kurulunun 8.6.1974 günü tamamladığı suç belgeleri 1974/39 sayı ile Bankanın Genel Müdürlüğüne yollanmıştır. Genel Müdür de 29.11.1974 gün ve 509 sayılı yazı ile dosyayı banka yönetim kuruluna, göndermiştir.

Hacı Ali Demirel'e usulsüz kredi sağlayanlardan bankanın Ankara Yenişehir Şubesi Müdür Muavini Refet Gürsel de olay patlak verince istifa edip, Demirel ailesiyle iş ortaklıklarına girmiştir. Bütün bunları ardarda sıralayıp, Demirel'in ünlü sorusuyla:

– Var mı başka izah tarzı?... denilmekle yetinilebilir, ama biz kamuoyunun bu gibi konulara olan duyarlılığına saygılı olmak için belgelerle konuşmayı uygun buluyoruz.

Ziraat Bankası Genel Müdürlüğünün 29.11.1974 gün ve 509 sayılı yazısı bankanın yönetim kuruluna gönderilen dosya, kurulun 3.12.1974 gün, 80 sayılı toplantısı ve 2089 sayılı kararıyla onaylanmıştır Bütün bunlar devletin "arşivi" arasındadır Bu dosyaların tozunu silkip, kamuoyu önüne getirmek ve başbakanların kardeşlerine nasıl ayrıcalıklar tanındığını kanıtlamak artık milletvekillerinin ve senatörlerin görevidir.

Kimdir bu Hacı Ali Demirel ve hangi hakla ayrıcalıkların gül bahçelerinde yaşatılmaktadır?!.. Bu soruya cevap vermek, kapısına "milliyetçilik" tabelası asılan sözde "icraat" hükümetlerinin çatısına kiremit döşemekten çok daha güçtür.

Eğer konu böyle açılırsa sorulacak başka sorular da vardır: Örneğin Çankaya Vergi Dairesinin 22.5.1970 gün ve 328-36-35 sayılı yazı ile, Demirellerin babası merhum Yahya Demirel'den istenen bilgiler de yeniden tartışma konusu olabilir. Yahya Demirel:

– Isparta'nın Atabey kazası İslamköy nahiyesinde 10 dönümlük meyva ağacım vardır. Bu bahçeden elde ettiğim elma

ve armutların faturalarına yazılı miktarlarını oğlum Ali Demirel'e satmış bulunuyorum. 1925 yılından 1948 yılına kadar ticaretle ve ziraatle iştigal ettim. Bu müddet içinde altın ve para olarak biriktirmiş olduğum 2.5 milyon lirayı sermaye yapması için oğlum Ali Demirel'e uzun vadeli olarak borç verdim. Ekseri Anadolulu vatandaşlar gibi ben altın ve paralarımı daima yanımda muhafaza ettim... diyordu. Yahya Demirel öldü. Acaba 1948 yılında ikibuçuk milyon olan bu mirasın vergisi Demirel kardeşler tarafından ödenmiş midir? Ve nerde kalmıştır "Çoban Sülü" efsanesi?

Ali Demirel'in Ankara Kavaklıdere'de. 2538 ada, 14 parselde, 2539 ada, 5 parselde, 2538 ada, 13 parselde gayrimenkulleri var mıdır? Yenimahalle Orman Çiftliği 2104 ada, 35 parsel, 2104 ada, 36 parsel, 2104 ada, 29 parsel, Ankara Balgat Mahallesinde 1819 ada, 200 parselde sahip olduğu toprakların satış bedeli ne kadardır?... Bu gayrimenkuller Ali Demirel tarafından hangi tarihte, kaç liraya satın alınmıştır? Maltepe Eti Mahallesi 7377 ada, 1 parseldeki gayrimenkulle, 7377 sayılı parseldekinin şimdiki satış bedeli ile, alış fiyatı açıklanabilir mi?

Bütün bunları açıklanırsa, işte o zaman Ali Demirel'in oğlu Yahya Demirel'in 4997 sayılı ve 13.11.1973 günlü Ticaret Sicili Gazetesinde kuruluş amacı açıklanan "İnto. Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Uluslararası Ticaret ve Sanayi Merkezi Anonim Şirketi" ile 5105 sayılı Ticaret Sicili Gazetesinde açıklanan "Orsa, Orman Ürünleri Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi"nin kredilerine ve ihracat lisanslarına da değinebiliriz.

"İcraat" hükümeti kuracaklar: Neyin "icraatı" bu, belli değil mi? "Milliyetçi" hükümeti kuracaklar: "Morrison" Şirketi temsilcisinin Başkanlığındaki koalisyonun, hangi milliyetçiliğin bayraktarlığını yapacağı anlaşılmıyor mu? Ve şu "cephe" biraderler cephesi, kredi özgürlüğü ve şirketler demokrasisi mi sağlayacak acaba?

(Cumhuriyet, 28 Mart 1975)

AHLAK DERSLERİ...

Bugün "Allahın emri, Peygamberin kavliyle" el ele, omuz omuza, gönül gönüle hükümet çatısını kapatmaya çalışan Ada-

let Partililer ile Milli Selamet Partililer geçen yıl tam bugünlerde, "masonluk" ve "dinsizlik" üzerine "türlü-çeşitli" tartışmalar yaparlardı. Bugün sizlere henüz mürekkebi kurumamış tutanaklardan bölümler aktararak bu "Müslüman kardeşlerimizi" daha da yakından tanıtalım.

Önce, Milli Selamet Partisi Çorum milletvekili Yasin Hatipoğlu'dan başlayalım. Hatipoğlu, 27 Mart 1974 günü Millet Meclisi kürsüsünden şunları söylemiştir: Millet Meclisi Tutanak dergisinin 58'inci birleşim 1'inci oturum sayfa 372'den aktarıyorum:

"Anadolu esnafının atar damarlarındaki kanla iktifa etmeyip, kılcal damarlarındakini de emmeye çalışan bir avuç mutlu azınlık saltanatı devam edemez... Devlete ait arsaya yaptığı gecekondunun yıkılacağını matem havası içinde bekleyene karşılık devletin başka arsalarını yâranlara parselleme devam ettikçe... katıksız bir huzurun teessüsünü hayal etmek bile zordur...

Hatipoğlu, konuşmasını AP'li milletvekillerinin sataşmalarına rağmen sürdürürken:

– Sayın Adalet Partili kardeşlerimizin... demiş, buna AP'liler, şiddetle tepki göstererek:

– Ne kardeşi be... diye cevap vermişlerdir. AP milletvekili Ahmet Buldanlı yerinden, Hatipoğlu'na:

– Allah belanı versin, komünist, yeşil komünist. Ne farkın var onlardan senin?.. diye sataşınca Hatipoğlu:

– Düşmanımız tek değildir. Komünizm düşmanımız, siyonizm de düşmanımızdır ve komünizm masonluğun, siyonizmin icadıdır... Sizleri de masonluğun karşısında olmaya davet ediyorum... diyerek kürsüden inmiştir.

4 Nisan 1974 günü Yasin Hatipoğlu AP'lilere şöyle seslenmiştir:

– İstismar nedir? İstismar, Hacıbayram'da poz verip, Podgorni ile Ramazan ortasında öğle yemeği yemektir. İstismar 1966 yılında, meşhur tılsımlı 226'nın da üstünde çok rakama sahipken, 163'ü affeder gözükmektedir. Bunlara katiyen fırsat vermeyeceğiz. Oyunları sökmeyecek, AP binası maili inhidamdır, yıkılıncaya kadar çatırdamaya devam edecektir...

Yasin Hatipoğlu, 10.4.1974 günü de AP'lilere şunları söylemiştir:

– Hükümetteyken aldığınız bir kararla mason cemiyetlerini menafii umumiyeye hadim saydınız. Vidanınız sızlamadı mı?

Şimdi gelelim bir de, Milli Selamet Partisi Tokat milletvekili Hüseyin Abbas'ın konuşmalarına Millet meclisi Tutanak dergisinin 71'inci birleşimiyle ilgili sayfaları açarsanız, Hüseyin Abbas'ın "veciz" konuşmalarını da görürsünüz. Hüseyin Abbas "Bismillah" deyip kürsüden bas bas bağırıyor, o günlerde:

– Anarşik olaylara katılanların hepsinin yetiştiricisi, mürebbisi Adalet Partisidir... Samimi olmak lazımdır. Böylesine meydanlarda bu milleti aldatmak için, kendi zümrevi, şahsi menfaatlerini elde etmek için, büyük kitleleri, yıllarca peşinde "sağcıyım" vesaireciyim diye sürükleyip, rey alıncaya kadar milli irade, rey aldıktan sonra da milli iradenin tam istediğinin tersini yapan zihniyettir ki, bu milleti bu hale getirmiştir... dedikten sonra, AP'lilere bağırıyor:

– Ben gerçek mücadele yaparak geldim, sizin sahtekârlığınızı gördüğüm için karşı geldim... Evet, bizim gibi gerçek manada inanmış insanlar olmasaydı, sizin gibi münafıklar, daha çok bela açarlardı bu milletin başına...

"Sahtekâr" sözü ortalığı iyice karıştırıyor. AP'liler "sahtekâr" ve "münafık" suçlamalarından çok alınıyorlar nedense. Hüseyin Abbas bunlara da cevap yetiştiriyor:

– Biz bu lâflarımızla, bu memlekette, yıllarca sağcı, solcu diyerek bu memleketin yeni nesillerini karşılıklı birbirlerine kırdırıp, öbür tarafa rengini belli etmeyerek, renksiz zihniyeti, bu milleti sömüren zihniyeti kastederek söyledim... diyor, yerine oturunca da dayanamayıp bağırıyor AP'lilere:

– Sizin milleti aldata aldata vicdanınız sızlamadı mı? Sızlamamıştır, ancak, tutanaklarla saptanmıştır bir bir.

Bir de MSP İstanbul milletvekili Fehmi Cumalıoğlu'nun incilerine göz atalım. Millet Meclisinin 90. birleşiminde yer alan konuşması, 1974 yılının Mayıs ayının 30. gününde yapılmıştır. Cumalıoğlu da şöyle buyuruyor, "Hutbe" okurcasına:

– Sayın Demirel, ensesine kaldırmayı itiyat edindiği mağrur başını öne eğerek, Sayın Bozbeyli de methiyeler dökerek, sayın Celal Bayar'ın ellerini öpmek için sıraya dizilmişlerdir... Muhterem milletvekilleri. İsmiyle zihniyeti zıt olan bu yeni "Cephe"nin, bir zamanların Vatan Cephesi gibi çilekeş milletimizin başına yeni badireler getirmemesini Cenab-ı Haktan niyaz eyleriz.

Cumalıoğlu Allahın pek sevgili kulu değilmiş ki, duaları kabul olmamış, şimdi yeniden bir "Cephe" kurulmuştur. Bu kez kendileri, "tövbe" ederek "Mason" dedikleri Demirel'in imamlığında namaza durmuşlardır.

Allah kabul etsin...

Bugün "manevi kalkınma" ve "ahlâk" sözlerini dillerden düşürmeyen, Allahın sevgili kulları ve cennet bağının çok renkli güllerinin, gülsuyu kokulu sözlerini birlikte okuduk. Şimdi "Masonluk" unutuldu. Şimdi "sahtekârlık" ve "münafiklık" unutuldu. "Er kişi niyetine" bir araya geliyorlar. Önce İslamı, sonra vatanı kurtaracaklar.

Okuduğunuz bu satırlar, sadece millet meclisi tutanak dergisinin satırları değil, bir siyasal ahlak anlayışının suçüstü tutanaklarıdır. Bunları okuyun ve sizler de bu tutanakların altına tanık olarak imzalarınızı atın.

Milli Selamet Partisi'nin gençler için önerdiği "ahlak derslerini" önce kime öğretmeli acaba, kime?!...

(Cumhuriyet, 31 Mart 1975)

DOĞRUYU SÖYLEMEK...

Devlet adamları için aranması gereken ilk koşul, açık yürekli ve doğru sözlü olmalarıdır. Yurttaş, hangi görüşte olursa olsun, siyasal parti liderlerinin güven verici ve inandırıcı olmalarını ister. Sayın Ecevit'e saygınlık kazandıran özelliklerden biri de budur Başbakanlık koltuğunun yeni sahibi Demirel için bu özelliklerden söz etme olanağı pek yoktur Çünkü Demirel, sahibi olduğu sözleri, bir çırpıda unutuvermenin hünerine de sahiptir. Bunun bir örneğini, önceki günkü basın toplantısında verdi.

Demirel, 1973 seçim kampanyalarında konuşurken, 28 Eylül 1973 günü Trabzon'da, Anayasa Mahkemesi'nce temelli kapatılan anayasal partilerin "muvazaa" yoluyla yeniden açılmaması için yasal tedbirler getirilmesini önermişti. Basın toplantısında söz isteyerek Demirel'e bu konuyu hatırlattım ve:

– Bugün aynı kanıda mısınız?... diye sordum. Demirel yüzlerce gazetecinin önünde ve televizyon ekranının içine baka baka:

– Böyle bir beyanım yoktur... diyebildi. Ben sorduğum soruyu yeniden kendisine yönelttim.

– Bunları gazete sütunlarındadır, ispat ederim... dediğimde de:

– İspat edin, gelin o zaman konuşalım...demekten çekinmedi. Bazı gazeteci arkadaşlarımızın yadırgadığı sert tartışma, basın toplantısında böylece kapatılmak istendi. İspata çağırıldığımıza göre, ispat etmek boynumuzun borcu oldu artık.

Kanıtı sağlam yerden getirmek gerekmektedir. Bırakalım öteki gazeteleri de, olayı "Sahibinin Sesi"nden yani, "Son Havadis"ten okuyalım. 29 Eylül 1973 günü Son Havadis gazetesinin birinci sayfası boydan boya Demirel'in Trabzon gezisine ayrılmıştır. Son Havadis, Demirel'in konuşmasını şöyle aktarmış. Demirel diyor ki:

– AP'nin görüşüne göre, Anayasa'daki değişikliklere rağmen, bazı hususlarda ıslah tedbirlerine ihtiyaç vardır. Evvela Anayasa dışı partilerin temelli kapatılmasına dair Anayasa hükmünün uygulanmasında, kapatılan partilerin muvazaa yoluyla kurulmasını önleyici hükümlerin takviyesi gerekmektedir. Ayrıca kapatma davalarının açılması ve yürütülmesinde çabukluğu sağlayıcı hükümlerin takviyesi gerekmektedir.

İşte Demirel bu konu için:

– Böyle bir konuşmam yoktur. İspat edin... diyebilmektedir

Görülüyor ki Başbakan Demirel, kendi partisinin yayın organında çıkan sözlerini bile unutmaktadır. Acaba bundan sonra Demirel'in konuşmalarını noter aracılığıyla saptayıp, bir de kendisine imzalatmak mı gerekecektir?

Oysa sorun apayrıdır. Demirel hiç şüphesiz, henüz bu yaşında bellek bozukluğuna uğramış değildir. Her ne kadar şimdiye kadar, "19 milyon, 20 milyon, 26 milyon" gibi rakamlar ve "141-142-146" gibi yasa maddeleriyle çok haşır-neşir olmuşsa da, bütün bunların Demirel'in belleğinde bozukluk yaratması düşünülemez. Demirel bu sözleri, Milli Selamet Partisi için söylemiştir. Bugün aynı partiyle ortaklık kurmuştur Koalisyon protokolü imzalanır imzalanmaz, kendisine bu konu hatırlatılınca:

– Böyle bir konuşmam yoktur... diye konuyu geçiştirmeye çalışmıştır. Fakat unuttuğu bir nokta var: Yazılar silinmez ve arşiv bu konuşmaları hiç unutmaz.

Gelelim bir başka konuya:

Kendilerine "milliyetçilik" etiketi yapıştıran bu tutucu partiler kalabalığı, kendi aralarında bir "zoraki nikâh" kıymışlardır. Her birinin amacı, birbirlerinin gözünü oyup, cephe komutanlığını kendi üzerine almaktır. Hesaplar bunun üzerine yapılmıştır. Çünkü artık biliniyor ki, ülkedeki sağcı oylar donmuştur Tutucu partilerin kurup kuracakları son sağcı hükümettir bu. Demirel, bu sağcı partileri, kendi ağırlığı altında eriterek gücünü artırmak ve sağın tek lideri olmak istemektedir. Feyzioğlu, 12 Mart döneminde denediği yolların bugün de geçerliliğini kanıtlamaya çalışarak, bir mangalık partisiyle devleti yönetmenin yolunu yordamını araştıracaktır. Türkeş, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra bazı ülkelerde denenmiş ilkel yolları zorlayarak devleti ele geçirmeye çalışacaktır. Erbakan ise, Abdülhamid gericiliğini devlet katına bulaştırmanın mutluluğu içindedir. Bu dört parti lideri de, artık birbirinin oy depolarına göz dikmekten başka hiç bir siyasal yoldan umud beklememektedirler Önümüzdeki dönemde sağcıların "miras kavgası" na tanık olacağız. Gün geçtikçe tükenen miras, bakalım, bu liderleri hangi yollara itecektir? Hep birlikte göreceğiz.

Demirel, Milli Selamet Partisi'nin de, Milliyetçi Hareket Partisi'nin de kapatılmasını çoktan istemektedir. Kendisine hatırlattığımız konuşmasını çok iyi hatırlamıştır amma unutmayı yeğ tutmuştur şimdilik.

Onları kendi hesaplarıyla başbaşa bırakıp, sizlere bir küçük masaldan söz edelim: Bir çoban her gün köyüne gelip:

– Kuzuları kurt kaptı... dermiş. Sonra bu kuzuları satar ve paraları biriktirirmiş. Köy halkı bu çobana bu yüzden hiç inanmazmış. Bir gün çobanın sürüsünü gerçekten kurt kapmış. Bu kez, çoban yaşlı gözlerle köye gelip durumu anlatmış. Anlatmış amma artık kendisine hiç kimse inanmamış.

Kıssadan hisse: Doğruyu, gerçeği, "kurt" kapmadan söylemek ve herkesi kendisine inandırmak gerekmektedir Bilmem çobanlık yaptığı günlerde Demirel'e bu küçük masal hiç anlatılmış mıydı?..

(Cumhuriyet, 2 Nisan 1975)

KANLI KALDIRIMLAR...

Tutucu partiler kalabalığı bir araya gelip, hükümet kurarken, gençlik kesimindeki şiddet eylemleri de yoğunlaşmaktadır. Parlamentoda üç sandalyeye sahip bir partinin, başbakan yardımcılığına tırmanıp, üstelik hükümet üyeliklerinin ikisini kapı vermesi, "parlamento aritmetiği" ile açıklanacak olaylardan değildir. Yıllarca, devletin güvenlik örgütlerinin gözleri önünde "komando kampları" açarak, sağcı eylemciler yetiştirenler, şimdi başbakanlık koltuklarına kadar ulaşabilmişlerdir. Hükümet güvenoyu alırsa herhalde sağcı eylemcilerin yeni kanlı saldırılarına tanık olacağız.

Türkiye'de henüz, karanlık cinayetlerin hesabı sorulmuş değildir. Gencecik yaşlarında, birer ikişer öldürülen genç öğrencilerin ve işçilerin katilleri aramızda ellerini ve kollarını sallayarak dolaşmaktadırlar. Taylan Özgür, Nail Karaçam, İlker Mansuroğlu, Hıdır Altınay, Mehmet Cantekin, Battal Mehetoğlu, Mehmet Büyüksevinç, Necdet Güçlü, Niyazi Tekin, Mehmet Ali Aytaç, Dursun Erdoğan, Hüseyin Çapar, Şerif Aygün, Necmettin Giritlioğlu, Koray Doğan, Şahin Aydın, Hüseyin Örek, Kerim Yaman, Veli Yıldırım... Bunlar demokrasimizin tarihine terkedilmiş mezar taşlarıdır. Bu cinayetler işlenirken, devrin hükümetleri olayları gözucuyla izlemiş ve gençlerin aralarına yerleştirdiği "kışkırtıcı ajanlar" aracılığıyla kargaşa ortamını bilerek ve isteyerek yaratmıştır. 12 Mart öncesinin kanlı kaldırımlarından sorumsuz politikacıların ayak izleri silinmiş değildir.

Sağcı eylemciler, sıkıyönetim dönemlerinde de özellikle korundular ve kollandılar. Sağcılar, kendilerine "Ülkücü" adı takan sağcı öğrencilerin tanıklığıyla ilerici aydın avına çıktılar, Mahkeme kararlarında sağcı eylemciler açıkça övüldü. Sizlere, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesinin 1972-89 esas sayılı dosyasından şu satırları aktaralım:

– Ülkücülerle aşırı solcuların çatışması ve çarpışmaları, ideolojik görüş farkından gelmektedir Aşırı solcular düzeni değiştirmek için ihtilalin ön safhasını teşkil eden anarşik ortam yaratmak maksadıyla fiil ve eylem yapmakta ve hadise yaratmaktadır. Ülkücüler bunların karşısında, gayelerinin tahakkukuna mani olmaya çalışmaktadırlar. Vaki fiil ve eylemlere karşı çıkan

emniyet kuvvetlerinin yanında bulunan, çarpışan yine Ülkücülerdir...

Bu karar Topçu Albay Remzi Siretli, Hakim Albay Sadettin Üçüncüoğlu ve Hakim Binbaşı Sıret Kurtcebe tarafından imzalanmıştır. Bu örnek, bu belge, düşündürücü değil midir?

Görülüyor ki 12 Mart Sıkıyönetimi karanlık cinayetlerin hesabını sormak yerine, "Ülkücü" adı takılan sağcı eylemcileri, mahkeme kararlarında bile övmeyi gerekli görmüştür. Daha da acısı; devrin Cumhurbaşkanı Sunay:

– Ülkücü gençler memleketi koruyor... gibi sözlerle, sağcı saldırganların sırtlarını sıvazlamıştır. Bütün bunlar, basit rastlantıların gelişigüzel halkaları değildir.

Gerçeği görelim.

Uluslararası faşizm, geri bıraktırılmış her ülkede bu tür saldırı yöntemlerini denemektedir. Bürokrasinin etkili simiyle yasa dışı ilişkiler kuran bir küçük azınlık, ülkede kargaşa ortamı yaratmaya, bundan sonra da bir faşist yönetimin kurulmasına çalışmaktadır. Bunun son örneklerini Şili'de ve Yunanistan'da gördük. Hükümetin bir kanadından da güç alan saldırganların, yarın, seçim güvenliğini ortadan kaldırmak için şiddet yöntemlerine başvurmayacağını söylemek mümkün müdür?

Unutulan şu:

Türkiye'de köprülerin altından çok sular akmıştır Bozuk saatler bile, günde iki kez doğru göstermektedir. Gelişen toplum, özgürlüğe ve demokrasiye her gün biraz daha sahip çıkmaktadır. Özgürlüğün kilometre taşlarını geriye çevirmeye şimdiye dek, hiç kimsenin gücü yetmemiştir Faşizmin alaturkası ise, bu oluşumu hiç değiştiremez.

Bugün demokrasimiz, ne katilleri bulunmamış fidan gibi delikanlıların kanlı kefenlerine sarılıp unutturulabilir, ne de milyonluk kredi yağmalarıyla satın alınabilir. Emekçi Türk halkı, örgüt desteği ve demokratik bilinciyle sağcı yönetimlerin bu kara dehlizini de geçecektir. Kimsenin şüphesi olmasın.

Arslanın sırtında hükmetmeye özenenler de bir gün bu arslana yem olurlar Mussolini ayaklarından bir sokak fenerine asıldı. Hitler ise, bir sığınakta beynine kurşun sıkarak öldü.

Dileyelim ki, Tanrı Türkü kororken, bazılarını da böyle sonlardan saklasın. Titreyip, kendilerine gelinceye kadar

(Cumhuriyet, 4 Nisan 1975)

SORMAZLAR MI?

Maliye Bakanlığının döner koltuğunda bugün genç bir politikacı oturuyor Politikacının adı Yılmaz Ergenekon'dur Ergenekon, Ankara Hukuk Fakültesinde Medeni Hukuk Doçentiyken, Devlet Planlama Örgütünde görevler üstlenmiştir. Örgütte, "Teşvik ve Uygulama Dairesi Başkanlığı" yapan bu medeni hukuk doçenti, devletin olanaklarını iş ve sermaye çevrelerine "ulufe" dağıtır gibi dağıtmakla ün yapmıştır. Ergenekon, bir özel şirkete yedi yüz yirmi bin dolarlık döviz kredisi sağladıktan sonra, fakültedeki ve Planlamadaki görevlerinden istifa edip, kredi sağladığı bu şirkete müşavir oluvermişti.

– Nasıl olur?... demeyiniz. Ergenekon'un geçenlerde ortağı tarafından vurularak öldürülen bir işadamına İngiltere'de gazoz fabrikası kurması için imzaladığı belgeler arşivlerdedir.

Arşivde başka belgeler de vardır. Şimdi, parlamentoda milletvekilleri, Ergenekon'un Devlet Planlama Örgütünde görev yaptığı süre içinde kimlere ne kadar kredi verip yatırım indirimi sağladığını tek tek araştırmalıdır. Bunlar ortaya çıkarılınca, "milliyetçilik" etiketinin altında hangi çıkar çevrelerinin adlarının okunacağını da hep birlikte göreceğiz.

Bir tanesini şimdiden görelim:

Günlerden bir gün, 933 sayılı yasa olarak bilinen "Yetki" yasası parlamentodan geçer. Adalet Partisi bu yasanın çıkması için gece gündüz çalışmıştır. Bu yasa siyasal dildeki adıyla "hür teşebbüs" yani, " özel ve güzel" teşebbüse türlü-çeşitli kolaylıklar sağlıyordu. O günlerde Demirel durmadan:

– 26 milyon hür teşebbüs... Teşkilatlanmış kredi piyasası... gibi sözlerle ekonomi bilimi ve güldürü edebiyatına katkılarda bulunmaktaydı. Bu "26 milyon hür teşebbüs"ten biri de kardeşi Hacı Ali Demirel'di ve "kanun" devletinde kardeşlerinin yasalardan yararlanması da vazgeçilmez ve devredilmez kutsal haklardan biriydi.

Yasa çıkar çıkmaz ilk başvuran, Hacı Ali Demirel'den başkası değildi. Ali Demire, 9/9/1968 günü Devlet Planlama Örgütüne başvurarak, ucuza kapattığı devlet arazisi üzerine kondurduğu "Özel Yükseliş Koleji" için yatırım indirimi sağlanmasını istemiştir. Bu istek İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plan ilkelerine açıkça aykırıdır. Fakat Planlama Örgütünde "Teşvik ve Uygu-

lama Dairesi Başkanı" Yılmaz Ergenekon'dur Ergenekon, ne yapar yapar, Hacı Ali Demirel'e tam bir milyon dört yüz bin liralık yatırım indirimi sağlar. Tarih, 29 Kasım 1968.

Demirellerin ünlü "Terakki Şirketi" de bu olanaklardan yararlanır. Devlet Planlama Örgütü, 18 Aralık 1968 gününde 39 sayı ile Demirellerin bu aile şirketine "teşvik belgesi" verir. 39 sayılı teşvik belgesi, bu kez 120 sayılı teşvik belgesiyle değiştirilerek, Hacı Ali Demirel, Şevket Demirel ve Süleyman Demirel'in kayınbiraderi Yılmaz Şener'in ayrıcalıkları genişletilir. Bu arada Anayasa Mahkemesi, 933 sayılı yetki yasasını iptal etmiştir ama, "Kıratı" alan "Üsküdar'ı" çoktan geçip gitmiştir. Sizler, şimdi:

– Nereye kadar? diyeceksiniz. Orasını da anlatalım:

Planlama Örgütü "Teşvik ve Uygulama Dairesi Başkanı" Yılmaz Ergenekon aracılığıyla Demireller'e bir milyon iki yüz bin dolarlık "ulufe" dağıtıldıktan sonra, konu Avrupa Yatırım Bankası'na kadar gelmiştir. Demireller'in usulsüz kredi aldıkları, Alman milletvekilleri tarafından Avrupa Parlamentosu Türkiye Ortaklığı Komisyonunda bile konuşulmuştur.

Sen gel, kredi sağladığın özel şirkete bol ücretle müşavir Ol. Sen gel, Demirel kardeşlere milyonlarca kredi sağla ve bugün Devlet Hazinesi'nin başına Maliye Bakanı olarak otur Sormazlar mı hesabını?

Bir yanda devletin tek kuruşunu yabancı şirketlere kaptırmamak için gece gündüz çalışan yurtsever ve devrimci bürokratlar, öte yanda özel teşebbüse krediler yağdıran Demirel genel müdürleri, müsteşarları ve Demirel müşavirleri duruyor

Kendilerine "milliyetçi" süsü vermekten sanık bu tutucu partiler kalabalığının, ne için iktidara gelmek istedikleri belli değil midir? Bunların geçmişinde, sadece kanlı kaldırımlarda alçakça kurşunlarla öldürülen gençlerin kefenleri değil, bu yoksul ulusun milyonlarca lirasını, mutlu azınlığa dağıtanların suçüstü tutanakları da bulunmaktadır. Bu hesapları vermeden parlamentodan güvenoyu istemek, bankalardan kredi istemek kadar kolay mı sanırsınız?!..

(Cumhuriyet, 7 Nisan 1975)

ÇIKMAZ SOKAK

Parlamento aritmetiğinin toplama, çıkarma ve bölme işlemleri geçtiğimiz günlerde akılları iyiden iyiye karıştırdı. Siyasal partilerin sandalye sayısı, basketbol maçlarındaki sayaç tablosundaki rakamlar gibi günden güne değişip durdu. başkentteki büyük otellerin salonlarında:

Yuvaya dön, diye başlayan göz yaşartıcı konuşmalar yapıldı. Gazeteciler birbirlerine:

- Bugün transfer var mı? gibi sorular yönelttiler. Parlamento kulislerinde söylentiler birbirini kovaladı:

Bakanlık verilirse geçecekmiş... İl başkanlığı yeter diyor genel sekreter. Partiye daha önce müracaatı varmış, gizli tutuluyormuş. Oylama günü meclise gelmeyecekmiş... gibi dedikodularla politikacılarımızı bir kez daha yakından tanıdık.

Bütün bu çalışmalar, bu hafta sonunda, Demirel hükümeti için kullanılacak kırmızı ve beyaz oyların dökümüyle sonuçlanacak. Beyaz oylar, kırmızı oylardan fazla çıkarsa, Demirel hükümeti güvenoyu alarak bakanlık koltuklarına sımsıkı sarılacak. Yok, kırmızı oylar beyaz oyları geçerse, o zaman Demirel, inşaatı çökmüş müteahhit gibi, derin bir "eleme" terk edilmiş olacaktır.

Elinize kağıt-kalem alıp bugünlerde boş yere;

- CHP 189, 31 de Demokratikler, 1 de Timisi... diye hesaplar yapmayın, parlamento aritmetiğinin cetvellerine, bizim gibi "sade" vatandaşların aklı pek ermez, bakarsınız yarın bir saygıdeğer parlamenter sandalyesini kaptığı gibi soluğu bir başka partide alıverir. Bunun için, papatya falı bakarcasına:

- Güvenoyu alır mı, almaz mı?.. diye olasılıklar zincirini sağa sola sallamayın hiç. Af görüşmelerinde de böyle olmuştur. Af çıktı, çıkıyor derken, yirmi "Müslüman" kardeş, "hükümetlerini arkadan hançerleyerek, bir gece içinde bütün siyasal dengeyi bozuvermişti, hatırlarsanız. Demokratik Parti tümüyle kırmızı oy verir mi, vermez mi?. Milliyetçi Hareket Partisi içindeki "mason hafiyeleri" düne kadar Cenab-ı Hakka sığınıp, aşk ile küfrettikleri Demirel'i destekler mi desteklemez mi? Kime karşı, kim için ve neden -bağımsız- oldukları pek anlaşılmayan şu gezer ve yüzer oy sahipleri hükümete beyaz oy verirler mi, vermezler mi?. CHP içinde bir daha vatanın içinde bulunduğu

tehlikeleri anlayıp, bir çırpıda Cephe siperlerine atlayan olur mu, olmaz mı? Bütün bunlar, parlamento aritmetiğinin, azgelişmiş demokrasimize özgü çok bilinmeyenli denklemlerinden biridir.

Türkiye'de yıllardır demokrasinin biçimsel görünümünü çok partili hayat sayan, tek boyutlu kısır düşünce yürürlüktedir Düşünce yasaklarıyla örülmüş "utanç duvarları", toplumu önünde sonunda siyasal bunalımların çıkmaz sokaklarıyla karşılaştırıyor. Bugün, gömlek değiştirir gibi parti değiştirenlere de bakıp çok fazla öfkelenmemek gerekmektedir. Çünkü onlar, bu düzenin acı meyvalarıdır. Toplumu, düşünce yasaklarının dikenli telleriyle kuşatıp koşullandırdıktan sonra:

Yıkıcı düşünce... Aşırı cereyan... gibi gerekçelerle yönetmeye kalkarsanız, karşınızda işte böyle, kaba bir tablo bulursunuz. Bir düzen anlayışının, bir sistemin kaçınılmaz sonuçlarıdır bütün bunlar. Bir ülkede hükümet kurulup kurulmaması, beş-on parlamenterin bir-iki hafta içinde parti değiştirmesine bağlanıyorsa, o ülkede demokrasiyi oluşturan temel koşullardan biri eksik demektir.

Böylesine temelsiz bir inşaatın çatısına kiremit koyarken uzun uzun düşünmek gerekiyor. Belki Demirel güvenoyu alırsa, devlet örgütünde ilerici memurlar yerlerinden bir bir sökülüp alınacak, yürümekle kaldırımları aşındırmayan tutum, yine öğrencileri birbirine sokacak, sokaklarda delikanlı kanı akacak, birkaç yazar çeşitli gerekçelerle susturulmak istenecek ve kredi muslukları dost ve birader avuçlarına milyonlar dökecektir.

Ya güvenoyu alamazsa?

O zaman da, Demirel Başbakanlık koltuğunun parlamento içinden de kendisine kilitlendiğini gözleriyle görecektir. 12 Mart 1971'de kendisine memleketi yönetme yeteneğinden yoksun olduğu bildirildi ve ülke yönetimi "yedekteki" sağcı politikacılara bırakıldı. Bu güvenoylamasında parlamento da kendisine "Hayır" derse, yurttaşın seçimlerde söyleyeceği söz artık şimdiden belli olacaktır. Bunalımdan çıkış yolunu erken seçimden geçirmeyen her çözüm, bunalımın ömrünü uzatmaktan başka hiçbir siyasal sonuç yaratmaz. Bunalımın sonunda değil, henüz başındayız şimdi.

Parlamento aritmetiğinin hesap cetveli, yarın öbür gün ne gösterir bilemeyiz ama, sağcı politikacıların altında kalacakları yıkıntı bugünden bellidir. Duyduğunuz sesler, bir yapının değil, bir yıkıntının çatırtı ve gürültüleridir.

(Cumhuriyet, 10 Nisan 1975)

BİÇİM VE ÖZ...

Siyasal yaşamda duyguların önemini kimse yadsıyamaz. Her siyasetçi, bazı siyasal olaylara ve kişilere karşı sevgi ya da nefret duyguları taşır. Bu duyguları insanların içinden söküp çıkarmak mümkün değildir. Bir ihtilalciyle, bu ihtilalcinin devirdiği Cumhurbaşkanı arasında herhangi bir sevgi bağı bulunabilir mi? Siyasal gelişmenin bir kavşak noktasında devrilenle devrik kol kola girmişlerse, bunun yorumunu özenle yapmak gerekmektedir.

Celal Bayar, 27 Mayıs 1960 sabahında radyosunu açtığında Albay Alpaslan Türkeş'in:

Dikkat... dikkat!.. diye bağıran konuşmasıyla kendisine karşı yapılan ihtilali öğrenmiş oldu. Bayar, sonradan açıkça:

Uluslararası komünizmin eseri... dediği 27 Mayıs İhtilali'ni ilk kez Türk ve dünya kamuoyuna duyuran albayla beraber aynı "cephe" içindeyse, bu olguyu yerli yerine yerleştiremezsek yanlış yorumların dalgalarına karışabiliriz.

Bu birleşme, Türkiye'de egemen çevrelerin ekonomik ve siyasal etkinliklerini güçlendirme amacıyla oluşturulmaktadır. Yasadaki tanımla, "bir sosyal sınıfın, öteki sosyal sınıflar üzerindeki egemenlik ve etkinliği" komünizme karşı bir birleşme gerekçesiyle sürdürülmek istenmektedir Oysa gerçek amaç ülkedeki demokratik düzenin yok edilmesi. Abdülhamit gericiliğinden tekelci kapitalizme kadar, toplumun bütün çıkarcı ve gerici çevrelerinin desteğiyle, Anayasadışı bir iktidar kurma özleminde yatmaktadır.

Bu olguyu 12 Mart "laboratuvarı" içinden de izlemek mümkündür. Bir askeri darbe yapılıyor Demirel iktidardan uzaklaştırılıp, başbakanlığa koltuğuna bir hukuk profesörü oturtuluyor Bu profesör 12 Mart öncesi dönemin "ilerici" partisi-

nin içinden seçilip alınıyor. Üstelik bu profesörün, geçmişte partisindeki "orta sol" gelişimleri yeterli bulmayıp:

- Sosyalist parti olduğumuzu ilan edelim... türünden yaptığı konuşmalar belleklerden silinmemiş. İşte bu hukuk profesörü, Türkiye'nin o tarihe kadar gelmiş geçmiş en sağcı hükümetinin başkanı oluveriyor. 12 Mart süngüsü, tıpkı bir mıknatıs gibi, hem parlamento içinde, hem de bürokrasinin birçok kesiminde tutucuları bir araya toplayıveriyor

Bugünkü Bakanlar Kurulu'nda beş eski CHP kökenli bakan bulunmaktadır. Bu beş bakan, bir zamanlar AP iktidarlarına karşı partilerinin en ön sıralarında savaş veriyorlardı. Şimdi, eleştirdikleri, saldırdıkları Demirel'in başkanlığında koltuklarında oturmaktalar. Biçimde ayrı görünenler, bir siyasal süreç içinde, aynı özde, aynı sınıfsal dayanışma içinde olduklarını hemen kanıtlayıveriyorlar. Eski görüş ayrılıklarının yapay ve yüzeysel gerekçeleri, bir suyun buharı gibi kayboluyor. Geriye toplumun ayrıcalıklı kesimlerini savunanların ortaklığı apaçık beliriveriyor Zaman geçtikçe, herkes yerli yerine oturuyor.

- Milli bütünlük... Milletin selameti... Aşırı cereyanlar... Bölücülük... gibi gerekçelerin toz bulutu altında kalmazsanız, bir süre sonra yatırım indirimi, teşvik tedbiri, kâr transferi, ucuza kapatılan arsalar, yönetim kurulu üyeliği gibi konularla burun buruna geliyorsunuz. Düzenin perde arkasında görünen bunlardır. Düzenin çirkin yüzü...

12 Mart 1971 günü, başbakanlık koltuğundan şapkası ile birlikte sökülüp alınan Demirel ile, 12 Mart yönetiminin aynı koltuğa oturttuğu Ferit Melen arasında bir sevgi bağı bulunabilir mi? Demirel'e karşı yapılan askeri darbeyle başbakanlık görevi üstlenen Melen, bugün Demirel'in koltuğu altında bakanlık yapıyorsa, bu çelişkiyi:

Ne etsin adamlar.. deyip geçiştirmek pek kolay olmasa gerekir.

Evet, sorun başka... Bayar'la Türkeş'i, Demirel ile Melen'i, Feyzioğlu'yla, Erbakan'ı bir araya getiren gerçek, Türkiye'nin sınıfsal çizelgesinin de görüntüsünü vermektedir Toplumun her kesimine çöreklenmiş olan "tutucular koalisyonu" hemen hemen her partide köşe başlarını tutmuştur. Egemen sınıfların ayrıcalıklı düzeni, 12 Mart gibi olaylarda da, bütün tutucuları "öncelik ve ivedilikle" bir araya getirmektedir."

Bu, siyasal görünümlü bir sınıfsal dayanışmadır. Gün geçtikçe siyasal kurumlar, partiler ve kişiler, gerçek kimliklerini bulmaktadırlar. Sermayeden ve emekten yana olanların ayırımı, siyasal olayların eleğinden geçe geçe, ekonomik ve siyasal tabanına oturmaktadır. Bu geçiş döneminin doğal sancılarını yaşarken, ülkeyi yönetenlerin gerçek yüzlerini de görmekteyiz. Çeşitli adlar ve kimlikler altında, yıllarca "bir sosyal sınıfın" egemenliğini pekiştirmeye çalışanların maskeleri de birer ikişer inmektedir artık.

Bugün "Milliyetçi Cephe" çadırları altında birleşmeye çalışanlar, bundan önce de her partinin yönetim kadrosunu işgal etmiş olan siyasetçiler topluluğudur. Biz bunların geçmişlerini de biliriz.

Geçmişleri, geleceklerinin aynası değil midir?...

(Cumhuriyet, 12 Nisan 1974)

MUHALEFET BAŞLARKEN...

Demirel hükümeti, kavgalı gürültülü olaylardan sonra Millet Meclisi'nden güvenoyu almış bulunmaktadır. 1973 seçimlerinden sonra, "türlü-çeşitli" parçalara bölünmüş olan sağcı güçler artık komünizmle mücadele gerekçesi altında bir araya gelmişlerdir. Dört sağcı siyasal parti, biri solcu, biri sağcı iki siyasal partinin muhalefetiyle, iktidar koltuklarını paylaşmıştır Bu gelişim, bugünkü sonuçlarıyla sağ güçler için bir başarı sayılabilir. Bazı çevreler, güvenoyunu:

Üç DP'li oylamaya katılsaydı, iki CHP'li partilerinde kalsaydı, bağımsızlar çekimser oy kullanmasaydı... gibi avuntularla yorumlamayı uygun görebilirler. Bu tür yorumlar, gerçek nedenlerin bir süre daha gizlenmesine yol açar.

Gerçeği görelim:

Türkiye'deki sağ partiler, çağdaş kapitalizmi savunacak öz ve nitelikten yoksundurlar. Soğuk savaş kuşkularından arta kalan antikomünizmin en ilkeli, ülkemizde bütün alaturkalığıyla sürdürülmektedir. Çağın düşünce akımlarına sımsıkı kapattıkları kapılarını, vurgun düzeninin kapkaççı çevrelerine alabildiğine açan partilerle, sosyal hukuk devletinin ve demokrasisinin ge-

reklerini yerine getirmek olanaksızdır. Bu çevreler, 12 Mart döneminin kendilerine sağladığı etkinlik ve rahatlığın sarhoşluğundan 15 Ekim 1973 sabahı uyandıklarında, karşılarında bambaşka bir Türkiye gördüler. Demirel bu seçim sonuçlarını görür görmez:

- Millet bize muhalefet görevi verdi, diyerek, iktidardan bir süre uzak durmayı uygun buldu. Aradan geçen sürede, milletin kendisine verdiği muhalefet görevini "kötüye kullanarak" iktidara tırmanmanın yollarını aradı. Milletin vermediği iktidar, parlamento aritmetiğinin toplama çıkarma işlemleriyle sağlanmış oldu. Böylece, "özgürlükçü iktidar- tutucu muhalefet" denklemi tersyüz edilerek sağcı partiler iktidara getirildi. Egemen çevreler 14 Ekim seçimlerinden hiç hoşnut değillerdi. Ecevit "yumuşak inişe" zorlanarak, yerine bugün dört sağcı parti liderinin, dört oy fazlasıyla sahip oldukları iktidar görünümü ortaya çıktı.

"Dörtler Hükümeti" şimdiden karşılarında güçlü bir muhalefet bulmuştur. Parlamento içinde muhalefet partilerinden biri, "demokratik solcu" CHP, öteki ise "demokratik sağcı" DP'dir. Bu iki partinin muhalefet amacı ve yöntemi birbirinden geniş ölçüde farklı olacaktır Çünkü DP hükümete muhalefet ederken:

Siz CHP'nin uydusu oldunuz, gibi eleştirilerden kurtulmak için "Demirel'siz sağcı hükümet" biçiminde çözüm yollarıyla ortaya çıkarak, durmadan Demirel ve yakınlarını suçlayacaktır. DP muhalefet anlayışını değiştirmedikçe sağcı oyları toplamasına da pek olanak yoktur sanırız. Çünkü öteki sağcı partiler, oy toplama konusunda DP'den daha başarılıdırlar. Sadece Demirel eleştirisine dayanan muhalefet de uzun boylu başarılı olamaz. Ancak Demirel iktidarı, şimdilik DP'nin bu tür muhalefetiyle de karşılaşacak ve bu hırçın çatışma, hükümeti bir ölçüde yıpratacaktır. Önemli olan, CHP'nin sürdüreceği muhalefettir. Güven oylamasından hemen sonra herkes birbirine;

- Acaba CHP sert muhalefet mi yapacak?.. diye sormaktadır. Ciddi bir muhalefetin serti ve yumuşağı olmaz. Ciddi muhalefet, yani yeni adıyla sol muhalefet, "düzenin ekonomik" temellerine yönelerek, emekçi halk yığınlarına, bu düzenin bir avuç mutlu azınlık yararına işlediğini gösterir. CHP bu devrimci

muhalefeti sürdürdüğü ölçüde güçlenerek, emekçi sınıfları yanına alabilecektir.

Şüphesiz önümüzdeki günlerde CHP, kendi içinde son olayların muhasebesini yapacaktır. Bu tartışmanın tam bir "öz eleştiri" anlayışı ve hoşgörü içinde yapılması, parti yöneticilerince bu ortamın özgürce sağlanmasına bağlıdır. Parti yöneticilerinin ahlar ve vahlarla:

- İki kişi alabilseydik... İki kişiyi de kaptırmasaydık... gibi özürleri bir yana iterek, bu giden iki kişinin, geniş toprak sahibi çiftçiler olduğunu bir kez daha düşünmeleri ve bu olgudan gerekli sonuçları çıkarmaları da yararlı olur. Bu özeleştiri aşamasından sonra CHP'nin örgütlü ve bilinçli muhalefetiyle toplumun bütün demokratik ve ilerici kesimlerini "sol muhalefet"in çatısı altında toplaması başvurulacak tek etkin ve geçerli yol olarak görülmektedir.

CHP'nin bugünkü muhalefeti, 12 Mart öncesinde Demirel'e karşı İnönü tarafından yönetilen sınırlı muhalefete hiç benzemeyecektir. CHP, parlamento içinde en çok sandalyeye sahip partidir. Bürokrasinin ilerici kesimi CHP ile bilinç ve duygu bağı içindedir. İlerici basın CHP'yi büyük ölçüde desteklemektedir Bütün bunlara, iktidarı oluşturan sağcı partilerin iç çelişkilerini de eklerseniz, önümüzdeki günlerin Demirel için hiç de iç açıcı olmadığı sonucuna varabilirsiniz.

Dört sandalyeye dayalı sağcı yönetim, Türk halkının uyanışını durduracak mı sanırsınız?.. Çilekeş Türk halkı, bundan önce toprak ağasından Başbakanlar gördü, yılmadı, Özgürlüklerin tepesine balyoz gibi inmeye özenen hukuk profesörleri tanıdı, yılmadı. Şimdi. siyasal geçmişi belli bir parti liderinden mi korkacak?

Bu da gelir, bu da geçer...

(Cumhuriyet, 15 Nisan 1974)

PETROL KOKUSU...

Milliyetçi Cephe Partileri, Millet Meclisi'nden "dörtdörtlük" güvenoyu aldıktan sonra. hemen beklenen "icraata" giriştiler. Demirel yönetiminin ilk "icraatı" Enerji ve Tabii Kaynaklar Ba-

kanlığı'ndan başladı. Geçen pazar günü Bakanlık İdari İşler Daire Başkanı Sami Güven evinden çağrılarak, kendisine görevinden alındığı bildirildi. Ertesi gün de, Müsteşar Teoman Köprülüler'in sandalyesine Cepheci Partilerin eli uzandı. Müsteşar Teoman Köprülüler'den de görevini bir başkasına terketmesi istendi.

Olağandır bütün bunlar

Çünkü, Teoman Köprülüler'in Bakanlıkta görev yaptığı sürede, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı kuruluşların kârı, 900.818.459.46 liradan, bir milyar fazlasıyla, tam 1.933.087.000 liraya çıkarılmıştır. Yani, bir yıl içinde, Türk Devleti, bir milyardan daha fazla kâr etmiştir. Bu kârın her kuruşu da, yabancı petrol şirketlerinin kasalarından sökülüp, yoksul Türk Devleti'nin hazinesine kazanılmıştır

Görevden alınması için, sadece bu suç yetmez mi?

Yetiyor anlaşılan. Her kim ki, devlete, yurtseverlik bilinciyle hizmet etmiştir, biliniz ki, o, tutucu siyasal iktidarlarca yerden yere vurulmuştur Devletin yüce katlarına tırmanmak için yabancı şirket temsilcisi olacaksın, görevini kötüye kullanıp, biraderlere ve damatlara milyonlarca kredi sağlayacaksın, devlet büyüklerine ucuza arsa kapattıracaksın, yatırım indirimi sağlayacaksın. Çok partili düzensizliğin, hiç değişmeyen kuralıdır bu.

Köprülüler'in öteki suçlarına bakın siz:

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cahit Kayra ile birlikte, yabancı petrol şirketleriyle boğuşmuşlar. Yabancı şirketler, 1974 yılının Haziran ayında eyleme geçerek:

– Biz bu fiyatlarla petrol ithal etmeyiz... demişler. Kayra, Köprülüler ve Bakanlığın yurtsever bürokratları gece gündüz çalışıp, yabancı şirket prenslerine:

– Hayır demesini bilmişler Üstelik:

Ya bu fiyatlardan ithal edersiniz ya da petrol yasası gereğince işlettiğiniz rafinerilere el koyarız... demişler

Yabancı şirketler böylece boyun eğmiştir Aynı şirketler 1975 ocağında direnişe geçtiklerinde, Bakanlığı sarsamamışlardır bile. Devlete karşı başkaldıran yabancı şirketler Türkiye'deki petrol üretiminin de yüzde altmışını kısmışlardır İşte, bu koşullarda şirketlere karşı savaş verilirken. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, yabancı şirketlerin bir numaralı düşman saydıkları Bakanlık Müsteşarı'nı öncelik ve ivedilikle değiştirivermiştir.

"İcraat" dedikleri budur işte.

Şimdi bakalım yabancı petrol şirketleri, istedikleri zamlı satış olanağını nasıl elde edecekler? Bunları adım adım izleyeceğiz. Önümüzdeki günlerde, devletimizin bir kuruşunu bile yabancı petrol şirketlerine kaptırmamak için savaşan namuslu bürokratlarla yabancı petrol şirketlerinin kavgasına tanık olacağız. Kimler "milliyetçi", kimler yabancı sermaye şirketi sözcüsüdür, bütün bunları gözlerimizle tek tek göreceğiz.

Bir de şu hikâyeyi bakın:

Türkiye'de yıllarca, devrimcilere cezaevi duvarları örülürken, Ege Denizi'nin havası ve suyu Yunanlılar tarafından paylaşılmaktaydı. Yunanlılar bir yandan "Fır Hattı" dedikleri uçuş trafiği yetkisini tekellerine alırken, bir yandan da, Türk "Kıta Sahanlığı" bölgelerinde de petrol araştırmaları yapmaktaydılar. Bizim hükümetlerin ise böyle bir sorunu yoktu:

– Asil ve necip millet... şanlı tarihimiz... ecdadımızın kanlarıyla sulanmış bu topraklar... derken, Yunanlılar hem Ege denizi üzerinde rahatça uçmakta, hem de Türkiye'nin kıta sahanlığında petrol araştırmaları yapmakta, üstelik Ege'deki Adalara askeri üsler kurmaktaydılar. Ecevit Hükümeti döneminde bu sorun da ele alındı. Kayra ve Köprülüler, Ege'de kıta sahanlığı için de petrol arama amacıyla Türkiye Petrolleri'ne arama ruhsatı verdiler. Çandarlı gemisi 1974 yılı Mayısında Ege'de petrol araştırmalarına başladı.

Bu da bağışlanmaz suçlardandır, doğal ki.

Bir büyük suçu daha vardır Köprülüler'in. O da, Kıbrıs çıkartması yapıldığı günlerde, "Ataş Rafinerisi" üzerinde devlet denetimini kurdurarak, uçaklarımıza yakıt sağlayacak kaynakları elde tutmayı başarmasıdır 1963 yılında İnönü Hükümeti Kıbrıs çıkarmasını planlarken yakıt üretimini kesen yabancı şirketlerin oyunlarına 1974'de gelinmemiştir böylece.

Evet, evet...

Milliyetçi Cephe partilerini desteklemek için partisinden istifa eden bazı milletvekillerinin benzin istasyonu sahibi olduklarını ve bugünlerde devletten kredi almak için Enerji Bakanlığı merdivenlerini tırmandıklarını söylersek, "vatan, millet" edebiyatının arkasında nelerin yattığını anlamak güç müdür acaba? Milliyetçi Cephe çadırlarını şöyle bir aralayın, bakalım arkalarında hangi yabancı şirketlerin petrol kuyularını göreceksiniz?

(Cumhuriyet, 17 Nisan 1975)

Basın özgürlüğünün iki önemli amacı vardır. Bunlardan birincisi düşüncelerin serbestçe yayılabilmesi, ikincisi ise devleti yönetenlerin kamuoyu önünde eleştirilmesidir. Türkiye'de gelmiş geçmiş sağcı iktidarların hepsi de basın özgürlüğüne karşı çıkmışlardır.

Vatanın yüksek menfaatleri... devletin bölünmezliği... milli bütünlük... gibi gerekçelerin arkasında, devleti kemiren, ülkeyi çökerten her türlü ilişki kurulmuş, binbir türlü dolap da döndürülmüştür. Devletin çıkarlarını gözeten, halkın yoksulluktan kurtulması için çabalayan binlerce yurttaş da egemen sınıfların bela çemberlerinden geçirilmiştir.

Devlet toprakları bir avuç haramzadeye verilmiş, milyonlarca lira kredi bir imzayla biraderlere dağılmış ve yabancı şirketlere akıl almaz ayrıcalıklar tanınmıştır. Bütün bunların yanında, ne toprağımızın altındaki petrole ne kıyılarımızın bir karış ötesindeki bölgelere sözümüz geçebilmiştir. Bütün bunlar, vatanın yüksek menfaatlerinin nasıl korunduğunun, devletin bütünlüğünün nasıl sağlandığının elle tutulur, gözle görülür örnekleridir

Yıkıcı düşünce, zararlı akım, aşırı fikir... gibi demagoji silahlarıyla hem basın özgürlüğü yok edilmiş, hem de çevrilen dolaplar gizlenmek istenmiştir.

Ne adına?... Kendilerine sorarsanız, devletin bütünlüğünü korumuşlardır. Milletin bölünmezliğine hizmet etmektedirler Bu parlak sözlerin cilalarını kaldırırsanız, karşınıza kapışılan yönetim kurulu üyelikleri, benzin bayilikleri, usulsüz krediler ve yatırım indirimleri çıkar. Kendi kişisel çıkarlarına:

Devletin yüce menfaatleri... adını takıp, devletin kredi musluklarından paylarını alanlar, türlü suç gerekçeleriyle, yolsuzluklarını ortaya çıkaranları ezmek istemişlerdir.

Dün böyle oldu, bugün de aynı oyun oynanacak sanıyorlar Oysa toplum artık eskisi gibi değildir Köprülerin altından, çok sular akmıştır Devlet bürokrasisinin bir kesimi, oynanan oyunlara direnebilecek gücü bulabilmektedir Devletin haklarını savunan dürüst, namuslu ve erdemli insanlar vardır Bunların her birini yenmek de "mebus pazarı" kurmak kadar kolay değildir.

İlginç bir dönem yaşayacağız. Bu dönemde sol muhalefet bilgiye, belgeye ve kanıta dayanmak zorundadır.

Kimlere, hangi tarihte kaç milyon lira kredi sağladınız?.. diye sorulmalı, bütün belgeler didik didik edilmelidir

Devlete bir yılda, bir milyar lira kazandıran bir insanı ne hakla görevinden alırsınız, denmeli ve her işlemin hesabı sorulmalıdır. Bunlara karşı, demagojinin toz bulutu içinde:

Aziz milletimiz... Hür teşebbüs... Yıkıcı cereyan... gibi tekerlemelerle işi unutturmaya çalışırlarsa belgeleri bir karpuz sergisi gibi kamuoyunun önüne sermek gerekmektedir Son siyasal olaylar sırasında bankalardan kimler para çekmiştir? Kimlerin hangi gayrimenkulleri üzerinden haciz kaldırılmıştır? Hangi partiler bankalardaki paralarını çekmişler ya da bu partilerin hesaplarına hangi paralar yatırılmıştır? Bunlar araştırılmalı ve hem parlamentoda hem de basında enine boyuna incelenmelidir

Yabancı petrol şirketlerinin Türkiye'deki çalışmaları yakından izlenmeli, yabancı sermaye, petrol, maden yasalarıyla, Ereğli Demir Çelik kuruluş yasalarının amaçları tek tek halka anlatılmalı, yabancı sermaye şirketlerinin ahtapot kolları arasında beslenen yüksek bürokratlarla, politikacılar birer birer kulaklarından tutulup, kamuoyunun önüne çıkarılmalıdır

Bunlar güç işler değildir. Milletin birçok namuslu memuru, iş çevrelerinin politikacılarla "milli birlik ve beraberlik ruhu içinde", bürokrasi çarklarını nasıl döndürdüklerini gözleriyle görmektedirler Bunların belgeleri, kısa sürede gün ışığına çıkmaktadır Bu iktidar geçicidir Birbirlerinin oy depolarına göz dikmiş olan dört oyluk sağcı yönetim, yapılacak ilk seçimle yerini terk edecektir. Yasadışı her işlem, namuslu bürokratları karşısında bulmalıdır

Şimdi en büyük görev, sayın Ecevit'e ve CHP örgütüne düşmektedir Bakanlıklarda CHP'nin gözleri ve kulakları olmalıdır. Atılan her adım, günü gününe izlenmeli ve her yolsuzluk parlamento kürsüsüne getirilmelidir Akıl vermek gibi olmasın amma, bunları gerçekleştirmek, hem ülkeye hem de CHP'ye, "kumar borcu olmayan sekiz iyi adam" bulmaktan çok daha yararlı olacaktır.

Belgeli ve dosyalı muhalefet, muhalefetlerin en ölçülüsüdür CHP böyle bir muhalefete hazır mıdır?.. Erken seçim oy-

lamasına katılmayan CHP'lileri görünce, bu soruya olumlu cevap vermek kolay mıdır acaba?...

(Cumhuriyet, 19 Nisan 1975)

SAĞA BEŞ, SOLA ON BEŞ YIL...

Çiçeği burnunda Adalet Bakanı, güvenoyu alır almaz, henüz ayağının tozuyla geldiği bir toplantıda, göreve yeni başlayan Cumhuriyet Savcı Yardımcılarına:

– 163'ncü maddeyle 6187 sayılı kanunu uygularken dikkatli olun... demiştir. Türk Ceza Yasasının 163. maddesi, "Laikliğe" aykırı olarak, devletin içtimai veya iktisadi veya siyasi veya hukuki temel nizamlarını, kısmen de olsa dini esas ve inançlara uydurmak amacıyla örgüt kuran ve propaganda yapanları cezalandırmaktadır. Örgüt kurmanın cezası iki yıldan yedi yıla, propaganda yapmanın cezası ise bir yıldan beş yıla kadar hapistir. 6187 sayılı yasa da siyasal çıkar elde etmek amacıyla din sömürücülüğü yapanları cezalandırmaktadır. Bu yasada öngörülen ceza da, bir yıldan beş yıla kadardır. İşte Adalet Bakanı bu yasaların uygulanmasında dikkatli olunmasını istemektedir.

Türk Ceza Yasasının ünlü 141 ve 142. maddelerinde "Sosyal bir sınıfın öteki sosyal sınıflar üzerinde tahakküm kurmasını" amaçlayan örgütlenme ve propaganda yasaklanmaktadır Maddelere göre, bu amaçla örgüt kurmanın cezası sekiz yıldan başlamakta, onbeş yıla kadar uzanmaktadır. Ayrıca bu türdeki örgütü yönetenlere ölüm cezası da, verilebilmektedir 141 maddeye göre, propaganda yapmanın cezası da, beş yıldan başlamakta, on yılda bitmektedir

Bugün parlamento aritmetiğini bir yana bırakıp, "ceza aritmetiğine" başvurursak şu sonuca ulaşırız: Sağcı örgüt kurmanın cezası iki yıldan yedi yıla kadar hapistir. Solcu örgüt kurarsanız, bu ceza sekiz yıldan başlamakta onbeşyıldan idam cezasına kadar uzamaktadır Sağcılık propagandası yaparsanız, bir yıldan beş yıla kadar hapıs cezası ile cezalandırılırsınız. Propaganda amacı solcu siyasal görüşlerle ilgiliyse cezanız beş yıldan başlar on yıla kadar çıkar. Yani sağcı inanç ve görüşlere dayanılarak yapılan propaganda için verilecek en çok ceza tutarı, sol-

cu inanç ve görüşlere dayanılarak yapılan propaganda için verilecek en düşük cezaya eşittir. Solcunun cezası beş yıldan başlamakta, sağcının cezası ise en çok beş yıl olabilmektedir.

Şimdi istediğiniz kadar:

– Anayasa, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı gözetmemiştir... deyiniz. Gerçekler gün ışığındadır. Açıkça siyasal düşünce ayrımı gözetilerek, solcu inançlar, sağcı görüşlerle oranlanmayacak ölçüde ağır yaptırımlarla cezalandırılmaktadır. Yıllarca, kendi siyasal egemenliklerini sürdürmekte amacıyla:

Aşırı sağa ve aşırı sola karşıyız... türünden söylevler veren ve "aşırı ortacı" görünen politikacıların hangi yalanın plaklarını döndürdükleri de yadsınmaz biçimde ortaya çıkmıştır. Bir hukuk düzeninde:

– Sen sağcısın, sana en çok beş yıl, sen solcusun cezan beş yıldan başlar... denilmişse, en azından, sağa ve sola, aynı ölçüde karşı olunmadığı, aritmetik biçimde kanıtlanmış demektir

Yasa açısından görünen çelişki budur.

Toplumsal gerçeklere eğilirseniz, sağın Türkiye'de, gelmiş geçmiş siyasal iktidarlarca korunduğunu ve kollandığını görürsünüz. 1960 öncesinde siyasal iktidarlar, Said-i Nursi'nin sakalını sıvazlayarak elini öperek oy toplamayı uygun görmüştür. 1961 sonrası Adalet Partisi de, dinsel sağın oy depolarına dayanarak iktidara tırmandı. Bugün Milli Selâmet Partisinin yönetici kadrosunu oluşturan politikacılar, Adalet Partisinin yüksek bürokratları ve "takunyalı" biraderleriydi. Demirel ailesine, Devlet Planlama Örgütünden "ulufe" dağıtıldığı dönemlerde, planlamanın birçok dairesi bu biraderlerin yönetimindeydi. 12 Mart'ın sözde Atatürkçü yönetimi de, sağcılar için açtırdığı bir iki göstermelik dava dışında, "aşırı sağ" dediği hiçbir örgüte ve kişiye dokunmamıştır Öyle ki Anayasa Mahkemesince kapatılan Türkiye İşçi Partisi yöneticileri Sıkıyönetimce ağır cezalara çarptırılırken, yine Anayasa Mahkemesince kapatılan "Milli Nizam Partisi" yöneticileri, başta, bugünkü hükümetin başbakan yardımcısı Necmettin Erbakan olmak üzere, ellerini kollarını sallayarak dolaşmakta ve bugünlere hazırlanmak için tesbih çekmekteydi.

Abdülhamid gericiliğinden, 31 Mart saldırganlığına, Said-i Nursi örgütçülüğünden, kanlı pazar eylemciliğine kadar, bütün

gerici akımlar, bugün yabancı sermaye milliyetçiliği, Hitler özlemciliği ve politika canbazlığıyla, sermaye sınıfının çıkarlarını korumak için birleşmiş ve kendi çelişkilerinin dikenli telleriyle bütünleşmeye çalışmışlardır.

Adalet Bakanının Cumhuriyet Savcılarına söylemek istediği söz ve vermek istediği yön bizler için yabancı değildir. Tutucu iktidarların, yıllarca sarıldıkları din silahına, bu kez de başvurulmaktadır Eski hamamlarda, eski taslar kullanılmaktadır.

Ancak, unutulan bir gerçek var:

Savcılar, "Cumhuriyet" savcısı olarak adlandırılır Hiçbir kamu görevlisinin adının başında "Cumhuriyet" sözcüğü bulunmaz. Cumhuriyet Savcıları, başta çağımızın vazgeçilmez koşulu düşünce özgürlüğü olmak üzere, Cumhuriyetimizin temelini oluşturan Atatürk ilkelerini korumak amacıyla. görev yapmaktadırlar Demirel hükümetinin Adalet Bakanı, 163. madde için istediği açıklığı, 141 ve 142. maddeler için de isteyebilir mi? Adalet Bakanı, eğer sola sıkı sıkı kapatmak istedikleri özgürlük kapılarını sağcı düşünce ve örgütlere alabildiğine açmak istiyorsa, kendilerine Atatürk'ün devrimci Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt'un:

Demokrasinin nasibi irticaın elinde oyuncak olmak değildir... sözünü hatırlatırız.

(Cumhuriyet, 22 Nisan 1975)

ANARŞİST AMERİKALI

Dr. Kissinger'in yardımcısı Mr. Hartman'ın Türkiye'ye neden geldiği bir türlü anlaşılamadı. Acaba bu Amerikan politikacısı Ankara'ya şiş kebap yiyip bir acı kahvemizi içmeye mi gelmiştir?.. Anlaşılan öyle olmuş. Bakınız hükümetin sorumlu ağızları:

- Hartman bizden taviz istemiyor, demişlerdir. Acaba tavız vermeye mi gelmiştir?..

Son zamanlarda Türkleri çok üzdük, bir parça gönüllerini alalım. diye mi düşünmüştür yoksa? Bilemiyoruz.

Bizim bildiğimiz, Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'in şu son zamanlarda Türk-Amerikan ilişkileri için, şaşırıp kaldığıdır Mr Hartman ile televizyon ekranına çıkıp:

- Müstacel zorunluluklar türü cümlelerle, Türk Dil Kurumu ödüllerini kıskandıracak Türkçe'siyle, kaş yapayım derken üs tüste göz çıkarmaktadır. Gazetelerde, önce Çağlayangil'in:

Amerikan silah ambargosuyla ordumuz manevra yapamayacak duruma düşmüştür, diyen demecini okuduk. New-York Times'in muhabirinin sorularını cevaplandıran Dışişleri Bakanı'nın bu demecini okur okumaz:

Eyvah, dedim, Çağlayangil'i içeri atacaklar Çünkü bu türlü konuşmalar yapmak, devletimiz ve milletimizle bölünmezlik ilkesine aykırı olduğu gibi, üstelik Türk Ceza Yasası'na giren ağır suçlardandır. Neyse ki Çağlayangil, önceki gün demecini yalanladı. Bakan'a göre:

Damarlarında Türk kanı olan kimse böyle bir demeç vermez.

Bu söze yerden göğe kadar hak vermemek elden gelmiyor. New York Times gazetesinin muhabiri her kimse, bu demeci kendiliğinden yazmıştır. Bu Amerikalı muhabirin damarlarında Türk kanı dolaşmadığına göre öyle bir davranış kendisinden beklenir doğrusu. Üstelik, belki de Marksist, Leninist hatta Maoist'tir. Nerden bileceksiniz?

Fakat her nedense, bu Adalet Partili devlet büyükleri, bazı demeçlerini hiç hatırlamazlar. Demirel de daha geçenlerde, Milli Selamet Partisi'nin kapatılması için yaptığı konuşmayı unutmuş:

Böyle bir konuşma yapmadım, demiştir. Memleketimizde, düşünce özgürlüğü olduğu kadar, unutma özgürlüğü de bulunduğundan, bu gibi unutkanlıklar fazla eleştirilmemektedir. Bir zamanlar, Türkiye'de Amerikan üslerinin varlığından yakınanlara karşı Demirel:

- Üs yoktur tesis vardır, diye cevaplar verir ve bu tür konuşmalarıyla doğrusu soğuk espriye meraklı Amerikalıları bile güldürürdü. Artık iyice bilinçlenmiş ki, Newyork Times gazetesinin muhabiriyle konuşurken: Türkiye'de Amerikan tesislerinin varlığını kabul ederek:

Bu üsler, şayet Türkiye yalnız olsaydı, Türkiye'ye ne kazandırırdı?.. diye bir de soru sormuştur üstelik. Demek insan zamanla yetişiyor, eğitiliyor ve memleketini daha iyi tanıyor Hani üs yoktu tesis vardı?..

Dün dündür, bugün ise bugündür

Öyle anlaşılıyor ki, on-on beş yıldır, Amerika'nın Türkiye'deki ayrıcalıklarına karşı çıkanlar, Türkiye'deki Amerikan üslerini eleştirenler ve bu nedenlerle başlarına türlü belalar sarılanların bile bir parça yararı olmuş Demirel'e.

- Amerikalıların Türkiye'de üssü yoktur, diyenler, zamanla, Amerikan gazetecileriyle:

- Bu üsler diye başlayan konuşmalar yapabilmektedir Ne demişler:

İnsan beşer, bazan şaşar... Şaşmadığı zamanlarda da, böyle doğru sözler söyler Kendini yalanlar amma gerçeği kanıtlar

Evet. Biz yine dönelim Çağlayangil'e... Dışişleri Bakanı önceki gün Amerikan gazetecisiyle ne konuştuklarını özetledikten sonra:

Savunmanın, yabancı bir müteahhide tevdii mümkün bir husus olmadığını açıkça belirttik, demektedir. Bu konuşma gerçekten pek "açıkça" olmuş mudur? Onu bilemiyoruz amma, bu "yabancı" ve "müteahhit" sözcükleri kötü çağrışımlar yapmaktadır Müteahhitten kasıt, Amerikan hükümeti midir?.. Eğer böyleyse, "Amerikan hükümetinin manevi şahsiyeti"ne hakaret ediliyor demektir.

Bunlar hep, o New York Times'in Amerikalı muhabirinin başının altından çıkmaktadır. Amerikalılara bu sırada artık hiç kimse güvenmiyor Baksanıza, Vietnam'da Van Tiyö. Kamboçya'da Lon Nol:

Amerika bizlere yardım edecekti, sözünü tutmadı, diyerek kaçıyorlar. Kim bilir bu Amerikan hükümeti, kimlere ne söz vermiştir Kimden dost, kimden post olacağı bu sıralarda hiç kestirilmiyor, ne yaparsınız. Dünya o eski dünya değil artık.

Bizim tarihimizdeki, Sultan Vahdettinlerin ve Damat Feritlerin çok yakın "siyasal akrabası" olan bu Van Tiyö ve Lon Nol gibileri, sanırız yakın bir gelecekte aynı ihanetin "aile mezarlığında" bir araya gelirler Tanrı geride kalacaklara uzun ömürler versin.

Gerçekten bu "yabancı müteahhit" kavramı ilerde ortalığı iyice karıştırabilir Haydi diyelim. Çağlayangil bununla Amerikan hükümetinin manevi kişiliğine hakaret etmek istemedi, fakat bazı siyasal partı liderlerinin bir zamanlar yabancı şirketlerde müteahhitlik yaptığını da mı düşünmedi?..

Amerikalı bir gazeteci bakın nelere yol açıyor. Bu Amerikalılar, iç işlerimize karışmaktan hiç bıkmayacaklar mı?...

(Cumhuriyet, 25 Nisan 1975)

CEPHE OYUNU

Cephe, bir savaş sözcüğüdür. "Başbuğ" ise yine bir savaşın başkomutanı anlamında kullanılmaktadır. Cepheli, başbuğlu yönetim iktidara adımını atar atmaz, yeniden gençlik olayları patlak verdi. Ecevit Hükümeti döneminde de aynı gençler aynı fakültelerdebir aradaydılar. Fakat bu dönemde hiçbir gençlik olayına rastlanmamıştı. Neden?

Çünkü 12 Mart öncesinin, "şaibeli" Başbakanı yeniden iktidar koltuğuna konmuştur. Bu kez, 1944 yılından bu yana, her türlü ihtilal çalışmasında boy gösteren Albay Türkeş de "takviye kuvveti" olarak Demirel'in hemen yanıbaşında "esas duruş"a geçmiştir Artık devlet yönetimi açıkça, bir kısım sağcıların aritmetik toplamıyla özdeşleşmiştir Bunun içindir ki saldırgan sağcılar Meclis kürsülerinden:

- Devletin emniyet kuvvetlerine yardımcı olan gençler.. diye tanıtılmış ve sırtları bir kez daha sıvazlanmıştır "Ülkücü Gençler" adı verilen sağcı saldırganlar, yıllardır devletin bazı yetkililerince korunmakta ve kollanmaktadırlar. Çankaya Köşkü'nün eski sahibi, bir zamanlar bu saldırganlar için övgüler dizmiş, bazı sıkıyönetim yargıçları kararlarında bu saldırganları:

- Devletin emniyet kuvvetleri yanında çarpışmışlardır, diye selamlamışlardır

Türkiye'nin yaşadığı şiddet olaylarını aydınlatmak için, "kontrgerilla" adı verilen yasadışı gizli örgütle, sağcı şiddet eylemcileri arasındaki ilişki ortaya konmalıdır Bu yapılmadıkça, gerçeklerle değil gölgelerle, görüntülerle zaman yitirmiş oluruz. "Kontrgerilla" örgütü kimlerden oluşmuştur? Bunlar, devletin hangi kesiminde görev üslenmişlerdir? Bunlar 12 Mart döneminde kimlerle işbirliği yapmışlardır, bugün kimlerle eylem birliği içindedirler? Araştırılacak konular bunlardır şimdi...

12 Mart öncesi, sokaklarda devrimci gençler birbiri ardından kurşunlandı. Hiçbirinin katili bulunamadı, hiçbir olayın he-

sabı sorulmadı. Her olayın arkasında bir "kışkırtıcı" ajan çıktı. Demirel yönetimi, gençlik olaylarını yasal çerçevelerinden çıkarıp Ceza Yasası sınırlarına sokabilmek için, elindeki bütün olanakları kullandı. Bundan sonra da parlamento kürsülerine çıkıp, hiç çekinmeden:

Bir tek kışkırtıcı ajanın adını açıklayın, diye gövde gösterisi yapmaya çalıştı. Sıkıyönetim dosyalarından çıkarılan belgelerle, kışkırtıcı ajanların kimlik kartları birer boş eldiven gibi Adalet Parti'sinin duvarlarına çarpıldı.

Cevap?.. Cevap yok doğal ki...

Atı alan Üsküdar'ı çoktan geçmiştir. Sokaklarda gencecik delikanlıların kanları akıtılmış, devrimci gençler birer ikişer kurşunlanmıştır. Bütün bu cinayetler, özgürlük, demokrasi ve çok partili hayat adına işlenmiştir Bir eli kredi yağmalarında, öteki eli kanlı kaldırımlarda dolaşanların sorumlulukları bir anda unutturulmuş, bütün suç, soygun düzenine karşı çıkanların sırtlarına yüklenmiştir

Hem de Atatürkçülük adına...

Perdesinden kan damlayan bir filmi yeniden izler gibiyiz. Aynı tür olaylar, aynı yöntemlerle sürdürülmektedir Kışkırtıcı ajanlar ve "kontrgerilla" örgütü, yine 12 Mart öncesi gibi eyleme mi geçmiştir?.. Devrimci gençler, olayların dünü ve bugünü arasında ilişki kurarak, bu sorunun cevabını aramalıdırlar.

Devrimci "teori" ve "pratik" örgütsüz solculuğun eninde sonunda, küçük burjuva anarşizmine dönüşeceğini, bir çok kez kanıtlamıştır. Devrimcilik her zaman, her koşulda eylem yapmayı gerektirmez. Boykot silahı çoktandır eskimiş ve aşınmıştır Bu silahın geri tepmeye başladığını da, yaşadığımız olaylar ortaya koymuştur. Devrimci gençler için en büyük tehlike, toplumdaki öteki olaylardan soyutlanıp yalnız başlarına kalmalarıdır. Devrimci düşünce ve eylemleri üniversite duvarlarına ve kantin köşelerine sıkıştırmak, karşı devrimin ustaca yürüttüğü oyunlardan biridir Devrimciliğin kurallarından biri de, bu oyuna gelmemektir.

Bundan sonra bütün görev, CHP yöneticilerine düşmektedir. Kendi sollarına duvar örmeden önce, demokrasinin yasak duvarları arasında kimlerin egemen olduğunu bilmek ve bunları halka anlatmak gerekmektedir Kredi yağmalarıyla kir-

lenen ellerini gençlerin kanıyla yıkayanları suçüstü yakalamak, demokrasiyle yapılacak en büyük hizmettir.

Oyun, yine eski oyundur.

(Cumhuriyet, 28 Nisan 1975)

ULUSAL KUVVETLER

Türkiye Cumhuriyeti, yarım yüzyıl önce emperyalizme karşı kazanılan bir kurtuluş savaşı sonunda kurulmuştur. Cumhuriyetimizin temeli, tam üç yıl kan ve ateşle boğuşularak atıldı. Türk milliyetçiliğinin kaynağında bu savaşın antiemperyalist bilinci yatmaktadır. Anayasamızın önsözünde yer alan "milli mücadele ruhu" tanımı da bu anlayışı vurgulamaktadır. Mustafa Kemal'in önderlik ettiği "Kuvay-ı Milliye" her sınıf ve tabakadan oluşan "millici" güçleri bir araya toplamıştı. Bu güçler gerek batı, gerekse işbirlikçi İstanbul basınında:

Bolşevikler... Asiler... Eşkıyalar... gibi sözcüklerle suçlanmaktaydı. Çünkü gerçek "milliyetçi" güçler, emperyalizmin ordularına karşı onurlu bir savaşın kutsal cephelerinde toplanmaktaydılar. Emperyalizmin amacı, bu "milliyetçileri" Bolşeviklik, asilik ve eşkıyalık gibi kavramlarla karalamaktı.

Buraya bir nokta koyalım.

Bugün, Vietnam ve Kamboçya'da, sürdürülen savaşlar "millici" güçlerin kesin zaferleriyle sonuçlanmıştır. Kukla devlet başkanları, başkentlerini "ulusal kurtuluş kuvvetlerine" terk ederek, kaçmışlardır. Geride sadece ihanetlerinin çirkin iskeletleri kalmıştır.

İşte bu çirkin iskeletler, yarım yüzyıl önce ulusal kurtuluş savaşı verilerek kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti'nde, kendilerine "milliyetçi" etiketi yapıştıranlar tarafından savunulmaktadır. Bunların bütün çabası, Vietnam ve Kamboçya'daki "ulusal kurtuluş kuvvetleri"nin komünistliğini kanıtlamaktır.

Türkiye'de sağ basın ve sağcı politikacılar, kendilerine "milliyetçi" süsü vermekten sanık oldukları gibi, siyasal konularda da alabildiğine bilgisizdirler. Vietnam ve Kamboçya'daki savaşları anlayabilmek için en azından bu ülkelerin tarihi hakkında bilgi sahibi olunması gerekmektedir. Bu ülkelerin dünya hari-

tasında yerlerini bile bulmaları şüpheli olan birtakım sözde yazarlar:

TRT komünistlere, ulusal kurtuluş kuvvetleri adını takamaz, diye başlayıp, bu yolla televizyon ekranı arkasında komünizm propagandası kanıtlamaya çalışmaktadırlar Vietnam ve Kamboçya savaşları, tam anlamıyla ulusal kurtuluş savaşlarıdır. Bu savaşa her sınıf ve tabakada, çeşitli siyasal inançlara sahip insanlar katılmaktadır. Marksistler. Budistler, Katolikler, toprak sahipleri, öğrenciler ve köylüler, yurt topraklarını hep birlikte Amerikan Silahlı Kuvvetleri'ne ve kukla hükümetlere karşı savunmaktadırlar. Kamboçya'da, ulusal kurtuluş savaşının önderi Norodom Sihanuk ise, ülkesindeki soyluluğun simgesi bir feodal prenstir.

Ben Marksist değilim. Budist'im, diyen Sihanuk, bizim yerli antikomünistlerimizin hışmından kendisini kurtaramamıştır.

Yakın tarihimizde Sultan Vahdettin ve Damat Ferit, Vietnam'da kukla Saygon hükümetinin başkanı Van Tiyö ve Mareşal Lon Nol, aynı siyasal çizginin birbirlerini tamamlayan halkalarıdır. Yunanistan'da albay Papadopulos, Şili'de general Pinochet, aynı ihanetlerin kimlik kartlarını taşımaktadır. Bizim tarihimizdeki "İstanbul hükümeti", Vietnam'da "Saygon hükümeti"nin elli yıl önceki benzeridir.

Kurtuluş savaşımızdaki Bolşeviklik, asilik ve eşkıyalık, bugün hemen hemen aynı biçimde Vietnam'daki, Kamboçya'daki yurtseverler için de kullanılmaktadır. Vatanlarını savunanlar komünist, asi ve eşkıya, saldıranlar ise böylece özgürlükçü oluyorlar.

- Komünist çeteler, kızıllar, asiler... denirse. kukla hükümetler ve saldırgan orduların barışı, demokrasiyi ve düzeni korumuş oldukları anlatılmaya çalışılacak.

Bunun içindir ki, Amerikan basını, ulusal kurtuluş kuvvetleri yerine, komünist Vietnamlı anlamına gelen "Vietkong" sözcüğünü kullanmaktadır Bizim Amerikancılar da ulusal kurtuluş savaşlarına bu Amerikan gözlüğüyle bakmaktadırlar.

Bilmedikleri bir olay daha var:

27 Ocak 1973 tarihli Paris barış görüşmelerinde, Güney Vietnam geçici devrim hükümeti, Vietnam Ulusal Kurtuluş kuvvetlerinin temsilcisi olarak görüşmelere katıldı. Paris anlaş-

masının belgeleriyle ulusal kurtuluş kuvvetlerinin hukuksal varlığı, hem Amerikan hükümetince, hem de Saygon yöneticilerince kabul edilmiştir.

Vietnam'da ve Kamboçya'da emperyalizme ve işbirlikçi hükümetlere diz çöktüren ulusal kurtuluş kuvvetleri, elli yıl önce kurtuluş savaşı veren bir ülkede komünistlikle suçlanıyor. Tıpkı, elli-elli beş yıl önce "Bolşeviklik", "asilik" ve "eşkıyalık" ile suçlanan "Kuvay-ı Milliye"ciler gibi, Vietnam ve Kamboçya'daki yurtseverlik de Türkiye'de suç sayılıyor

Ne denir buna?..

Sultan Vahdettin, Damat Ferit, Nemrut Mustafa, Anzavur Ahmet ve Ali Kemal bugün yaşamış olsalardı, bu "milliyetçi"lerden farklı mı düşünürlerdi? Mustafa Kemal:

- Mazlum milletler bir gün zalimleri yok edecektir, diyordu. Zalim devletlerin tankına, topuna, tüfeğine alkış tutanların milliyetçiliği, "Kuvay-ı İnzıbatiyecilik" değil de nedir acaba?..

(Cumhuriyet, 30 Nisan 1975)

MİLLİYETÇİLİK SINAVI...

Petrol kokusu, ortalığı iyice sarmaya başladı. Önce, ulusal petrol kavgası veren bürokratlar, birer, ikişer yerlerinden alındılar. Sonra da, yabancı petrol şirketlerinin zam istekleri kabul ediliverdi.

- Vatanın, yüksek menfaatleri... Devletimiz ve ülkemizle bölünmezlik... Aşırı akımlar... gibi gerekçelerin arkasında, hangi yabancı şirketlerin çıkar düzeninin gizlendiği de hemen ortaya çıkıverdi.

ATAŞ rafinerisini yabancı şirketler ortaklaşa olarak işletmekteydiler. Kıbrıs'ta savaş olasılığı belirdiği zaman, silâhlı kuvvetlerimizin yakıtını kesen yabancı şirketler, bugün artık ellerini ovuşturmaktadırlar Amerikan ve İngiliz elçileri de rahat nefes almışlardır. İstedikleri zammın bir miktarını şimdilik koparmışlardır Yakında bir başka zam istemiyle yeniden Bakanlık merdivenini tırmanırlar.

İstedikleri oldu artık...

6 Şubat 1975 günü 7/9131 sayılı kararnameye dayanılarak. yabancı şirketlerin zamlı fiyat istekleri reddolunmuştu. Bunun üzerine yabancı şirketler:

– Biz de ATAŞ rafinerisinde petrol üretmeyiz... diye kabadayılık gösterisi yapmışlardı. Fakat bu kez papuç pahalıydı. Bakanlık:

– Size doksan günlük süre veriyorum. Bunun sonunda, işletme ruhsatınız iptal edilecektir... diyerek, yabancı şirketlere boyun eğmeyeceğini açık ve seçik biçimde ortaya koymaktaydı. Süre, 6 Mayıs 1975 günü sona ermekteydi.

Yani dört gün sonra...

Yabancı şirketler, Ecevit Hükümetinin kuruluşundan bu yana, eylem içindeydiler. Sürekli zam istekleriyle kârlarını arttırmak istiyorlardı. Milliyetçiliği yabancı şirket avukatlığı sanan bir kısım başbuğcu, dokuz ışıkçı, milliyetçi-toplumcu ilkel ideolog özlemcisi de dev yabancı şirketlerin işlettiği ATAŞ rafinerisini millileştirmek isteyen Ecevit hükümetine karşı şunları yazabiliyorlardı; öğrenin siz de:

– Türk Hükümetinin ATAŞ'a el koymasına maalesef imkân yoktur. Bunu şirketler kadar Bakan da bilir. Çünkü vaktiyle çıkarılmış İstimlâk Kanununa göre, ATAŞ arazisinin istimlâkine, (kamulaştırılmasına) Türk Hükümeti değil milletlerarası bir mahkeme karar verir. ATAŞ rafinerisi, tıpkı bir yabancı sefaretin hukuki statüsüne tabidir. İngiliz Sefaretini işgal edebilirseniz, ATAŞ'ı da işgal edebilirsiniz...

Kim adına, ne için?

Müslümanlık, Türklük, milliyetçilik, muhafazakârlık adına yazılmıştır bütün bunlar. Görülüyor değil mi? Yabancı şirketler, ahtapot kolları, basını, bürokratları ve siyaset adamlarını işte böylesine çevreleyip kuşatmıştır. Bunun içindir ki, milliyetçilik maskesiyle:

– İngiliz Sefaretini işgal edebilirseniz, ATAŞ'ı da işgal edebilirsiniz... diye yazabilmişlerdir. İstimlâk yasası da, petrol yasası da ortadadır. Hükümetler belirli koşullarla yabancı şirketlerin işlettiği rafinerilere el koyabilirler. İster mi bunu bizim milliyetçimiz?!..

Sağcı milliyetçilik budur işte.

– Bismillahirrahmanirrahim... dedikten sonra, yabancı şirketlere el açıp dua ederler. Her yoksul ülkede böyle olmuştur bu. Yabancı petrol şirketlerinin girdiği her ülkede, ihtilaller, hü-

kümet darbeleri ve saray oyunları dönmüştür. 1951 yılında İran'da petrolleri millileştiren Başbakan Musaddık, yabancı petrol şirketlerinin düzenlediği bir ihtilalle devrildi ve yerine Tahran'daki İngiliz ve Amerikan elçilerinin pek sevdiği General Zahidi getirildi.

Yaşandı bütün bunlar...

Türkiye'de petrol yasası 1954 yılında kabul edilmiştir. Yasa taslağını kaleme alan, bir Türk hukukçusu değildir. Taslak, Amerikan petrol şirketlerinin avukatı Max Ball tarafından hazırlanmıştır. Bunun içindir ki, petrol yasası, birçok çevrede "Max Ball yasası" olarak adlandırılır. Devrin muhalefet lideri İnönü, bu yasaya karşı çıkarken:

– Petrol kanunu, kapitülasyon hükümleri ile hazırlanmıştır, gönüllü bir kapitülasyon layihası olarak kabul edilmiştir. İşte profesörler, işte hukuk âlimleri, hepsinin önünde söylüyorum. Petrol kanununu karşılıklı taahhüt şeklinde görmek, bir kapitülasyon devrini açmaktır... demekteydi. İşte, bu kapitülasyon yasasıyla bile yabancı şirketlere savaş açtı yurtsever bürokratlar

Petrol sorunu, kimlerin milliyetçi olduklarını kanıtlayacak bir sınav konusudur. İşte yabancı şirketler, işte Türk Devletinin haklarını savundukları için, arka arkaya yerlerinden sökülüp alınan yurtsever bürokratlar... İşte Bakanlık merdivenlerini aşındırıp, şikayet mektupları yazan elçiler, işte bunlara karşı direnebilen dürüst Bakanlar... İşte devlet hazinesinden avuç avuç alıp, yabancı şirket kasalarına doldurulan milyonlar. işte ırkçısı, Turancısı, morrisoncusu, şerbetçisi, takunyalısı ve nakşibendisiyle, "Milliyetçi Cephe", yabancı şirketleri milyon yağmuruna çağırıyor.

Sorulmayacak mı bu hesap?

Cumhuriyet Halk partisi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının yakasına yapışmalı ve demagojinin toz bulutunu bir yana itip, petrol sorununu halkoyu önünde tartışmalıdır Gensoru önergesiyle, petrol konusu Parlamentoya getirilmeli ve Max Ball tarafından kaleme alınan yasanın satırlarına tutunup, yıllarca petrol kuyuları üzerinde cambazlık yapanların oyunları da bir bir ortaya çıkarılmalıdır Bu ne biçim milliyetçiliktir ki, devletin öz kaynaklarını yabancıların elinden alıp millileştirmek is-

teyenlere karşı yabancı şirket avukatlığını üstlenir?!.. Milliyetçiliğin, böylesine "kökü dışarıda" olanına, ne ad takmak gerekir acaba?..

(Cumhuriyet, 2 Mayıs 1975)

ÇANKAYA NE DİYECEK?

Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan, Malatya'da yaptığı konuşmada, hükümetin imamlara yeni kadrolar verdiğini açıkladıktan sonra:

- Kesin karar aldık. Hükümet bu genel müdürü azletti, milli neşriyat başlıyor, demiş ve Başbakan Demirel de önceki gün İsmail Cem ile ilgili kararnamenin Cumhurbaşkanı'na sunulduğunu söylemiştir. Artık kararname Bakanlıklardan çıkıp, Çankaya yokuşunu tırmanmıştır. Kararname, şimdi sayın Korutürk'ün masasındadır.

Hükümet, İsmail Cem ile ilgili kararnameyi, TRT Yasası'nın 9. maddesine dayanarak hazırlamıştır. Bu maddeye göre, Genel Müdür:

- Milli güvenliğin, kamu düzeninin veya devletin dış güvenliğinin gerekli kıldığı veya devlet memuru olma niteliğini yitirdiği hallerde... gerekçesi açıkça gösterilerek görevinden alınabilmektedir. Hükümet, İsmail Cem'in TRT Genel Müdürü olarak "milli güvenliği" ve "kamu düzeni"ni bozduğu, ya da "devletin dış güvenliğini" tehlikeye düşürdüğünü kanıtlama yükümlülüğü altındadır.

Bu madde, 12 Mart döneminde yasaya eklenmiştir. Bir Genel Müdür, milli güvenliği ve kamu düzenini nasıl bozabilir? Devletin dış güvenliğini ne gibi eylemleriyle tehlikeye düşürebilir? Hukuk açısından yürütme organının bunları kanıtlaması mümkün değildir. Çünkü, milli güvenliği ve kamu düzenini bozmak, Ceza Yasası'nda yer alan suçlardandır. Bu suçları yargılamak yürütme organının değil, bağımsız mahkemelerin görevidir. Bir kamu görevlisine:

Kamu düzenini ve milli birliği bozuyorsun denildiğinde, bu eylemlerin Ceza Yasası'nın hangi maddelerine giren suçlardan olduğunu da söylemek gerekmektedir.

Anlaşılıyor ki, dört siyasal parti liderinin kurduğu, dört oy farkla güvenoyu alan hükümet, 12 Mart hukukunun getirdiği yasa maddesine dayanarak:

- Milli güvenlik, kamu düzeni.. dış güvenlik.. gibi soyut gerekçelerle TRT Genel Müdürü'nü suçlayıp, görevinden almayı amaçlamaktadır.

TRT Genel Müdürü, hangi eylemle, hangi yayınıyla milli güvenliği ve kamu düzenini bozup, devletin dış güvenliğini sarsmıştır? TRT'nin, gerçekten Anayasa ve yasayla öngörülen ilkelere aykırı yayınları olmuşsa, acaba Milliyetçi Cephe Hükümetini oluşturan partiler neden bu gerekçeleri ileri sürüp, "TRT Seçim Kurulu"na başvurmamışlardır? Kuruluş Yasası'nın 9. maddesine göre TRT, tarafsızlık ilkesine aykırı yayınlar yaparsa, siyasal partiler TRT Seçim Kuruluna başvurabilmektedirler.

Sayın Cumhurbaşkanı TRT Genel Müdürü'nü görevden almak amacıyla hazırlanan kararnameyi imzalarsa, Milliyetçi Cephe'nin bugüne dek TRT yayınlarına yönelttiği bütün suçları da benimsemiş, Cepheci partilerce ileri sürülen bütün gerekçeleri de haklı görmüş sayılacaktır. Bu değerlendirme ise, sayın Korutürk'ün kamuoyunda yarattığı olumlu izlenimi ve etkiyi geniş ölçüde sarsacaktır.

Sorun bununla da bitmeyecektir...

Görevden alma işlemi, TRT'nin tarafsızlığını da ağır şekilde yaralayabilir. Çünkü her iktidar, bundan sonra kendi siyasal amaçlarına uygun bir TRT Genel Müdürü bulacak ve böylece TRT Genel Müdürlüğü "transistörlü radyo" gibi elden ele taşınacaktır. Bu tür zararlı bir geleneğin açılması hiç şüphesiz, TRT tarafsızlığını zedeleyici olumsuz gelişmelere yol açacaktır.

Sayın Cumhurbaşkanımız, 1 Mart 1975 günü yaptıkları konuşmada:

Cumhurbaşkanı'nın Anayasa'daki görevi, sadece hükümeti kurmak için bir Başbakan atamaktan ibaret değildir, demişlerdi. Gerçekten de, Cumhurbaşkanı'nın Anayasa'yı ve Anayasal kurumları koruma görevi, bu gibi olaylarla ortaya çıkmaktadır.

Hükümetin hazırladığı görevden alma işlemi, örneğin bugün ve yarın Cumhurbaşkanı'nca imzalanmazsa bu durumda 11 sayılı kararnamenin Millet Meclisi'nce iptal edilmesi bekle-

necektir. 11 sayılı kararnameyi iptal eden Millet Meclisi kararı, hukuk açısından bir yasa niteliğinde olduğundan, bu kararın yürürlüğe girmesi için, yine sayın Korutürk'ün imzası gerekmektedir.

İsmail Cem, yasalara aykırı olarak görevden alınırsa, herhalde yasal olanaklardan yararlanarak, haksız olduğuna inandığı işlemi iptal ettirmek için Danıştay'a başvuracaktır. Hükümet ise, bu göreve hemen birisini atayacaktır. Bu atama işlemi için de yine sayın Korutürk'ün imzası gerekecektir. Danıştay, hükümetin görevden alma işlemini haksız bulup işlemi iptal etse bile, Demirel:

TRT Genel Müdürlüğü boş değildir, diyerek, 12 Mart öncesi gibi, Danıştay kararını uygulamayacaktır. "Görünen köy, hiç de kılavuz" istemez.

Bunun içindir ki, Sayın Korutürk'ün İsmail Cem ile ilgili kararnameyi imzalamaması, imzalamayı uygun görse bile, yargı organları son sözü söyleyinceye kadar, Genel Müdürlük görevine bir başkasını atayan kararnameyi imzalamaması, şimdiye kadar sürdürdüğü demokratik anlayışına uygun düşecek ve memleketin sahipsiz olmadığı da anlaşılacaktır.

Acaba TRT Genel Müdürü İsmail Cem'in "milli güvenliği" bozduğu nasıl kanıtlanacak?. Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından:

Cumhuriyetin geleceğini ağır tehlikeye düşürmek.... gerekçesiyle kendisine "muhtıra" mı yollandığı söylenecek?.. Yabancı petrol şirketlerine milyonlarca lira haksız kazanç sağladığı mı ileri sürülecek, yoksa laikliğe aykırı tutumu nedeniyle, Anayasa'ca kapatılan bir gerici partinin lideri olduğu ya da gençleri silahlı eğitimden geçiren bir örgüte başbuğluk yapıp yapmadığı mı sorulacak?.

Sayın Korutürk'ün özgürlükten, barıştan ve Anayasa'dan yana olanları koruması en içten dileğimizdir...

(Cumhuriyet, 5 Mayıs 1975)

SOYUTTAN SOMUTA...

Son bir ayda, bir takım yolsuzluk dosyaları ortaya atıldı. Devlet hazinesine milyonlarca lira zarar verenlerin kimlik kartları açıklandı. Belgeler. birer birer sergilendi. Bunlara karşı:

- Kahrolsun komünistler.. yaygarasından başka hiç bir cevap verilmedi. Yıllarca, devlet hazinesini kemirenlerin, yabancı şirketlere akıl almaz ayrıcalıklar sağlayanların suçları üzerinden sünger geçirilerek:

Milli birlik ve beraberlik içerisinde... ülkesi ve devletiyle bölünmezlik ilkesine bağlı olarak... gibi gerekçelerle, somut eleştiriler susturulmaya çalışıldı. 12 Mart öncesi, yurtdışına kadar uzanan yolsuzluk söylentileri:

Kuvvetli ve inandırıcı hükümet... yalanıyla unutturuldu. Yolsuzlukları açıklayanlar, binbir tehlikeye göğüs gererek devlet hazinesini savunanlar, bir takım soyut gerçeklerle suçlanıp cezaevine atıldılar.

Yolsuzlukların ipliğini pazara çıkaran devrimci yazarlar, ulusal petrol kavgası veren profesörler, özel okul yağmasını önleyen öğretim üyeleri:

- Gençleri kışkırttı... Körpe dimağlara anarşi tohumları attı... gibi ipe sapa gelmez suç gerekçeleriyle ezilmek istendi. Üniversitede, sıkı yönetimlerin ihbar dosyalarını kabartan yaşlı başlı profesörler, milliyetçi-mukaddesatçı, özel teşebbüsçü doçentler ve asistanlar, ilerici öğretim üyelerini ihbar ederek, kurulu düzende yerlerini almaya çalıştılar.

Aşırı akımlara karşıyız... Ecdadımızın kanlarıyla sulanmış bu topraklar... Komünizmle kanımızın son damlasına kadar mücadele edeceğiz... söylevlerinin arkasında, çevrilen türlü dolaplar, karanlık ilişkiler ve kirli belgeler gizlenmek istendi.

Bütün bunlara karşı, yolsuzluk belgeleri, birer boş eldiven gibi yüzlerine çarpılanlar ise tam bir vurdumduymazlık içindedirler. Birçok kimsede de, bir çeşit bağışıklık yaratmıştır

Başbakan'ın kardeşlerine milyonlarca lira usulsüz kredi verilmiş... Maliye Bakanı, Demirel ailesine yatırım indirimi sağlamış... Başbakanın kardeşi, iki milyonluk kredi borcunu ödememiş... denilse ve belgeler, bir karpuz sergisi gibi gözler önüne serilse bile:

Adam sende... denilip geçilmektedir. Bunca yolsuzluğa, bunca belgeye karşı...

- Nixon, muhalefet partilerini gizli gizli dinlettiği için "Watergate Skandalı" ile koltuğundan oldu. Demirel döneminde Türkiye İşçi Partisi'nin mektuplarının okunduğu belgeleriyle açıklanınca:

- Olur böyle vakalar, denilip geçildi. Bir başka ülkede yeri göğü birbirine katacak olaylar, hep böyle unutturulmaya çalışıldı. 11 Mart öncesi eylemlerinde gençlik içine "kışkırtıcı ajanlar" yerleştirildiği, gizli örgüt yazışmalarıyla kanıtlandı. Bunun da üzerinde fazla durulmadı.

Bir yandan, Cumhuriyetin geleceğini değil Demirel'in siyasal iktidarını korumak ve kollamak için verilen muhtıra, öte yandan CHP'nin "karınca ezmez" muhalefeti, somut eleştirileri ve yolsuzluk dosyalarını ister istemez unutturdu. Yolsuzluk dosyalarının suç kanıtları, kışkırtıcı ajanların kimlik kartları yerine, soyut eleştirilerle yetinildi.

Şimdi ortada bir petrol sorunu var: Milliyetçi Cephe Hükümeti'nin Kılıç'ı, bakanlıktaki yurtsever bürokratları birer ikişer yerlerinden aldıktan sonra, yabancı petrol şirketlerinin zam isteklerini hemencecik kabul ediveriyor. Belgelere bakıyorsunuz, bu şirketler, 1975 yılının 7 Mart'ında:

Bu en düşük fiyattır, deyip, varil başına 10.70'lik fiyat öneriyorlar. Bakanlık bunu kabul etmiyor. Aynı şirketler bu kez, 18 Mart günü, fiyatı, 10.70 dolardan 10.40 dolara indiriyorlar. Bu da kabul edilmeyince, ertesi gün, 19 Mart'ta:

Varil başı 10.36 doları kabul edin, diyorlar Bu öneri de reddediliyor. Demirel hükümeti kurulur kurulmaz da, yabancı şirketler 10.36 dolara indirdikleri fiyatı, 10.50 dolara çıkarıp, sevinçten ellerini ovuşturuyorlar. Yabancı şirketlere karşı direnen Müsteşar ile birlikte Daire Müdürleri apar topar yerlerinden sökülüp alındıktan sonra, yabancı şirketlere "türlü-çeşitli" ayrıcalıklar sağlanıyor. Bir takım somut gerçekler, belgelere dayanan yolsuzluklar, "milliyetçilik... komünizm tehlikesi... mukaddesatçılık... gerekçeleriyle unutturulmaya ve uyutulmaya çalışılmaktadır.

CHP, henüz güçlü, sert ve belgeli muhalefet yöntimini kullanmaktan uzak durmak eğilimindedir. Somut eleştirilerin, soyut suçlamalarla unutturulmaması için, CHP'nin parlamentodaki bütün olanaklarını kullanarak, her konuyu enine boyuna araştırması gerekmektedir. Meclis araştırmaları, soruşturmalar, gensoru önergeleri, hangi olaylar için saklanmaktadır?.. Yolsuzluk dosyaları nerede?.. Önergeler neden hazırlanmamaktadır?.. Petrol konusunda gensoru önergesini vermek için ne beklenmektedir?..

(Cumhuriyet, 7 Mayıs 1975)

PETROL DİPLOMASİSİ

Yürürlükte bulunan petrol yasasının "Max Ball" adlı bir Amerikalı tarafından kaleme alındığı herkesçe bilinmektedir. Amerika ve İngiltere'nin petrol üreten ülkelerdeki büyükelçileri, siyasal karar organlarıyla yakın ilişkiler kurmuşlardır. Bu ülkelerin büyükelçileri, zaman zaman petrol şirketlerinin sözcüleri olarak Bakanlık merdivenlerini tırmanmışlardır. Petrolün ekonomik önemi, siyasal ilişkilere büyük ölçüde yansımıştır. Bu ilişkileri yok sayıp:

Biz milliyetçiyiz. Neden ülkenin çıkarlarını düşünmeyelim!.. gibi gülünç gerekçelerle açıklamalar yapmak hiçbir sorunu çözmemektedir.

Rakamlara göz atalım:

Mobil şirketi, 1973 yılında, 544.254.000 lira zarar gösterirken, 1974 yılında bu zarar 160.812.653.78 liraya çıkmıştır. Yani, bu Amerikan şirketi geçtiğimiz yıl tam yüz altmış bir milyon liraya varan bir zarara girmiştir. Bu şirket, "ATAŞ" rafinerisinin ortaklarından biridir. Rafinerinin öbür ortağı British Petrolium Şirketi 1974 yılında ancak 6.800.000 lira kâr etmiştir. "ATAŞ"ın öteki ortağı Shell şirketinin 1974 yılı kârı yarı yarıya inerek 35.721.230 liraya düşmüştür. Bu üç yabancı şirketin toplam zararı bir yılda 180 milyon lirayı bulmaktadır.

Neden?..

Nedeni açıktır: Yabancı petrol şirketleri, son yıllarda ham petrol fiyatının arttırılmasını istemişler, ancak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı zam isteklerini reddetmiştir. Bu şirketler, aynı ay içinde:

- En düşük fiyat budur... dedikleri fiyatları derece derece aşağı indirmişler ve en sonunda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın benimsediği fiyatın da altında bir rakama düşmüşlerdir.

Bu sırada, Milliyetçi Cephe Partileri de iktidarı dört oy farkla ele geçirmişlerdir. Benzin bayii bir milletvekilinin evinde yapılan toplantıdan sonra, Demokratik Parti'nin dokuz milletvekili partilerinden istifa ederek Demirel'in imdadına koşmuşlardır Bir cumartesi günü güvenoyu alan cepheci partiler, ertesi gün:

Pazar günü tatildır. Yarını bekleyelim, bile demeden, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nda yabancı şirketlere karşı direnen yurtsever bürokratları görevlerinden almışlardır.

Milliyetçi Cephe'nin ilk memur kıyımı neden Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nda başlamıştır?.. Bu bir rastlantı mıdır?..

Siz bunu düşüne durun, ben yazının başına dönerek yine büyükelçilerden söz edeyim:

İngiltere'nin Ankara Büyükelçisi Mr. Horace Philips, 6 Ocak 1975 günü Dışişleri eski bakanı Melih Esenbel'i ziyaret ederek, konuyu döndürüp dolaştırıp BP'nin zam istemine getirmiş ve:

Eğer Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı şirketin zam isteğine kabul etmezse, petrol ithalini durduracağız, demiş ve birkaç gün sonra da Dışişleri Bakanlığı'na bu konuda bir mektup yollamıştır.

Unutmayalım: BP, "ATAŞ" rafinerisinin ortaklarından biridir ve Kıbrıs olaylarında bu rafineri petrol ithalini durdurmuştur.

Evet devam edelim...

"ATAŞ" rafinerisinin ikinci ortağı da, Amerikan Mobil şirketidir. Amerika'nın Ankara Büyükelçiliği Ekonomik ve Ticari İşler Müşaviri Albert V. Nuran, 30 Aralık 1974 günü, Dışişleri Bakanlığı'nda bazı yetkililerle görüşmüştür Bu görüşmede Mr. Nuran, Mobil şirketinin fiyat konusundaki sorunlarını anlatmış, ayrıca Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'ndaki bazı bürokratların kendisiyle görüşmek istemediklerini söylemiş ve bu konuda yakınmıştır. Bu Amerikan yetkilisi, Dışişleri Bakanlığı'nda:

Beni Enerji Bakanlığı'ndaki ilgililerle görüştürmek için aracılık yapın, demiş ve bunu yazılı olarak da bildirmiştir

Aynı günlerde, İngiliz Büyükelçisi Mr Philips, yeniden Dışişleri Bakanlığı'na başvurarak, basında yabancı petrol şirketleri hakkında çıkan yazıları eleştirmiş ve bu konudaki üzüntülerini bildirmiştir

Anlaşılıyor ki, yabancı petrol şirketleri, başta büyükelçiler, sonra elçiliğin etkili ve yetkilileri, basındaki "milliyetçi- mukaddesatçı" kalemler, yabancı sermaye yanlısı politikacılarla birlikte "eyleme" geçmişlerdir

Bu konuşmaların ve yazışmaların birer örneği Bakanlıklarda dosyalar arasındadır. Bu belgelerin Meclis araştırması yoluyla, incelenmesi ve petrol şirketlerinin kurdukları ilişkilerin birer birer ortaya çıkarılması gerekmektedir. Çünkü petrol konusu, milliyetçiliğin "turnusol kağıdı"dır. Öyle ki, milliyetçiliğin rengi bu konuyla belli olabilmektedir. Belgeler açıklanırsa, işte belki o zaman CHP kontenjanından parlamentoya giren Bay Selahattin Kılıç'ın 1966 yılında AP iktidarına yönelttiği:

Rusya ve Romanya'dan neden petrol satın almıyoruz... sorusu da cevaplandırılmış olur. Böylece, AP Ortak Grubu'nun oybirliğiyle onayladığı petrol politikası da yerli yerine oturtulabilir.

Ey CHP'li yöneticiler, milletvekili ve senatörler, daha ne duruyorsunuz?.. Petrol dosyası açmak, petrol kuyusu açmak kadar güç müdür yoksa?..

(Cumhuriyet, 9 Mayıs 1975)

HUKUK ADINA MI?..

TRT Genel Müdürlüğü'yle ilgili tartışmalar sürüp gitmektedir. Sayın Cumhurbaşkanı bugünlerde kararını verecektir. Geçen hafta Çankaya'ya çıkarılan kararname bu satırların yazıldığı güne kadar, Cumhurbaşkanlığı masasında beklemektedir.

Irmak hükümeti zamanında kurulan üç kişilik bir komisyon, apar topar bir rapor hazırlayarak Başbakanlığa sunmuştur Bu komisyon, Maliye, ve İçişleri Bakanlıkları Hukuk Müşavirleriyle, TRT'den ayrılan bir başka devlet memurundan oluşmaktadır. Sızan haberlere göre, bu komisyon Demirel'in istediği yönde eleştiri ve yargılarla dolu bir raporu, geçtiğimiz perşembe günü gece yarısına doğru imzalamıştır Demirel sayın Cumhurbaşkanı'na:

- İşte tarafsız hukukçular da hükümetle aynı kanıda, demiş ve yetmiş sayfalık raporu sunmuştur. Oysa Anayasa'mızın 4. maddesinde:

- Hiç bir kimse veya organ kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisini kullanamaz... hükmü yer almaktadır.

TRT yayınlarının Anayasa'da belirtilen tarafsızlık ilkesine uyup uymadığını araştırmakla görevlendirilen bu komisyon, hiçbir yasa, hiçbir tüzük ve hiçbir yönetmeliğe dayanarak kurulmuş değildir. Özel nitelikteki bu komisyonun hukuksal dayanağı olmadığı gibi, hiçbir yasal yetkisi de yoktur Bu komisyona rapor hazırlatmak açıkça "kaynağını Anayasa'dan almayan devlet yetkisi kullanmak" demektir.

339 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Yasası'nın 9. maddesinde şu hüküm yer almaktadır:

TRT'nin, Anayasa'nın ve bu kanunun öngördüğü esaslara aykırı yayın yaptığı ve tarafsızlık ilkesinden uzaklaştığı veya genel müdürün görevi ile ilgili olarak ağır bir hizmet kusuru işlediği hallerde, Başbakanın veya TBMM'de grubu bulunan siyasi partilerden birinin yazılı olarak TRT Seçim Kurulu'na başvurması ve bu kurulun olumlu görüşünü bildirmesi üzerine, Genel Müdür, Bakanlar Kurulu kararnamesi ile görevinden alınır.

Görülüyor ki, TRT yayınlarının tarafsız olup olmadığını araştıracak olan yetkili kurul, güvencesiz üç devlet memurundan oluşan özel nitelikteki bir komisyon değildir. Yasa bu konuda, TRT Seçim Kurulu'na yetki vermektedir.

TRT Seçim Kurulu, üniversite rektörleri arasından Cumhurbaşkanı'nca seçilecek dört Rektör ile Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri'nden oluşmaktadır.

Ortaya ilginç bir hukuksal sorun çıkmaktadır:

TRT yayınlarının tarafsızlık ilkesine uyup uymadığını araştırmakla yetkili kurul, Cumhurbaşkanı'nca seçilmektedir Bu konuda yetkili kurul yasayla belirlenmiştir. Cumhurbaşkanı'nca seçilecek TRT Seçim Kurulu yerine rasgele üç güvencesiz Devlet memurunu bir araya toplayıp, bunlara rapor hazırlatmak sadece TRT Yasası'na aykırı bir davranış değil, aynı zamanda Cumhurbaşkanı'nın yetkilerine karşı saldırı niteliğindedir.

Burada bazı soruları cevaplandırmak gerekmektedir Soruyoruz: TRT Anayasa'da yer alan tarafsızlık ilkesine aykırı yayın yaptıysa, hükümeti oluşturan partilerden biri neden daha önce TRT Seçim Kurulu'na başvurmamıştır?.. Soruyoruz: Hükümet, TRT yayınları için Cumhurbaşkanı'nca seçilen kurul yerine, neden üç güvencesiz devlet memurundan rapor almıştır? Soruyoruz: Atamaları bakanlarının iki dudakları arasında olan iki

hukuk müşaviriyle, TRT'den ayrılmış bir hukukçunun oluşturdukları kurul, hangi anayasal dayanakla, hangi yasa, hangı tüzük ve hangi yönetmelik hükmüyle görevlendirilmiştir?

Hükümet bu soruların cevaplarını bulmak yerine:

Milli güvenlik, kamu düzeni, devletin dış güvenliği... gibi soyut gerekçelere dayanmaktadır. Yine soruyoruz: "Milli güvenlik, "kamu düzeni" "devletin dış güvenliği" kavramları, tarafsızlığın çiğnenmesinden daha hafif suçlarla mı ilgilidir? Yasa, tarafsızlığın çiğnendiği yolundaki iddialar için bile hükümeti doğrudan doğruya yetkili saymamakta ve;

Cumhurbaşkanı'nın seçtiği TRT Seçim Kurulu'ndan bu konuda görüş alacaksınız, diyerek hükümetin yetkilerini sınırlamaktadır. Öyleyse, her biri Ceza Yasası'nda yer alması gereken suç gerekçeleriyle kararname hazırlayıp, üstelik bu kararnameyi, yetkisiz bir komisyonun raporuyla belgelemek, hukukun hangi ilkesiyle açıklanmaktadır?.. Hükümet, yasal yollarla tarafsız olup olmadığını kanıtlayamadığı bir anayasa kuruluşunu, elindeki üç güvencesiz devlet memurunun raporuyla suçlayacaksa, TRT Yasası'nda yer alan ve Cumhurbaşkanı'nca seçilen TRT Seçim Kurulu'nun varlık nedenini nasıl açıklayacaktır? Cumhurbaşkanı'nca seçilecek bir kurulun yetkisini, bir özel komisyona kullandırmakla, kaynağını Anayasa'dan alan hangi yetkiden söz edilebilir?

Anayasamızın 6'ncı maddesine göre yürütme görevi, yasalar çerçevesinde, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından yerine getirilir Yani:

- Hükümet kararnameyi hazırlamıştır. Cumhurbaşkanı imza atmaya mecburdur, demek Cumhurbaşkanlığı makamını bir "imza makinesi" saymak anlamına gelmektedir. Kararname Cumhurbaşkanı imzalayıncaya kadar, ancak bir "taslak" niteliğindedir. Bu konudaki yürütme görevi, ancak Cumhurbaşkanı'nın onayı ile tamamlanmış olur.

TRT Genel Müdürü'yle ilgili atama kararnamesinin hukuksal geçerliliği şimdiden yitirilmiştir. Yaptıkları birçok yasa Anayasa Mahkemesi'nden dönen, hazırladıkları işlemler birer birer Danıştay kapısında yırtılan Demirel iktidarının yasalara karşı bu yeni saygısızlığını herkes gözleriyle izliyor.

Buna ortak olmamak gerekiyor...

(Cumhuriyet, 12 Mayıs 1975)

SÖZ HUKUKUN ARTIK...

Cumhurbaşkanı sayın Korutürk TRT Genel Müdürü İsmail Cem'i görevinden alan kararnameyi imzalamıştır. Böylece on gündür Çankaya'da bekleyen kararname kesinlik kazanarak yürürlüğe girmiştir. Bundan sonra söz hukukun yetki ise Danıştay'ındır.

Hükümet İsmail Cem'i görevden alırken, 359 sayılı TRT Yasasının 9'uncu maddesine dayanmaktadır. Bu maddeye göre Genel Müdür:

- Milli güvenliğin, kamu düzeninin veya devletin dış güvenliğinin gerekli kıldığı hallerde, gerekçesi açıkça gösterilerek Bakanlar Kurulu kararnamesiyle... görevinden alınabilmektedir.

"Milli güvenlik", "kamu düzeni", "devletin dış güvenliği" gibi kavramlarda objektiflik ve kesinlik aramak olanaksızdır. Bunlar soyut ve belirsiz kavramlardır. Örneğin, "milli güvenlik" kavramının yasalarımızda hiçbir tanımı yoktur. Bu kavram, sadece Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Yönetmeliği'nin üçüncü maddesinde:

Dışarıdan ve içerden yapılabilecek her çeşit taarruzlara, bozguncu teşebbüslere, tabii afetlere, büyük yangınlara azimle karşı koyabilecek devletin otoritesini muhafaza ve devam ettirmek ve bir savaştan galip çıkabilmek için, milli kudret, gayret ve faaliyetlerin tam olarak kullanılması... diye tanımlanmaktadır.

Bu tanımdan da anlaşıldığı gibi milli güvenlik, yurt çapında beliren eylemli kalkışma, dış saldırı ya da ulusal varlığı sarsacak olaylara karşı devletin savunulması ve güvenlik altına alınması anlamında kullanılmaktadır. Bu kavram, siyasal dönemlere ve koşullara göre değişik anlamlar kazanır. Bir dönemde milli güvenliği sarsıcı görülen bir olay bir başka dönemde bu nitelikte görülmeyebilir. Yunanistan, bir NATO müttefikimiz sayılırken, Kıbrıs olayları sırasında dış düşman olarak belirmiştir. Milli güvenlik, bu ayrı koşullara göre anlam değiştirmektedir.

Bu ve benzeri kavramları iç politikada gelişi-güzel kullanmak mümkün değildir.

- Senin siyasal görüşlerin benimkine uymuyor. Öyleyse sen milli güvenliği, kamu düzenini, devletin dış güvenliğini sarstın, denirse, bu eylemlerin Türk Ceza Yasası'ndaki karşılıklarını da

göstermek ve bunları inanılır biçimde kanıtlamak gerekmektedir. Bu suçlamaların yöneltildiği kimse bir kamu görevi yapıyorsa, bu yoldaki iddiaların yasaya uygun olması demokratik hukuk devletinin gereklerinden birisidir.

Önce, 359 sayılı TRT Yasası'na bakalım:

Yasanın "yayın esasları" ile ilgili bölümünde "milli güvenliği" gözetmek, kurumun başlıca görevlerinden sayılmaktadır. "Milli güvenliğe dokunan haller" başlığındaki 17'nci madde de ise:

Başbakan veya görevlendireceği Bakan, milli güvenliğin açıkça gerekli kıldığı hallerde bu haber ve yayını menetmeye yetkilidir... hükmü yer almaktadır. Devletin dış ilişkileriyle ilgili yayınlar hakkındaki 18'inci maddede Dışişleri Bakanlığı'nın, uygun görülecek zamanlarda, TRT yayınları ile ilgili ilkeler saptayacağı belirtilmektedir. 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın 3'üncü maddesinde de Sıkıyönetim Komutanlarının:

TRT yayınlarını kayıtlamak veya durdurmak... yetkisine sahip olduğu hüküm altına alınmaktadır.

İsmail Cem'in görev yaptığı süre içinde, Kıbrıs savaşı patlamış ve TRT Kurumu savaş koşullarında yayın yapmıştır. Bu savaş dolayısıyla ilan edilen sıkıyönetim de sürdürülmektedir. Bu dönem içinde Ecevit ve Irmak Hükümetleri gelip geçmiş, sonunda Demirel Hükümeti kurulmuştur.

Bütün bu olaylar içinde hiçbir hükümet, TRT Yasası'nın 17'nci maddesine dayanarak TRT yayınlarını milli güvenliğe aykırı gördüğü için yayın yasağı koymamıştır. Öyleyse, Demirel Hükümeti güvenoyu alır almaz, TRT yayınlarının birdenbire milli güvenliği ve devletin dış güvenliğini bozduğu söylenemez. Söylenirse, bu bir hukuksal işlemin değil, ancak bir siyasal yargının izlerini taşır ve ancak bu dört partiye yakışır.

Dışişleri Bakanlığı, özellikle Kıbrıs savaşının sürdüğü dönemde, TRT yayınlarını hiçbir şekilde devletin dış güvenliğini sarsıcı nitelikte görmemiş ve bu yolda uyarıda da bulunmamıştır. Bugüne kadar sıkıyönetim komutanları, TRT yayınlarına milli güvenliği ve kamu düzenini bozduğu gerekçesiyle yayın yasağı da koymuş değillerdir. Öyleyse, hangi gerekçeler, hangi hukuksal yorumlarla, milli güvenlik, kamu düzeni, devletin dış güvenliğinin sarsıldığı ileri sürülmektedir?

İsmail Cem, bundan sonra Demirel'in, Erbakan'ın, Türkeş'in ve Feyzioğlu'nun yakalarına yapışıp:

Eğer ben kararnamenizde yazıldığı gibi milli güvenliği bozduysam, neden şimdiye kadar yasanın size verdiği yetkileri kullanıp, yayınları durdurmadınız?.. derse, çok sesli sağcı siyasal koro hep birlikte:

- Kahrolsun komünistler!.. demekten başka ne cevap verecektir?..

Danıştay 1970 yılında, TRT'nin milli güvenliği bozduğu gerekçesiyle yayın yasağı koyan Demirel Hükümet'inin bir kararını bozarken:

- Milli Güvenlik Kurulu'nun görüşünü almadan, milli güvenliğin çiğnendiğinden söz edilemez, demektedir. Onikinci Dairenin 5.3.1970 tarihli ve 1970/426 sayılı kararı Danıştay dosyaları arasındadır.

TRT İsmail Cem'in yönetiminde milli güvenliği sarsmışsa, neden Demirel Hükümeti 359 sayılı yasanın verdiği yetkiye dayanarak yayın yasağı koymamıştır? TRT, tarafsızlık ilkesini çiğnemiş ve yayın esaslarından olan milli güvenliği sarsmışsa, neden Cumhurbaşkanı'nca seçilecek dört rektör ve Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri'nden oluşan yetkili kurula başvurmamıştır? TRT'nin milli güvenliğe aykırı hangi yayınından ötürü sıkıyönetim komutanları yasadan doğan yetkilerini kullanarak yayın yasağı koymuşlardır?

Hiç şüphesiz, bu soruları hukukun gerektirdiği ağırbaşlılıkla cevaplandırmak mümkün değildir. Milliyetçi Cephe'nin, "milli güvenlik" anlayışını, Anayasa ve hukuk devletinin kavramlarıyla açıklamaya olanak yoktur. Ülkemizde Demireller'in, Erbakanlar'ın, Türkeşler'in, Feyzioğlular'ın güvenliği mi, yoksa demokratik hukuk devletinin güvenliği mi önemlidir? Bunu önümüzdeki günlerde anlayacağız. Günlerin getirdiğine mi, götürdüğüne mi inanmak gerektiğini, toplum olarak işte o zaman kararlaştıracağız.

Artık, söz hukukundur

(Cumhuriyet, 14 Mayıs 1975)

ESKİ YÖNTEMLER...

1933 yılının 26 Şubat gecesi, Alman Millet Meclisi'nin pencerelerinden ateş fışkırmaya başladı. Alevler bütün binayı sa-

rarken Alman hükümeti, üzerinde Alman Komünist Partisinin üyelik kartı bulunan Hollandalı Van Der Lübbe adlı bir komünistin yakalandığını bildirdi. Bir kaç gün sonra Bulgar Sosyalisti Dimitrov da tutuklandı. Hitler'in, binayı saran alevleri görür görmez, yanındakilere söylediği ilk söz:

– Bu bir tanrısal belirtidir. Şimdi artık sosyalistleri demir yumrukla yok etmemizi kimse engelleyemez... olmuştur. Hitler bu yangını, sosyal demokrat, sosyalist ve komünistleri ezmek için bir "sinyal ateşi" olarak kabul etmiştir.

Siyasal tarihte, "Reichstag yangını" olarak bilinen olay, Hitler faşizminin güçlenmesine yol açmıştır Olaydan hemen sonra binlerce aydın, işçi ve öğrenci tutuklanarak cezaevlerine kapatılmıştır. Devlet radyosu:

– Komünistler Reichstag'ı yaktılar... Komünist bütün suçlarını itiraf etti... derken ülkedeki bütün devrimciler, yazarlar, öğrenciler, hukukçular, işçi liderleri, önceden hazırlanmış tutuklama listesiyle cezaevlerine taşınıyordu. Yapılan yargılamalar sonunda Hitler'in savcıları yangının bir örgütçe yapıldığını kanıtlayamadı. Bulgar Sosyalisti Dimitrov, beraat etti. Bu arada yangının Nazilerce çıkartıldığını kanıtlayacak bazı belirtiler de güçlendi.

"Reichstag yangını" SA kıtalarının şiddet eylemlerini artırdı. Hitler, bu olayı fırsat bilerek "halkın ve devletin korunması"nı öngören bir kararnameyi yürürlüğe koymayı başardı. Bu kararnameyle, temel hak ve özgürlükler ortadan kaldırıldı, haberleşme özgürlüğü yok edildi ve hükümete evlerde arama izni verildi. Böylece, yangınla başlayan terör, hukuksal düzenlemelerle de pekiştirilmiş oldu.

Hitler, yangından hemen sonra, ele geçirilen belgelerin yayınlanacağını söylemişse de, bu belgeler hiç bir zaman yayınlanmadı:

– Komünistler ayaklanıyor. Bu gizli örgütlerin işidir. Komünistler, belgelerle yakalandı... gibi, suç gerekçeleri devlet radyolarında sık sık duyulmasına rağmen, hiç bir ciddi açıklama yapılmadı. Ancak, SA kıtalarının saldırıları şiddetlendi. tutuklanmalar sürüp gitti. Cumhurbaşkanı Hindenburg ise bütün bu olup bitenleri gözünün ucuyla izliyordu.

Buraya bir nokta koyarak, üç beş yıl önceki olaylara göz atalım.

12 Mart 1971'de, "muhtıra darbesi" sonucunda iktidardan ayrılan Demirel yerine:

– Anarşiyi önlemek... Reform yapmak... gerekçeleriyle Nihat Erim hükümeti kurulmaktaydı. "Kuvvetli ve inandırıcı" hükümet iktidara gelir gelmez, adam kaçırma, banka soyma eylemleri de arttı. 18 Mayıs 1971 günü İsrail Başkonsolosu Elrom kaçırılınca, Anayasa sistemimizde yeri olmayan "hükümet başkanlığı" bildirisiyle:

– Masum gençlerimizi söz ve yazı ile kışkırtanlar... başta olmak üzere bir çok kimsenin gözaltına alınmaları emredildi. 17 Mayısı 18 Mayısa bağlayan gece, ilerici öğretim üyeleri, yazarlar, öğrenciler, genç subaylar ve işçiler cezaevlerine kapatıldı. Aydınların evlerinden toplanan binlerce kitap yakıldı ve denize döküldü. Bundan sonra Anayasa değişiklikleri meclislerden geçirilerek temel hak ve özgürlükler kısıtlandı. Basın özgürlüğü temelinden yok edildi. Bundan sonra, özgürlükleri kısan, yargı güvenliğini sarsan birçok yasa kabul edildi.

Aynı günlerde bazı siyasal tutuklulara işkence yapan bir örgüt, cezaevleri üzerinde egemenliğini kurdu. "Kontrgerilla" adı verilen bu örgüt, bütün dünyanın gözü önünde, ülkenin aydınlarına işkence yaptı. Tümgenerallerden, ünlü yazarlara kadar birçok insan bu işkence evinde sorguya çekildi. Bu örgütün aldığı ifadelerle birçok insan, uçak kaçırmak, Marmara vapurunu batırmak, Kültür Sarayını yakmak gibi suç gerekçeleriyle cezaevlerine atıldı. Bu sanıkların her biri de, mahkemeler önünde beraat etti.

Bu arada, yönetimin kolu sıkıyönetim mahkemelerine uzandı. Sanıklar hakkında beraat kararı veren mahkemeler toptan kaldırıldı, tahliye kararına imza atan yargıçlar görevlerinden alındılar. Bu dönem kapanırken, sıkıyönetim komutanları ya Adalet Partisi'ne girdiler, ya da özel teşebbüste yüksek ücretli koltuklara oturtuldular.

14 Ekim seçimleri, birçok hesabı altüst etti. İlerici bir parti halkın oylarıyla iktidara gelince, oylarının donduğunu, yollarının tıkandığını anlayan sağın açık ve gizli örgütleri kendi aralarında bütünleşmeyi sağlamayı başardılar.

Şimdi, olağanüstü dönemin tadlarını damaklarında duyanlar, tehlikeli bazı yöntemler kullanmaya başlamışlardır. Son olayları gereği gibi anlayabilmek için "kontrgerilla" gerçeğine ışık

tutmak gerekmektedir. "Kontrgerilla" örgütü kimlerden oluşmaktadır? Bunlar hangi siyasal parti ve gençlik örgütleriyle işbirliği içindedirler? Bu soruları kanıtlara dayanarak açıklamadan, son şiddet olaylarını da anlamaya olanak yoktur.

Siyasal gerçekleri gözönünde tutarsak iki noktayı vurgulamak gerekmektedir. Bunlardan birincisi, devrimcilik adına bireysel terörle yapılan eylemlerden kaçınmaktır. Kışkırtıcı ajanların kol gezdiği bir ülkede, bu tür eylemlerin, siyasal iktidarlarca nasıl kullanıldığı geçmiş örneklerle bellidir İkinci sonuç ise siyasal iktidarlarla ilgilidir. Bazı olaylardan yararlanarak, ilericileri ezmek isteyenler eninde sonunda, kendi yarattıkları sellerde boğulmuşlardır. Faşizmin ilkel yöntemleriyle kim ayakta durmayı başarmıştır tarihte?!.. Hem bizim "alaturka faşizmin" yetenekleri elverişli midir bu işe?...

(Cumhuriyet, 17 Mayıs 1975)

BU GEREKÇELERLE...

Hükümet en sonunda, TRT Genel Müdürü ile ilgili kararnameyi açıkladı. Böylece kamuoyu, İsmail Cem ile ilgili suç gerekçelerini de öğrenmiş oldu. Gerekçeye göre Cem'in tutumu:

Cumhuriyetin temel niteliklerine, devletimizin ülkesi ve milletiyle bölünmezliği ilkesine zarar verici, kanun hakimiyetini sarsıcı, halkın huzursuzluğuna sebep olucu, milleti kavgaya teşvik edici, gençleri milli ahlaka aykırı itiyatlara itici ve bu suretle milli güvenliği ve kamu düzenini bozucu... nitelikte görülmüştür.

12 Mart 1971 tarihinde, "cumhuriyetin geleceğini ağır bir tehlike içine düşürmek" suçuyla iktidardan uzaklaştırılan Demirel, laikliğe aykırı tutumu nedeniyle Anayasa Mahkemesi'nce kapatılan Milli Nizam Partisi eski Genel Başkanı Erbakan, parti kongresinde "Tek Meclis, Tek Lider" diye karşılanan Türkeş ve siyasal "nabzın" her dönemdeki "şerbetçisi" Feyzioğlu'nun birlikte düzenledikleri iddianamedir bu. Başka türlü gerekçe beklenir mi hiç?

Ünlü kararnamede:

15.2.1974'de TRT yönetimi kendisine teslim edilen İsmail Cem İpekçi, kurum yönetimine gelinceye kadar bir gün bile devlet hizmetinde bulunmamış ve "ehliyet", bilgi, ve tecrübe sahibi olmak bakımından kanunun aradığı nitelikleri iktisab etmemiştir, denilmektedir. Yani İsmail Cem' in, TRT Genel Müdürlüğü'ne atanmadan önce, bir gün bile kamu hizmeti yapmadığını ileri süren hükümet aynı İsmail Cem'i 150 lira ek göstergesiyle Başbakanlık danışmanlığına atamaktadır. Şimdi Cem, ancak bir yıl devlet hizmeti yapmasına rağmen en yüksek dereceli bir devlet memurluğuna getirilmektedir.

- Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu, diye sormazlar mı adama? Madem Cem'in kamu hizmetinde bulunmaması genel müdürlüğe atanmasına engel, nasıl oluyor da, yüksek dereceli memur olarak Başbakanlık danışmanlığına getirilmektedir? Bu soruları sadece:

Başbakanın danışmaya çok ihtiyacı var bu aralarda, diye mi cevaplandıralım yoksa!?..

Kararnamede İsmail Cem'in TRT Genel Müdürü olmadan önce, yazdığı yazılardan bazı bölümler alınarak milli bütünlüğün ve kamu düzeninin bozulduğu kanıtlanmaya çalışılmaktadır. Bu yöntem, hukukun temel niteliklerine aykırıdır. Cem'in yazıları hakkında şimdiye kadar hiçbir dava açılmamıştır. Yasalara göre, suç sayılmayan bir yazının bazı bölümlerini alarak:

İşte suç gerekçesi... demek, Anayasa'ya, Ceza Yasası'na ve Basın Yasası'na düpedüz aykırı bir tutumu yansıtmaktadır. Kaldı ki yargılanan bir yazının bölümleri değil, ancak tümündeki anlam temel alınır. Cem'in suç sayılan yazılarının tümü incelendiğinde, bu yazıyla da, kararnameyle verilmek istenen anlamı bulmak olanaksızdır. Yani, insanların yüzyıllardır paylaştığı:

Bir kimse mahkum oluncaya kadar masumdur şeklindeki "masumluk karinesi" bile bu işlemle yok sayılabilmiştir. Kararnamenin gerekçesini okuyunca son haftalarda, İsmail Cem'in Marksist'liğini kanıtlamak için, binbir dereden su getiren bazı demirbaş yazarların çabaları da iyice anlaşılmaktadır.

Diyelim ki Cem Marksist-Leninist yazılarla kamu düzenini bozan bir yazardır. Öyleyse neden yazıları hakkında bir dava açılmamıştır? Haydi her nasılsa dava açılmamış diyelim, göreve atandığı zaman atama kararnamesine imza atan başta Erbakan

olmak üzere bugünkü bakanlar kurulunda da yer alan bakanlar, neden daha önce bu yazılarda kamu düzenini bozucu nitelik görmüyorlardı? Bu sorulara:

Efendim kendileri Arapça okumaktan yeni Türkçe'ye zaman ayırıp bu yazıları okumamışlar, diye mi cevap verilecektir?

Kararnamede çok ilginç bölümler de var. Duymadıysanız duyun, okumadıysanız okuyun. Çok sesli sağcı koro, İsmail Cem'in:

- Gençleri hayasızlığa, içkiye ve ahlak dışı davranışlara teşvik ettiği görüşündedir. Bu hükmün kanıtları ve gerekçeleri nelerdir bilemeyiz amma, acaba, gençler dışında bazı yaşını başını almış politikacıları "mebus pazarı" kurarak satın alan, gençler arasına kışkırtıcı ajanlar sokan, birbirlerine en ağıza alınmaz küfürlerle saldırdıktan sonra sarmaş dolaş olanların gençlere hangi ahlak anlayışının manevi değerlerini aşıladıklarını da soramaz mıyız acaba?

Demokratik toplumlarda bir kişiye yapılan haksızlık bütün topluma karşı işlenmiş bir suçtur. TRT Genel Müdürü, sadece görevinden alınmamış, kendisine en ağır biçimde saldırılmıştır. Bu haksızlık ortadan kaldırılmadan, Türkiye'de insan onurundan, kişi güvenliğinden ve memur güvencesinden söz edilemez. Yirminci yüzyılın kaçıncı çeyreğinde yaşıyoruz?

(Cumhuriyet, 19 Mayıs 1975)

"NİZAM-I ALEM İÇİN"...

Siyasal yaşantımız, bazı genel kavramların egemenliği altındadır. Bu kavramların ipoteğini kaldırmadan, bilimsel düşünce yöntemlerini kullanma olanağı da bulunamaz.

– Aşırı sağa ve aşırı sola karşıyız... gerekçesi, bu kavramların en beylik olanlarındandır. Aşırılık nedir? Hangi noktadan sonra aşırılık başlamaktadır? Düşüncelerin, aşırıları olduğuna göre, bunların bir geometrik merkezi var mıdır? Bu soyut kavramları, kurulu düzenin burçlarına birer bayrak gibi çektikten sonra:

– Şanlı tarih... Aziz millet... Devlet ve milletiyle bölünmezlik gibi genel, soyut ve belirsiz kavramlara dayanılarak bir çeşit

dokunulmazlık zırhı yaratılmaktadır. Ünlü Fatih kararnamesinde:

– Her kimseye evladımdan saltanat müyesser ola, karındaşlarını nizam-i âlem için katletmek münasibdir... denilmekteydi. Padişahlara kardeşlerini öldürmek yetkisi veren kararnamede, bu cinayetler için "Nizam-ı âlem" gerekçesi kabul olunmaktaydı.

"Nizam-ı Âlem"in, çok partili düzenlerde karşılığı "Kamu düzeni" kavramıdır. Türkiye'de politikacıların sık sık kullandıkları:

– Devleti ve milletiyle bölünmezlik... Kamu düzeni... Milli güvenlik gibi kavramlar aynı devlet anlayışının izlerini taşımaktadır. Osmanlı padişahlarının "Nizam-ı alem" gerekçesi yerine bugün "Milli güvenlik", "Kamu düzeni" gibi kavramlar kullanılmaktadır.

Yıllardır Türkiye'yi yönetenler kendilerince bir "resmi" devlet görüşü saptamışlardır Bu görüş, özgürlüklerle değil, yasaklarla oluşturulmuştur. Bu düşünce duvarından bir adım sağa, bir adım sola adım atılırsa, "Nizam-ı alem" bütün şiddetiyle düşünen insanların beyinlerine balyoz gibi iner. Bazı bürokratlar ve politikacılar için, sosyal olaylar birer "zabıta vakası"dır. Üç-beş yazar, beş-on öğrenci ve işçi cezaevine kapatılırsa, "milli bütünlük" sağlanmış olur. Toplum içindeki düşünce akımlarının, düzenin temelindeki adaletsizlikten kaynaklandığını ve güçlendiğini bir türlü görmek istemezler.

Egemen sınıflar yıllardır bu soyut kavramların maskesini kullanmaktadırlar. Emekçi sınıfları düşünce yasaklarının tel örgüleriyle yaşattıktan sonra:

– Hür demokrasi... diye söylevler verirler. Ülkeyi bir orta çağ düzeni içinde tutup, bundan sonra:

– Batı demokrasileri... diye başlayan yorumlar yaparlar. Yabancı şirketlere ancak sömürgelerde tanınacak ayrıcalıkları verdikten sonra:

– Milliyetçiyiz diye cepheler kurarlar. Bunlar şimdi de, Atatürkçülük kavramını yozlaştırmaya çalışmaktadır. Mustafa Kemal döneminde yaşamış olsalardı, kafalarındaki bu gerici düşüncelerle ancak "İstiklal Mahkemesi"ne çıkacak bu politikacı kalabalığı:

– Gün, bugündür... deyip, milliyetçilik ve Atatürkçülük kavramlarının üzerinde oturmaktadır. Kim milliyetçi? 31 Martın kanlı kaldırımlarını sırtlarında taşıyanlar mı? Kim Atatürkçü? Yabancı sermaye şirketlerinin ücretli temsilcileri mi? Kim Cumhuriyetçi? Her köyde Kur'an kursu açıp, Abdülhamid övgüleri yapanlar mı? Kim demokrasici? Hitler özentileri mi? Parti kongrelerinde:

– Rehberimiz kuran, hedefimiz turan... Tek Meclis, tek lider... diye karşılananlar mı... Ve bütün bunların eylemlerine destek olan, alkış tutan ve ses çıkartmaktan korkanlar mı? Evet, evet, kim Atatürkçü? Kim? Söyler misiniz kim?

Ülkenin bağımsızlığını mı istiyor? Komünisttir deyip atın cezaevine, emekçi sınıfların hakkını mı savunuyor? Bozguncudur deyip, kesin sesini, özgürlük mü istiyor, Anayasa'dan yana mı yoksa devrim mi istiyor? Vurun boynunu.

"Nizam-ı alem" böyle istiyor...

Söylenmesin, susulsun. Düşünülmesin, korkulsun.

Bugün Türkiye'yi yönetenler, Atatürk'ün ölümünde gençlik yaşında olanlardır. Bırakalım şimdi, sosyal bir sınıfın öteki sosyal sınıflar üzerindeki egemenliğini, bugün, bir kuşak açıkça bir başka kuşaktan bitmez tükenmez bir siyasal kinin öcünü alıyor. Ülkenin, bağımsızlıktan, özgürlükten, emekten yana olan genç kuşakları bugün kendilerinden önceki kuşakların acımasız ellerindedir.

Düşman askeri gibi sokak ortalarında vurulanlar Bunlar bizim gençlerimizdir Gencecik yaşlarında idam sehpalarına çekilenler... Bunlar bizim gençlerimizdir Cezaevi hücrelerine kitlediklerimiz... Bunlar bizim gençlerimizdir. Devlet kapılarından kovulan, iş verilmeyenler Bunlar bizim gençlerimizdir

Kendi evlatlarını, kendi çocuklarını, "nizam-ı alem" için boğmaya, onların kanlarını içmeye susamış olanlar, hangi cumhuriyetin hoyrat mirasçıları olduklarını hiç düşündüler mi?

Atatürk'ün hangi ilkesini bir bayrak yarışı gibi genç kuşaklara sapasağlam verebildiler? Ülkemizin bağımsızlığını mı koruduular? Kırkbin karanlık köyü ışıklarla mı donattılar? İnançları uğruna yiğitçe mi dövüştüler? Yenilmezliğin, ulusallığın simgesi mi oldular? Atatürk milliyetçiliğinin hangi mirasına sahip çıktılar?

Ülkeyi yönetmiş ve yönetmekte olan ve "nizam-ı alem" adına bir kuşağı ezmek isteyenlere soruyoruz:

– Sizler, Atatürk'ün mirasını harcamış bir kuşağın sorumluları ve suçluları değil misiniz? Ne ektiniz ki, ne biçmek istiyorsunuz?...

(Cumhuriyet, 21 Mayıs 1975)

AÇIKLIK GEREK...

Türkiye'de dış politika konuları, oldum olası tam bir gizlilik içinde yürütülmüştür. Ülkenin kaderini ve ulusun geleceğini ilgilendiren tüm sorunlar hep kapalı kapılar arkasında karara bağlanmıştır. Bu kapıları özgürlük anahtarlarıyla açmak isteyenler, gelmiş geçmiş iktidarlarca:

Devletin yüksek menfaatleri... Millet bütünlüğü... Devlet sırları... gibi soyut gerekçelerle susturulmak istenmiştir. Ceza Yasası'nın:

- Beş yıldan aşağı olmamak üzere... diye biten yaptırımlarla donatılmış maddeleri de, eleştiricilerin başlarının üstüne birer "Demokles kılıcı" gibi asılmıştır.

Böylece, "hikmetinden sual olunmaz" devlet adamları, büyük devletlerin politikacılarıyla birlikte:

Hür dünya... NATO'nun kalesi Türkiye... Dünya barışı.. gibi türküleri söyleye söyleye uyduluk politikasını yerleştirmişlerdir. İç politikada incir çekirdeğini doldurmayan dedikodularla birbirlerini yiyen devlet adamı özentileri, dış politikaya gelince:

Milli birlik ve beraberlik ruhu.. gerekçesiyle, bütün olup bitenlerin sorumluluğunu paylaşmışlardır.

Türkiye Kore'ye böyle asker yolladı. Yabancı sermayeyi teşvik, petrol ve maden yasaları böyle kabul edildi. Türkiye'nin dört bucağına yayılan Amerikan üsleri bu gizlilik içinde kuruldu. Amerika Birleşik Devletleri'ne onur kırıcı ayrıcalıklar tanıyan ikili anlaşmalar böyle imzalandı. Ege denizi üzerinde uçuş hakkımızı kaldıran "FIR hattı" antlaşmaları, bu gizlilik içinde Yunanlılar'a bağışlandı. Haşhaş yasağı, ancak namuslu aydınların birer ikişer cezaevine atıldığı, kamuoyunun susturulduğu bir dönemde alınabildi. Bunların hepsi de "devletin yüksek menfaatleri" adına yapıldı.

Kıbrıs konusunda, ilk kez sayın Ecevit bu kuralı değiştirmeye çalıştı. Her konu kamuoyu önüne getirildi ve eleştirildi. Kıbrıs çıkarmasına karşı olanlar bile, bir süre özgürce yazı yazabildiler. Bu dönemde, "devletin yüksek menfaatleri" her zamankinden daha titizce korundu. "Milli bütünlük" ise tam anlamıyla sağlandı.

Demirel hükümeti işbaşına gelir gelmez, bir yandan iç politikada barış özlemleri yok edilmeye çalışılırken, öte yandan da dış politikaya yeniden gizlilik perdeleri çekilmeye başlandı. Amerikan Dışişleri Bakanı Mr. Kissinger'ın yardımcısı Mr. Hartmann, geçen ay Kıbrıs konusunda hükümet yetkilileri ile neler konuştu? Çağlayangil Roma'da, sadece İtalyan kahvesi mi içti? Mr Kissinger, önceki gün Türkiye'ye gelir gelmez sayın Ecevit'le hangi konuyu çözüme bağlamak için konuşmak istedi?... Amerikan hükümeti silah ambargosunu kaldırmak için Türk yetkilileriyle ne gibi görüşmeler yaptı? Bu ve bunun gibi birçok sorun, yeniden kapalı kapılar ardına itilmiş ve bu kapılar da devletin soğuk damgasıyla mühürlenmiştir.

Demirel Kıbrıs konusunda Ecevit'in onayını almadan bir adım atma niyetinde değildir. Kıbrıs konusunda, hükümet bir ödün vermeyi gündemine almışsa, hiç şüpheniz olmasın buna muhalefeti de ortak etmeyi düşünmektedir. Ankara'daki yoğun siyasal trafik biraz da bu sonucu sağlamaya yönelmiştir. Bundan sonra da:

Milli birlik ve beraberlik ruhu... gerekçesi, bütün sahteliğiyle yeniden sahnelere çıkartılacak ve Demirel barış sağlayan bir kahraman olarak selamlanacaktır.

Dikkat edelim... İç politikada, birden bire başlayan ilkel ve hırçın antikomünizm dalgası, bu kez Demirel'i, temel hak ve özgürlükleri yoketmeye, anayasayı yeniden "tağyir, tebdil ve ilga" etmeye yöneltecektir. Demirel'in sözcüsü ve gözcüsü bir yayın organı geçenlerde:

Asıl düşman solculardır. Solcular, Yunanistan'la aramızdaki uyuşmazlıkları büyütüyorlar... yollu yorumlar yapmıştır. Milliyetçi Cephe iktidarı kurulur kurulmaz da, kafa ezmeye meraklı olan bir emekli ihtilalci, cephelerin "başbuğu" olmanın özlemi ve özentisi içinde:

Tek meclis, tek lider... diye karşılanmış ve aşka gelen kalabalıklar içinde ezilecek kafalardan söz etmiştir

Hep rastlantı mıdır bütün bunlar?..

Bir yandan iç tehlikeler yaratmak, öte yandan bu ortamdan yaralanarak dış politikada ulusal çıkarlarımız aleyhine kararlar almak, azgelişmiş demokrasimizin çok gelişmiş taktiklerindendir.

Sayın Ecevit, gerek Kıbrıs konusunda, gerekse haşhaş ekimi ve petrol sorunlarında Amerikan çıkarlarına karşı koyabildiği için saygınlık kazanmıştır. Bu konularda ödün vermek, ya da ödün vermeye kararlı olanların sorumluluklarını paylaşmak, Ecevit'in iç politikada etkinliğini de saygınlığını da azaltır.

Dış politika konularının yeniden kapalı kapılar ardına itilmesi ister istemez bazı kuşkuların doğmasına yol açmaktadır. Umut edelim ki, bu kuşkular yersizdir.

Sayın Ecevit, Kıbrıs çıkarmasının başarısından söz ederken, Atina'da devrilen faşist albaylar cuntasına bakıp:

Yunanistan'a da özgürlük götürdük, diyordu. Biz de diyoruz ki, Yunanistan'a öylesine özgürlük götürdük ki, bize özgürlük kalmadı. Bu nedenle midir bilinmez amma, dış politikada açıklığın simgesi sayın Ecevit'in, bugün Kıbrıs konusunda hükümetle aynı görüşleri paylaşıp paylaşmadığını bile bilemiyoruz.

Kapalı kapılar ardındaki görüşmeler acaba kimden ve neden gizlenmektedir?... Yoksa bunların açıklanması "milli bütünlüğü" mü sarsmaktadır?..

(Cumhuriyet, 23 Mayıs 1975)

KIRATIN SEYİSLİĞİ...

"Siyaset" Arapça kökenli bir sözcüktür. At bakıcılığı, yani seyislik anlamına gelmektedir. Türk-İslam imparatorluklarında siyaset sözcüğü, ceza vermek anlamında kullanılmaktaydı. Selçuklularda ünlü Vezir Nizamülmülk, "Siyasetname" adlı yapıtında:

Siyasetten murat, ceza tertibidir, demekteydi. Osmanlı imparatorluğunda siyaset, siyasal nedenlerle verilen ceza anlamına gelmekteydi. Padişah fermanlarında:

Siyaset olmayınca halk-ı alem ıslah olmaz; icra lazımdır... gibi buyruklara rastlanırdı. Bir padişah fermanında:

Siyaset icrası... denildi mi, ölüm cezasının yerine getirilmesi istenmiş demekti.

Türkiye'de hukuk devletinde siyaset yapmak, şüphesiz bambaşka anlama gelmektedir. Fakat yıllar yılı, siyaset yapmak bazı insanlar için ceza yaptırımlarıyla sonuçlanmış, bazılarına da ayrıcalıklar, ödüller, armağanlar sağlamıştır. Siyaset adamlarının dillerinden düşürmedikleri sözcüklere bakarsanız hemen hemen hepsi, demokratik düzeni yerleştirmeye çalışmaktadır.

- Çok partili düzen... Hür demokrasi... gibi kavramlar siyasal parti liderlerinin dillerinden hiç düşmemiştir.

Hür demokratik düzenden amaç Batı demokrasileridir Batı demokrasileri bugünkü aşamalarına ekonomik ve siyasal liberalizmle ulaşabilmiştir. Ekonomik liberalizm, sermayenin özgürce yatırım yapıp kazanç sağlamasını öngörür. Siyasal liberalizm ise, her türlü düşüncenin özgür ve serbestçe konuşulabilmesini içerir.

Batı demokrasilerinin bu koşulları yozlaştırılmakta ve Türkiye'de bütün alaturkalığı ile uygulanmaktadır. Denklem ters çevrilmekte ve sıkça:

- Hür teşebbüs deyip, teşvik tedbiri, yatırım indirimi, kredi vergi bağışıklığı gibi olanaklarla özel kesime ayrıcalıklar tanıdıktan sonra:

- Zehirli fikir... yıkıcı düşünce... aşırı akım... gibi demagoji ipotekleriyle emekçi sınıfların söz ve örgütlenme özgürlükleri yok edilmektedir.

Sağcı partilerin temel felsefesi bu yasak düzeninde yatmaktadır. Sermayeye alabildiğine özgürlük, özgür düşünceye ceza yasası, işadamına kredi, ilerici aydına cezaevi hücresi ve kelepçe...

Sağcılığın özeti budur Türkiye'de...

Özgürlükten, barıştan ve emekten yana olanlar cezalandırılmış, sermayeden yana olanlar ise ödüllendirilmiştir. Ceza yasasında yer alan, "sosyal bir sınıfın, öteki sosyal sınıflar üzerindeki tahakkümü" tanımı, işçi sınıfından yana olanlar için bir suç gerekçesi olmuş, burjuvazinin işçi sınıfı üzerindeki egemenliği görmezlikten gelinmiştir. Varolan "tahakküm" adına düşünüldüğü sanılan "tahakküm" ceza yaptırımına bağlanmıştır.

Sağcılığın ceza anlayışı da budur...

Türkiye'de sağcılığın, beş siyasal partide toplanmış örgütleri var. Dördü iktidarda, biri muhalefette olan bu partilerin ortak noktaları, özel girişimci, yabancı sermayeci, sosyalizm düşmanlığı, komünizm ticareti gibi kavramlarda toplanmaktadır. Bu beş parti de, bu kavramların açık artırmasına girmektedir.

Bu partilerin bugünkü aritmetiği şüphesiz böylesine sürüp gitmeyecektir. Bu beş parti liderinin de kendilerine göre hesapları vardır. Türkeş ve Feyzioğlu, özgür bir seçimle hiçbir zaman iktidara gelemeyeceklerini bildiklerinden, gözlerini Demirel'in koltuğuna dikmişlerdir. Her iki lider de:

- Ne yapsak da, Demirel'in yerine geçsek, diye özlemler içindedir. Hakları yok mu?

Düşünün: 12 Mart dönemi olmasaydı, Feyzioğlu bir mangalık partisiyle, iktidarı ele geçirebilir miydi? Türkeş, asker-sivil bürokrasinin köprübaşlarını tutabilir miydi? Ve Demirel, solu bu denli kolaylık içinde cezaevlerine kilitleyebilir miydi?.. Olağanüstü dönem, sağcı partilerin arayıp da bulamadıkları bir ortamdır. İş ve sermaye çevreleri de bu dönemin tatlı kârlarını yine düşlerinde görmektedirler.

Türkeş de, Feyzioğlu da, varlık nedenlerini olağanüstü dönemin sürüp gitmesinde bulmaktadır. Bu dönemlerin kendilerine verdiği olanak ve ayrıcalıklardan yararlanarak, Demirel'i devirip AP Genel Başkanı olmak, her iki liderin gönüllerinde yatan birer aslandır. Demirel ise, güdümlü demokrasiyi yaşatacak tek lider olduğunu kanıtlayıp, öteki partileri kendi etkinliği içinde eritmenin özlemi ve hazırlığı içindedir. Erbakan ise:

- Allah adını zikredelim evvela, deyip, sağcı oyları partisine topladıktan sonra, Abdülhamit gericiliğine yaşam hakkı tanımanın hazırlıklarını yapmaktadır.

Devletin bürokratik örgütleri, şimdi bu sağcı partilerce parsellenmiştir. Tabandaki örgütlenme ve bütünleşme tamamlandıktan sonra iş, alaturka sağcıların tek ve gerçek liderini belirlemeye kalacaktır.

Demirel, Türkeş ve Feyzioğlu'nu eritip kendi etkinliğini sağlayabilir mi? Feyzioğlu ve Türkeş, Demirel'i devirip AP Genel Başkanı olabilir mi? Bunlar, önümüzdeki siyasal gelişmelerin cevaplandıracağı sorulardır. Fakat sağcı partiler arasında bir liderlik yarışı olduğu hiç unutulmamalıdır Siyaset, Arap-

ça'da seyislik demekmiş. Bakalım, bundan sonra kıratın seyisliğini kim yapacak?

"Kıratın ya huyundan ya suyundan" örneği, Feyzioğlu'nun koçu, Türkeş'in kurdu kırata mı benzeyecek?.. Tanrı Türk'ü mü, kıratı mı, kurdu mu, yoksa koçu mu koruyacak? Kırata üç süvari çok değil mi? Bu seyislerden ikisi düşecek, biri kıratı alıp Üsküdar'ı geçecek amma, hangisi?.. Kırat binenin, kılıç kuşananın...

(Cumhuriyet, 26 Mayıs 1975)

BELEDİYELER SAVAŞI...

Son günlerde büyük kentlerin belediye başkanları ile Demirel ve Maliye Bakanı Ergenekon arasında bir saklambaç oyunu sürüp gitmektedir: Başkent Belediye Başkanı, Ankara içinde Demirel'i bir türlü bulamamaktadır. On beş yıl askerlik şubesi çağrılarından kaçmayı başaran Maliye Bakanı Ergenekon da izini kaybettirmiştir. Kamu görevlileri Ankara'da birbirlerini kovalamaktadır.

Tartışmanın nedenini açıklayalım:

Büyük kentlerin belediye başkanları hükümetten, yapılan mali yardımların sürdürülmesini istemekte, hükümet ise:

- Beş kuruş para sormayın, ne yaparsanız yapın, demektedir. Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay bu konuları Başbakan ve Maliye Bakanı ile görüşmeye çalışmakta, fakat bir türlü devletin yetkililerini bulamamaktadır.
- Sayın Başbakan yerindeler mi?..
- Kim arıyor efendim?..
- Ankara Belediye Başkanı..
  Yoklar efendim..
- Nerede bulabiliriz?..
- Bir bilgimiz yok efendim.

Kovalamaca böyle sürüp gitmektedir. Başbakanlık özel kalemi de, Maliye Bakanı özel kalemi de, Belediye Başkanlarına hemen hemen aynı cevapları vermektedir. Vedat Dalokay, Başbakan'ın makamına kadar gitmiş, Demirel'i odasında bulamayınca:

- Ben de burayı mı işgal edeyim yani? diye söylenerek, yeniden boş belediye kasalarının başına dönmüştür.

Ankara, İstanbul ve İzmir Belediyeleri, çalıştırdıkları işçilere ve memurlara ücret ve maaş veremeyecek kadar çaresizlik içine sokulmuştur. Ankara Belediyesi'nde çalışan işçiler de ücretleri ödenmezse belediyeyi işgal edeceklerini bildirmişlerdir. CHP'li belediye başkanları ile CHP'li sendikacılar ve CHP'ye oy vermiş olan işçiler bugün karşı karşıya getirilmişlerdir. Bu koşullarda, belediye hizmetlerinde doğacak aksaklıklar giderek büyük kentlerde yaşayan yurttaşlarla CHP'li belediyeler arasında hoşnutsuzluk çıkaracak, böylece bu tepkiler siyasal bir nitelik kazanacaktır. İktidar bu tepkilerden yararlanmayı tasarlamaktadır.

Belediye hizmetleri yurttaşların günlük yaşamlarıyla ilgilidir. Sofradaki ekmek bozuksa, bunun sorumlusu belediyedir Su akmıyorsa, havagazı yanmıyorsa, elektrik kesiliyorsa, bunların sorumlusu yine belediyedir. Belediye bu hizmetlerini nasıl görecektir?.. Belediyenin gelir kaynakları ve hükümet yardımı olmazsa, belde hizmetlerinin yerine getirilmesi olanaksızdır.

Belediye Gelirler Yasası çıkarılmamıştır. Bu neden'e belediyeler gelir kaynaklarını artıramamaktadırlar. Bunun dışında örneğin havagazı ücretlerinde bir yükseltme yapılsa:

Bakın CHP'li belediyeler nasıl zam yaptı, gibi saldırılarla karşılaşılmaktadır. Büyük kentlerin belediye başkanları tam bir çaresizlik içindedirler. Bu çaresizliği bilen Demirel, CHP'li belediye başkanlarına:

- Hükümetin vereceği para yok, demektedir. Ücretleri ödenmeyen işçiler de:

Ücretlerimizi ödemezseniz belediyeyi işgal ederiz, diyerek direnişe geçmektedirler.

Ankara Belediye Başkanı, işte bu çaresizliği önlemek için hükümet yetkililerini aramakta fakat bir türlü bulamamaktadır. İstanbul ve İzmir Belediye Başkanları da, memur ve işçilerine ödeyecek paraları kalmadığını söylemektedirler.

İnce bir oyundur bu: Siyasal iktidar, kendisine oy vermeyen kentlerin halkını böyle cezalandırmaktadır. Belediye başkanları memuruna, işçisine aylıklarını ödeyemeyecek, belediye hizmetleri duracak ve bunlarla birlikte CHP'li sendikacılarla

CHP'li belediye başkanları ve halk, ister istemez karşı karşıya gelecektir..

Bu durumda ne yapmalı?..

İlk görev belediye başkanlarına düşüyor. Başkanlar olup bitenleri, bütün çıplaklığıyla belde halkına açıklamalı ve onlardan yardım istemeli ve desteklerini almalıdırlar.

Konu öncelikle parlamentoya getirilmeli ve kesin bir çözüme bağlanmalıdır. Parlamentoda, CHP, büyük kentlerin belediyelerine yapılan yardımın neden Demirel iktidara gelir gelmez kesildiğini sormalı ve bütün siyasal ve hukuksal olanakları sonuna kadar kullanmalıdır.

CHP eğilimli sendikalar ise, işçilere para vermeyenin belediye başkanları değil, Başbakan ve Maliye Bakanı olduğunu bilmeli ve CHP'li Belediye Başkanları'yla yararsız çekişmelere girmemelidir. Bu gibi konularda yanlış hedef seçmek ya da hedef saptırmak da bağışlanmaz yanılgılara ve olaylara yol açar. Şili örneği herkese ders olmalıdır.

Bir ülkede belediyeler işçilerine ve memurlarına aylık ödeyemezken belediyelere beş kuruş vermeyen iktidar, iş ve sermaye çevrelerine milyarlık krediler açarsa:

- Bu devlet kimin devletidir?.. diye sorulmaz mı acaba?..

(Cumhuriyet, 28 Mayıs 1975)

HOŞGÖRÜ...

Cumhurbaşkanı Sayın Fahri Korutürk, 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı dolayısıyla yayınlanan demecinde:

– İçinde yaşadığımız önemli iç ve dış gelişmeler karşısında karşılıklı sevgi ve hoşgörüye şu anda her her zamankinden daha çok ihtiyacımız vardır... demektedir. Sayın Korutürk haklıdır.

Hoşgörü ancak çağdaş insanların ulaşabileceği uygarca davranış türüdür. Türkiye'de sağın bütün alaturka sözcüleri, toplumda halktan ve barıştan yana bütün girişimleri yıllardır durmadan:

"Komünistlere ölüm" kabadayılığı ile bastırmak ve susturmak istemişlerdir. Demokrasinin gerektirdiği özgür tartışma düzeni, taşlı sopalı ve silâhlı saldırganlarca ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır.

Bunları görmezlikten gelmek mümkün müdür?.

Sağcılık bugün Türkiye'de Cumhuriyet tarihinde eşine rastlanmayacak biçimde güçlenmiş ve iktidara tırmanabilmiştir Atatürk'ün döneminde, ancak İstiklal Mahkemesi sandalyesine yakışacak bazı başlar, devlet koltuklarına bağdaş kurmuşlardır Abdülhamid gericiliği, devlet bürokrasisini her gün bir zehirli sarmaşık gibi sarmaktadır. Bazı çevreler, bu olgu karşısında da:

– Aşırı sağa ve aşırı sola karşıyız gibi soyut gerekçelerin avuntularıyla kendi suçlarına ya da suskunluklarına özür aramaktadırlar.

Bugün, başbakanlık koltuğunda Anayasa Mahkemesince kapatılan bir partinin eski genel başkanı oturmaktadır 12 Martın Atatürkçülüğü dillerinden hiç düşürmeyen komutanları ve politikacıları Anayasa Mahkemesince kapatılan Türkiye İşçi Partisi yöneticilerini, beşer onar, onbeşer yıllık cezalarla hücrelere kilitlerken, aynı mahkemenin kapattığı Milli Nizam Partisinin Genel Başkanı Necmettin Erbakan İsviçre göllerine baka baka tesbih çekmekteydi.

Hoşgörü adına mı?

Ülkemizde hoşgörü, sadece sağcılık için geçerli olmuştur: Aynı Anayasa Mahkemesinin kapattığı sağcı partinin yöneticileri 12 Mart döneminde özgürce dolaşıp parti kurmuşlar, ancak solcu parti yöneticileri en ağır cezalara çarptırılmışlardır.

Devrimci gençlik örgütleri "gizli örgüt" gerekçesiyle kapatılmış, henüz delikanlılıklarına doymamış gençlerin boyunlarında idam kementleri dolaştırılmış, adam öldüren, baskınlar düzenleyen sağcı gençlik örgütlerinin ise sırtları sıvazlanmıştır

Büyük kentlerin kaldırımlarında her biri ardından alçakça vurulup öldürülen devrimci gençlerin hiçbirinin katili bulunmamış, ölen sağcı gençse, kovuşturmalar, mahkemeler sürüp durmuştur.

Hoşgörü gereği midir bugün bunlar?...

Türkiye'de yıllardır, Batı uygarlığını, Batı demokrasilerine ulaşma çabasından sözedilip durulmaktadır. Hiçbir Batı ülkesinde görülmemiş çağ dışı yasaklar, demokrasi ve hukuk devleti adına sürdürülmektedir. Bir kitap çevirdiği için on yıllık ceza mahkûmiyetine çarptırılan insanların yaşadığı bir ülkede hoşgörü acaba ne anlama gelmektedir?.

Hangi çağdaş duygunun adıdır hoşgörü?

Gizli örgüt şatolarında işkenceci sadistlerin acımasız ellerine terkedilen kurmay subaylara, ünlü yazarlara, fidan gibi delikanlılara mı sorsak? Yoksa, yaz kış demeden bir ilçeden öbürüne sürülen geceyarıları kapıları kurşunlanan öğretmenlerden mi öğrensek? Açlığa mahkûm ettiğimiz gizli raporlarla hiçbir işe almadığımız genç insanlara mı anlatsak hoşgörüyü?

Nedir bu hoşgörü?...

Ölüm cezaları mı? Hücreler mi, kelepçeler mi, cezaevleri mi? Komando kampları mı, Kur'an kursları mı, gizli fişler mı, kontr-gerilla mı? Nedir ne?

Sağa özgürlük, sola ceza yasaları hoşgörünün uygarca ölçüleri olabilir mi? Düşünce yasaklarının en ilkel biçimde sürdürüldüğü bir ortamda, hoşgörü kime güvence sağlayabilir?

Türkiye'de solun yaşama ve güçlenme koşulu, Anayasal düzenin eksiksiz işlemesine bağlıdır. Bu nedenle emekçi sınıflardan yana olanlar, demokrasinin yaşamasını, ancak böylece herkese söz ve örgütlenme özgürlüğü tanımak isterler. Hoşgörüsüz olan, egemen çevrelerin kendilerine "milliyetçi-mukaddesatçı-ırkçı-turancı" gibi etiketler takan ilkel sağın, yeteneksiz ve saldırgan örgütleridir.

İsmet Paşa'nın tanımıyla "havada yem arayan kuşu komünistlikle suçlamaya hazır mürteci dikta heveslilerinin" kol gezdiği, Abdülhamit gericiliğinin devlet katına sıçradığı bir dönemde, hoşgörülü olmak ne anlama gelmektedir acaba?

– Devletin bütünlüğü... Komünizm tehlikesi... Aşırı akımlar... gibi yosun tutmuş gerekçelerle, özgürlükleri boğmak isteyenlere hangi hoşgörünün uygar ilkeleri benimsetilebilir?

Sayın Korutürk hiç şüphesiz, bütün iyiniyeti ve yurtseverliği ile, siyasal partilerin ve kişilerin hoşgörülü davranmasını istemektedir

Abdülhamid'te hoşgörü var mıydı ki, mirasçılarında olsun? Hitler, hangi hoşgörüyü taşıyordu ki, özentilerinde bulunsun? Mc Carty, hangi hoşgörünün bayraktarlığını yapmaktaydı ki, alaturka Mc Carty'ler, bunun sözcülüğünü yapsın?

Hoşgörü, uygarlık ve çağdaşlık ölçüsüdür. Alaturka sağ, hangi çağın uygarlığını yaşamaktadır acaba?

(Cumhuriyet, 30 Mayıs 1975)

ANARŞİSTLİĞİN BÖYLESİ...

Danıştay, TRT Genel Müdürü İsmail Cem'in görevden alınma kararnamesiyle, bu göreve Nevzat Yalçıntaş'ı getiren Bakanlar Kurulu işlemi hakkında yürütmeyi durdurma kararı almıştır.

Konuyu önce hukuksal suç dayanaklarıyla ele alalım: Anayasa ve yasalar, devlet organlarının görev ve yetkilerini bilirler. Anayasa'mızın 4. maddesi:

- Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz... derken, bütün devlet yetkilerinin anayasal dayanaktan güç alacağını ifade etmektedir. Anayasa'nın 732'nci maddesinde ise:

Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır. Hiçbir organ ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez... denilmektedir.

Yani Danıştay kararlarını yerine getirmek, bir anayasal yükümlülüktür. Bu kararları uygulamamak ise, Türk Ceza Yasası'na giren suçlardandır. Demirel iktidarı yıllardır hiçbir Danıştay kararını uygulamamakta ve:

Dilediğiniz yere şikayet edin ben Danıştay kararı uygulamam, demektedir. Yüksek Mahkeme kararlarına böylesine kafa tutan bir Başbakan ne Türkiye'de, ne de dünyanın demokratik başka ülkesinde başbakanlık merdivenlerine tırmanmış değildir.

Danıştay kararı taraflara bildirilir bildirilmez, Yalçıntaş'ın makamından ayrılması ve Cem'in yeniden Genel Müdürlük koltuğuna oturması gerekmektedir. Yani hukuk açısından Yalçıntaş'ın TRT Kurumu ile ilgisi, bundan sonra ancak sadece bir televizyon seyircisi ya da radyo dinleyicisi kadar olabilir. Yalçıntaş, Danıştay kararından sonra bu makamı zorla işgal etmiş bir insan statüsündedir.

Türk Ceza Yasası'nın 252'nci maddesi aynen şöyledir:

- Her kim, mülki ve askeri memuriyetlerden birini hilafı nizam ifa veya ifaya teşebbüs eylerse üç aydan iki seneye kadar hapisle mücazat olunur. Aynı ceza, memuriyetini terk ve tatil emri kendisine resmen bildirilmiş olduğu halde yine memuri-

yetine devam eden memur hakkında üç aydan iki seneye kadar memuriyetten mahrumiyet cezası ile birlikte hükmolunur.

Yani, bu yasa maddesinin Türkçesi:

Yalçıntaş, TRT Genel Müdürlüğü koltuğunda oturmaya devam ederse suç işlemiş olur, bu suçun cezası üç aydan iki yıla kadardır... anlamına gelmektedir. Bu madde "hükümet memuriyetinin ve ünvan ve şerefinin gasbı" başlığını taşımaktadır.

TRT Genel Müdürlüğü açıkça "gasp" edilmektedir... Danıştay İkinci Dairesi, 10.5.1966 gün ve 66/1203 sayılı kararında, Danıştay kararlarını yerine getirmeyen devlet memurlarının Türk Ceza Yasası'nın 240'ıncı maddesiyle yargılanacağını belirtmektedir Bu maddenin cezası, üç aydan iki yıla kadar hapistir. Ayrıca, bu suçu işleyen devlet memurları hakkında geçici ya da sürekli olarak memurluktan çıkartma cezası da verilmektedir.

Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'nın 154'üncü maddesi uyarınca, Danıştay kararlarını yerine getirmeyen devlet memurları hakkında Cumhuriyet Savcıları'nın doğrudan doğruya dava açma yükümlülükleri vardır. İlgili madde:

Kanun tarafından kendilerine verilen veya kanun dairesinde kendilerinden istenilen adliyeye müteallik vazife ve işlerde suistimal ve tarahileri görülen devlet memurları... hakkında savcıların dava açacakları hüküm altına alınmıştır. Danıştay kararlarını uygulamamak, yasadaki tanımla "adliyeye müteallik vazife ve işlerde" görevi kötüye kullanmak ya da yerine getirmemek demektir Danıştay kararını uygulamayan devlet memurları hakkında savcıların dava açmaları gerekmektedir.

Danıştay, Cem'in görevden alınmasıyla ilgili kararnameyle birlikte, Yalçıntaş'ı ayni göreve getiren Bakanlar Kurulu işlemini birlikte incelemiş ve her iki işlem hakkında da yürütmeyi durdurma kararı vermiştir Her iki işlemin yürütülmesi durdurulduğuna göre Yalçıntaş'ın:

Mesele davacıyla hükümet arasındadır... yolundaki demecini ancak gülümseyerek karşılamak mümkün olabilir.

Danıştay kararlarını uygulamamak, aynı zamanda Türk Ceza Yasası'nın 146'ncı maddesindeki suçlardandır Yüksek Mahkeme kararlarını uygulamayan siyasal yöneticilerin eylemi, yargı organlarıyla yürütme organı arasındaki hukuksal ilişkileri değiştirmeye yönelik bir anayasa suçudur

Demokratik bir ülkede en büyük tehlike, devlet kuvvetlerine dayanarak, hukuksal düzen yanında bu düzene tümüyle karşı bir "fiili" düzen oluşturmak ve her türlü yasadışı işlemi bu kaba kuvvete dayanarak yürütmektedir.

Bu gerçeği zamanında en doğru biçimde değerlendiren hukukçulardan biri de, Siyasal Bilgiler Fakültesi İdare Hukuku eski Profesörlerinden Turhan Feyzioğlu'dur. Feyzioğlu, 1966 yılında Türk Hukuk Kurumu'nca düzenlenen bir seminerde şöyle konuşmaktaydı:

- Danıştay icrayı durdurma kararı verirken, bunları süs olsun diye mi, laf olsun diye mi verir? Bir yüce mahkeme bir kararı verir fakat bu kararın hiçbir hukuki etkisi olmaz, yolundaki görüş, ister partili olsun, ister partili olmasın, hukukçuyum diyen herhangi bir insan tarafından nasıl savunulur? Hukuk bilgisini inkar etmeden böyle bir hatalı görüş nasıl savunulabilir? Yurttaş olarak mahkemenin bağımsızlığına ve kararlarının saygı göreceğine inanacağım. Mahkeme kararlarının ister yürütme, ister yasama organı tarafından çiğnenmeyeceğine emin olacağım. O zaman kendimi bir hukuk devletinin hür vatandaşı olarak görebilirim. Türkiye'nin bir geçmişi vardır. 27 Mayıs Anayasası bu geçmişten ilham alınarak, ders alınarak hazırlanmıştır Tarihimize bakınız, Osmanlı devrinden bu yana Türkiye icranın, yürütme kuvvetlerinin kolaylıkla ceberrut bir kuvvet haline gelebildiği bir ülkedir...

Devlet kuvvetlerini kullanıp, "kamu düzeni"ni sarsarak "milli güvenliği" bozan iktidar katındaki "anarşistleri" sayın Cumhurbaşkanı'mıza şikayet ediyorum...

(Cumhuriyet, 2 Haziran 1975)

CEPHE HUKUKU

Danıştay'ın TRT ile ilgili son kararı, Cephe karargahında şaşkınlık ve öfke yarattı. Sağın bütün alaturka ve alafranga sözcüleri, hemen Danıştay'a yaylım ateşine geçtiler. Cephe çadırlarından başını uzatan bir parti yetkilisi Danıştay kararına,

- Anayasa'nın ihlalidir, diyebilmektedir.

Bir ülkede demokrasi, bazı temel kurumlara dayanır. Bu kurumlardan biri şüphesiz yargı erkidir. Bütün demokratik ülkelerde, mahkeme kararları ulu orta eleştirilmez ve bu mahkemelerin yargıçlarına böylesine saldırılamaz. Çünkü, demokratik hukuk devletini oluşturan temellerinden biri yargıçların kararlarıyla oluşmakta ve güç kazanmaktadır. Yargıçların verdikleri bazı kararlar siyasal sonuçlar doğurur. Bu kararları saygıyla karşılamak gerekmektedir. Beğenmediğimiz kararlar varsa, bunları ancak hukuk biliminin verdiği bilimsel ölçü ve özelliklerle saygıyla eleştirebiliriz.

Bir ülkede, özgürlüklerin temel güvencelerden biri de, "tabii hakim" ilkesi uyarınca kurulan ve görev yapan mahkemelerdir. "Tabii hakim" kuralı, suçtan önce yasayla kurulmuş mahkemeleri, bağımsız yargının temeli sayar. Olağanüstü siyasal mahkeme niteliği taşımayan bütün mahkemeler, ister askeri ister sivil olsun, herkesçe saygıyla korunmalı ve savunulmalıdır. Bu ilkeye uyulmazsa anarşi, devlet katından yönetilmiş ve devletin temelleri sarsılmış olur. Buna kimsenin hakkı yoktur...

Af Yasası Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilince, Cephenin o tarihteki dağınık kuvvetleri bugün Danıştay'a yönelttikleri silahları Anayasa Mahkemesi'ne çevirmişlerdi. Geçen yıl Anayasa Mahkemesi'ne kusulan kin, bugün de Danıştay önüne boşaltılmaktadır. Anayasa düşmanlığının amansız kinidir bu...

Danıştay'a saldırabilmek için, bulabildikleri gerekçelere de kısaca gözatalım. Diyorlar ki:

- Parlamento, Cem'in TRT Genel Müdürlüğü'ne atanmasını sağlayan 11 sayılı Kararnameyi, geçmişe etkili olarak iptal etmiştir. Böylece Cem'in Genel Müdür olma hakkı kaldırılmıştır.

Cevabını verelim: Cem'in Genel Müdürlüğü sadece parlamentoca iptal edilen 11 sayılı yasa gücündeki kararnameye dayanmamaktadır. 359 sayılı Yasa'nın 9 ve 47 maddelerine göre, önceden devlet hizmetinde bulunmamış bir kimse de TRT Genel Müdürü olabilmektedir. Bu bir...

İkincisi de şu: Cephe çoğunluğu, 11 sayılı Kararnameyi, Cem'in Genel Müdürlüğe getirilmesini sağlayan tek dayanak olduğuna inanarak iptal etmiştir. Fakat, 12 sayılı Kararnamede

yer alan geçici 9. madde, 11 sayılı Kararname ile yokedilmek istenen dayanağı yeniden sağlamaktadır.

Üçüncü gerekçeyi de vurgulayalım: Danıştay, ileri sürüldüğü gibi 11 sayılı Kararnamenin iptaliyle Cem'in Genel Müdürlük hakkını yitirdiği sonucuna varsaydı, iptal davasını başından reddeder ve davanın özüne girmezdi.

Cem'in bir gün bile devlet hizmetinde bulunmadığı söylenecektir ve bundan sonra aynı Cem, Genel Müdürlük'teki birbuçuk yıllık hizmetiyle, devletin en yüksek memurluklarından biri olan Başbakanlık Danışmanlığına getirilecektir. Bu çelişkiyi açıklayacak Cepheci Hukuk Profesörü ya da hukuk diploması taşıyan bakanı varsa, bunların sırayla alınlarını karışlamak gerekmektedir.

Hadi, geçelim bütün bunları da bir kalem!.. Ama artık Danıştay kararını vermiştir; bu karar dolayısıyla Danıştay'a ve bu yüksek mahkemenin üyelerine saldırmak, Türk Ceza Yasası'nın 159. maddesine giren suçlardandır. Cezası, bir yıldan başlar, altı yıla kadar uzanır. Danıştay kararını uygulamamak suç olduğu gibi, bu tür kararların uygulanmayacağını söylemek de aynı Yasa'nın 311 ve 312. maddelerinde yer alan, "halkı suç işlemeye tahrik" ve "kanuna itaatsizlik" suçlarını oluşturmaktadır.

Sulh Ceza Mahkemesi'ne hakaret ederseniz suç olur Ancak Anayasa Mahkemesi'ne saldırırsanız olmaz. Olağanüstü mahkemeleri eleştirirseniz suçtur. Danıştay'a küfrederseniz hiç kimse hesabını sormaz.

Cephenin Anayasası mı yoksa Ceza yasası mıdır bu?..

Tutuklama emri bir mahkeme kararıdır. Uygulanır. Amma Danıştay kararı uygulanmaz. İdam cezası bir mahkeme kararıdır. Yerine getirilir Ancak bir Yüksek Mahkeme kararı, iktidarca çöp tenekesine atılır Üstelik, profesöründen yazarına, yazarından parti yöneticisine kadar bir sürü "Cephe anarşisti" halkı suça tahrik eder, kimse ses çıkarmaz.

Cephenin "orman kanunu" mu bu?..

Cephe karargahında açıkça yargı organlarına karşı girişilen bir isyan ve anarşi eylemi yönetilmektedir Nerededir şimdi Yüksek Mahkemelerin saygınlığını koruyacak Cumhuriyet Savcıları?.. Ve şimdi nerededir acaba "kanun hakimiyeti" "devlet otoritesi" ve "kamu düzeni" sağlayacak güçler?..

Yüksek Mahkeme yargıçlarına böyle alabildiğine küfreden ve saldıran bir iktidar, devletin onurunu kime karşı ve nasıl koruyacaktır, acaba?..

(Cumhuriyet, 4 Haziran 1975)

ÖZETLERSEK..

Demirel hükümeti güvenoyu alır almaz, yıldırım hızıyla bazı atama işlemlerine girişti. Cumartesi pazar demeden, bazı yurtsever bürokratlar birer-ikişer görevlerinden alındılar. Cephe saldırısı ilk kez Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı Teoman Köprülüler'e rastladı. Sonra Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarı Saim Kendir ile sürdürüldü. Bundan sonra da TRT Genel Müdürü,

- Milli güvenlik... kamu düzeni... devletin dış emniyeti gibi gerekçelerle görevinden alındı. İmar-İskan Bakanlığı Müsteşarı Prof. Cevat Geray, arkasından Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarları da Cephe kurmaylarının hışmına uğradılar.

Ecevit hükümetinin Enerji ve Tabii kaynaklar Bakanı Cahit Kayra, Bakanlıkta namuslu bir bürokrat kadrosu oluşturarak, başlarına Teoman Köprülüler'i getirmişti. Bakanlık bu dönemde yabancı petrol şirketlerinin zam isteklerine karşı çıktı. Kıbrıs çıkarması günlerinde, Silahlı Kuvvetler'imizin yakıt kaynakları üzerinde tam denetim sağladı ve ATAŞ Rafinerisi'ni millileştirmek için önemli adımlar attı.

Aynı günlerde Petrol Ofisi, 1970 yılındaki 10,5 milyonluk zararını kapatarak, 1974 yılında 96 milyonluk bir kar düzeyine ulaştırıldı. Petrol Ofisi'nin, "beyaz mal" adı verilen benzin, gaz ve motorinde bütün Türkiye'deki satış payı, 1970 yılında yüzde otuz ikiyken, 1974'de yüzde kırk ikiye çıkarıldı. Aynı artış oranı "siyah mal" adı verilen fuel-oil ve dizel-oil için de görüldü...

Bu ne demektir?..

Bu, yabancı petrol şirketlerinin satış olanaklarının bu oranda azalması ve devletin kâr sağlaması demektir İşte, devlete bu karı sağlayan Petrol Ofis'in iki genç genel müdür yardımcısı, Mustafa Özyürek ve Fikret Büyükburç, Cephe çadırları kurulur

kurulmaz görevlerinden alınmış ve böylece Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'ndaki "Kılıç Operasyon"u tamamlanmıştır.

Petrol Ofisii, bütün yurdu benzin bayilikleri ile sarmıştır. Bu bayi sahipleri üzerinde, 1970 yılında tam 170.994.784 lira. yani yaklaşık olarak yüzseksen milyon lira kredi varken, bu iki genel müdür yardımcısı Milliyetçi Cephe çadırlarına çöreklenmiş benzin istasyonu sahipleriyle savaşa savaşa, bu kredileri 1974 yılında 139.784.643 liraya, yani hemen hemen yüzkırk milyon liraya indirmişlerdir. Böylece, yılda on milyon lira para, benzin bayilerinden sökülerek alınmıştır

Güven oylamasından birkaç gün önce "mebus pazarı" Petrol Ofisi'nden milyonlarca kredi alan bir milletvekilinin evinde kuruldu. Bu milletvekili, partisinden istifa ederek dört çadırlı Cephe karargahına geçti. Bundan sonra olaylar çorap söküğü gibi gelişti. Yabancı petrol şirketlerinin zam istekleri gecikmeksizin kabul edildi. ATAŞ Rafinerisi'nin millileştirilmesine engel olundu. Aynı günlerde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Kılıç'ın, petrol istasyonu sahipleriyle yemek yerken çekilen fotoğrafları basında sergilendi.

Buraya bir nokta koyarak, Urfa'ya doğru uzanalım.

Toprak dağıtımının gerçekleştirilmesi için Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı kurulmuş ve bu göreve Ankara Ziraat Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Saim Kendir getirilmişti. Müsteşarlık çatısı altında, toprak reformunun gerçekleştirilmesine inançla bağlı bir kadro toplanmıştı. Urfa'da gerekli çalışmalar tamamlanmış ve ilk dağıtım bölgesi olarak da Akçakale ilçesi seçilmişti. Bu bölgede kırkbir köyün kamulaştırılması tamamlanmış olan 150 bin dönüm arazisi ile, aynı köylerdeki 60 bin dönüm Hazine arazisi, 2541 topraksız köylüye dağıtılmak üzere saptanmış ve hazırlanmıştı.

Bu arada cepheciler iktidar merdivenlerini çıkmak üzereydiler. Benzin bayii bir milletvekilinin evinde başlayan destekleme çabaları, Urfa'lı toprak sahibi milletvekillerine kadar uzandı. Güvenoyu günü, herkesin gözleri önünde Urfa'lı toprak sahibi milletvekillerinden ikisi, cephe iktidarının temellerine harç koymak için, partilerine isyan ettiler ve cephe hükümetinin güvenoyu almasını sağladılar.

Bunların herbiri, basit rastlantıların gelişigüzel halkaları mıdır acaba?.. Yabancı petrol şirketleri zam isteklerinde bulunu-

yor, bu isteklere karşı direnen müsteşar ve daire başkanları görevinden alınıyor Milliyetçi Cephe partilerinde demir atmış petrol bayilerinin kredi yağmasına karşı çıkan genel müdür yardımcıları aynı kılıca çarpıyor. Parti değiştirme kararları aynı zamanda petrol bayii olan bir milletvekilinin evinden yönetiliyor. Kıyıları halka açmak için çırpınan İmar ve İskan Bakanlığı Müsteşarı, cephe saldırılarının oklarına hedef yapılıyor. Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarı görevinden alındıktan sonra, 1 Haziran'da başlaması gereken toprak dağıtımı durduruluyor. Bu cephe trafiği içinde, TRT Genel Müdürü:

Milli bütünlük... Kamu düzeni... Devletin dış emniyeti... gibi gerekçelerle görevinden alınıyor.

Bütün bu atama işlemleri sahte milliyetçi sürecin kesintisiz aşamalarıdır. Her atama ve kıyım işlemi, birbirinin nedeni ve sonucudur. TRT, Cephe kurmaylarının eline geçerse, ne petrol sorunu halka anlatılabilecek, ne de Urfa'lı topraksız köylülerin acıları ekranlarda sergilenebilecektir. Bütün amaçları, toplumun her kesimindeki yurtsever duyguları, ulusçu tepkileri ve anayasal direnmeleri, kaba kuvvet ve demagojiyle ezmektir.

1975 yazında, sahte milliyetçilikten sanık Cephe kuvvetlerinin "manzaray-ı umumiyesi" budur işte...

(Cumhuriyet, 6 Haziran 1975)

MİNARE VE KILIF...

Parlamento üyelerinin aylık ve ödeneklerini artıran yasa, kaşla göz arasında kabul ediliverdi. Yasa, İran'da bulunan Sayın Cumhurbaşkanı'mızın dönüşü bile beklenmeden yangından mal kaçırırcasına, Cumhurbaşkan Vekili Tekin Arıburun'un imzasıyla yayınlanarak yürürlüğe girdi. Belki bir gün beklense, konu Sayın Korutürk tarafından da incelenebilecekti.

Cumhurbaşkanı'nın yokluğunda bazı kararnameler de imzalandı. Bunlardan biri TRT hükümet temsilcisi Tevfik Karahan'ı görevden alırken, ikincisi de Karahan'dan boşalan yere, Erzurum Atatürk Üniversitesi'nin anlı şanlı sağcılarından Prof. Şaban Karataş'ı atamaktaydı.

Karahan, geçen hafta yapılan yönetim kurulu toplantısında, Genel Müdür Yardımcısı Hıfzı Topuz'un görevinden alınmasına karşı oy kullanmıştı. Suçu buydu.

Sayın Cumhurbaşkanı, yokluğunda atılan bu imzalar ile bu imzaların yarattığı hukuksal sonuçlar üzerinde ne düşünür bilemeyiz. Parlamento üyelerinin aylık ve ödeneklerini artıran yasa, acaba Korutürk'ün gelişi beklenmeden neden yürürlüğe sokulmuştur? TRT Yönetim Kurulu üyesi, ne amaçla Korutürk'ün yokluğunda değiştirilmişti? Belki sayın Korutürk, kendisinin imzalayarak sorumluluğuna katıldığı İsmail Cem ve Nevzat Yalçıntaş ile ilgili kararnameler için verilen karar üzerine, bu gibi atamalar hakkında görüşünün sorulmasını isteyecekti ve Cephe partilerince saldırılan Danıştay'ın saygınlığını koruyacaktı. Bu soruların cevaplarını şimdilik bilemiyoruz. Fakat yeri gelmişken bazı sorunlara da değinmeyi bir görev biliyoruz.

Hukuk düzeni, başta Anayasa olmak üzere yasal düzenlemelere ve anayasal kuruluşlara tam saygıyı gerektirir. Anayasa Mahkemesi'ne saldıracaksınız; fakat aynı zamanda demokratik hukuk devletinin avukatı kesileceksiniz. Danıştay'a olmadık küfürleri sıralayacaksınız; ama düzen koruyucusu sayılacaksınız. Yargı kararlarına isyan edeceksiniz; buna rağmen Anayasal düzenden söz edeceksiniz!..

Cephe hukukundan örnekler verelim. 27 Mayıs Devrimi'nden sonra, yapılan ilk genel seçimlerle parlamentoya doluşan partilerin ilk çıkardıkları yasa, parlamento üyelerinin aylık ve ödeneklerini saptayan "1 sayılı" yasadır.

Evet, "1 sayılı" yasayla aylık ve ödeneklerini saptamışlardır, sayın milletvekilleri ve senatörler

Emekli hakları, işçi kıdem tazminatı, asgari ücretler ise komisyonlarda yıllarca sürünmüştür. İşçinin, köylünün ve dar gelirli memurun haklarını savunanlar da "aşırı cereyan... yıkıcı düşünce... tehlikeli fikir... ideolojik maksat..." gibi suç gerekçeleriyle susturulmak istenmiştir.

Devam edelim... Anayasa'nın 82'nci maddesinde:

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin aylık ve ödeneklerine her ne surette olursa olsun, yapılacak zam ve ilaveler, ancak bu zam ve ilaveleri takibeden milletvekilleri genel seçiminden sonra uygulanır hükmü yer almaktadır 1970 yılında, yasanın bu maddesine aykırı olarak milletvekili ve senatörlerin

kendi maaşlarına yaptıkları zam, Anayasa Mahkemesi'nce iptal edildi.

Buna da hemen bir çare düşünüldü... Anayasa'nın yukarıya aldığımız hükmü 12 Mart Muhtırası'nı sinesine çeken partilerce, "milli birlik ve beraberlik ruhu içerisinde" değiştirilerek, parlamento üyelerine kendi maaş, yolluk ve ödeneklerini artırma olanağı da tanınmış oldu.

Bu mudur Anayasa saygısı!?..

12 Mart döneminde, Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde binlerce kişi yargılandı. Bu sanıkların bir kısmı hakkında tahliye ve beraat hükmü veren mahkemeler ya toptan ortadan kaldırıldı ya da sanıkların lehine karar veren bir çok şerefli yargıç, tepeden inme emirle görevlerinden alındı.

Bu mudur bağımsız mahkemelere ve adalete saygı!?..

Cumhurbaşkanının yokluğunda önemli yasa ve kararnamelere imza atmak; Anayasa Mahkemesi'nin Anayasa'ya aykırı bulduğu yasaları uygulamak için, Anayasa'ya aykırı yasayı değil, yasaya aykırı gördükleri Anayasa'yı değiştirmek; yüksek mahkeme kararlarını uygulamamak için devlet hazinesinden binlerce lira ödemek; beğenmedikleri yargıçları kürsülerinden çekip almak, Cephe anarşizmi'nin, aynı "kast" altında işlediği değişik suçların küçük bir listesidir.

Bugün bu suç listesine bir yenisi ekleniyor:

Hukuksal hiçbir yetkisi olmayan TRT Genel Müdürü olağanüstü toplantıya çağırdığı yönetim kurulunda, bir önceki oturumda yerinden söküp atamadığı genel müdür yardımcısını, bu kez Sayın Cumhurbaşkanı'nın yokluğunda imzalanan bir kararnamenin değiştirdiği üyenin de oyuna dayanarak görevinden almak isteyecektir. Şimdi boş yere:

Hangi yetkiyle, ne hakla, hangi mahkeme kararına dayanarak ve hangi anayasal dayanakla?.. diye sormayınız. Minareyi çalan kılıfını bulmaktadır nasıl olsa. Cephe hukuku ve cephe anarşizmidir bu.

Bugün cephe anarşizminin böyle bir suçuna daha imza atılıyor. TRT Yönetim Kurulu'ndaki konuşmalar bir suç tutanağının belgeleri olarak kalacaktır.

Toprak işleyenin su kullananın, denirse komünistlik olur da devlet kurumlarını işgal etmek "zabıta vakası" mı sayılır acaba!?..

(Cumhuriyet, 10 Haziran 1975)

LAVAL ÖLDÜ MÜ?

Pierre Laval, siyasal yaşamına sosyalist olarak başlayıp. kişisel hırsı dolayısıyla, gerici ve işbirlikçi hükümetlerde görev aldıktan sonra, 1945 yılında kurşuna dizilen bir Fransız Başbakanıdır Parlamentoya Sosyalist Parti milletvekili olarak girdikten bir süre sonra seçim olanağının kalmadığını anlayan Laval, siyasal görüşlerini değiştirdi ve böylece Bayındırlık, Çalışma ve Adalet Bakanlıkları yaptı. Bir ara Senatör de olan Laval, Dışişleri, İçişleri Bakanlıklarında bulundu.

Laval, 1935'te İtalyanlarla anlaşmalar imzalayarak Mussolini'ye ödünler verdi. İkinci Dünya Savaşı'nda kurulan işbirlikçi "Vichy Hükümet"inde, Mareşal Petain'in Dışişleri Bakanı olarak Hitler'le anlaştı. 1942 yılında Almanların isteğiyle Devlet Başkanı Mareşal Petain'in Başbakanı olarak görev yapan Laval, 1945'te kurşuna dizilerek öldürüldü.

Türkiye'de de son zamanlarda bazı siyasetçilerin, yazarların ve ilerici sayılan öğretim üyelerinin renk ve kişilik değiştirerek, egemen sınıfların hizmetinde yer aldıklarını görmekteyiz. Bunlar bazılarımız için şaşırtıcı olmaktadır.

Oysa sorunu temelinden almak gerekmektedir.

27 Mayıs Devriminden bu yana toplum hızlı bir uyanış içine girmiştir Ulusal ve sınıfsal bilinçlenme aşaması toplumun her kesimini etkilemektedir. İşçiler, köylüler, dar gelirli memurlarla tüm emekçiler, kendilerinden yana düzenin kimlerle ve hangi yöntemlerle kurulacağını araştırmaya başlamışlardır. Buna karşı:

– Milli bütünlük... Devletin bölünmezliği... İdeolojik maksat... gibi bir takım gerçeklerle demokratik düzenin işlemesi önlenmek istenmektedir.

12 Mart döneminden sonra da sınıfsal temellere göre herkes yerli yerini almaya başladı. Muhtıra bir çeşit "turnusol kâğıdı" gibiydi. Öyle ki herkesin rengi bu muhtıra ile ortaya çıkarıldı.

"Sosyalist Parti olduğumuzu ilân edelim" diyen siyasetçiler; ilerici aydınların evlerinden kitap toplandığı bir kara yönetimin başına geçtiler. Atatürkçülük adına mangallarda kül bırakmayanlar, Cumhuriyet tarihinin bu en gerici döneminde, silahların gölgesinde devlet yönetmeye kalktılar. Hukuk profesörlerini,

milletvekillerini, ihtilâlcileri hep bu yönetimin merdivenlerinde gördük.

Bütün bu olup bitenleri, sadece kişisel nedenlerle açıklamak yanlış olur. Ulusal ve sınıfsal bilinçlenmenin sonucu olarak, herkes yerini belirliyor artık. Geçmiş dönemlerin sahte "ilerici-gerici" kavramları, bundan sonra emekten ya da sermayeden yana olmak biçimiyle bilimsel temellere oturuyor.

"Aşırı sağa ve aşırı sola karşıyız" gerekçesiyle, yıllarca, tarafsızlık maskesiyle toplumu yönetmiş olan sermaye sınıfının siyasal örgütleri de kendi içlerinde bu oluşuma ayak uydurmaya çalışıyorlar.

Siyasal partiler, son beş yıldır büyük bir çalkantının içinde oluşumlarını tamamlamaktadır. Atatürkçülük, "Anti Emperyalist" bir kurtuluş savaşından sonra kurulan "Laik" devletin temel niteliklerini kapsamaktadır.

Abdülhamid gericiliğini devlet katına çıkartanların kol gezdiği bir ortamda, Atatürkçülük maskesine sığınıp, devrim düşmanlığı yapmak mümkün müdür? Her köyde kuran kursu açmaya çalışanların, 31 Mart'ın kanlı kaldırımlarını devlet bürokrasisi içine yerleştirenlerle kolkola gezmesi midir Atatürkçülük? Yoksa yabancı petrol şirketi bekçiliği mi?

– Aşırı cereyan... Yıkıcı düşünce... Devletiyle milletiyle bölünmezlik... gibi yosun tutmuş suç gerekçelerinin toz-bulutu içinde, tüm toplumsal sorunların konuşulması yasaklanmak istenmektedir. İşte böylece:

– Ben sermayeden yanayım... demeden insanları aldatmanın ve yönetmenin de yolunu bulmuşlardır.

12 Mart öncesi devrimciliğin ipoteğini alan ünlü generaller gördük. Hukuk devletine toz kondurmak istemeyen kamu hukuku profesörleri ve özgürlük savunucusu yazarlar gördük. 12 Mart "laboratuar"larında bütün bunların gerçek kişiliklerini ve düşüncelerini tanıdık.

Değişen belki sadece onlar değil. Bir toplum değişiyor. Toplum değiştikçe de, kurumlar ve kişiler yerli yerini alıyor. Özgürlüklerin kısıldığı bir toplumda, insanlar, bir maskeli balodaymış gibi, kimlerle beraber olduğunu bile bilmiyor. Işıklar açıldıkça, maskeler çıkıyor ve herkes gerçek yüzleriyle tanınıyor.

Olağanüstü dönemler yaşanmasa, insanların kişiliklerini de anlamaya pek olanak yoktur. 12 Mart dönemi belki bu bakım-

dan yararlı da olmuştur. Bu sınıfsal ve ulusal bilinçlenme aşamasında, bir zamanlar devrimcilikten söz edip, bugün gericiler, tutucular ve Anayasa düşmanları yanında saf tutanlara, Fransız Başbakanlarından Laval'in yaşam öyküsünü hatırlatsak, ne derler acaba?

27 Mayıs'ın kilometre taşından, 12 Mart yokuşuna kadar uzanan yolda hiç Laval'inkine benzeyen yaşam öykülerine tanık olmadık mı? Tanrı sonlarını benzetmesin...

(Cumhuriyet, 12 Haziran 1975)

KARAKOL VE AYNA...

Cephe karargahı, polis örgütünü doğrudan doğruya bazı siyasal partilerin emir ve denetimine sokmanın hazırlığı içindedir. 1 Haziran 1975 günü Resmi Gazete'de yayınlanan bir yönetmelik değişikliğine göre, askerlik görevini yapmamış kimseler de polis olabilecektir. Böylece, parti militanları polis görevlisi olarak da, iktidarın emrine verilerek:

Ülkücü gençler emniyet kuvvetlerinin yardımcısıdır... sözüyle başlayan siyasal tırmanma, devletin kolluk kuvvetlerini de saracaktır.

Solculuk gerekçesiyle görevlerinden alınan toplum polisleri yanında, derslerde yurt sorunlarıyla ilgili görüş bildirdiği için okullarından çıkarılan polis enstitüsü öğrencilerine de rastlanmaktadır.

7 Haziran 1975 günkü Resmi Gazete'de İçişleri Bakanlığı'nın yayınladığı "Polis Kolejine Giriş Yönetmeliği" ise, son zamanlarda olup bitenlere tuz biber ekti. Yönetmeliğin 7'nci maddesinde, "Adayların sağlık nitelikleriyle ilgili koşullar" başlığı altında:

- Peltek, kekeme, kel ve cildinin siyah (zenci) olmaması ve yüzde çiçek bozuğu, yüz ve bedende bıçak v.s. yara izi ve diğer işaretler bulunmaması.. biçiminde bir bent yer almaktadır.

Yani, yönetmeliğe göre "zenci" olanlar, siyah derililer, polis olamayacaktır. Yüzünde örneğin, "şark çıbanı" adı verilen yara izi bulunanlar, çiçek bozuğu olanlar da bu mesleğe giremeyeceklerdir. Bu açıkça:

Senin ırkın ayrı, bu nedenle polis olamazsın... demektir. Zencilere yaşam hakkı tanımayan gerici ve ırkçı siyasal düşünce, en açık ve seçik biçimde Polis Enstitüsü Yönetmeliği'nde yer almaktadır. Unutmayalım. Burası Amerika değil Türkiye'dir ve Anayasası'nda, "herkes, din, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı gözetmeksizin kanun önünde eşittir" hükmü yazılıdır Buna rağmen:

Sen zencisin, ayrı ırktansın polis olamazsın... Sen, Antep'de, Urfa'da, Mardin'de, Diyarbakır'da doğduğun için, yüzünde "Halep çıbanı" var, seni polis yapmayız... denilmektedir.

Ya kimi polis yapmak istiyorlar? Irkçısı, Turancısı, Süleymancısı, Nakşibendisi, mukaddesatçısı, kafatasçısı, ülkücüsü, Başbuğcusuyla, devletin emniyet kuvvetlerine yardım ettikleri açıklanan sağcı "militan gençleri...

Yine unutmayalım sakın, yirminci yüzyılın ikinci yarısında yaşıyoruz ve İçişleri Bakanı bir yönetmelik yayınlayarak:

- Zenciler polis olamaz... Yüzünde çıban olanları da polis yapmayız... diyebiliyor.

Irkçılık ve bölücülük değildir de, söyler misiniz nedir bunun adı?!..

Bu, işin siyasal yanı. Bu sorunun bir de mizahi yönü var: Yönetmeliğin 8'inci maddesinde de:

- Fiziki yapı bakımından aşırı şişman veya şişmanlamaya elverişli bulunanlar aday olamazlar... denilmektedir. "Aşırı şişman olmak" anlaşılır bir kavramdır. Ancak veya şişmanlamaya "elverişli bulunmak" ne demektir? Bunu anlamaya her halde olanak yoktur.

"Aşırı şişman" bazı devlet büyüklerimiz gibi dengesizce gelişmiş vücut yapısına sahip olmak demektir. Fazla şişmanlık, insanların sağlığına da zararlıdır Şişman bir insanın, devletin önemli görevlerinde bulunmaması gerekmektedir. İşte bu nedenle aşırı şişman olduğu, ilk bakışta anlaşılan bir kimsenin polis olması sakıncalı görülmektedir.

Bir de, "kel" olmak, polislik mesleğine girmek için engel sayılmaktadır. Yönetmelik bu konuda da açık bir hüküm getirmiştir Şimdiye kadar hiç kimse kelliğin tanımında birleşememiştir. Ancak, saçları başının önemli bir bölümünde açık bırakacak biçimde dökülmüş olanlara da, günlük dilde "kel" di-

yebiliriz. Soruna bu açıdan bakarsak, yürürlükteki yasalara göre, genel müdür, milletvekili, senatör, televizyon spikeri ve hatta Başbakan olmak hakkına sahip bulunan kel yurttaşlarımızın, polislik mesleğine alınmamaları açıkça keller arasındaki eşitliğe de aykırıdır.

Her ne kadar, haklarının yenildiği kanısında olanlar:

Benim başım kel mi?.. diye sorarlarsa da, kelliği polisliğe engel sayan yönetmeliğin bununla bir ilgisi yoktur.

Bu meslekte hem şişmanlayıp, hem de saçları dökülen polis, komiser ve emniyet amirlerinin durumu ne olacaktır? Bunun için de bir yönetmeliğin hazırlanması ve şişmanlık ve kelliğin yasa güvencesi altına alınması gerekmektedir, herhalde.

Evet, şaka bir yana... Siyasal amaçlar, bu kez karakol aynalarında bütün çirkinlikleriyle belirmeye başlamıştır... Cepheciler bir yandan, karakollara kendi yandaşlarını doldurmak isterken, öte yandan da yurttaşlar arasında ırk ayrımı güden yönetmeliklerle hangi çağın gerisinde kaldıklarını apaçık ortaya koymaktadırlar.

"Camiye, kışlaya, okula siyaset sokmayalım" diyenler, işlerine geldiği zaman Cephe çadırlarını karakol bahçelerine kurmaktan hiç çekinmemektedirler.

Devlet yönetmek, "hırsız-polis" oyununa benzemez. Tarihe bakınız; devletin polisini bazı siyasal partilerin amaçları için kullanmak isteyenler, başlarını er geç kayalara çarpmışlardır...

(Cumhuriyet, 14 Haziran 1975)

PUSUDAKİLER...

İstanbul'da Kültür Sarayını ve Marmara vapurunu yakmak, Eminönü araba vapurunu batırmak suçlarıyla yargılanan Tersane-İş Sendikası Başkanı Hilmi Taşdemir ve arkadaşları hakkındaki beraat hükmü Askeri Yargıtayca da onaylanarak kesinleşti. Bu kararın ışığı altında bazı siyasal gerçekleri yeni baştan değerlendirmek ve bundan, ileriye dönük sonuçlar çıkarmak gerekmektedir.

12 Mart Muhtırasından sonra başlayan "Devrimci Avı" döneminde bazı kişiler Kültür Sarayı ve Marmara vapurunu yak-

mak ve Eminönü araba vapurunu batırmak suçlarıyla gözaltına alınmıştı. Sanıkların ilk sorgusunda suçlarını itiraf ettikleri sıkıyönetim komutanlığınca kamuoyuna bildirilmişti. Gerçekten de sanıklar "kontrgerilla" adlı gizli örgüt karargâhında yapılan sorgularında:

– Kültür Sarayını, Marmara yolcu gemisini biz yaktık, Eminönü araba vapurunu da batıran bizleriz... yollu ifadeler vermişlerdi.

Yargılama devam ederken, Başbakanlık, "Beyaz Kitap-Türkiye Gerçekleri ve Terörizm" adlı bir kitap yayınlayarak, sanıkların suçlu olduğunu ilan etti. Şimdi kitabın 93'üncü sayfasını birlikte okuyalım:

– İstanbul'un Taksim semtinde inşa edilen Kültür Sarayı, kültür adına iftihar edilecek modern bir bina idi. Ancak Marksist-Leninist ihtilalciler bu binayı burjuvazinin hizmetinde bir eser olarak vasıflandırmış ve zaman zaman, fazla zararlı olmayan saldırılarda bulunmuşlardır. Nihayet 27 Kasım 1970 gecesi, önceden planlanmış bir sabotaj neticesi Kültür Sarayını yakmışlardır. Sabotajda bilfiil vazife alanlar aşırı solcu bir sendikanın bazı üyeleri ile, Türkiye İşçi Partisinin bir üyesidir.

Kitapta, Marmara yolcu gemisi ile Eminönü araba vapurunun da Kültür Sarayını yakanlar tarafından yakıldığı ve batırıldığı yazılmaktadır. "Beyaz Kitap" adıyla çıkan, ancak içindeki satırlarla kapkara bir faşizmin suç tutanağı olan bu kitap şimdi devlet arşivlerindedir Beraat kararı, bu kitabı, 12 Mart yöneticilerinin suratlarına bir tokat gibi çarpmıştır.

Bu beraat kararı, sanıkların sorgularını saptayan "kontrgerilla" örgütünün de mahkûmiyet hükmünü noktalamaktadır. Bu örgüt, komünizmle mücadele gerekçesi altında, bütün NATO ülkelerinde kurulan gizli örgütlerin ortak adıdır. Panama Kanalında, 1960 yılında Amerikan Milli Savunma Bakanlığına bağlı olarak kurulmuş olan "Antigerilla" okulunda, dünyanın dört bir bucağından gelen görevlilerle, başta işkence olmak üzere, her türlü yasa dışı yöntem öğretilmektedir. Bu eğitimle görgü ve bilgilerin artırarak yurtlarına dönenler, devletin önemli kuruluşlarında görev almaktadırlar.

Panama Kanalında Pentagon generallerine bağlı olarak çalışan askeri nitelikteki "Antigerilla Okulu" yanında merkezi Washington'da bulunan "Uluslararası Polis Akademisi" de,

NATO ülkelerindeki sivil haber alma örgütlerine eğitilmiş uzman yetiştirmektedir. Bu her iki kuruluş da doğrudan doğruya CIA (Merkezi Haber Alma Örgütü)'ne bağlıdır.

Yunanistan'da 1967 yılında gerçekleştirilen faşist darbenin, Yunan İstihbarat Örgütü (KYP) tarafından düzenlendiği belgelerle kanıtlanmıştır. Darbe lideri Albay Papadopulos'un CIA ve KYP arasında görev yapan "irtibat subayı" oluşu da, tek başına birçok gerçeği anlatmaktadır. İtalyan Gizli Haber Alma Örgütü (SID) tarafından girişilen bazı eylemler de, geçtiğimiz yılın aralık ayında bütün belgeleriyle ortaya konmuştur.

Devrimci örgütlere kışkırtıcı ajanlar yerleştirmek, sabotajlar düzenlemek, basını elde tutarak kamuoyunu belirli amaçlar için hazırlamak, darbeyle birlikte, işkenceleri yönetmek, doğrudan doğruya, CIA tarafından yönetilen "kontrgerilla" örgütlerinin ortak yöntemleridir.

Panama kanalında 1960 yılında kurulmuş bulunan "Antigerilla Okulu" NATO ülkelerinde her türlü sol akımı ezmek için, faşist darbeci yetiştirmektedir. Olağanüstü dönemlerde girişilen amansız baskı yöntemlerini anlayabilmek için, Panama kanalındaki Antigerilla Okulu, Washington'daki Uluslararası Polis Akademisi ve Türkiye'de, devletin bazı önemli kuruluşları içinde karargâh kuran "kontrgerilla" örgütü arasındaki ilişkiyi bilmek, olaylarla bu kuruluşlar arasındaki bağı yerli yerine yerleştirmek gerekmektedir.

12 Mart döneminde, perde arkasından devleti yöneten "kontrgerilla" örgütü kimlerden oluşmaktadır? Bunlar devletin hangi kuruluşu içinde görev yapmışlardır? Bu örgütte görev alanlar, yurt içi ve dışı eğitimlerini nerede tamamlamışlardır? Bu örgütle, sağcı terörist gençlik kuruluşları arasında ne gibi ilişkiler vardır?

Bu soruların cevaplarını araştırmak sadece, 12 Mart dönemini anlayabilmemiz için gerekli değildir Şimdi önemli olan bu "kökü dışarıda" örgütün, bundan sonra hangi "taktik" ve "strateji" ile yeni eylemler saptadığıdır. 12 Mart Muhtırasının gölgesinde, devleti ele geçiren bu örgüt şimdi hangi eylemlerin içinde ve hangi planların başındadır?

Ülkeyi sürekli bir rejim bunalımı içinde göstermek, gençlik kuruluşları arasında silahlı çatışmalar yaratmak, devrimci kuruluşlar içine kışkırtıcı ajanlar sokmak, sabotajlar düzenleyip düz-

mece davalar açtırmak ve demirbaş politikacıları birer masa gibi katlayıp bütün yasadışı eylemlerini "Beyaz Kitap" adıyla, devletin damgasıyla mühürlemek gücünü kendinde bulan bu örgüt, bundan sonra, kimbilir hangi siyasal olayların içinden çıkacaktır?

"Kontrgerilla" cuntası Türkiye'de kapatılması hiç düşünülmeyen bir Amerikan üssüdür. Önümüzdeki günlerde, kanlı siyasal olaylar yaratılırsa, biliniz "kontrgerilla" eyleme geçmiştir. Sağcı gençlik örgütleri saldırılarını yoğunlaştırırsa, hiç şüpheniz olmasın, "kontrgerilla" emir vermiştir.

Bakalım gündemlerinde ne var?

(Cumhuriyet, 17 Haziran 1975)

Bir kişiye yapılan haksızlık, bütün bir topluma, bütün insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur çağımızda.

...Susmayı, bir yaşam biçimi olarak benimseyen insanlar vardır. Özgürlükleri ve silahları, konuşmamaktır. Her adaletsizlik, onların eylemsizliklerinden güç alır biraz da. ...Ellerini kana bulayanlar, içlerindeki korkuların mezar taşlarıyla yaşayanlar, aynı adaletsizliğin ve aynı suçun ortaklarıdır hep birlikte. Gözlerin açıksa göreceksin! Kulağın sağır değilse duyacaksın! Ellerin kesik değilse uzanacaksın!..

(Yeni Ortam, 20 Ocak 1975, Çağın Suçu...)

...Yolsuzluklara alıştık. Gencecik delikanlıları kanlı kefenlere sararak gömmeye alıştık. İşkenceevlerine alıştık. ... işsizliğe mahkum edilenlere alıştık. Kapıları kurşunlananlara alıştık...

...Geçmiş cinayetleri kolaylıkla unutan toplum, bundan sonra dökülecek kanların da sorumluluğuna ortak oluyor demektir.

(Cumhuriyet, 27 Haziran 1975, Kanıksamak...)

Uğur MUMCU

ISBN 975-8084-36-4
9 789758 084364